

การศึกษาเชิงวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลต่อเจตคติและ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นางรุ่งสุรีย์ สิงหาราช

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-0930-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYTICAL STUDY OF INTERACTION PATTERNS OF TEACHERS AND
STUDENTS AFFECTING ATTITUDE AND LEARNING ACHIEVEMENT
IN ENGLISH SUBJECT OF PRATOM SUKSA SIX STUDENTS

Mrs. Rungsuree Singharach

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Psychology

Department of Foundations of Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-0930-9

รุ่งสุรีย์ สิงหาราช : การศึกษาเชิงวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (AN ANALYTICAL STUDY OF INTERACTION PATTERNS OF TEACHERS AND STUDENTS AFFECTING ATTITUDE AND LEARNING ACHIEVEMENT IN ENGLISH SUBJECT OF PRATOM SUKSA SIX STUDENTS)
 อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ , อ. ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร. ประसार มาลากุล ณ อยุธยา ,
 214 หน้า. ISBN 974-13-0930 -9.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูแกนนำ และครูที่สอนแบบปกติกับนักเรียนที่ส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตัวอย่างประชากร เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 คน เป็นครูแกนนำจำนวน 8 คน ครูที่สอนแบบปกติจำนวน 8 คนและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 466 คน จาก 16 โรงเรียน ๗ ละ 1 ห้องเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ แบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ และแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ แต่ละโรงเรียนได้รับการสังเกตจำนวน 5 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลเป็นความถี่และร้อยละความถี่ของพฤติกรรมแต่ละประเภท ใช้การทดสอบค่าที (t - test) เปรียบเทียบเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำ และนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติจำนวน 37 คู่ วิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูที่เป็นอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมด้วยสถิติ The Wilcoxon Signed Ranks test

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูแกนนำกับนักเรียนใช้อิทธิพลทางอ้อม คิดเป็นร้อยละ 23.83 อิทธิพลทางตรงคิดเป็นร้อยละ 27.85 การตอบสนองของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 34.52 พฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 2.19 ความเงียบและความสับสนในชั้นเรียนคิดเป็นร้อยละ 11.6 ครูแกนนำจะใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูที่สอนแบบปกติกับนักเรียนใช้อิทธิพลทางอ้อม คิดเป็นร้อยละ 14.32 อิทธิพลทางตรงคิดเป็นร้อยละ 40.55 การตอบสนองของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 34.31 พฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 1.48 ความเงียบและความสับสนในชั้นเรียนคิดเป็นร้อยละ 9.34 ครูที่สอนแบบปกติจะใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจำนวน 32 คู่จากการเปรียบเทียบทั้งสิ้นจำนวน 37 คู่มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจำนวน 29 คู่จากการเปรียบเทียบทั้งสิ้นจำนวน 37 คู่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา.....สาขาศึกษา.....
 สาขาวิชา.....จิตวิทยาการศึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2543.....

ลายมือชื่อผู้คิด.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4283793027 : MAJOR EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

KEY WORD : INTERACTION / DIRECT INFLUENCE / INDIRECT INFLUENCE

RUNGSUREE SINGHARACH : AN ANALYTICAL STUDY OF INTERACTION PATTERNS OF TEACHERS AND STUDENTS AFFECTING ATTITUDE AND LEARNING ACHIEVEMENT IN ENGLISH SUBJECT OF PRATOM SUKSA SIX STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSOC .PROF. TAWEEWAT PITAYANON , Ph.D. THESIS CO - ADVISOR : ASSOC.PROF. PRASARN MALAKUL NA AYUDHAYA , Ph.D . 214 pp. ISBN 974-13-0930-9

The purpose of this research was to analyze the interaction patterns of the leading teachers and the regular teachers with students affecting attitude and learning achievement in English subject of Pratom Suksa six students. The subjects were 16 English teachers , 8 leading teachers , 8 regular teachers and 466 students of Pratom Suksa six in 16 schools under the Office of Elementary in Samutprakan Provincial Primary Education. The instruments of this study were the English learning attitude test , the English learning achievement test and the analytical form of teachers and students interaction in English subject. The subjects in each school was observed 5 times for this research. Data analyses were frequency and the percentage of frequency in each behavior category. The t-test was used to compare attitude and learning achievement between the students studied under the leading teachers with the students studied under the regular teachers amount 37 pairs. The interaction patterns were analyzed by using the Wilcoxon Signed Ranks test.

The findings indicated that :

1. The interaction patterns of the leading teachers and students comprised of 23.83 percent of indirect influence, 27.85 percent of direct influence, 34.52 percent of response behaviors of student, 2.19 percent of initiation behaviors and 11.6 percent of silence or confusion . The leading teachers used more direct influence than indirect influence at .05 level of significance.
2. The interaction patterns of the regular teachers and student s comprised of 14.32 percent of indirect influence, 40.55 percent of direct influence, 34.31 percent of response behaviors of student, 1.48 percent of initiation behaviors and 9.34 percent of silence or confusion. The regular teachers used more direct influence than indirect influence at .05 level of significance.
3. Thirty – two out of 37 pairs of students studied under the leading English teachers had significantly higher attitude than the students studied under the regular teachers at .05 level of significance.
4. Twenty – nine out of 37 pairs of students studied under the leading English teachers had significantly higher achievement than the students studied under the regular teachers at .05 level of significance.

Foundations of Education

Department.....Student's signature.....
Field of study..... Educational Psychology.....Advisor's signature.....
Academic year.....2000.....Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถของรองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทั้งสองท่านที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจในการทำงานเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุขโข ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิรันดร์ แสงสวัสดิ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาเสียสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิไล แยมงามเหลือ , นางกศยา แสงเดช อาจารย์ 3 ระดับ 9 , นายมนตรี ปานเจริญ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ , นางวัฒนา รวยสำราญศึกษานิเทศก์ 9 , นางฉวี สังเนตร ศึกษานิเทศก์ 7 , นางวัชรินทร์ นุชนาคา ศึกษานิเทศก์ 7 , นางสุวรรณี โกศการิกา อาจารย์ 2 ระดับ 7 ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในงานวิจัยนี้ด้วยดีตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในงานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยห่วงใยและให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอขอบคุณ คุณวรพจน์ สิงหราช , น้อง ๆ ทั้ง 4 คน , พี่ , เพื่อน น้องในสาขา วิชาจิตวิทยาการศึกษาทุกคนและลูกชาย ที่เป็นแรงใจและช่วยเหลืองานวิจัยด้วยดีเสมอมา

รุ่งสุรีย์ สิงหราช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาในการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน.....	11
แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	34
ระบบการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน.....	52
เจตคติต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	58
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
ประชากร.....	82
กลุ่มตัวอย่าง.....	82
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการการวิจัย.....	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
การหาความเที่ยงของการสังเกต.....	91
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	93
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	121
สรุปผลการวิจัย.....	124
อภิปรายผลการวิจัย.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	135
รายการอ้างอิง.....	137
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจเครื่องมือวิจัย.....	155
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	157
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้น จำนวนนักเรียน.....	161
ภาคผนวก ง รายละเอียดในการหาความเที่ยงในการสังเกต.....	169
ภาคผนวก จ สถิติในการวิจัยและตัวอย่างการคำนวณ.....	182
ภาคผนวก ฉ ค่าอำนาจจำแนกและค่าระดับความยากของแบบสอบ.....	189
ภาคผนวก ช สัดส่วนของเนื้อหาและข้อกระทงของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาอังกฤษ.....	191
ภาคผนวก ซ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	193
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	214

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนทั่วไปของแฟลนเดอร์ส.....	35
2	แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ เจอทรอด มอสโกวิทซ์.....	38
3	แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ เอมี ชุย บิค เมย์.....	42
4	แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามแนวการสอนภาษาของกิลเบิร์ต เอ จาร์วิส.....	45
5	จำนวนครูและนักเรียนจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	83
6	แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้ในการวิจัย.....	89
7	ค่าเฉลี่ยของความถี่และร้อยละความถี่ของแต่ละพฤติกรรมระหว่างครูแก่นำกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	100
8	ค่าเฉลี่ยของความถี่และร้อยละความถี่ของแต่ละพฤติกรรมระหว่างครูที่สอนแบบปกติกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	104
9	อัตราส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจำแนกตามประเภทครูผู้สอน...	108
10	ร้อยละของพฤติกรรมของครูที่เป็นอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม.....	114
11	ผลการทดสอบความแตกต่างของร้อยละพฤติกรรมครูที่ใช้อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของครูแก่นำ.....	115
12	ผลการทดสอบความแตกต่างของร้อยละพฤติกรรมครูที่ใช้อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของครูที่สอนแบบปกติ.....	116
13	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแก่นำกับนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติจำนวน 37 คู่.....	117
14	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแก่นำกับนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติจำนวน 37 คู่.....	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
15	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนจำนวน 64 คู่..... 163
16	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนจำนวน 64 คู่ 166
17	ความถี่และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึกพฤติกรรมสองครั้งของผู้วิจัยก่อนออกสังเกต..... 170
18	ความถี่และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึกพฤติกรรมสองครั้งของผู้ช่วยผู้วิจัยก่อนออกสังเกต..... 172
19	ความถี่และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึกพฤติกรรมของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยก่อนออกสังเกต..... 174
20	ความถี่และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึกพฤติกรรมของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยระหว่างการสังเกตที่โรงเรียนชุมชนบางป่อ..... 176
21	ความถี่และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึกพฤติกรรมของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยระหว่างการสังเกตที่โรงเรียนวัดหนามแดง..... 178
22	ความถี่และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึกพฤติกรรมของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยระหว่างการสังเกตที่โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก..... 180
23	อำนาจจำแนกและค่าระดับความยากง่ายเป็นรายชื่อของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ..... 190
24	สัดส่วนเนื้อหาและข้อกระทงของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ..... 192
25	ลักษณะของพฤติกรรมปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน..... 199

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันโลกและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี ภาษาอังกฤษจึงมีบทบาทสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในการสื่อสารของประชาคมโลกเพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันทั่วโลก จะเห็นได้ว่า ข้อมูลข่าวสารรูปแบบต่างๆ ในชีวิตประจำวันจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้การศึกษาของไทยโดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษทุกระดับชั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

นักวิจัยและนักจิตวิทยาการศึกษาจำนวนมากพยายามศึกษา ค้นคว้าวิจัย ตัวแปรและปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อนำผลจากการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน อันจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ก็จะเป็นการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของผู้เรียนที่ได้จากการสอน หรือเทคนิคการสอนแบบต่างๆ ตัวแปรตัวหนึ่งที่มีความสำคัญมากไม่ว่าจะใช้รูปแบบ เทคนิค วิธีการสอนอย่างไร ก็คือปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นตัวแปรที่จะช่วยให้ครูและนักเรียนมีความเข้าใจระหว่างกันดีขึ้น ส่งผลให้การเรียนได้ผลดีเพราะครูมีความเป็นกันเองกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจมีครูคอยช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ และเป็นเครื่องแสดงว่าครูเป็นผู้มีเมตตากรุณาสามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ทุกโอกาส

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม นั่นคือ การมีบรรยากาศในการเรียนการสอนที่มีความอบอุ่น เป็นมิตรระหว่างครูกับนักเรียน ครูใช้คำพูดในเชิงสร้างสรรค์หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงและเข้มงวดมีความเข้าใจกันซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้

ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนอย่างมีความสุข(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ,2541) ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา จัดเป็นภาษาอังกฤษระดับต้น แนวการจัดการเรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสถานการณ์และบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษมากที่สุด ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ยุคปัจจุบัน ครูต้องรู้จักสร้างบรรยากาศของการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ คาร์อล ฮาร์มาทซ์ กล่าวว่า ครูมีบทบาทสำคัญที่สุดในชั้นเรียน บุคลิกภาพและทัศนคติของครู จะเป็นเครื่องตัดสินว่า การเรียนรู้ของนักเรียนจะมีประสิทธิภาพเพียงใด (Hamatz 1978 : 4) พฤติกรรมของครูในขณะที่ดำเนินการสอนมีส่วนในการสร้างบรรยากาศของห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน จะมีอิทธิพลต่อจิตใจของนักเรียนเป็นอย่างมาก ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษถ้ารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปในเชิงบวก ก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการปรับตัวของนักเรียนในการเรียนให้ดียิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปในเชิงลบ นักเรียนก็จะเกิดปัญหาในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจาก ความคับข้องใจของตัวนักเรียนเอง ครูจึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม (นราวัลย์ กาญจนประโชติ , 2524) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจะช่วยให้ครูและนักเรียนมีความเข้าใจซึ่งกันและกันดีขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากต่อสภาพความเป็นอยู่ในชั้นเรียน เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมพัฒนาการทางสติปัญญาและทางสังคมของนักเรียน ทั้งยังมีผลต่อสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างเจตคติและผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการเรียน อรวรรณ ภัทสรศิริ (2526: 40) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของนักเรียนในวิชา ฟัง-พูดภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อประสม และนักเรียนที่เรียนโดยวิธีธรรมดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อประสมมีเจตคติดีกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีธรรมดา ส่วนวรรณิ์ โตสงวน (2530 :35-38) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมโดยมุ่งงานปฏิบัติในการสอนภาษาอังกฤษเกษตร พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยวิธีใช้กิจกรรมเสริมมุ่งงานปฏิบัติ มีผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษดีกว่ากลุ่มควบคุม ลอเรนซ์ (Lawrenz , 1976 : 315-323) กล่าวว่า บรรยากาศ เป็นสภาพจิตและสังคมที่เกิดจากพฤติกรรมครู

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน แต่เนื่องจากพฤติกรรมครูจะมีเป้าหมายอยู่ที่ตัวนักเรียนโดยตรง พฤติกรรมครู กับ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจึงเป็นองค์ประกอบที่ไม่สามารถแยกจากกันโดยเด็ดขาด ซึ่งแบบปฏิสัมพันธ์มี 2 แบบ คือ ปฏิสัมพันธ์ที่ครูมีอิทธิพลทางตรงต่อนักเรียน (direct Influence) และอิทธิพลทางอ้อมต่อนักเรียน (indirect Influence) แบบปฏิสัมพันธ์ที่ครูมีอิทธิพลทางตรงต่อนักเรียนโดยทั่วไป ได้แก่ การบรรยาย การให้คำแนะนำ การออกคำสั่งให้ปฏิบัติตาม การตำหนิ การวิพากษ์วิจารณ์ รวมไปถึงการใช้อำนาจ ปฏิสัมพันธ์แบบนี้ จะทำให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวลคับข้องใจ มีความเครียดทางจิตใจ อันทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยง ไม่สนใจเรียน เกิดความเบื่อหน่าย ส่งผลกระทบไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Stavin 1988 : 273 ; ธีรวัฒน์ นิจนตร , 2526 : 85) ส่วนรูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่ครูมีอิทธิพลทางอ้อมต่อนักเรียน ได้แก่ การยอมรับความรู้สึกของนักเรียน การชมเชยหรือการสนับสนุนนักเรียน การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนและการถามคำถามนักเรียน นักเรียนมีอิสระในการตอบคำถามเป็นความสัมพันธ์ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนตอบสนอง สนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากกว่าปฏิสัมพันธ์ที่ครูมีอิทธิพลทางตรง ส่งผลให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมทางบวกมากขึ้นและช่วยพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนรู้ให้ดีขึ้น(Amidon and Flanders ,1967 :122 – 123)

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นตัวแปรสำคัญในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และมีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน แต่การที่ครูผู้สอนจะทราบถึงลักษณะปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้จำเป็นต้องใช้การวิเคราะห์และการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนอย่างมีระบบซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนได้รู้จักตนเอง และสามารถแสวงหาวิธีการปรับปรุงการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนที่นิยมกันมากที่สุด คือ แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของเนด เอ แพลนเดอร์ส(Flanders Interaction Analysis Technique) ซึ่งมีผู้นำวิธีวิเคราะห์นี้ไปใช้กับวิชาต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ได้นำเอาวิธีวิเคราะห์ของแพลนเดอร์สมาใช้ในการวิเคราะห์ในห้องเรียนภาษาต่างประเทศ เช่น มอสโกวิทซ์ (Moskowitz 1976 : 140-141) , เมย์ (May 1985 : 14) สำหรับประเทศไทยเองก็มีผู้นำเอาวิธีวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์มาใช้วิเคราะห์การเรียนการสอนวิชาต่างๆ ในหลายระดับชั้นสำหรับวิชาภาษาอังกฤษก็มีงานวิจัยวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนอยู่บ้างพอสมควร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่แต่ก็ยังมีจำนวนน้อย เช่น ทองปอนด์ ชินวงศ์ (2530) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางวาทะระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 ประสิทธิ์ นรศาสตร์ (2526) ได้ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สมพิศ ป.สัตยรักษ์(2534)ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่อนภาษาและปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในห้องเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร : การวิเคราะห์หุระดับ สำหรับระดับประถมศึกษาที่มีการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนโดยทั่วไปในวิชาอื่นๆเช่น นราวัลย์ กาญจนะประโชติ (2524) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครู ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรในจังหวัดเชียงใหม่ พิสิทธิ์ บุญมาก (2533) ศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองและความวิตกกังวลในการเรียนของนักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูในรูปแบบที่ต่างกัน

ด้วยเหตุที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญในกระบวนการเรียนรู้และจากแนวทางปฏิรูปการศึกษาจะเน้นให้เรียนรู้อย่างมีความสุข เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เรียนรู้แบบองค์รวมและเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ , 2544 : 27-28) พฤติกรรมการสอนของครูมีบทบาทในการเป็นผู้กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนโดยการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้มีมิตรภาพและความอบอุ่นเกิดขึ้นในชั้นเรียนนั่นคือการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งมีผู้วิจัยสนใจศึกษาอย่างไม่มากโดยเฉพาะในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาที่เน้นการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ที่จะก่อให้เกิดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างแท้จริง โดยผู้วิจัยสนใจศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายเนื่องจากเป็นระดับที่สูงขึ้นจากภาษาอังกฤษระดับเตรียมความพร้อม และระดับอ่านออกเขียนได้ประกอบกับการเรียนในระดับนี้เน้นการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักภาษา ถูกต้องตามมารยาททางสังคมของการใช้ภาษา มีการฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่หลากหลายขึ้นและมีการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่าน เขียนในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารตามสถานการณ์จริงมากขึ้น (กรมวิชาการ , 2539 : 11) พฤติกรรมของครูกับนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญและควรศึกษา โดยเฉพาะบทบาทและพฤติกรรมของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเองจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพฤติกรรมการสอนให้เป็นไปตามแนวทางที่หลักสูตรและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ ทั้งนี้ ครูต้องมีการศึกษาและสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียนในขณะที่มีการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลของการสังเกตศึกษาพฤติกรรมมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูแกนนำในวิชาภาษาอังกฤษและครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติที่สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ผู้วิจัยทราบว่าพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลต่อเจตคติและสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นดังกล่าวจะมีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนในลักษณะเช่นไรอันเป็นพฤติกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงและจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา รวมทั้งเป็นแนวทางในการเสนอแนะรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่เหมาะสม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาเจตคติและผลสัมฤทธิ์ที่ดีกับผู้เรียนในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษต่อไป

ปัญหาในการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ว่ามีลักษณะอย่างไรและส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูแกนนำกับนักเรียนในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูที่สอนแบบปกติกับนักเรียนในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานในการวิจัย

1. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูแกนนำจะใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เป็นอิทธิพลทางอ้อมมากกว่าอิทธิพลทางตรง
2. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูที่สอนแบบปกติ จะใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เป็นอิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อม
3. นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำที่ใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เป็นอิทธิพลทางอ้อมจะมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ
4. นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำที่ใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เป็นอิทธิพลทางอ้อมจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษในภาคปลาย ปีการศึกษา 2543 ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษวิชาภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มโดยกลุ่มแรกเป็นครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติและกลุ่มที่สองเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นครูแกนนำ
2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและจดบันทึกได้นั้น ถือว่าเป็นการแสดงออกตามธรรมชาติของการเรียนการสอน และเป็นตัวอย่างที่เพียงพอของพฤติกรรมทั้งหมดระหว่างครูกับนักเรียน
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมโดยการสังเกตและบันทึกข้อมูลตามความถี่ของพฤติกรรมย่อย และถือว่าพฤติกรรมย่อยแต่ละพฤติกรรมมีน้ำหนักเท่ากัน
3. พฤติกรรมครูและนักเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นพฤติกรรมการเรียนการสอนตามปกติ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ครูแกนนำ หมายถึง ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่มีความตั้งใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้และเต็มใจจะเป็นแกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยผ่านการประเมินผลงานให้เป็นครูดีเด่นมาก่อนจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและได้รับการคัดเลือกให้เป็นครูแกนนำจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

2. ครูที่สอนแบบปกติ หมายถึง ครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีรูปแบบการสอนทั่วไปตามคู่มือครู

3. การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การสังเกต จัดจำแนก จดบันทึกและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ตลอดช่วงระยะเวลาที่สังเกตภายในห้องเรียน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนในวิชาภาษาอังกฤษซึ่งวัดได้จากคะแนนความสามารถในการตอบข้อสอบของผู้เรียนจากการทำแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้สึกในการยอมรับ คัดค้าน เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ตลอดจนการชอบ หรือไม่ชอบของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษซึ่งวัดได้จากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยนำไปวัดผู้เรียน

6. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมทางวาจาหรือท่าทางระหว่างครูกับนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อกัน โดยเน้นถึงพฤติกรรมทางสังคมและอารมณ์ของครูกับนักเรียนซึ่งสามารถมองเห็นได้ในขณะที่มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

7. อิทธิพลทางอ้อม หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงออกทางวาจาหรือท่าทางเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ ซึ่งครูจะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะยอมรับ ขยายความ สนับสนุนความคิดเห็น ชมเชยเพื่อให้ง่ากำลังใจ ถามคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการเรียน

8. อิทธิพลทางตรง หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงออกมาเพื่อให้นักเรียนตอบสนองภายในขอบเขตที่ครูกำหนด โดยที่นักเรียนไม่มีอิสระเสรีในการแสดงออก ได้แก่ ครูอธิบายเนื้อหา ครูแสดงความคิดเห็นของตนเอง ครูตำหนิติเตียนและใช้อำนาจของตนเอง ครูออกคำสั่ง

9. การตอบสนองที่จำกัด หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกภายในขอบเขตที่ครูกำหนดโดยการพูดหรือตอบคำถามหลังจากฟังคำอธิบายเนื้อหาหรือฟังคำถามจากครูซึ่งคำตอบของนักเรียนที่ได้ จะเป็นข้อมูลจากเนื้อหาที่เรียนไป หรือจากในหนังสือเรียนที่มีคำตอบอยู่แล้ว ได้แก่ การตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง การอ่านออกเสียงเลียนแบบครูหรือเทปเสียง

10. การตอบสนองที่ไม่จำกัด หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกนอกเหนือจากขอบเขตที่ครูกำหนดโดยการพูด แสดงผลงาน และตอบคำถามอย่างอิสระหลังจากฟังคำอธิบายหรือฟังคำถามจากครู ซึ่งคำตอบที่ได้จากนักเรียนมีได้หลายคำตอบแตกต่างกันไปตามความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของตนเอง ได้แก่ การโต้ตอบคำพูดครูหรือเพื่อน การตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็นและประสบการณ์ของตนเอง

11. การริเริ่มของนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนเป็นผู้เริ่มต้นกระทำก่อนครูซึ่งแสดงออกโดยการพูด การตั้งคำถามถามครู การเสนอแนะแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระ

12. ความเจียมที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่ได้แสดงออกทางวาจา ไม่มีการพูด หรือมีการพูดเพียงเล็กน้อยที่ไม่อาจฟังความได้ แต่เป็นไปอย่างมีเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนทำงานรายบุคคล นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปราย ครูเตรียมอุปกรณ์ อ่านในใจ รอฟังเทปเสียง

13. ความเจียมที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีวัตถุประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่แสดงออกทางวาจาเป็นระยะเวลานาน ๆ และไม่มีเป้าหมาย ได้แก่ ครูหยุดพูดเป็นระยะเวลานาน ๆ นักเรียนนั่งเฉย ๆ เพราะทำงานเสร็จแต่ไม่มีการพูดใด ๆ

14. ความสับสน หมายถึง ช่วงเวลาของความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ไม่สามารถจำแนกพฤติกรรมนั้นให้อยู่ในพฤติกรรมใดได้ ได้แก่ นักเรียนแย่งกันพูดหลาย ๆ คน นักเรียนไม่เป็นระเบียบทั้งห้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนไปใช้ในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

2. เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในการนำรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูแกนนำ

และครูที่สอนแบบปกติไปปรับใช้ในการพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของตนเอง ที่จะส่งผลทำให้นักเรียนมีเจตคติและผลสัมฤทธิ์ที่ดีในวิชาภาษาอังกฤษ

3. ได้ทราบถึงรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติซึ่งส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษได้นำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาเชิงวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

- 1.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 1.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาที่สอง
- 1.3 ปฏิสัมพันธ์ทางภาษาของครูผู้สอนกับนักเรียนในการสอนภาษาที่สอง
- 1.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่เหมาะสมในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- 1.5 แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำที่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

2. แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

- 2.1 การวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนทั่วไปของ แฟลนเดอร์ส
- 2.2 การวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ดัดแปลงมาจากเครื่องมือสังเกตการเรียนการสอนทั่วไปของเนด แฟลนเดอร์ส
- 2.3 การวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นตามแนวการสอนภาษา
 - 2.3.1 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นตามแนวการสอนภาษา แบบฟัง-พูด
 - 2.3.2 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร

2.3.3 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นโดยใช้แนว การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

3. ระบบการสังเกตและบันทึกข้อมูลของพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
4. เจตคติต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

การที่มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เป็นสังคม ย่อมจะต้องมีการติดต่อสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตลอดเวลา ปฏิสัมพันธ์จึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อบุคคลในสังคม ไม่ว่าสังคมใด ๆ ย่อมจะมีการติดต่อพูดคุยและสื่อสารซึ่งกันและกันเสมอ สังคมในโรงเรียนก็เช่นเดียวกัน ครู กับ นักเรียน ก็จะต้องมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระหว่างการเรียนการสอนในห้องเรียน มีนักจิตวิทยาการศึกษา และนักการศึกษา ได้อธิบายและให้ความหมายของ คำว่า ปฏิสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมาซึ่งจะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของอีกคนหนึ่ง พฤติกรรมที่แสดงออกมานี้ อาจเป็นการสื่อสารที่ใช้คำพูดหรือการกระทำก็ได้ (Thibaut and Kelley, 1959 : 1)

ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง อิทธิพลระหว่างบุคคลหรือกลุ่มที่มีผลกระทบซึ่งกันและกันโดยเน้นถึงอิทธิพลเฉพาะทางอารมณ์และสังคมเท่านั้น (Page and Thomas , 1977 : 179)

ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การกระทำหรือการสื่อสารต่อกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปหรือระหว่างกลุ่มสังคมตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไปโดยการกระทำหรือการสื่อสารนั้นอาจเป็นพฤติกรรมที่ใช้วาจาหรือพฤติกรรมที่ไม่ใช้วาจาก็ได้ (Jame and Hill , 1984 : 88)

ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกิดความรู้สึก และกิจกรรมที่บุคคลมีปฏิริยาต่อกันและทำให้การสะท้อนกระทบต่อพฤติกรรมตลอดจนบุคลิกภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ,2522 : 38)

ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การที่บุคคล 2 คน หรือมากกว่า แสดงพฤติกรรมโต้ตอบซึ่งกันและกัน และพฤติกรรมของแต่ละฝ่ายส่งผลต่อกัน ในสังคมโดยทั่วไปแล้วการปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุย การใช้สัญลักษณ์ ทำทางต่างๆ การปฏิสัมพันธ์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในการเรียนการสอนนั้นการปฏิสัมพันธ์ก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นเนื่องจากครูและนักเรียนมีการตอบโต้ และสื่อความหมายต่อกันอยู่ตลอดเวลา ในระหว่างมีการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการอธิบาย การตอบคำถาม การถามคำถามซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ถ้าปฏิสัมพันธ์เป็นไปในเชิงบวกก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน แต่ถ้าเป็นในเชิงลบก็จะทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจและเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ (Heiss, 1981 ; Crano : 1982 อ้างถึงใน เจริญภา บวรสิน , 2541 : 6)

จากคำจำกัดความดังกล่าวสรุปได้ว่า ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปหรือระหว่างกลุ่มสังคมตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไปที่มีผลกระทบซึ่งกันและกันซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอาจเป็นการสื่อสารที่ใช้คำพูดหรือการกระทำก็ได้

สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นอิทธิพลระหว่างครูกับนักเรียนที่มีต่อกันโดยเน้นถึงพฤติกรรมทางสังคมและอารมณ์ของครูกับนักเรียน (Page and Thomas ,1977) ดังที่

Thomas(1987 อ้างถึงใน นรดี กิจบุรณะ ,2538 :5) ได้กล่าวถึงลักษณะปฏิสัมพันธ์ของครูในชั้นเรียนว่าเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำของครูที่แสดงต่อผู้เรียน เช่น การนำเสนอบทเรียน การถามคำถาม และการตอบคำถามนักเรียน เป็นต้น โดยที่พฤติกรรมของครูในชั้นเรียนนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการที่ผู้เรียนตอบสนองการกระทำของครูออกมาในรูปของพฤติกรรม เช่น การตอบคำถาม การอธิบายความหมายของคำ เป็นต้น ดังนั้นการกระทำของครูหรือ ปฏิสัมพันธ์ของครูในชั้นเรียนจึงมีอิทธิพลต่อการตอบสนองของนักเรียน

นรดี กิจบุรณะ (2538) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ของครูในชั้นเรียนว่า เป็นพฤติกรรม การสอนหรือรูปแบบของพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งเป็นลำดับการกระทำที่ต่อเนื่องกันเองใน

สภาพการณ์ในชั้นเรียน

ในการเรียนการสอน ครูเป็นผู้มีอิทธิพลต่อนักเรียนอันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเกิดจากปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียนที่มีต่อกัน อิทธิพลของครูต่อนักเรียนในชั้นเรียนจะแสดงให้เห็นถึงสภาพปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงบรรยากาศของการเรียนการสอนในชั้นเรียนว่าครูและนักเรียนมีเจตคติต่อกันอย่างไร นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเพียงใด ปฏิกริยาต่างๆของครูกับนักเรียนจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงลักษณะอิทธิพลของครูในชั้นเรียนดังที่ เบลแลคค์ (Bellack, 1963) ได้อธิบายและจำแนกอิทธิพลของครูในชั้นเรียนออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Influence) หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงออกมาแล้วทำให้นักเรียนตอบสนองในลักษณะใดก็ได้ อิทธิพลทางอ้อมจะเกิดขึ้นถ้าครูแสดงพฤติกรรมออกในทำนองยอมรับ ขยายความ หรือสนับสนุนความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียน ชมหรือให้กำลังใจถามคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. อิทธิพลทางตรง (Direct Influence) หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงออกมาแล้วทำให้นักเรียนตอบสนองโดยการแสดงพฤติกรรมไปในทางที่ครูต้องการอย่างเลี่ยงไม่ได้ อิทธิพลประเภทนี้จะเกิดขึ้น เมื่อครูบรรยายหรือแสดงความเห็นฝ่ายเดียวเมื่อครูให้คำแนะนำหรือออกคำสั่ง ตีเตือน ว่ากล่าว เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรม

Yee (1971 : 31-35) ได้กล่าวถึงงานวิจัยของแอนเดอสันและคณะที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมครู พบว่า อิทธิพลที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กส่วนมากมาจากครู โดยแบ่งพฤติกรรมของครูในชั้นเรียนออกเป็น 2 แบบดังนี้คือ

1. กลุ่มครูที่มีอำนาจเหนือนักเรียน (Dominative) มีการปฏิบัติต่อนักเรียนเช่น บอกให้นักเรียนย้ายที่นั่ง ใช้การเตือนสั่งให้นักเรียนทำสิ่งต่าง ๆ ตัดสินใจแบบปราศจากเหตุผล และเรียกร้องความสนใจจากนักเรียน

2. กลุ่มครูแบบบูรณาการ (Integrative) มีการปฏิบัติต่อนักเรียนเช่น ถามถึงความสนใจของนักเรียน ให้ความช่วยเหลือเด็กในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ยอมรับพฤติกรรมของนักเรียน และมีการถามถึงความสนใจของนักเรียนในขณะที่สอน

สไตลส์ และดอร์ซี (Stiles and Dorsey , 1950 :98-100) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน โดยแบ่งการเรียนการสอนออกเป็น 2 แบบคือ

1. การเรียนการสอนแบบอัตตาธิปไตย การเรียนการสอนแบบนี้เป็นแบบ “สั่งและเชื่อฟังโดยไม่มีข้อโต้แย้ง” เด็กจะสนใจในบทเรียนเพื่อคะแนนของเขาเองไม่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับเพื่อนๆ การเรียนการสอนแบบนี้มีลักษณะอย่างนี้คือ

1.1. ครูต้องให้เด็กสนใจบทเรียนที่ตนกำลังสอนอยู่เท่านั้น ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้เด็กมีความงอกงามในด้านอื่นๆ ด้วย

1.2 ครูไม่ได้พยายามทำให้เด็กเห็นความสำคัญของการเรียนรู้แต่ต้องการคะแนนเป็นสำคัญ

1.3 การรักษาระเบียบวินัยในชั้นเรียน ใช้วิธีบังคับให้เด็กอยู่นิ่งๆ ครูใช้กฎเกณฑ์ที่ตนพอใจ ไม่ได้คำนึงถึงธรรมชาติ และจิตใจของเด็ก ไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งบุคลิกภาพและความสามารถ

ครูที่ใช้การสอนแบบนี้ จะทำให้เด็กมีบุคลิกภาพแบบตัวใครตัวมัน ไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม

2. การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตย ครูจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์ให้เด็กร่วมในการวางแผน และจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูยอมรับในเรื่องความแตกต่างของเด็กในด้าน ความสนใจ ความสามารถ ทักษะ ไม่มีการใช้แรงจูงใจภายนอก แต่ความสนใจในการเรียนเกิดขึ้น เพราะเด็กต้องการได้ความรู้มากกว่าคะแนน การเรียนการสอนแบบนี้ทำให้เด็กนักเรียนเป็นคนคล่องตัว รู้จักให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ

Bellack (อ้างใน ศาลินา บุญเกื้อ : 2539 : 40) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนระหว่างครูกับนักเรียนเป็น 2 ประเภทคือ

1. พฤติกรรมทางวาจา (Verbal Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนแสดงออก เพื่อสื่อความหมายระหว่างกันโดยการพูดหรือการอ่านออกเสียง

2. พฤติกรรมที่ไม่ใช้วาจา (Non Verbal Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนไม่ได้แสดงออกทางวาจา แต่เป็นการแสดงออกทางท่าทาง เช่น การเขียน การอ่านในใจ หรือพยักหน้า สันตึระะ เป็นต้น

โดยสรุปปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีความสำคัญมากสำหรับครูกับนักเรียนในขณะที่มีเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะในขณะที่มีการเรียนการสอน ครูกับนักเรียนจะต้องมีพฤติกรรมได้ต่อกันอยู่ตลอดเวลา ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหยุดนิ่งไม่ยอมรับรู้ก็จะเกิดการเรียนการสอนขึ้นไม่ได้ ครูจึงเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยให้เด็กได้มีการปรับตัวและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดและดำเนินกิจกรรมต่างๆร่วมกับนักเรียน ครูเป็นผู้มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม การกระทำของครูจะช่วยสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนสนใจต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดี ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนในระหว่างที่อยู่โรงเรียน พฤติกรรมของครูและนักเรียนในห้องเรียนจึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันตลอดเวลา

1.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันเป็นแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) โดยเน้นให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเกิดจากความเชื่อที่ว่า ภาษาคือเครื่องมือในการสื่อสารโดยใช้คำพูดเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร นั่นคือ ภาษาคือพฤติกรรมทางสังคม (Social Behavior) แต่ไม่ใช่เป็นพฤติกรรมเดี่ยว ๆ ภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์หลาย ๆ ระบบซึ่งสมาชิกในสังคมใช้เพื่อการสื่อสาร มนุษย์และภาษาที่มนุษย์ใช้ไม่ได้แยกออกจากกันแต่รวมกันเป็นบริบททางสังคม (Savignon, 1983 :10) แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้ ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของสังคม ผู้เรียนต้องมีความรู้ในรูปแบบของภาษา (Form) ความหมายของภาษา (Meaning) และหน้าที่ของภาษา (Functions) ผู้เรียนต้องสามารถเลือกรูปแบบภาษาที่เหมาะสมที่สุดตามบริบทของสังคมและบทบาทของคู่สนทนา สามารถประนีประนอมในด้านความหมายกับคู่สนทนาได้

สกอตต์ (Scott, 1981:71) ได้เสนอว่า ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนภาษาจะต้องเลียนแบบจากการสื่อสารหรือมีเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการสื่อสาร จุดเน้นของการเรียนการสอนจากการออกเสียงอย่างถูกต้องเป็นคำๆหรือฝึกโครงสร้างภาษาบางอย่างที่ต้องการมาเป็นการเลือกข้อความที่เหมาะสมสำหรับการสื่อสารแนวคิดนี้จึงเน้นความหมายมากกว่าโครงสร้างไวยากรณ์ และเน้นตัวผู้เรียนและจุดมุ่งหมายในการสื่อสารของผู้เรียน จากแนวคิดข้างต้นจะเห็นว่า

การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะยึดผู้เรียนและเน้นกิจกรรมการสื่อสารในห้องเรียนเป็น ศูนย์กลาง ดังนั้นบทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียนจึงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้สอนจำเป็นต้อง เป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมกับผู้เรียน สร้างเงื่อนไขและสร้างสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการสื่อสารที่มีความหมายมากขึ้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ จำเป็นต้องศึกษาให้ได้ข้อความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในห้องเรียนเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ

ซาวิยอน (Savignon , 1983 : 23-24) ได้เสนอหลักการของการเรียนการสอนภาษาที่ สองเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. การใช้ภาษาเป็นการสร้างสรรค์ ผู้เรียนควรใช้ความรู้ที่มีอยู่เกี่ยวกับ ระบบภาษาเพื่อแสดงออกความหมายของตนเองได้หลายวิธีต่าง ๆ กัน
2. การใช้ภาษาประกอบด้วยความสามารถในการสื่อสารหลายอย่าง ความสามารถที่จำเป็นขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้ร่วมในการสื่อสาร สถานการณ์และจุดมุ่งหมาย ของปฏิสัมพันธ์
3. การเรียนรู้ภาษาที่สองเริ่มต้นด้วยความสนใจและความต้องการของผู้เรียนเช่น เดียวกับการเรียนรู้ภาษาแม่
4. การวิเคราะห์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นพื้นฐานที่มี ประสิทธิภาพที่สุดในการพัฒนาวัสดุการสอน
5. หน่วยพื้นฐานของการฝึกหัดควรเป็นข้อความ (Discourse) การใช้ภาษาควร เริ่มต้นด้วยการส่งความหมาย และในระยะเริ่มไม่ควรถูกต้องการหรือคาดหวังความถูกต้อง
6. ผู้สอนมีบทบาทต่าง ๆ กันเพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในสถานการณ์ การสื่อสารต่าง ๆ

บรัมฟิท (Brumfif , 1987 : 5-6) ได้เสนอหลักการของการเรียนการสอนเพื่อการ สื่อสารดังนี้

1. เน้นความต้องการของผู้เรียนและพยายามกำหนดความต้องการของผู้เรียน
2. เน้นเนื้อหาของกิจกรรมมากกว่าการเรียนรู้รูปแบบภาษา
3. กำหนดหลักสูตรในรูปของความหมายที่ผู้เรียนต้องการสื่อสาร (Notion) หรือหน้าที่ของภาษา (Functions)

4. กระตุ้นและยอมรับภาษาที่แตกต่างกันในห้องเรียน หรือแม้แต่การใช้ภาษาแม่ผสมกับภาษาที่ต้องการเรียนรู้
5. ยอมรับว่าข้อผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการเรียนรู้ภาษา
6. สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนจะต้องสนับสนุน และกระตุ้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้โดยไม่มีความรู้สึกว่าผิด บทบาทของผู้สอนในการตัดสินมีน้อยหรือไม่มีเลย
7. ใช้เทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ
8. นำเสนอหน่วยของภาษาที่ต้องการสอนในบริบทที่เป็นการใช้มากกว่าการนำเสนอโดยแยกออกจากบริบทการใช้
9. วัสดุการสอนที่ใช้เป็นข้อความที่ไม่มีการปรับสาร ซึ่งไม่มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการสอนภาษา

พิตรวัลย์ โกวิทวที (2536 : 13) ได้เสนอหลักสำคัญในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่า

1. เสนอบทเรียนในลักษณะของบทสนทนาสั้น ๆ ใช้สถานการณ์ที่สร้างขึ้นให้เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เพื่อสร้างความสนใจ มีการอธิบายถึงจุดประสงค์ของการสนทนา
2. ฝึกบทสนทนา อาจฝึกเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ ใช้กิจกรรมต่าง ๆ มาช่วยเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้ถูกต้องและแคล่วคล่อง
4. ศึกษาโครงสร้างที่ปรากฏในบทสนทนาที่แสดงเนื้อความสำคัญ ใช้อุปกรณ์ เช่น ภาพการแสดงท่าทาง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ นักเรียนก็จะใช้ภาพได้เพราะภาษาในบทเรียนเป็นภาษาที่มีความหมายและใช้ได้จริงในการสื่อสาร สร้างเจตคติที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนมีความสุขสนุกสนานและเพลิดเพลินในการเรียน

ถึงแม้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาจะเน้น Communication ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสื่อสารหรือนำเอาไปใช้ให้ได้ผลแต่ก็ยังคงต้องสอนกฎเกณฑ์ของภาษาหรือไวยากรณ์ด้วย การสอนไวยากรณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสอนภาษา แต่ไม่ควรสอนเด็กล้นๆในการท่องจำ เด็กควรเรียนไวยากรณ์โดยไม่ต้องเริ่มเรียนด้วยกฎ แต่สามารถเรียนโดยการซึมซับเกณฑ์การใช้ภาษาได้ถูกต้องเลย เป็นการสอนให้คิดและใช้ภาษาได้

ถูกต้องตามสถานการณ์โดยนำหลักไวยากรณ์มาใช้พูดหรือเขียนได้จริง(ประพนอม สุรัสวดี ,2543 : 5) จากแนวคิดพื้นฐานทางทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทางความหมายและจุดมุ่งหมายในการใช้ภาษาตลอดจนบริบททางสังคม การเรียนภาษาอังกฤษในปัจจุบันจึงมุ่งให้โอกาสผู้เรียนได้ใช้ภาษา เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารโดยเน้นการสื่อสารในสภาพจริง การเรียนการสอนภาษาจึงมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมกับสถานการณ์ นั่นก็คือมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารซึ่งรวมถึงความสามารถทั้งด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ ความหมาย และกฎการใช้ภาษาตลอดจนพฤติกรรมทางภาษาเชิงสังคมของชุมชนเจ้าของภาษานั้น ๆ (Hymes ,1970:9) และในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก็ต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ดี เนื่องจากการสอนแนวนี้ต้องอาศัยการพูด การสื่อสารกันในห้องเรียนอย่างมาก ดังนั้นครูจะเป็นผู้มีบทบาทในการสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี

1.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาที่สอง

การเรียนการสอนภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาของเรามีใช้เรื่องง่าย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนไม่ว่าจะจะเป็นพฤติกรรมการซักถาม การตอบโต้ การชมเชย จะไม่เป็นไปตามธรรมชาติ เหมือนกับวิชาอื่น ๆ ที่เรียนด้วยภาษาของเราเองย่อมจะมีอุปสรรคเกิดขึ้นบ้างซึ่งครูผู้สอนเองก็ต้องพยายามปรับพฤติกรรมในการสอนภาษาที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุดโดยเฉพาะในเรื่องของพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการสอนภาษา

ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาที่สองในห้องเรียน หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในการพูดระหว่างผู้สอนและผู้เรียนภาษาที่สองในกระบวนการเรียนการสอนซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางภาษา (สมพิศ ,2530 : 104)

ความสนใจในภาษาที่ใช้ในห้องเรียนภาษาที่สองได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา โดยมีแรงจูงใจจากแนวคิดที่ว่าความสำเร็จในการเรียนการสอนอาจขึ้นอยู่กับชนิดของภาษาที่ครูใช้ และชนิดของปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสนใจในการวิเคราะห์ภาษาของครูและปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนได้รับการกระตุ้นอย่างมากจากการปฏิเสธวิธีสอนภาษาว่าเป็นตัวกำหนดความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษา (Wertherimer,1964 : Smith ,1970 Cited by Ellis,1986: 143)

ออลไรท์และบรีน (Allwright and Breen Cited by Chaudon,1988:10) ได้สรุปว่า ปฏิสัมพันธ์มีส่วนช่วยในการเรียนรู้ภาษาดังนี้

1. จากการมีปฏิสัมพันธ์ ผู้เรียนสามารถแยกแยะ (Decompose) โครงสร้างภาษาของภาษาที่เรียนและสามารถหาความหมายของกิจกรรมหรือสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียนได้
2. ปฏิสัมพันธ์ทำให้ผู้เรียนสามารถรวม (Incorporate) โครงสร้างของภาษาที่เรียนเข้ากับภาษาของตนเอง
3. กิจกรรมหรือสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียนจะมีความหมายต่อผู้เรียนหรือไม่ขึ้นอยู่กับปริมาณของการสื่อสารซึ่งเกิดขึ้นระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

เอลลิส (Ellis,1984:26) ได้สรุปว่าผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์ดังนี้

1. ปฏิสัมพันธ์ทำให้ผู้เรียนได้รับคำพูดหรือสำนวนสำเร็จรูป (Chunks of Speech,Formulas) ซึ่งผู้เรียนสามารถจำได้ทั้งหมดโดยไม่ต้องมีการวิเคราะห์ คำพูดหรือสำนวนสำเร็จรูปนี้เกิดขึ้นมากมายในการเรียนรู้ภาษาที่สองในสภาพแวดล้อมธรรมชาติและสามารถเกิดขึ้นได้ในห้องเรียนเมื่อมีการใช้ภาษาที่สองนั้นเป็นสื่อในการเรียนการสอน จากการมีปฏิสัมพันธ์ ผู้เรียนได้เรียนรู้คำพูดหรือสำนวนสำเร็จรูปเหล่านี้เพื่อให้ตนเองสามารถดำเนินกิจกรรมทางสังคมในห้องเรียนดังนั้นผู้เรียนจึงเรียนรู้ภาษาจากการได้สัมผัสคำพูดหรือสำนวนสำเร็จรูป ปฏิสัมพันธ์จึงทำให้การเรียนรู้ภาษาที่สองง่ายขึ้น
2. ปฏิสัมพันธ์ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างรูปประโยค (Syntactic Structures) ซึ่งอยู่นอกเหนือความสามารถของตนเองคือรูปประโยคที่ยังไม่ได้เรียนรู้ โดยนำข้อความที่ตนเองมีส่วนรวมอยู่มาสร้างรูปประโยคใหม่ที่มีโครงสร้างเหมือนกันปฏิสัมพันธ์จึงเป็นแหล่งที่สำคัญของการสร้างรูปประโยคใหม่ ๆ
3. ปฏิสัมพันธ์เป็นวิธีการในการให้ตัวแบบของรูปแบบทางไวยากรณ์(Grammatical Forms) และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้รูปแบบทางไวยากรณ์โดยไม่รู้ตัว
4. ปฏิสัมพันธ์ให้ตัวป้อนภาษาที่ผู้เรียนเข้าใจได้ (Comprehensible Input) คราเชน(Krashen , 1968) และ ลอง (Long , 1980) เชื่อว่าตัวป้อนภาษาที่ผู้เรียนเข้าใจได้จะเป็นตัวแปรสาเหตุของการเรียนรู้ภาษาที่สอง การมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นก็เพื่อที่จะให้แน่ใจว่าตัวป้อนภาษาเป็นที่เข้าใจกันและทำให้เกิดการเรียนรู้ภาษา

ดังนั้นการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนจึงเป็นการที่นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการสนทนาอันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาที่สองแต่อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อมหรือสภาพเงื่อนไขของการเรียนรู้ภาษาย่อมส่งผลต่อลักษณะของปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเช่น ลักษณะของห้องเรียนมีผลต่อปฏิสัมพันธ์ดังนี้ (Lier,1988:98-99)

1. ห้องเรียนมีข้อกำหนดว่าความสนใจของทุกคนจะต้องอยู่ที่ศูนย์กลางเดียวกัน (Central Attention) คือมีกฎว่าจะต้องมีผู้พูดเพียงคนเดียวในแต่ละช่วงเวลา ครูมักจะไม่ยอมให้มีการพูดที่ซ้ำซ้อนหรือการพูดในทันทีทันใด

2. ในระหว่างการเรียนการสอนต้องมีผู้เรียนอย่างน้อย 1 คนที่รู้ว่าจะต้องพูดหรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในแต่ละช่วงเวลาหรือในแต่ละเหตุการณ์ การพูดหรือการกระทำของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนคาดหวังไว้ก่อนแล้ว ผู้สอนอาจจะเป็นผู้วางแผนการเรียนและผู้เรียนอาจจะถูกบังคับให้ยอมรับแผนของผู้สอน

3. บทเรียนของการเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียนนั้นได้มีการจัดลำดับหรือกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว หรือในกรณีที่มีการกำหนดมาน้อยที่สุดก็ต้องการกำหนดรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้แล้ว ซึ่งอาจเป็นรูปแบบที่เป็นที่เข้าใจกันอยู่แล้วโดยไม่ต้องมีข้อกำหนดล่วงหน้าหรือเป็นรูปแบบที่ทำกันเป็นปกติวิสัยดังนั้นจึงเป็นการยากมากที่จะเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ไม่มีการเตรียมล่วงหน้ามาก่อนหรือการกำหนดของการมีส่วนร่วมในระหว่างกิจกรรม

5. จุดมุ่งหมายของห้องเรียนคือ การเรียนรู้ภาษา ดังนั้นความสนใจในสิ่งต่าง ๆ เช่น หัวข้อ หรือการขอให้ใครทำอะไรให้ ซึ่งเป็นความสนใจของผู้มีส่วนร่วมในการสนทนาโดยทั่วไปนั้นจะมีความสำคัญรองลงมา สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมสนับสนุนด้วยวาจา (Verbal Contribution) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงทักษะและการแก้ปัญหาในการใช้ภาษา

เซลิเกอร์ ได้อธิบายปฏิสัมพันธ์ 2 ลักษณะที่เกิดขึ้นในห้องเรียนภาษาที่สองในห้องเรียนสรุปได้ดังนี้ (Seliger,1983 : 251)

1. ผู้สอนเป็นผู้กำหนดโอกาสสำหรับปฏิสัมพันธ์ (Opportunities for Interaction) ผู้สอนกำหนดโอกาสนี้ไว้ในบทเรียน โอกาสหมายถึงโอกาสในการพูดซึ่งผู้สอนเป็นผู้ตัดสินใจและเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกหัดภาษาในห้องเรียนภาษาผู้สอนเป็นผู้ตัดสินใจโอกาสด้วยการเรียกชื่อผู้เรียนคนใดคนหนึ่ง หรือการขอการตอบสนองจากทั้งชั้นเหมือนกับว่าผู้เรียนทั้งชั้นคือบุคคลคนเดียวที่ผู้สอนสนทนาด้วย หากผู้สอนเรียกคนใดคนหนึ่งผู้เรียนคนอื่นก็จะถูกปิดกั้นจากปฏิสัมพันธ์ อาจจะทำให้คิดว่าตนเองถูกเรียกหรือตอบหรืออาจรอโอกาสของตน หากผู้สอนขอให้

ผู้เรียนทั้งชั้นตอบผู้เรียนอาจจะเลือกตอบหรือไม่ตอบเนื่องจากผู้สอนไม่ได้ขอคำตอบจากผู้เรียน เป็นการส่วนตัว ผู้เรียนอาจไม่มีความจำเป็นหรือไม่มีความตั้งใจที่จะตอบ อาจทำอย่างอื่นหรือตอบด้วยเสียงดัง

2. ผู้เรียนสร้างโอกาสสำหรับการใช้ภาษาของตนเอง (Opportunities for Language Use) โดยผู้เรียนสร้างปฏิสัมพันธ์ชนิดเดียวกับที่เกิดขึ้นในห้องเรียน การสร้างโอกาสสำหรับการใช้ภาษาทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ ประการแรก เกิดปฏิสัมพันธ์ทางภาษาที่มุ่งต่อตนเอง ส่วนประการที่สองคือ ภาษาที่มุ่งต่อตนเองมากกว่าการคอยโอกาสสำหรับตนเองเช่นเดียวกับผู้เรียนอื่น ๆ ที่ต่างต้องการเรียกร้องความสนใจจากผู้สอน

ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นผู้สอนเป็นผู้กำหนดโอกาสในการใช้ภาษา หรือผู้เรียนสร้างขึ้นสำหรับตนเองแสดงให้เห็นว่า การจัดปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จนั้น ทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีบทบาทสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องกัน เพราะการจัดการปฏิสัมพันธ์ไม่ใช่เป็นการจัดการเพียงฝ่ายเดียวแต่เป็นการจัดการร่วมกันของทุกคนที่มีส่วนร่วม (Allwright ,1984 : 159) จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับตัวแปรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังได้ข้อค้นพบที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับความสำคัญของผู้สอนและผู้เรียนคือ ตัวแปรด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ พฤติกรรมของผู้สอน และพฤติกรรมของผู้เรียนนั้น มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ ความสำเร็จในการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับทั้งพฤติกรรมของผู้สอนจึงเป็นผลมาจากพฤติกรรมของผู้เรียน ความสำเร็จในกระบวนการเรียนการสอนจึงขึ้นอยู่กับผู้เรียนเช่นเดียวกับผู้สอนด้วย (Dunkin and Biddle , 1974 : 44)

1.3 ปฏิสัมพันธ์ทางภาษาของครูผู้สอนในการสอนภาษาที่สอง

ในการเรียนการสอนภาษาที่สองในห้องเรียนนั้น นอกจากผู้สอนจะทำหน้าที่สอนและบอกให้รู้แล้วยังเป็นผู้ฝึกภาษาให้กับผู้เรียนและเป็นผู้ร่วมสนทนา เพื่อสื่อสารกับผู้เรียนเช่นเดียวกับผู้ร่วมสนทนาอื่น ๆ ในห้องเรียน เช่น ตอบคำถามเมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจและถาม หรือเมื่อผู้สอนเห็นว่าผู้เรียนอาจจะยังไม่เข้าใจจึงพูดซ้ำหรือพูดขยายความ เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้คือการมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษาอย่างทันทีทันใดและมีจุดมุ่งหมายเพื่อการสื่อสารอย่างแท้จริง ภาษาจึงเป็นเครื่องมือของความสัมพันธ์ทางสังคม นอกเหนือจากการเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ภาษา การใช้ภาษาของผู้สอนทั้งแบบเป็นการเตรียมการคือ สอนและบอกให้รู้ และแบบทันทีทันใดเพื่อการสื่อสารล้วนมีส่วนช่วยในกระบวนการเรียนรู้ภาษา (Seliger,1983 : 246-247) วิง (Wing

, 1987 : 158-159) สรุปว่าการใช้ภาษาของผู้สอนในการเรียนการสอนภาษาที่สองมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ

1. การใช้องค์ประกอบทางภาษาเพื่อการสอน (Linguistic Function) หมายถึงการพูดเพื่อเน้นหรือมุ่งความสนใจของผู้เรียนไปที่องค์ประกอบของภาษาคือระบบเสียง ระบบคำ และความหมายของคำ โดยครูพูดเพื่อแสดงให้เห็น เพื่อกระตุ้นและเพื่อเสริมแรง การตอบสนองเกี่ยวกับองค์ประกอบของสาขาเหล่านี้

2. การใช้องค์ประกอบทางการสื่อสารเพื่อการสอน (Communication Function) หมายถึง การพูดเพื่อให้และเพื่อรับข้อมูลที่มีความหมาย เพื่อเน้นหรือมุ่งความสนใจของผู้เรียนไปที่ความคิดความต้องการ ความรู้สึกและความคิดเห็นของข้อมูลของตนเองต้องการหรือที่ตนเองได้รับ

การสื่อสารในห้องเรียนอาจล้มเหลวได้หากผู้สอนและผู้เรียนมีความขัดแย้งหรือเข้าใจที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับลักษณะการใช้ภาษาที่ใช้ เช่น ผู้สอนอาจถามคำถามเพื่อให้มีการฝึกหัดรูปประโยค แต่ผู้เรียนอาจจะตอบโดยคิดว่าเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบอย่างแท้จริง (Mclear Cited by ellis , 1986 : 148)

เบลแลค(Bellack Cited by Calthard ,1981: 4-5) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาของผู้สอนและสรุปว่าการพูดในการเรียนการสอนเกิดขึ้นเป็นลำดับ 4 ลำดับดังนี้

1. การจัดโครงสร้างพฤติกรรม (Structuring) เป็นการพูดเพื่อสร้างบริบทสำหรับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามมา หรือเป็นการพูดเพื่อหยุดปฏิสัมพันธ์ที่กำลังเกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือเป็นการพูดเพื่อเน้นความสนใจของผู้เรียนในหัวข้อหรือปัญหาที่จะมีการพูดถึงในการเรียนการสอนนั้น

2. การขอการตอบสนอง (Soliciting) เป็นการพูดเพื่อต้องการตอบสนองจากผู้เรียนอาจเป็นการตอบสนองด้วยวาจา (Verbal Response) การตอบสนองทางความคิด ความเข้าใจ (Cognitive Response) เช่น กระตุ้นให้สนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการตอบสนองทางกาย (Physical Response)

3. การตอบสนอง (Responding) เป็นการพูดเพื่อตอบสนองตามที่มีการขอ เช่น นักเรียนตอบคำถามครู

4. การมีปฏิกริยา (Reacting) เป็นการพูดเพื่อขยายความ วิเคราะห์ ยอมรับ ทำให้กระจ่าง ประเมิน หรือปฏิเสธสิ่งที่ได้พูดมาก่อนแต่ไม่ได้เป็นการพูดเพื่อตอบสนองตามที่มีการขอ

วิง (Wing , 1987 : 158-173) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางภาษาของผู้สอนในการเรียนการสอนภาษาที่สอง โดยจำแนกพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของการใช้ภาษา 2 ประการ คือ การใช้ภาษาเพื่อสนององค์ประกอบภาษา (Linpuistic Function) และการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Function) ดังนี้

การใช้ภาษาเพื่อสนององค์ประกอบภาษา แบ่งออกเป็นพฤติกรรม 3 แบบคือ

1. การให้ตัวแบบ (Modeling) หมายถึง การพูดเพื่อให้ตัวแบบภาษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้ยินคำนั้นว่าออกเสียงอย่างไร การผันคำกริยาทำอย่างไร วลีและประโยคสร้างอย่างไร โดยผู้เรียนฟังและให้ความสนใจกับลักษณะทางภาษาของตัวแบบที่ผู้สอนให้ ตัวแบบที่ให้ได้แก่

1.1 หน่วยของเสียง (Phonological Items)

1.2 องค์ประกอบของคำ (Morphological Elements)

1.3 โครงสร้างประโยค (Syntactical Patterns)

1.4 หน่วยของความหมาย (Semantic Units)

2. การชี้แนะ (Cueing) หมายถึง การพูดเพื่อให้ตัวชี้แนะเพื่อปรับแต่งการตอบสนองของผู้เรียน เป็นตัวชี้แนะทางภาษาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการตอบสนองได้แก่

2.1 ตัวชี้แนะที่สัมพันธ์กับการฝึกหัดออกเสียง

2.2 ตัวชี้แนะที่สัมพันธ์กับการฝึกหัดเขียน

2.3 ขอบเขตของภาษาที่ช่วยกระตุ้นการตอบสนอง

2.4 องค์ประกอบของภาษา

3. การเสริมแรง (Reinforcing) หมายถึง การพูดเพื่อเสริมแรงการตอบสนองของผู้เรียนโดยการพูดซ้ำคำพูดของผู้เรียนแบ่งออกได้ดังนี้

3.1 พูดซ้ำคำพูดทุกคำของผู้เรียน

3.2 พูดซ้ำคำพูดของผู้เรียนพร้อมกับแก้ไข

3.3 พูดซ้ำคำพูดของผู้เรียนพร้อมกับเปลี่ยนแปลงคำพูด

1.4 พูดซ้ำคำพูดของผู้เรียนเป็นคำแปล

โฮม (Holmes , 1986 : 20-21) ได้ศึกษาวิจัยพฤติกรรมการถามคำถามของผู้สอนและการตอบคำถามของผู้เรียนและสรุปได้ว่า การถามคำถามมักจะไม่ได้เป็นการกระตุ้นการตอบสนองที่แท้จริงจากผู้เรียน การถามและการตอบไม่ได้ทำให้เกิดการสื่อสารที่มีความหมายซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาเนื่องจากลักษณะดังต่อไปนี้

1. คำถามของผู้เรียนถูกประกบด้วยคำพูดของผู้สอนจึงเป็นการจำกัดโอกาสในการพูดของผู้เรียน รวมทั้งจำกัดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของคำถาม

2. คำถามของผู้สอนมักเป็นคำถามที่จำกัดคำตอบ ผู้สอนมักถามคำถามที่คาดหวังคำตอบไว้แล้ว หรือหากผู้สอนถามคำถามที่เปิดกว้าง สำหรับคำตอบจากคำพูดต่อไปของผู้สอนก็แสดงว่าผู้สอนมีคำตอบในใจแล้ว เช่น

ครู : What do you do with a saw ?

นักเรียน : Cut wood.

ครู : Yes.

3. คำถามของผู้สอนมักไม่ใช่คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบแท้จริง แต่เป็นคำถามเพื่อทดสอบหรือคำถามเกี่ยวกับคำตอบที่ผู้สอนรู้แล้ว จึงไม่ได้เป็นการถามเพื่อให้ผู้เรียนให้ข้อมูลใหม่แก่ผู้สอน แต่เพื่อทดสอบความรู้ทำให้ผู้เรียนสนใจและทำให้ผู้สอนควบคุมเนื้อหาได้

4. ประเภทของคำถามมักเป็นการบังคับเนื้อหาและความยาวของคำตอบ หรือแม้แต่ว่ารูปประโยคของคำตอบ

5. ผู้สอนให้ผู้เรียนตอบคำถามโดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์ซึ่งมักจะไม่ใช่ในสถานการณ์จริง การเน้นการใช้ประโยคที่สมบูรณ์บางครั้งทำให้คำตอบที่ผิดเป็นที่ยอมรับเพราะใช้รูปประโยคที่ต้องการ

6. ผู้สอนเป็นผู้ควบคุมจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และรูปแบบภาษาของคำตอบของผู้เรียน คือ เป็นผู้เลือกหัวข้อในการพูด เลือกผู้ตอบ และกำหนดว่าเมื่อไรจึงจะหยุดพูด ลักษณะเช่นนี้มักจะไม่มีเกิดในสถานการณ์การสนทนาตามธรรมชาติ

7. การถามคำถามเพื่อสอนเนื้อหา คำถามที่ใช้เป็นทั้งคำถามที่ผู้สอนรู้คำตอบแล้ว และคำถามที่ผู้สอนต้องการคำตอบที่แท้จริง ได้แก่

7.1 คำตอบเกี่ยวกับข้อมูลที่ปรากฏ สามารถหาคำตอบได้จากตำรา มักเป็นคำถามที่ใช้ฝึกทักษะการเลือกหาคำตอบ เช่น

Find the highest and lowest voter turnouts of the 1986 general election.

Who received the largest number of votes ?

7.2 คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจ เช่น ชื่อเรื่อง ใจความสำคัญ เจตนาของผู้เขียน หรือความสำคัญของเหตุการณ์ เช่น

What is the text about ?

What is the main point in paragraph 1 ?

7.3 คำถามเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้เขียน เช่น

In your opinion who should be the prime minister ?

จากแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อการสอนที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงกระบวนการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นอันเป็นกระบวนการสอนที่ถูกกำหนดและปรับแต่งโดยใช้คำพูดของผู้สอนซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ทางวาจาที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียนในชั้นเรียนภาษาซึ่งให้ถึงอิทธิพลการใช้ภาษาของครูผู้สอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน

1.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่เหมาะสมในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การเรียนการสอนในปัจจุบัน จะเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมควรเกิดขึ้นในชั้นเรียนปัจจุบัน ก็คือ นักเรียนมีพฤติกรรมมากกว่าครู ครูจะมีบทบาทในการพูดทำกิจกรรม บรรยายน้อยลง นั่นคือบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนจะน้อยลง โดยเฉพาะการพูดของครูในลักษณะของคำสั่งจะลดน้อยลงไป แต่จะใช้คำพูดที่เสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การพูดเสริมกำลังใจ ตั้งคำถามที่น่าสนใจมากขึ้น ครูจะเป็นผู้สังเกตการณ์หรือให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ไรท์ (Wright 1975 : 337-339) ได้เสนอเทคนิคในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองไว้ดังนี้

1. ครูควรพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้คุ้นเคยกับภาษาอังกฤษมากที่สุด
2. ครูควรให้นักเรียนได้มีโอกาสพูดมากที่สุด ตามกฎท้าวๆ ไป ครูควรพูดเพียง

ร้อยละ 25 และให้นักเรียนพูดร้อยละ 75 ของเวลาในการพูดทั้งหมดในชั้นเรียน ครูทำตัวเหมือน วาทยากรของดนตรี ไม่ใช่เป็นผู้เล่นดนตรีด้วยตนเอง

3. ครูควรฝึกให้นักเรียนถามเป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนักเรียนจะได้ตอบ คำถามแล้ว ควรให้ผู้เรียนเป็นผู้ถามคำถามด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสพูดในชั้นเรียนได้มากขึ้น โดยให้ฝึกถามคำถามหลายๆ รูปแบบ

4. ครูควรให้กำลังใจผู้เรียน เช่น ให้คำชมเชยเมื่อผู้เรียนตอบถูกซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจดียิ่งขึ้น ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนเต็มไปด้วยความสนุกสนาน

ฟิโนเชียโร และ โบโนโม (Finochiaro and Bonomo 1973 : 24-25) เสนอแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1. จัดบทเรียนแต่ละบทให้มีทั้งการฝึกให้เป็นนิสัยและฝึกให้ใช้ภาษา อย่างมีความหมายโดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกพร้อมกันทั้งชั้นเป็นราย กลุ่ม เป็นคู่ และเป็นรายบุคคล

2. ควรใช้ภาษาแม่ให้น้อยที่สุด ควรใช้เมื่อเห็นว่าจะทำให้นักเรียนเข้าใจได้ดีขึ้น

3. เตรียมบทเรียนให้มีหลายลักษณะ เช่น บทสนทนา บทความ เป็น การเสริมเนื้อหาบทเรียน และช่วยพัฒนาความสามารถในการสื่อสารหลายๆ ด้าน

พาปาเลีย (Papalia 1976 : 29) เสนอแนวคิดที่ควรให้นักเรียนได้ทำงานกลุ่มย่อยซึ่ง จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้นช่วยพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็น กลุ่มและรู้จักฟังความคิดเห็นใหม่ๆ และช่วยมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างครูและนักเรียนมากกว่าการสอนเป็นกลุ่มใหญ่

การที่จะประสบผลสำเร็จตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารนั้นจะต้องจัดห้องเรียนให้ต่างไป จากเดิมที่เป็นการสอนกลุ่มใหญ่ โดยควรจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เช่น การให้นักเรียนทำงานเป็นคู่ ทำงานกลุ่ม การออกไปรายงานหน้าชั้นเรียน รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่มุ่งเน้นที่ผู้เรียน ในจำนวน กิจกรรมดังกล่าวนี้ การแสดงบทบาทสมมติ การทำงานเป็นคู่และการทำงานกลุ่มย่อยจะมี ประสิทธิภาพมากที่สุด (Durr , 1980 : 6)

เทลเลอร์ (Taylor , 1983 : 69-87) กล่าวว่างานวิจัยในปัจจุบันสรุปได้ว่า ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่จะเรียนรู้ภาษาเมื่อเขาได้ใช้ภาษาในการสื่อสารที่เป็นจริงและมีความหมาย การจะให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาในการสื่อสารในห้องเรียน จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ 2 อย่างคือ

1. มีสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองในการสื่อสาร
2. มีกิจกรรมที่จูงใจให้ผู้เรียนต้องการจะสื่อสาร

ครูเป็นผู้รับผิดชอบที่จะทำให้ห้องเรียนมีองค์ประกอบนี้ ซึ่งจะทำให้ได้โดยการจัดการเรียนแบบ “นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน” ซึ่งจะมีลักษณะคือ

1. ครูเป็นผู้ให้ตัวอย่างของภาษาเป้าหมายและคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการคำแนะนำ ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)ซึ่งทัศนคติของครูและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

2. ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ใช้ภาษาจริง เช่น การแก้ปัญหา การรวบรวมข้อมูล หรือบางครั้งอาจเชิญเจ้าของภาษามาพูดคุยกับนักเรียนในชั้นเรียน ฯลฯ งานที่ใช้ให้นักเรียนทำนั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องเสร็จสมบูรณ์ สิ่งสำคัญที่สุดคือ ประสบการณ์ทางภาษาที่ผู้เรียนจะได้รับ

มอริซ (Maurice , 1985 : 19-30) ได้กล่าวถึงการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยว่า มีการบอกมาก มีการสอนบ้าง แต่มีการให้นักเรียนเข้ามีส่วนร่วมน้อยมาก ครูจำนวนมากจะควบคุมปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนทำให้นักเรียนมีบทบาทน้อย จึงขาดความกระตือรือร้นและรู้สึกถึงเลใจเมื่อต้องใช้ภาษาจริงๆ มอริซ ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน ที่ควรจะเป็นว่า ถ้าให้นักเรียนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องและริเริ่มจะทำให้ครูจะมีบุคลิกที่ควบคุมนักเรียนน้อยลง ควรให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะในลักษณะที่มีความหมาย การฝึกไม่ควรเป็นแบบปลายเปิดให้โอกาสผู้เรียนในการพยายามหลายๆ ครั้ง ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากขึ้น จัดกิจกรรมการสอนให้น้อยลง ดังต่อไปนี้

1. เน้นกิจกรรมที่เน้นเรื่องงาน (Task-base) นักเรียนจะสนใจและตอบสนองโครงการนี้ท้าทายและมีความสำคัญ เช่น อาจให้ทำหนังสือพิมพ์ ซึ่งกิจกรรมมุ่งไปที่การกระทำไม่ใช่การฝึก

2. ให้ทำงานเป็นกลุ่มเล็กๆ มากขึ้น เพราะจะทำให้เขา “ผลิต” และ

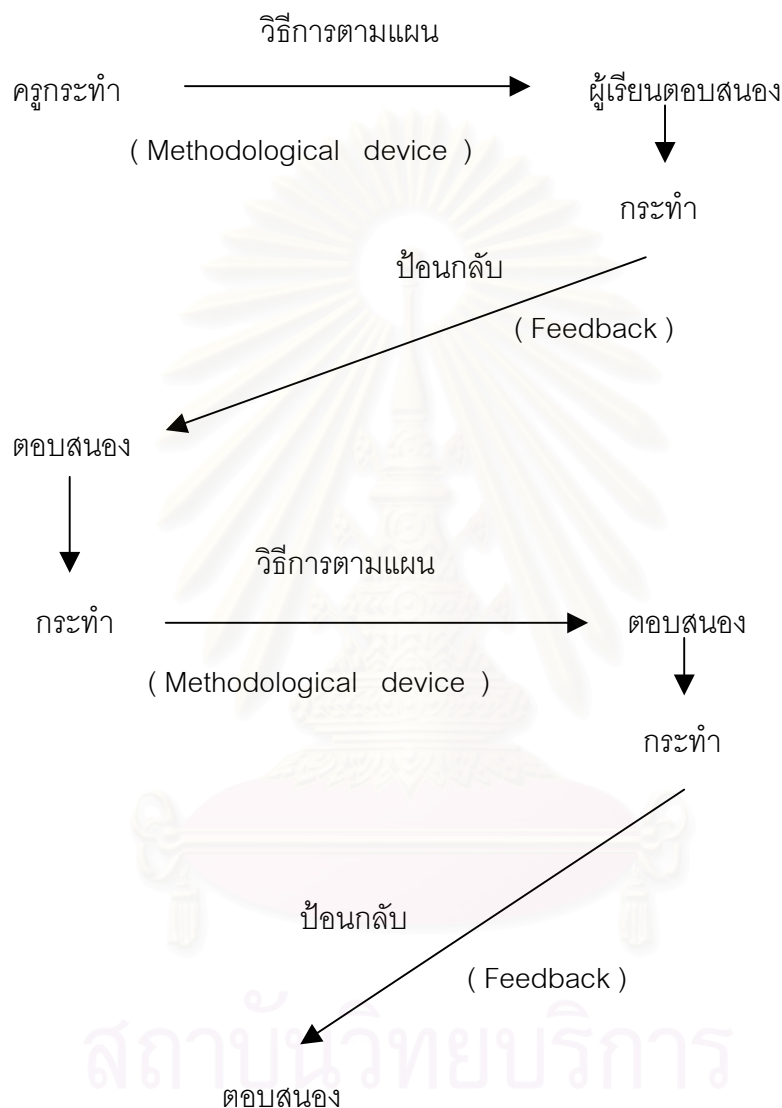
“รับ” ภาษาได้มากขึ้น จะช่วยพัฒนาทั้งปัญญาและเจตคติ การทำงานกลุ่มจะทำให้เกิดลักษณะของการสนทนาที่เป็นธรรมชาติมากกว่าการจัดแบบอื่นๆ กล่าวคือ งานกลุ่มจะทำให้เกิดการสื่อสาร การเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์เป็นไปด้วยดี

1.5 แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำที่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ พัฒนาขึ้นโดย B. F. Skinner เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมนิยม (Behavioral Learning Theory) ที่เน้นในเรื่องของการจัดหรือการวางเงื่อนไขการกระทำที่จะทำให้ผู้เรียนตอบสนอง แนวคิดของกลุ่มพฤติกรรมนิยมจะใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ในการหาข้อพิสูจน์ แนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเครื่องมือที่ใช้คือการสังเกตพฤติกรรม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาวิเคราะห์เพื่อทำนาย และควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะเน้นที่การสังเกต และการศึกษาพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการจัดสิ่งเร้า สิ่งแวดล้อม หรือสิ่งที่จะกระตุ้นเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมกล่าวคือ ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวพฤติกรรมนิยมจะเน้นในเรื่อง สิ่งเร้า และการตอบสนอง และเมื่อกล่าวถึง พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในชั้นเรียนแล้ว พฤติกรรมของครูเป็นสิ่งเร้าที่มีผลต่อการตอบสนองของนักเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวครูผู้สอนจะมีอิทธิพลต่อผู้เรียนอย่างมากที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องรู้จักจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนนั่นคือจัดสิ่งเร้า อันได้แก่ สิ่งแวดล้อม สภาพการณ์ พฤติกรรมการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อเป็นการเสริมแรงทางบวกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

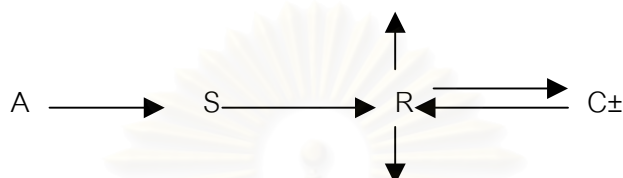
พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในชั้นเรียนเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำของครูที่แสดงออกต่อนักเรียน เช่น การนำเสนอบทเรียน การถามคำถาม การตอบคำถาม การให้คำชมเชย (Thomas , 1987 อ้างถึงในนรดี กิจบุรณะ , 2538 : 5) ไม่ว่าจะเป็พฤติกรรมทางวาจาหรือท่าทาง การเสริมแรงแก่ผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ในระหว่างจัดการเรียนการสอน จะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (รวีวรรณ , 2542 : 30) ตามแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขการกระทำ จะให้ความสำคัญของการเสริมแรง ถ้าพฤติกรรมใดได้รับการเสริมแรง จะทำให้มีแนวโน้มทำให้พฤติกรรมนั้น ๆ เกิดขึ้นอีกและถ้าพฤติกรรมใด ๆ ที่ไม่ได้รับการเสริมแรงย่อมมีแนวโน้มทำให้ความถี่ของพฤติกรรมนั้น ๆ ค่อย ๆ หายไปจนหายไปที่สุดในที่สุด ดังนั้นพฤติกรรม

ในด้านปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนจึงมีอิทธิพลต่อการตอบสนองของผู้เรียนซึ่งจะมีลักษณะเป็นลำดับของการกระทำที่ต่อเนื่องกันดังนี้ (Candlin,1987)

จากภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าลำดับของปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของครูกับนักเรียน โดยครูเป็นผู้เริ่มกระทำตามแผนที่ได้วางไว้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และตอบสนองต่อการกระทำของครู และการกระทำนั้น นักเรียนจะต้องเกิดการเรียนรู้ก่อน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนั้น

หลักของการวางเงื่อนไขแบบการกระทำได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมโดยจะเน้นถึงผลกรรมที่ได้รับหลังจากการแสดงพฤติกรรม (Kazdin , 1975 : 25) ซึ่งสามารถเสนอแผนภาพอธิบายถึงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบการกระทำดังนี้

A	คือ	สภาพแวดล้อม
S	คือ	สิ่งเร้า
R	คือ	พฤติกรรมอันเป็นผลเนื่องมาจากสิ่งเร้า
C	คือ	ผลกรรมที่มีต่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยที่
	C +	หมายถึงผลกรรมที่ผู้แสดงพฤติกรรมเกิดความพึงพอใจ
	C -	หมายถึงผลกรรมที่ผู้แสดงพฤติกรรมไม่พึงพอใจ

จากแผนภาพสามารถอธิบายถึงการแสดงพฤติกรรมของอินทรีย์ได้แก่ สภาพแวดล้อมจะมีสิ่งเร้าที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมตอบสนอง และหลังจากแสดงพฤติกรรมแล้วอินทรีย์จะได้รับผลกรรมตามมา ถ้าผลกรรมนั้นเป็นสิ่งที่อินทรีย์พึงพอใจจะมีแนวโน้มให้การแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้นหรือคงที่ แต่ถ้าเป็นผลกรรมที่อินทรีย์ไม่พึงพอใจ จะทำให้การแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนลดลงหรือไม่เกิดขึ้นอีกเลย

ตามแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ตามเงื่อนไขการกระทำจะให้ความสำคัญที่เงื่อนไขผลกรรมเป็นหลัก การที่อินทรีย์เกิดการเรียนรู้ว่า การแสดงพฤติกรรมเช่นใดในสถานการณ์ใด แล้วจะได้รับผลกรรมอย่างไร ถือว่าอินทรีย์เกิดการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม ซึ่งเงื่อนไขผลกรรมนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. เงื่อนไขการเสริมแรง (Contingencies of reinforcement) หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอหรือเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับผลกรรมของพฤติกรรมนั้น ๆ ผลกรรมที่บุคคลได้รับนี้เรียกว่า ตัวเสริมแรง (Reinforcer) กระบวนการในการให้การเสริมแรงเรียกว่า การเสริมแรง (Reinforcement)

การเสริมแรงแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด (Skinner,1953 : 73 อ้างถึงใน Bower and Hilgard , 1981 : 172)ดังนี้

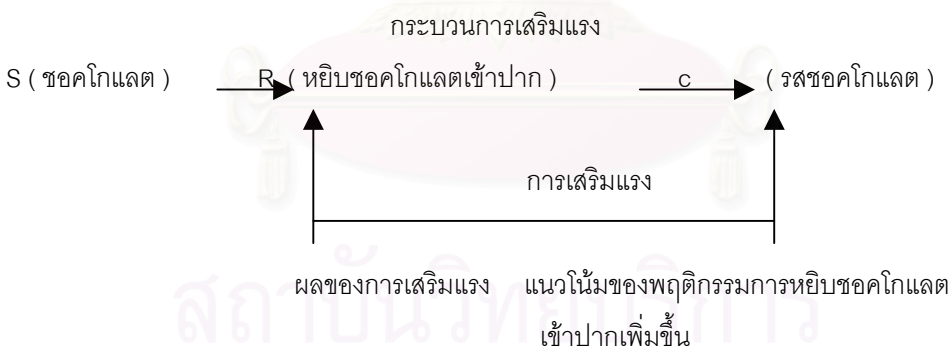
1. การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) หมายถึง การที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมแล้วได้รับผลกรรมที่พึงพอใจและผลกรรมนั้นทำให้โอกาสการแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้นหรือคงที่ สิ่งเร้าที่เป็นผลกรรมนี้เราเรียกว่าตัวเสริมแรงทางบวก ได้แก่ อาหาร น้ำ เงิน คำชมเชย เป็นต้น

2. การเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) หมายถึงการที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมเพื่อถอดถอนหรือหลีกเลี่ยง (Avoidance) หนี (Escape) จากสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจซึ่งสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจนี้จะเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมการตอบสนองสิ่งเร้าชนิดนี้เราเรียกว่าตัวเสริมแรงทางลบ

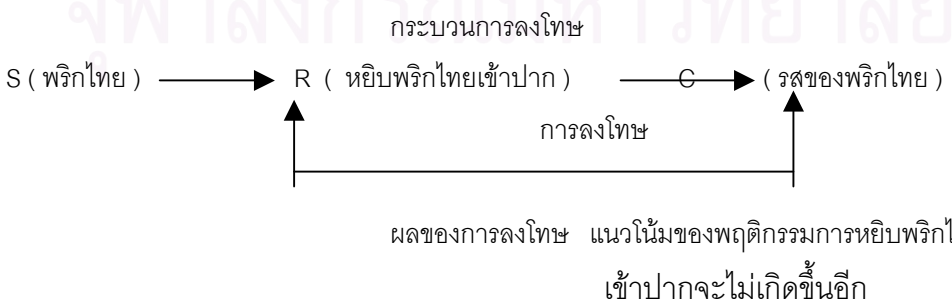
ผลกรรมจะมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลซึ่งทั้งเงื่อนไขการเสริมแรงและการลงโทษต่างก็เน้นถึงผลกรรมที่ได้รับ เราสามารถเปลี่ยนแปลงผลกรรมได้ เราก็สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลได้ กล่าวคือถ้าต้องการเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมก็สามารถทำได้โดยใช้เงื่อนไขการเสริมแรง และถ้าต้องการลดความถี่หรือระงับพฤติกรรมหนึ่งก็อาจทำได้โดยใช้การวางเงื่อนไขการลงโทษดังแผนผังนี้ (Martin and Pear , 1978 : 206)

การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ

การเสริมแรง

การลงโทษ

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรม คือ ตัวเสริมแรง ซึ่งจำแนกเป็นตัวเสริมแรงทางบวกและทางลบเนื่องจากตัวเสริมแรงทางลบอาจก่อให้เกิดผลกระทบข้างเคียงเช่นความเครียดทางอารมณ์ การมีพฤติกรรมตอบสนองอย่างก้าวร้าวต่อสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจ ควรใช้ตัวเสริมแรงทางบวกในการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่าง ๆ ซึ่งตัวเสริมแรงทางบวกสามารถแบ่งได้เป็น 5 ชนิด (Kazdin ,1975 : 114 - 130) ดังนี้

1. อาหาร เป็นตัวเสริมแรงที่ไม่ต้องวางเงื่อนไข เช่น ขนม น้ำหวาน ท็อฟฟี่ เป็นต้น
2. ตัวเสริมแรงทางสังคม การใช้ตัวเสริมแรงทางสังคมอาจทำได้ทั้งทางวาจาและท่าทาง ซึ่งสามารถใช้ได้ทันทีในสภาพการณ์ทั่วไป เช่น การพูดชมเชยนักเรียนว่า ดี ดีมาก เก่งมาก น่าสนใจ ขอบคุณมาก หรือใช้ท่าทางเช่น การยิ้มด้วยความพอใจ การแตะตัว หรือแม้แต่การยื่นใกล้ด้วยความพอใจ เป็นต้น ตัวเสริมแรงทางสังคมเป็นตัวเสริมแรงชนิดที่ต้องวางเงื่อนไข ดังนั้นจึงมีข้อจำกัดว่า อาจใช้ไม่ได้ผลกับทุกคน เช่น การแตะตัว บางคนอาจไม่ชอบให้ใครมาแตะตัว การแตะตัวจึงไม่ถือว่าเป็นตัวเสริมแรงทางสังคมสำหรับกรณีนี้ สิ่งที่สำคัญที่ผู้ใช้การเสริมแรงทางสังคมต้องตระหนักอยู่เสมอว่า ต้องใช้ความจริงใจและกระทำอย่างสม่ำเสมอ
3. หลักฟรีแมค (Premack 's Principle) คือการใช้กิจกรรมที่บุคคลชอบกระทำมากที่สุดหรือโอกาสที่จะกระทำมีสูง เป็นตัวเสริมแรงให้กระทำกิจกรรมที่ชอบน้อยที่สุด โดยให้ทำกิจกรรมที่ชอบมากที่สุดภายหลัง
4. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Information Feedback) หมายถึง การได้รู้ถึงผลการกระทำของตนเองรวมทั้งความก้าวหน้าที่เกิดขึ้น ซึ่งการให้ข้อมูลย้อนกลับเพียงอย่างเดียวอาจไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจึงควรนำไปสัมพันธ์กับตัวเสริมแรงอื่นๆโดยอาจจะชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมใดจึงจะได้รับการเสริมแรง เช่น ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับจำนวนไฟฟ้าที่ใช้ในแต่ละวัน พร้อมทั้งบอกด้วยว่าถ้าใช้ไฟฟ้าขนาดนี้ตลอดไปจะต้องจ่ายเงินเท่าใดภายในหนึ่งเดือน
5. เบี้ยอรรถกร (Token Economy) เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งอาจอยู่ในรูปของคะแนน ดาว เบี้ย แต้ม คุปอง ตั๋ว หรือเงิน เป็นต้น ซึ่งสัญลักษณ์เหล่านี้ สามารถเป็นตัวเสริมแรงได้ เพราะผู้รับจะเกิดการเรียนรู้ว่าเบี้ยอรรถกรสามารถนำไปแลกเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของแต่ละบุคคลภายใต้อำนาจในการแลกเปลี่ยนของแต่ละชนิดจึงทำให้เบี้ยอรรถกร เป็นตัวเสริมแรงแบบแผ่ขยาย (Generalized Reinforcers) ประกอบกับการใช้เบี้ยอรรถกร สามารถให้ได้ทันทีที่เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย เบี้ยอรรถกรจึงมีประสิทธิภาพในการเสริมแรงมากที่สุด

พฤติกรรมของครูในการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นวิชาใดๆ จะต้องมีการชี้แนะผู้เรียนในเรื่องต่างๆมากมาย อาจจะเป็นการชี้แนะผู้เรียนในเรื่องของความเข้าใจเนื้อหาวิชา หรือชี้แนะให้ผู้เรียนแสดงออกซึ่งพฤติกรรมเป้าหมายที่ครูต้องการซึ่งพฤติกรรมการชี้แนะของครูมีเป้าหมายที่จะให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ตนเองพึงประสงค์ การชี้แนะเป็นการให้สิ่งเร้าซึ่งจะช่วยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเป้าหมายได้อย่างถูกต้องมากขึ้น (Miller , 1980 : 181)

การชี้แนะ คือ การใช้บางสิ่งบางอย่างเพื่อช่วยให้ อินทรีย์เกิดการตอบสนอง เช่น การให้สัญญาณ การบอก การแสดงท่าทาง หรือการออกคำสั่ง เป็นต้น การชี้แนะจะทำหน้าที่เป็นเงื่อนไขที่จะทำให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมดังกล่าว การชี้แนะจะช่วยทำให้การแสดงออกของพฤติกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้นได้เร็วขึ้นแต่การชี้แนะจะได้ผลดีนั้นจะต้องทำให้การชี้แนะกลายเป็นสิ่งเร้าที่แยกแยะได้ นั่นหมายความว่า เมื่อชี้แนะไปแล้วบุคคลแสดงพฤติกรรมตามที่ได้รับการชี้แนะไป บุคคลนั้นจะต้องได้รับการเสริมแรงจากการแสดงพฤติกรรมนั้นการชี้แนะ จึงจะมีประสิทธิภาพ การชี้แนะสามารถใช้คำพูด (Verbal Prompting) หรือการชี้แนะโดยใช้ท่าทาง (Physic Guidance) การชี้แนะโดยใช้คำพูด (Verbal Prompting) ได้แก่ การใช้คำพูดในการชี้แนะต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเป้าหมายนั้น เช่น ครูบอกกับผู้เรียนว่า ถ้าได้ยินเสียงกระดิ่งให้เอาสมุดส่งครูและเมื่อแฉ่งนำสมุดมาส่งครู หลังจากได้ยินเสียงกระดิ่งแล้วครูกล่าวชมเชยทันที การชี้แนะโดยใช้ท่าทาง (Physic Guidance) ได้แก่ ครูจับมือเด็กให้ตัดกระดาษ วาดรูป ระบายสี และเมื่อเด็กสามารถทำได้แล้วจึง ถอดถอนการใช้ท่าทางออกแล้วใช้เพียงการบอกให้ทำ (สมโภชน์ เขียมสุภาษิต , 2524 : 133)

จากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบการกระทำสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในเรื่องของการวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียน การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเรียนการสอน หรือแม้แต่การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนก็ใช้หลักและแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบการวางเงื่อนไขการกระทำ เช่น พฤติกรรมการให้คำชมเชยซึ่งอาศัยหลักการเสริมแรง พฤติกรรมการชี้แนะ พฤติกรรมการพูด พฤติกรรมการถาม คำถามของครูและนักเรียน ล้วนแต่ใช้หลักการที่เกี่ยวกับสิ่งเร้าและการตอบสนองอันเป็นพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนซึ่งพฤติกรรมของแต่ละฝ่ายต่างมีอิทธิพลต่อกัน

2. แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

2.1 การวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนทั่วไปของแฟลนเดอร์ส

2.2 การวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ดัดแปลงมาจากเครื่องมือสังเกตการเรียนการสอนทั่วไปของแฟลนเดอร์ส

2.3 การวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นตามแนวการสอนภาษา

2.3.1 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นตามแนวการสอนภาษา แบบฟัง-พูด

2.3.2 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเป็นหลัก

2.3.3 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นโดยใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

2.1 การวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนทั่วไปของ แฟลนเดอร์ส (Ned Flanders' Interaction Categories - FIAC)

เครื่องมือนี้สร้างขึ้นโดยเนด แฟลนเดอร์ส (Ned Flanders) ในปีพ.ศ.1960 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูในการเรียนการสอนทั่วไป เครื่องมือนี้มุ่งวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ทางวาทะระหว่างครูกับนักเรียนเป็นสำคัญ โดยถือว่าการประเมินประสิทธิภาพทางการสอนจะกระทำได้โดยอาศัยวิธีสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรม พฤติกรรมทางวาทะที่เกิดขึ้นในขณะที่การเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่ รายการพฤติกรรมในเครื่องมือที่เสนอไว้โดยแฟลนเดอร์ส (Flanders , 1970 : 34) ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนทั่วไป
ของแฟลนเดอร์ส (Ned Flander's Interaction Categories – FIAC)

ครูพูด	อิทธิพลทางอ้อม	1. ยอมรับความรู้สึกของนักเรียน
		2. ยกย่องชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจ
		3. ยอมรับหรือนำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้
		4. ถาม
	อิทธิพลทางตรง	5. บรรยาย
		6. ออกคำสั่งหรือให้แนวทาง
		7. วิจารณ์หรือติเตียน
นักเรียนพูด	ตอบสนอง	8. พูดตอบสนอง
	ริเริ่ม	9. พูดริเริ่ม
ความเงียบหรือสับสน		10. ความเงียบหรือสับสน

ครูพูด

อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Influence) หมายถึง พฤติกรรมที่ครูกระทำแล้วทำให้นักเรียนตอบสนองในลักษณะใดก็ได้ อิทธิพลทางอ้อมจะเกิดขึ้นเมื่อครูกระทำพฤติกรรมในลักษณะยอมรับ ขยายความ หรือสนับสนุนความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียน ชมหรือให้กำลังใจถามคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1. ยอมรับความรู้สึกของนักเรียน เป็นพฤติกรรมที่ครูพูดเพื่อแสดงความเห็นอกเห็นใจนักเรียน โดยไม่มีการชมเชย แต่จะคล้อยตาม หรือเล่าถึงเรื่องราวที่สนุกสนาน หรือความทุกข์ที่เกิดขึ้นได้ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

2. ยกย่องชมเชย หรือสนับสนุนให้กำลังใจ เป็นพฤติกรรมการกล่าวคำชมเชยหรือให้กำลังใจเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ดี เช่น อาจารย์กล่าวคำว่า ดี ดีมาก และอาจรวมไปถึงการเล่าเรื่องตลกขบขันเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในการเรียนให้นักเรียนด้วย

3. ยอมรับหรือนำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้ เป็นการพูดที่ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนแล้วนำไปใช้ในการดำเนินการสอน การแสดงว่าครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนนั้น ครูอาจยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนคนหนึ่งไว้ แล้วลองถามความคิดเห็นของคนอื่น ๆ อีก หรืออาจตั้งคำถามขึ้นจากความคิดเห็นของนักเรียนคนใดคนหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนคนอื่นตอบเป็นการขยายความคิดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

4. การถามนักเรียน หมายถึง การถามที่เกี่ยวกับเนื้อหาหรือวิธีการที่คาดว่าจะได้รับคำตอบจากนักเรียน เป็นคำถามที่ครูใช้เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนตามที่ครูต้องการ คำถามนี้มีทั้งชนิดที่ต้องการคำตอบที่เป็นข้อเท็จจริง และคำตอบแบบกว้างที่จะช่วยให้นักเรียนได้ค้นหาเหตุผลมาตอบได้หลายอย่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมีทั้งพฤติกรรมการตอบสนองและพฤติกรรมการริเริ่ม

อิทธิพลทางตรง (Direct Influence) หมายถึง พฤติกรรมที่ครูกระทำแล้วทำให้นักเรียนตอบสนองโดยการกระทำพฤติกรรมไปในทางที่ครูต้องการอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อิทธิพลประเภทนี้เกิดขึ้นเมื่อครูบรรยาย หรือแสดงความคิดเห็นฝ่ายเดียว และเมื่อครูให้คำแนะนำ ออกคำสั่ง ตีเตือน หรือว่ากล่าวตักเตือนให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรม

5. บรรยาย เป็นการอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับนิยาม ข้อเท็จจริง ทฤษฎี เป็นคำพูดของครูเอง บางครั้งอาจมีคำถามที่ถามขึ้นโดยไม่ต้องการให้ตอบแต่เป็นลักษณะที่ครูถามเพื่อที่จะอธิบายคำตอบนั้นให้นักเรียนทราบ

6. ออกคำสั่งหรือให้แนวทาง เป็นคำพูดที่ใช้เป็นคำสั่งหรือแนะนำ เพื่อเป็นการชี้แนวทางให้นักเรียนปฏิบัติตาม

7. วิจารณ์หรือตีเตือน จะพูดเมื่อครูต้องการเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดีของนักเรียนให้ดีขึ้น อาจเป็นการวิพากษ์ หรือการให้เหตุผลถึงอำนาจของครู

นักเรียนพูด

8. พูดตอบสนอง เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนพูดตอบสนองต่อครูหลังจากฟังคำบรรยายหรือคำถามของครูแล้ว อาจเป็นการตอบคำถามหรือซักถามเรื่องที่ครูบอกให้ซักถาม

9. ริเริ่มพูดเอง นักเรียนพูดเมื่อต้องการแสดงความคิดเห็น นักเรียนมีอิสระที่จะคิด หรือกระทำเองโดยที่ครูไม่ได้บอกให้ทำ เช่น การยกมือขึ้นถามข้อสงสัย หรือเพื่อขออนุญาตแสดงความคิดเห็น

ความเงียบหรือความสับสนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

10 .ความเงียบหรือความสับสน เป็นความเงียบหรือความยุ่งยากสับสนไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มใดได้ เช่น เกิดความเงียบขึ้นหลังจากที่ครูถามคำถามแล้วให้นักเรียนคิด ส่วนความสับสนนั้นหมายถึง การที่นักเรียนแย้งกันพูดหลาย ๆ คนพร้อมกันหรือเกิดขณะทำกิจกรรมกลุ่ม

การสังเกตข้อมูลของเนค แพลนเดอร์ส ใช้วิธีบันทึกเป็นรหัสตัวเลข จะใช้ตัวเลขตั้งแต่ 1-10 แทนพฤติกรรมต่างๆ ทั้ง 10 รายการที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและใช้เวลาเป็นตัวกำหนดโดยบันทึกทุก 3 นาทีในกรณีช่วงเวลา 3 นาทีที่มีพฤติกรรมหลายประเภทเกิดขึ้น ก็ให้บันทึกหมายเลขรหัสของทุกพฤติกรรมที่เกิดขึ้น แต่ถ้ามีพฤติกรรมใดเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องก็ให้บันทึกซ้ำอีกทุก ๆ 3 นาที ตัวอย่างเช่น ในช่วง 3 นาทีแรก พฤติกรรมที่เกิดขึ้นคือ ครูถามคำถาม นักเรียนตอบ แล้วครูชมเชยนักเรียน จะบันทึกด้วยหมายเลข 4-8-2 ถ้าในช่วง 3 วินาทีถัดไป ครูยังคงบรรยายอยู่ที่บันทึกหมายเลข 5 อีกครั้งหนึ่ง เป็นต้น เครื่องมือวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนทั่วไปของเนค แพลนเดอร์ส จะเป็นเครื่องมือสังเกตการเรียนการสอนซึ่งเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี ทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ได้รับการนำไปดัดแปลงใช้ในการสังเกตการเรียนการสอนมากที่สุด

2.2 การวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ดัดแปลงมาจากเครื่องมือสังเกตการเรียนการสอนทั่วไปของเนค แพลนเดอร์ส

2.2.1 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

(Foreign Language Interaction System - Flint)

เจอทรูด มอสโกวิทซ์ (Gertrude Moskowitz) เป็นผู้สร้างเครื่องมือนี้ขึ้นมาใช้สำหรับสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพรวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อมาใช้ในการวิจัยด้วยเป็นเครื่องมือที่ดัดแปลงมาจากเครื่องมือวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนทั่วไปของเนค แพลนเดอร์สซึ่งมี 10 ประเภท สำหรับเครื่องมือของเจอทรูด มอสโกวิทซ์จะเพิ่มรายการพฤติกรรมขึ้นอีกรวมทั้งสิ้น 34 รายการ เพื่อใช้สังเกตรายละเอียดพฤติกรรมต่างๆ ได้มากขึ้น เหมาะสมที่จะใช้สังเกตการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ รายการพฤติกรรมที่เพิ่มขึ้นเช่น มีการบันทึกภาษาที่ใช้ในระหว่างการเรียนการสอนว่าเป็นภาษาเป้าหมายหรือเป็นภาษาแม่ รายการพฤติกรรมในเครื่องมือนี้มีดังต่อไปนี้ (Gertrude Moskowitz ,1976 : 140-141)

ตารางที่ 2 แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศของเจอตู๊ด มอสโกวิทซ์ (Foreign Language
Interaction System - Flint)

ครูพูด	อิทธิพลทางอ้อม	1. ยอมรับความรู้สึกของนักเรียน
		2. ชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจ
		2a. พุดตลก
		3. ยอมรับหรือนำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้
		3a. พุดซ้ำคำพูดของนักเรียนมักปรากฏในการฝึกภาษา
		4. ตามคำถามโดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนตอบ
		4c. ตามเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเป้าหมาย
		4p. ตามเรื่องส่วนตัวของนักเรียน
	อิทธิพลทางตรง	5. ให้ความรู้ แสดงความคิดเห็นหรือบรรยาย
		5a. แก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียนโดยไม่ตำหนินักเรียน
		5c. อภิปรายเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
		5m. เป็นต้นแบบให้นักเรียนเลียนแบบ
		5o. บอกแนวทางแก่นักเรียนว่าจะต้องทำอะไรบ้าง
		5p. พุดเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
		5r. ปฏิบัติสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น คินสมุด
		6. สั่งให้นักเรียนปฏิบัติตาม
		6a. ชี้แนะเกี่ยวกับการฝึกภาษา
		7. วิเคราะห์หรือตั้งคำถามพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน
		7a. วิเคราะห์การพูดตอบสนองของนักเรียนว่าถูกผิดอย่างไร

ตารางที่ 2 แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศของเจอตруд มอสโกวิทซ์ (Foreign Language
Interaction System - Flint)

นักเรียนพูด		8. ตอบสนองแบบจำกัด มีรูปแบบของคำตอบอยู่แล้ว	
		8a. ตอบสนองเป็นหมู่หรือทั้งชั้น	
		8r. อ่านออกเสียงเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล	
		9. ตอบสนองแบบไม่จำกัดหรือพูดริเริ่ม	
		10. ความเงียบไม่มีพฤติกรรมกรพูดใดๆ	
		10a. ความเงียบขณะครูใช้สื่อการสอน	
		11. ความสับสนขณะนักเรียนทำงาน หลายคนพูดพร้อม ๆ กัน	
		11a. ความสับสนขณะนักเรียนไม่ทำงาน ไม่เป็นระเบียบทั้งห้อง	
		12. การหัวเราะของนักเรียนทั้งชั้น ของนักเรียนบางคนหรือครู	
		ลักษณะพิเศษ	e. การใช้ภาษาแม่ของครูและนักเรียนจะรวมเข้ากับประเภทใดประเภทหนึ่งของพฤติกรรมที่ 1 - 9a
			n. การใช้สีหน้าหรือท่าทางแทนคำพูดซึ่งจะรวมเข้ากับพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของครูและนักเรียน
			10n. ความเงียบขณะนักเรียนทำงานตามที่ครูสั่ง
oan. ครูเขียนกระดาน			
12n. ครูยิ้ม			

ครูพูด

อิทธิพลทางอ้อม

- 1). ยอมรับความรู้สึกรักของนักเรียน
- 2) ยกย่องชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจ
- 3) พูดตลก
- 4) ยอมรับหรือนำความคิดเห็นของนักเรียน
- 5) พูดซ้ำคำพูดของนักเรียน (ฝึกรูปแบบภาษา)
- 6) ถามให้นักเรียนตอบ
- 7) ถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
- 8) ถามเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงกับสิ่งที่ครูกำลังสอน

อิทธิพลทางตรง

- 9) ให้ความรู้แสดงความคิดเห็นหรือบรรยาย
- 10) แก้ไขโดยไม่ใช้คำพูดหรือระดับเสียงที่ทำให้นักเรียนรู้สึกถูกตำหน
- 11) อภิปรายเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
- 12) เป็นต้นแบบทางภาษาแก่นักเรียน
- 13) บอกแนวทางกับนักเรียนว่าจะทำอะไรต่อไป
- 14) พูดเกี่ยวกับตนเอง
- 15) ปฏิบัติงานที่ต้องทำเป็นประจำในชั้นเรียนเช่น คินสมุด แจกข้อสอบ
- 16) สั่งเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม
- 17) ชี้แนะเกี่ยวกับการฝึกภาษา
- 18) วิจาร์ณพฤติกรรมของนักเรียน
- 19) วิจาร์ณการพูดตอบสนองของนักเรียนว่าคำตอบถูกผิดอย่างไร

นักเรียนพูด

- 20) ตอบสนองแบบจำกัด มีรูปแบบของคำตอบอยู่แล้ว
- 21) ตอบสนองเป็นหมู่หรือทั้งชั้น
- 22) อ่านออกเสียงเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล
- 23) ตอบสนองแบบไม่จำกัดหรือพูดริเริ่ม
- 24) นักเรียนทำงานส่วนตัว แสดงออกรายบุคคล

ความเจียบหรือความสับสนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

- 25) ความเจียบไม่มีพฤติกรรมการพูดใด ๆ
- 26) ความเจียบขณะครูใช้สื่อการสอน
- 27) ความสับสนขณะนักเรียนทำงาน นักเรียนหลายคนพูดพร้อม ๆ กัน
- 28) ความสับสนขณะนักเรียนไม่ทำงาน ไม่เป็นระเบียบทั้งห้อง
- 29) การหัวเราะของนักเรียนทั้งชั้น ของนักเรียนบางคนหรือครู

ลักษณะพิเศษ

- 30) การใช้ภาษาแม่โดยครูและนักเรียน
- 31) ปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ใช่วาจา
- 32) ความเจียบขณะนักเรียนทำตามทีครูสั่ง เช่น หยิบหนังสือ
- 33) ครูเขียนกระดาน
- 34) ครูยิ้ม

ในการสังเกตและบันทึกข้อมูลก็ใช้วิธีบันทึกรหัสเช่นเดียวกับเครื่องมือของแฟลนเดอร์ส จะใช้ทั้งตัวเลขและตัวอักษรเป็นรหัสแทนพฤติกรรมย่อยนั้น ส่วนการใช้เวลาเป็นตัวกำหนดในการบันทึกก็เช่นเดียวกับระบบของแฟลนเดอร์ส โดยจะบันทึกพฤติกรรมทุกประเภทที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วง 3 วินาที และถ้าพฤติกรรมใดเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องก็จะบันทึกซ้ำอีกทุก ๆ 3 วินาที เครื่องมือนี้จัดเป็นเครื่องมือสังเกตการณ์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่รู้จักกันดี และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการฝึกอบรมครูและในวงการวิจัย อย่างไรก็ตามยังมีนักการศึกษาและนักวิจัยจำนวนหนึ่งที่ไม่ให้ความเห็นว่าเครื่องมือสังเกตการณ์การเรียนการสอนของแฟลนเดอร์ส และ เจอทรูด มอสโกวิทซ์ยังมีจุดด้อยอยู่หลายประการดังที่ ไบเลีย (Bailey , 1975 : 335-334) แสดงความคิดเห็นว่าเครื่องมือของแฟลนเดอร์ส และ มอสโกวิทซ์เป็นเครื่องมือสังเกตที่มีจุดด้อยในด้านความถูกต้องเที่ยงตรง พฤติกรรมบางประเภทต้องอาศัยการตีความของผู้สังเกตด้วย ซึ่งผู้สังเกตต่างคนกันก็อาจตีความแตกต่างกันไป จำนวนพฤติกรรมที่ต้องทำการสังเกตในเครื่องมือของมอสโกวิทซ์ รวมทั้งระบบการบันทึกที่ต้องมีการบันทึกทุกครั้งที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก็ต้องบันทึกซ้ำทุก 3 วินาทีนับเป็นงานที่ค่อนข้างยากมากสำหรับผู้สังเกต ผู้ที่จะใช้เครื่องมือนี้ต้องใช้ระยะเวลามากในการทำการศึกษาคำความเข้าใจ ลอง (Long , 1980 : 12-18) กล่าวถึงข้อบกพร่องประการหนึ่งในด้านประเภทพฤติกรรมที่กำหนดให้สังเกตมักเน้นที่พฤติกรรมครูส่วนมาก และละเลยพฤติกรรมของนักเรียนซึ่งในความเป็นจริงนักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอยู่มาก ไบเลีย (Bailey , 1975 :334)จึงมีความเห็นว่า ควรจะมีการสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการสังเกตการณ์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศขึ้นใหม่ซึ่งควรจะเป็นเครื่องมือในรูปแบบใหม่ไม่ได้ดัดแปลงมาจากเครื่องมือที่มีอยู่แล้วเท่านั้น

2.2.2 เครื่องมือสังเกตการณ์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ ชุย บิค - เมย์

เป็นเครื่องมือสังเกตการณ์การให้ภาษาของครูและนักเรียนในห้องเรียนภาษาที่สองโดยใช้แนวคิดของแฟลนเดอร์ส (Flanders) บาร์น (Barnes) ซินแคลร์และคูลทาร์ด (Sinclair and Coulthard) โดยจำแนกการพูดออกเป็น การพูดของครูและการพูดของนักเรียนดังต่อไปนี้ (May , 1985 : 8-32)

ตารางที่ 3 แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษา
ต่างประเทศ ของ เอมี ชูย บิค เมย์

		พฤติกรรม	พฤติกรรมย่อย
		ครูพูด	ริเริ่ม
2. สั่ง 3. เรียกชื่อนักเรียน 4. ให้ข้อมูลหรือความรู้ 5. สรุปข้อมูล 6. บอกขอบเขตของสิ่งที่จะทำต่อไป 7. ให้ข้อแนะเบื้องต้น 8. ตรวจสอบ			
นักเรียนพูด	ตอบตนเอง	9. ประเมินผล 10. ยอมรับ 11. แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม 12. ให้ข้อแนะ	a) ประเมินทางบวก b) ประเมินทางลบ
	ริเริ่ม	13. ตอบคำถาม 14. ขอโทษ 15. ขออนุญาต 16. ถาม 17. ขัดจังหวะ	a) ตอบคำถามที่จำกัด b) ตอบคำถามที่ต้องขยายความ

ครูพูด

ก. การริเริ่ม

1) การถาม

- 1.1) การถามคำถามที่รู้คำตอบแล้วเช่น ถามข้อเท็จจริง ถามให้ตอบใช่-ไม่ใช่
ถามให้แสดงเหตุผล ถามให้อธิบาย
- 1.2) การถามคำถามที่ไม่รู้คำตอบเช่น คำถามให้แสดงความคิดเห็น ถามข้อมูล
- 1.3) การถามซ้ำเพื่อให้ตอบสนองอีกครั้งหนึ่ง

2) สั่ง

3) เรียกชื่อนักเรียน

4) ให้ข้อมูลหรือความรู้

5) สรุปข้อมูล

6) บอกขอบเขตของสิ่งที่จะทำต่อไป

7) ให้ข้อเสนอแนะเบื้องต้น

8) ตรวจสอบ

ข. การตอบสนอง

9) ประเมินผล 9.1) ประเมินผลทางบวก 9.2) ประเมินผลทางลบ

10) การยอมรับ

11) แสดงหรือเพิ่มเติมความคิดเห็น

12) ให้ข้อเสนอแนะ

นักเรียนพูด

ค. การตอบสนอง

13) การตอบคำถาม 13.1) การตอบคำถามที่จำกัด 13.2) การตอบคำถามที่ไม่จำกัด

14) ขอโทษ

ง. การริเริ่ม

15) ขออนุญาต

16) ถาม

17) ชัดแจ้งหวัะ

2.3 การวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นตามแนว สอนภาษา

2.3.1 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นตามแนวการสอน ภาษา แบบฟัง-พูด

เครื่องมือนี้สร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียน
การสอนภาษาต่างประเทศเป็นพื้นฐานซึ่งเป็นแนวการสอนแบบฟัง-พูด (Audio - Lingual
Method) สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ทั้งในด้านการวิจัยและการประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู

2.3.1.1 การวิเคราะห์พฤติกรรมกรเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในชั้นเรียน
(A Behavioral Observation System for Classroom Foreign Language Skill
Acquisition Activities) ที่สร้างขึ้นโดย กิลเบิร์ต เอ จาร์วิส (Guilbert A. Jarvis) ในปี ค.ศ.
1968 ใช้ในการสังเกตและประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูตลอดจนใช้ในการวิจัย กิลเบิร์ต
เอ จาร์วิส เห็นความสำคัญของการสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศ และ
ตระหนักดีว่าการนำเครื่องมือสังเกตการเรียนการสอนทั่วไปมาใช้กับชั้นเรียนภาษาต่างประเทศไม่
เหมาะสมเพราะชั้นเรียนภาษาต่างประเทศมีลักษณะเฉพาะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการใช้ภาษา
ในชั้นเรียนซึ่งมีทั้งภาษาส่วนที่ให้เป็นสื่อในการเรียนการสอนเหมือนชั้นเรียนทั่วไป และภาษาส่วนที่
เป็นเนื้อหาของการเรียนซึ่งก็มักเป็นภาษาที่อยู่ในรูปของการฝึก เครื่องมือสังเกตพฤติกรรมกร
เรียนรู้ภาษาต่างประเทศในชั้นเรียนนี้สร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีทางจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษาและ
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ภาษาเป็นพื้นฐานนั่นคือถือว่าการเรียนรู้ภาษาเป็นการเรียนรู้ 4
ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยในชั้นแรกนักเรียนจะต้องได้รับข้อมูลทางภาษาก่อน ซึ่งอาจรับ
โดยการฟังหรืออ่านก็ได้ จากนั้นจึงเริ่มต้นการฝึกด้วยการเรียนการเขียนแบบ ฝึกซ้ำๆจนกระทั่ง
สามารถใช้ภาษานั้นในการสื่อสารได้โดยอัตโนมัติ สำหรับในด้านการประเมินประสิทธิภาพ
การสอนของครู รายละเอียดพฤติกรรมต่าง ๆ ในเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีดังต่อไปนี้
(Jarvis : 335-341)

ตารางที่ 4 แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามแนวการสอนภาษา
ของกิลเบิร์ต เอ จาร์วิส

	ครู	นักเรียน
	ภาษาเป้าหมาย	
เพื่อน	A กระตุ้นให้นักเรียนได้ตอบ B ได้ตอบคำพูดของนักเรียน	1 กระตุ้นให้ครูหรือเพื่อนตอบ 2 ได้ตอบคำพูดของครูหรือ
ภาษาสื่อสารจริง	C ออกคำสั่งเพื่อจัดการห้องเรียน D ชมและให้กำลังใจ E การอธิบายเนื้อหา	
ภาษาที่ใช้ฝึก	G กระตุ้นให้นักเรียนฝึก H ทวนคำพูดของนักเรียน J ชี้แนะรูปแบบภาษาที่นักเรียนติดขัด P เป็นแบบอย่างหรือแก้ไขภาษาที่นักเรียนใช้	3 ได้ตอบเป็นรายบุคคล 4 ได้ตอบเป็นรายกลุ่ม
การอ่านและการเขียน	W ครูเขียนกระดาน	5 เขียน 6 อ่านในใจ 7 อ่านออกเสียง
ภาษาแม่	K พูดเกี่ยวกับโครงสร้างหรือเสียง ของภาษาเป้าหมาย M พูดเกี่ยวกับความหมายของภาษาเป้าหมาย N พูดแนะหรือสั่งเพื่อจัดการห้องเรียน	8 ถามครูหรือเพื่อน 9 ตอบครูหรือเพื่อน
	+ ความเจียมหรือการใช้ภาษาแม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษา - ความเจียมหรือการใช้ภาษาแม่ที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษา	

1. การใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาเป้าหมาย)

ใช้ในการสื่อสารภาษาทั่วไป

พฤติกรรมครู

- 1) กระตุ้นให้นักเรียนตอบ
- 2) ได้ตอบคำพูดของนักเรียน
- 3) ออกคำสั่งเพื่อจัดการห้องเรียน
- 4) ชมเชยและให้กำลังใจ
- 5) อธิบายและบรรยาย

พฤติกรรมนักเรียน

- 6) กระตุ้นให้ครูหรือเพื่อนตอบ
- 7) ได้ตอบคำพูดของครูหรือเพื่อน

ภาษาที่ใช้ในการฝึก

พฤติกรรมครู

- 8) กระตุ้นให้นักเรียนฝึก
- 9) ทวนคำพูดของนักเรียน
- 10) ให้รูปแบบหรือตัวอย่างภาษาที่นักเรียนติดขัด
- 11) แก้ไขภาษาที่นักเรียนใช้

พฤติกรรมของนักเรียน

- 12) ได้ตอบเป็นรายบุคคล
- 13) ได้ตอบเป็นรายกลุ่ม

2. การอ่านและการเขียน

พฤติกรรมครู

- 14) เขียนกระดาน

พฤติกรรมนักเรียน

- 15) เขียน
- 16) อ่านในใจ
- 17) อ่านออกเสียง

3. การใช้ภาษาแม่ในชั้นเรียน

พฤติกรรมครู

- 18) พูดเกี่ยวกับโครงสร้างหรือเสียงของภาษาเป้าหมาย
- 19) พูดเกี่ยวกับความหมายของภาษา
- 20) พูดแนะหรือสั่งเพื่อจัดการห้องเรียน

พฤติกรรมนักเรียน

- 21) ถามครูหรือเพื่อน
- 22) ตอบครูหรือเพื่อน

หมายเหตุ + เป็นเครื่องหมายใช้แทนความเจียบหรือการใช้ภาษาแม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษา

- เป็นเครื่องหมายใช้แทนความเจียบหรือการใช้ภาษาแม่ที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษา

การสังเกตและบันทึกข้อมูลใช้วิธีบันทึกเป็นรหัสตัวอักษรและตัวเลขตัวอักษรใช้แทนพฤติกรรมครู ตัวเลขแทนพฤติกรรมนักเรียน ในระหว่างการสังเกตให้บันทึกเครื่องหมายบวกหรือลบ โดยเครื่องหมายบวก (+) เป็นเครื่องหมายใช้แทนความเจียบหรือการใช้ภาษาแม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษา เช่นในการทำงานกลุ่ม ส่วนเครื่องหมายลบ (-) เป็นเครื่องหมายใช้แทนความเจียบหรือการใช้ภาษาแม่ที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการสังเกตเพื่อบันทึกพฤติกรรมนั้นแล้วแต่จะกำหนด เช่นอาจบันทึกทุกๆ 10 วินาที หรือ 15 วินาที (Jarvis , 1968 : 337)

2.3.1.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครูตามแนวการสอนแบบฟัง-พูดของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอนแห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยโรเบิร์ต โพลิตเซอร์ และแอล เวส (Robert Politzer and L. Weiss) ในปีค.ศ. 1969 เพื่อใช้ในงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะและพฤติกรรมการสอนของครูภาษาต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ งานวิจัยดังกล่าวดำเนินการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอนแห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Standford Center for Research and Development in Teaching) เครื่องมือสังเกตมี 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นรายการพฤติกรรมการสอนของครูที่สร้างขึ้นตามแนวการสอนแบบฟัง-พูด

(Audio - Lingual Method) ประกอบด้วยรายการพฤติกรรมการสอนในการฝึก 6 รายการดังนี้
(Politzer and Weiss , 1969)

- 1) การฝึกซ้ำ (Repetition Drills)
- 2) การฝึกทดแทน (Substitution drills)
- 3) การฝึกพูดสนทนา (Dialogue Drills)
- 4) การฝึกแปล (Translation Drills)
- 5) การฝึกเปลี่ยนโครงสร้าง (Conversion Drills)
- 6) การฝึกตอบอิสระ (Free Response)

การสังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนในชั้นการฝึกนี้ใช้วิธีทำเครื่องหมายแสดงความถี่ทุกครั้งที่มีการฝึกแต่ละประเภทเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการฝึกระหว่างครูกับนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือการฝึกระหว่างครูกับนักเรียนทั้งชั้น หรือการฝึกระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยตนเองซึ่งในการวิจัยของโรเบิร์ต โพลิตและแอล เวสได้ใช้เครื่องมือสังเกตการสอนครั้งละ 15 นาที

เครื่องมือส่วนที่สองเป็นเครื่องมือบันทึกเกี่ยวกับพฤติกรรมอื่น ๆ ของครูและนักเรียนโดยใช้ระบบมาตราจัดอันดับ (Rating Scale System) ซึ่งกำหนดไว้ 3 ระดับคือไม่ปรากฏ บางครั้ง และบ่อยรายการพฤติกรรมอื่น ๆ ที่มีอยู่ 4 รายการ แต่ละรายการกำหนดจำนวนครั้งที่ถือว่าอยู่ในระดับบางครั้งและบ่อยไว้ด้วยโดยถือว่าช่วงเวลาที่ทำการสังเกตถือครั้งละ 15 นาที รายการพฤติกรรมมีดังต่อไปนี้

- 1) การใช้หนังสือเป็นสื่อในการฝึก ถ้าใช้เกิน 5 ครั้งจัดอยู่ในระดับบ่อยหรือน้อยกว่านั้นจัดอยู่ในระดับบางครั้ง
- 2) การใช้โสตทัศนอุปกรณ์เป็นสื่อในการฝึกถ้าใช้ 10 ครั้งขึ้นไปจัดอยู่ในระดับบ่อยถ้าใช้น้อยกว่า 10 ครั้งจัดอยู่ในระดับบางครั้ง
- 3) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนในระหว่างการฝึกถ้ามีจำนวน 4 ครั้งขึ้นไปจัดอยู่ในระดับบ่อย ถ้ามีจำนวนน้อยกว่า 4 ครั้งจัดอยู่ในระดับบางครั้ง
- 4) ความหลากหลายของการฝึกใช้โครงสร้างประโยค ถ้ามีจำนวนความหลากหลายของการฝึก 4 ครั้งขึ้นไปจัดอยู่ในระดับบ่อย ถ้ามีจำนวนความหลากหลายของการฝึกน้อยกว่า 4 ครั้งจัดอยู่ในระดับบางครั้ง

2.3.2 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเป็นหลัก

เครื่องมือนี้ใช้ในการสังเกตการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ (Foci for Observing Communication Use in Setting - Focus) สร้างขึ้นโดย จอห์น แฟนเซลโลว์ (John Fanselow) ในปีค.ศ. 1977 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สังเกตและวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารทั่วไป รวมทั้งในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศด้วย นอกจากนี้เครื่องมือดังกล่าวอาจใช้สำหรับประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู ตลอดจนใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยที่ต้องการศึกษาความสัมพันธ์ในชั้นเรียนกับผลการเรียนของนักเรียน (Fanselow , 1977 : 17-39)

แนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานของการสร้างเครื่องมือนี้มาจากงานวิจัยของ เอ เบลแล็ค และคณะ ซึ่งทำการศึกษาเรื่องภาษาที่ใช้ในชั้นเรียน (Language in the classroom) และมีข้อสรุปประการหนึ่งว่า ปฏิสัมพันธ์ทางวาจาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ทุกคนในชั้นเรียนมีส่วนร่วม ไม่ใช่เฉพาะครูเท่านั้น ซึ่งแตกต่างไปจากแนวคิดของ ฟแลนเดอร์ส (Flanders , 1970) ที่มองว่า ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับตัวครูโดยเฉพาะอย่างยิ่งประสิทธิภาพการสอนของครู จากแนวคิดของ เอ เบลแล็ค และคณะ จอห์น แฟนเซลโลว์ ได้สร้างเครื่องมือสังเกตการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆขึ้น โดยถือว่าการสื่อสารไม่ว่าจะเกิดขึ้นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน คือ การที่บุคคล 2 คนขึ้นไปใช้สื่อกลางต่าง ๆ เช่น คำพูด ท่าทาง การเขียน ในการสื่อสารให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ รวมทั้งในการรับสารที่อีกฝ่ายหนึ่งส่งมา ซึ่งการสื่อสารนี้อาจมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งใน 4 ประการคือ

- ก). เพื่อดำเนินการหรือจัดการ (Structuring)
- ข). เพื่อขอร้อง ขอคำตอบหรือกระตุ้นให้บุคคลอื่นกระทำการ (Soliciting)
- ค). เพื่อตอบหรือสนองตอบอันเป็นผลมาจากข้อ 2 (Responding)
- ง). เพื่อแสดงการโต้ตอบ (Reacting)

เครื่องมือสังเกตของจอห์น แฟนเซลโลว์ กำหนดองค์ประกอบการสื่อสารไว้ 5 ประการคือ

- 1). ผู้ส่งสาร
- 2). จุดประสงค์ของการสื่อสาร

- 3). สื่อที่ใช้ในการสื่อสาร
- 4). การใช้สื่อในการสื่อสาร
- 5). เนื้อหาในการสื่อสาร

องค์ประกอบของการสื่อสารทั้ง 5 ประการนี้ เป็นหัวข้อหลักในเครื่องมือสังเกตของ จอห์น แฟนสโลว์ นอกจากนี้ มีหัวข้อย่อยภายใต้แต่ละหัวข้ออีก เป็นจำนวนมาก รวมรายการ พฤติกรรมที่ต้องสังเกตทั้งสิ้นเกือบ 70 รายการ ในการนำเครื่องมือนี้ไปใช้ในชั้นเรียน แฟนสโลว์ (Fanselow , 1977 : 28-30) ได้เสนอแนะว่า อาจนำไปใช้เพียงบางส่วนที่ต้องการสังเกตและ ศึกษาเท่านั้น โดยเลือกเอาหัวข้อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือมาใช้ เช่น หากต้องการสังเกต เกี่ยวกับสื่อที่นักเรียนใช้ในการสื่อสาร ก็นำเอารายละเอียดในหัวข้อสื่อ(Mediums) มาเป็นเครื่องมือในการสังเกต ส่วนวิธีการบันทึกข้อมูล ใช้วิธีทำเครื่องหมายแสดงความถี่เมื่อมีพฤติกรรม ประเภทที่ทำการสังเกตเกิดขึ้น เนื่องจากเครื่องมือของจอห์น แฟนสโลว์ มีรายละเอียดค่อนข้าง มาก จึงมีนักการศึกษาบางคน เช่น ออลไรท์ (Allwright , 1988 : 151-152) และ ไชครอน (Chudron , 1988 : 39) มีความเห็นว่า เครื่องมือนี้มิใช่วิธีการที่ย่งยากซับซ้อนหากจะนำไปใช้จริง ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม จอห์น แฟนสโลว์ ก็ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้แล้วว่าไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือนี้ อย่างเต็มรูปแบบ

2.3.3 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นโดยใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร(The Communicative Orientation of Language Teaching : An Observation Scheme - COLT)

เครื่องมือนี้สร้างขึ้นโดยศูนย์ภาษาแห่งสถาบันทางการศึกษาออนทARIO (The Modern Language Centre at the Ontario Institute for Studies in Education) เพื่อใช้ในโครงการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการสอนที่มีต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ภาษาเป้าหมายซึ่งสมมุติฐานของการวิจัยว่า ลักษณะการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมากน้อยต่างกันมีผล ทำให้การพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาของผู้เรียนแตกต่างกันไปด้วย (Ullmann and Geva , 1984 : 116-118) ดังนั้นเครื่องมือนี้จึงสร้างขึ้นเพื่อวัดลักษณะการเรียนการสอนภาษา ต่างประเทศตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ในการสร้างเครื่องมือนักวิจัยในโครงการได้ทำ การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication Competence) แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language teaching) ตลอดจนทำการวิเคราะห์เครื่องมือสังเกตการเรียนการสอนภาษา

ต่างประเทศที่มีอยู่และเยี่ยมชมชั้นเรียนภาษาต่างประเทศด้วย

เครื่องมือสังเกตการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้มี 2 ตอน ตอนที่ 1 ใช้สำหรับสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ตอนที่ 2 ใช้สำหรับวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ทางวาจาของครูและนักเรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนประกอบด้วยหัวข้อใหญ่ 5 หัวข้อ

- 1). ประเภทของกิจกรรม เช่น การฝึกซ้ำ การแสดงบทบาทสมมติ
- 2). รูปแบบของการทำกิจกรรม เช่น งานกลุ่ม งานเดี่ยว
- 3). เนื้อหาของกิจกรรม เช่น ไวยากรณ์ ระบบเสียง
- 4). ทักษะที่นักเรียนใช้ในการทำกิจกรรม เช่น ฟัง เขียน
- 5). สื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม เช่น หนังสือเรียน โสตทัศนอุปกรณ์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ทางวาจาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำกิจกรรมในตอนที่ 1 ประกอบด้วย 7 หัวข้อใหญ่

- 1). การใช้ภาษาเป้าหมาย เช่น การใช้ภาษาแม่ การใช้ภาษาเป้าหมาย
- 2). การเป็นฝ่ายริเริ่มการพูด เช่น นักเรียนเป็นฝ่ายริเริ่มพูดเองหรือนักเรียนพูดเมื่อครูเรียกเท่านั้น

3). การถามข้อมูลที่ยังไม่รู้ เช่น มีการถามข้อมูลที่ครูหรือนักเรียนยังไม่รู้

จริง ๆ

4). การพูดอย่างต่อเนื่องเป็นประโยคยาว ๆ หรือหลายประโยค เช่น นักเรียนพูดเพียงประโยคหรือวลีสั้น ๆ หรือพูดมากกว่านั้น

5). รูปแบบภาษาที่ใช้ เช่น นักเรียนต้องใช้รูปแบบภาษาตามที่กำหนดไว้เท่านั้น หรือมีอิสระในการใช้รูปแบบภาษาอื่น ๆ

6). การตอบสนองต่อข้อความที่อีกฝ่ายหนึ่งพูด เช่น มีการเน้นความถูกต้องของรูปแบบภาษา หรือเน้นในด้านการสื่อความหมายเท่านั้น

7). การใช้ข้อมูลจากคำพูดอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น การสนทนาเป็นเพียงการผลัดกันพูด หรือเป็นการพูดอย่างมีความหมายและต่อเนื่องสัมพันธ์กับคำพูดของอีกฝ่ายหนึ่ง

การสังเกตและบันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องมือนี้ ใช้การบันทึกเสียงประกอบด้วยในการสังเกตและบันทึกข้อมูลในตอนที่ 1 เริ่มด้วยการบันทึกเวลาเริ่มต้นของกิจกรรมแต่ละประเภทก่อนแล้วจึงเขียนประเภทของกิจกรรมไว้ตามที่เกิดขึ้นจริง จากนั้นจึงทำเครื่องหมายอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อแสดงว่ามีกิจกรรมนั้นๆเกิดขึ้น ในกรณีที่มิกิจกรรมย่อยในแต่ละหัวข้อเกิดขึ้นมากกว่า 1

อย่าง กี้ให้วงกลมรอบเครื่องหมายไว้เพื่อแสดงว่ามีการเน้นกิจกรรมนั้นมากที่สุด การสังเกตและบันทึกข้อมูลนี้กระทำทั้งคาบเรียน สำหรับการบันทึกข้อมูลในเครื่องมือตอนที่ 2 จะทำการบันทึกภายหลังจากจบบทเรียนแล้ว โดยฟังจากบทเรียนที่บันทึกเสียงไว้ การบันทึกข้อมูลใช้ระบบสุ่มเวลา (Time - Samping) คือจะเริ่มบันทึกเมื่อเริ่มต้นกิจกรรมแรกโดยบันทึกเป็นเวลา 1 นาที แล้วเว้นไป 2 นาที จึงบันทึกอีกเป็นเวลา 1 นาที แล้วเว้นไปอีก 2 นาที สลับไปจนจบบทเรียน ในการบันทึกข้อมูลในแต่ละช่วง 1 นาทีนี้ ให้บันทึกความถี่ของแต่ละประเภทพฤติกรรมที่เกิดขึ้นด้วย

3. ระบบการสังเกตและการบันทึกข้อมูลพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

การสังเกตเป็นวิธีหนึ่งที่ยอมรับใช้ในการแสวงหาความรู้ความเข้าใจแบบเป็นวิทยาศาสตร์ การสังเกตและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนี้จะนำไปสู่การค้นพบทางด้านวิทยาศาสตร์ การสังเกตจึงถูกนำมาใช้ในการแสวงหาความรู้ความเข้าใจทางด้านสังคมศาสตร์ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสังเกตพฤติกรรมเช่น การสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อน (Best and Khan : 1986 : 158-159) ในวงการศึกษากลับไปโดยเฉพาะในวงการสอนภาษาต่างประเทศ การสังเกตการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูหรือพฤติกรรมของนักเรียนหรือพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจะใช้การสังเกตเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน (Gaies , 1987 : 329)

ความหมายของการสังเกตในแง่ของระเบียบวิธีวิจัยหมายถึง กระบวนการที่นักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะหนึ่งหรือช่วงเวลาหนึ่ง โดยผู้วิจัยบันทึกพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์เฉพาะนั้น ๆ การบันทึกพฤติกรรมอาศัยประสาทสัมผัสของผู้สังเกตเป็นสำคัญ และนอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับการรับรู้ทัศนคติ ประสบการณ์ตลอดการฝึกฝนของผู้สังเกต ดังนั้นในการสังเกตจึงเป็นเทคนิควิธีในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยจึงต้องดำเนินการอย่างเข้าใจวิธีการนี้อย่างแท้จริงโดยมีวัตถุประสงค์ของการสังเกตชัดเจนกำหนดพฤติกรรมที่จะสังเกตอย่างละเอียดรอบคอบ มีการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้องและเป็นระบบโดยมีการตรวจสอบคุณภาพของการสังเกตทั้งด้านความตรงและความเที่ยง (Best , 1981 : 159)

การสังเกตพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ หมายถึง การสังเกตโดยผู้สังเกตที่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้ว และสังเกตพฤติกรรมโดยใช้แบบสังเกตที่ให้ความหมายของพฤติกรรมล่วงหน้าแล้ว องค์ประกอบที่จำเป็นของการสังเกตคือความเที่ยง (Reliability) ของการสังเกตและการใช้วิธีการ เพื่อให้สามารถทำการวิจัยซ้ำได้โดยนักวิจัยหรือผู้สังเกตคนอื่น ๆ (Borg and Gall , 1989 : 474)

การสังเกตการเรียนการสอนเริ่มกันอย่างจริงจังเมื่อประมาณ 10 กว่าปีที่ผ่านมาโดยนำมาใช้เพื่อจุดมุ่งหมายหลัก 2 ประการ คือ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลสำหรับทำวิจัย และเป็นเครื่องมือใช้ประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู ระยะเวลาก่อนที่จะมีการนำการสังเกตในชั้นเรียนมาใช้ คือประมาณช่วงปี ค.ศ.1960 งานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศส่วนมากนิยมทำการเปรียบเทียบวิธีสอนแบบต่างๆเพื่อศึกษาว่าวิธีสอนแบบใดเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีที่สุด แต่จากงานวิจัยจำนวนมากก็ยังไม่มียุทธวิธีที่แน่นอนวิธีสอนแบบใดที่ดีที่สุด เช่น คลาค (Clark , 1969 : 388-396) และลอง (Long , 1980 : 1) เริ่มเห็นว่างานวิจัยในลักษณะนี้ยังมีจุดอ่อนอยู่หลายประการ เช่น งานวิจัยของ จี เซอร์เรอร์ และเอ็ม เวิร์ทไทเมอร์ ซึ่งเป็นงานวิจัยเปรียบเทียบวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล (Grammar-Translation Method) กับวิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio-Lingual Method) ซึ่งในงานวิจัยนี้ไม่มีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตเลย เพียงแต่เยี่ยมชมชั้นเรียน และสรุปความเห็นรวมๆว่าวิธีสอนที่ครูปฏิบัติอยู่นั้นถูกต้องตรงตามที่กำหนดไว้แล้วเท่านั้น ดิค ออลไรท์ (Dick Allwright , 1988 : 48) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีสอนของครูว่าเมื่อไปถึงชั้นปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนแล้ว แม้ว่าจะกำหนดให้ครูใช้วิธีสอนที่แตกต่างกัน แต่พฤติกรรมของครูหลายอย่างก็อาจซ้ำซ้อนกันได้ ครูมักปรับพฤติกรรมการสอนของตนให้เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียนที่ตนสอน หากไม่มีการสังเกตการสอนที่มีระบบชัดเจนแน่นอนแล้วก็เป็นที่ยากที่จะบอกได้ว่าครูสอนโดยใช้วิธีสอนตามที่กำหนดไว้ทุกประการหรือไม่ ซึ่งอาจทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนได้ กิลเบิร์ต เอ จาร์วิส (Jarvis , 1968:335-341) มีความคิดเห็นว่าการสังเกตการเรียนการสอนนับเป็นแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุดสำหรับการทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาแม้จะเป็นการสิ้นเปลืองเวลาและงบประมาณ ตลอดจนใช้ทักษะของผู้วิจัยอยู่มากก็ตาม การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูอย่างมีระบบเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูดังที่ อีเวิร์ทสันและ ฮอลลีย์ (Evertson and Holley , 1983 : 90) กล่าวว่า การสังเกตที่มีระบบจะให้ข้อมูลบางประการที่ไม่อาจได้มาด้วยการเก็บข้อมูลด้วยวิธีอื่นแม้ว่าการประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูจะกระทำได้หลายวิธี แต่การ

สังเกตการสอนจะทำให้มองเห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในชั้นเรียน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริงได้อันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการสอนได้ในที่สุด การสังเกตการสอนในชั้นเรียนจะให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของตนเองได้เป็นอย่างดี แม้แต่ผู้เรียนเองก็จำเป็นต้องได้รับข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียน ครูจึงต้องมีความจำเป็นต้องได้รับข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงการสอนเหมือนกัน

(C. Carwright and G. Philip Carwright ,1984 : 138)

ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาระบบการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมให้มีความเที่ยงตรงมากที่สุด เพื่อให้การสังเกตสามารถ จัดจำแนก ตรวจสอบ วัดและบอกปริมาณพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่เป็นตัวแปรในการเรียนการสอน เครื่องมือสังเกตตลอดจนระบบและวิธีการใช้เครื่องมือดังกล่าวจึงถูกพัฒนาขึ้นเป็นจำนวนมาก สำหรับเครื่องมือสังเกตชั้นเรียนภาษาต่างประเทศเกิดขึ้นภายหลังที่ได้มีการสังเกตชั้นเรียนในการเรียนการสอนทั่วไป ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจึงปรับปรุงมาจากเครื่องมือของการสังเกตการเรียนการสอนทั่วไป

อีเวิร์ตสันและกรีน (Evertson and Green,1886 : 169-172) ได้จำแนกระบบการบันทึกและรวบรวมข้อมูลในการสังเกตออกเป็น 4 ระบบคือ

1. ระบบการจำแนกประเภท (Category System) เป็นระบบการบันทึกข้อมูลแบบปิด (Close System) จะประกอบไปด้วยพฤติกรรมหรือหน่วยย่อยของพฤติกรรมของการสังเกตจำนวนหนึ่งที่ได้ระบุไว้แล้ว มีการให้คำจำกัดความของประเภทพฤติกรรมตามปรัชญา ทฤษฎี ข้อมูลเชิงประจักษ์ หรือความเชื่อเกี่ยวกับกระบวนการ เหตุการณ์ หรือกลุ่มที่ต้องการศึกษา การสังเกตต้องระบุและบันทึกพฤติกรรมที่อยู่ในระบบ ไม่มีการเพิ่มประเภทพฤติกรรมใหม่ ๆ เข้าไปในระหว่างการสังเกต จึงเป็นระบบที่เป็นการสุ่มพฤติกรรม เหตุการณ์ กระบวนการที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาหนึ่ง การบันทึกข้อมูลในระบบนี้พฤติกรรมที่สังเกตจะถูกบันทึก เมื่อพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นโดยใช้รหัสหรือสัญลักษณ์ตัวเลขแทนพฤติกรรมที่สังเกต หรือบันทึกเป็นมาตราส่วนประเมินค่าหรือทำรอยขีดในแบบสังเกตพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะจัดอยู่ในประเภทเดียวขอบเขตของการสังเกตอาจเป็นเวลา (Time Sampling) หรือเหตุการณ์ (Event Sampling)

2. ระบบบรรยาย (Descriptive System) เป็นระบบการบันทึกข้อมูลแบบเปิด (Open System) คือมีประเภทพฤติกรรมที่กำหนดไว้แล้วเพื่อบรรยายพฤติกรรมและอาจมีประเภทพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกต การบันทึกพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมอาจบันทึกมากกว่า

หนึ่งประเภท (Multiple Coding)คือพฤติกรรมหนึ่งอาจมีจุดมุ่งหมายมากกว่าหนึ่ง เช่นคำพูดของครูอาจเน้นความสนใจของนักเรียนและอาจเป็นการควบคุมนักเรียนด้วย การบันทึกข้อมูลของประเภทพฤติกรรมที่กำหนดไว้ก่อนแล้วอาจใช้การบันทึกเสียง หรือผสมผสาน การบันทึกเสียงกับการถอดเทปคำพูด พฤติกรรมจะถูกบันทึกในลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบของพฤติกรรม เช่น โครงสร้างของการสอนในชั้นเรียน

3. ระบบเล่าเรื่อง (Narrative System) เป็นระบบการบันทึกข้อมูลแบบเปิด (Open System) ที่ไม่มีการกำหนดพฤติกรรมมาก่อนประเภทพฤติกรรมได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลหลังการสังเกต และเนื่องจากใช้วิธีบันทึกข้อมูลอย่างถาวร คือการเขียนบรรยายหรือการบันทึกภาพและการบันทึกเสียง การกำหนดประเภทพฤติกรรม รูปแบบพฤติกรรมและการสร้างตัวแปรจึงทำแบบย้อนหลังได้ อาจมีการระบุตัวแปรใหม่ ๆ ในระหว่างทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นการกำหนดจำนวนและชนิดของตัวแปรจึงมีเหตุผลมาจากข้อมูลของการสังเกตเช่นเดียวกับเชิงทฤษฎี การบันทึกข้อมูลในระบบนี้บันทึกโดยใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน ผู้สังเกตอาจเขียนบรรยายเหตุการณ์หรือพูดอัดเทปบรรยายไว้ อาจเป็นการบันทึกขณะสังเกตหรือบันทึกภายหลังและระยะเวลาการสังเกตขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการสังเกต วัตถุประสงค์ของการใช้ระบบเล่าเรื่อง คือ การศึกษารายละเอียดของปรากฏการณ์ที่สังเกตเพื่ออธิบายกระบวนการและค้นหาหลักการและรูปแบบพฤติกรรมในเหตุการณ์เฉพาะ เพื่อให้เข้าใจว่าอะไรกำลังเกิดขึ้นในปรากฏการณ์นั้นและระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดของปรากฏการณ์

4.ระบบการบันทึกโดยใช้เทคโนโลยี (Technological Records) เป็นระบบการบันทึกข้อมูลแบบเปิดเช่นเดียวกับระบบเล่าเรื่อง แต่เป็นการบันทึกขณะสังเกตโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นการบันทึกถาวร ข้อมูลที่บันทึกเป็นข้อมูลดิบที่ผู้วิจัยจะต้องสร้างระบบในการวิเคราะห์เพื่อสร้างข้อมูล หรือตัวแทนของเหตุการณ์นอกจากนั้นอาจใช้วิธีบันทึกข้อมูลแบบผสมผสานกับระบบอื่นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นระบบการบันทึกสำหรับการศึกษาวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งภายหลัง

แคโคล คาร์ทไรท์ และจี ฟิลิป คาร์ทไรท์ (C. Cartwright and G. Philip Cartwright , 1984 : 143-145) กล่าวถึงระบบที่ใช้ในการสังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเรียนการสอนโดยทั่วไปว่ามี 2 ระบบคือ

1. ระบบเครื่องหมาย (Sign System) ระบบนี้จะประกอบด้วยรายการพฤติกรรมต่างๆซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นอาจเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นในช่วงที่ทำการสังเกตก็ได้ ผู้สังเกต

จะบันทึกข้อมูลโดยทำเครื่องหมายอย่างใดอย่างหนึ่งลงในแบบสังเกตเพื่อแสดงพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้น การบันทึกข้อมูลด้วยระบบนี้จะไม่คำนึงถึงความถี่ของพฤติกรรม กล่าวคือจะสนใจว่ามีพฤติกรรมอะไรเกิดขึ้นบ้างเท่านั้น แต่ไม่สนใจว่าเกิดขึ้นกี่ครั้งหรือเกิดขึ้นบ่อยเพียงใด ดังนั้น ผู้สังเกตที่ใช้เครื่องมือระบบนี้จะมุ่งความสนใจไปที่พฤติกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นได้มากเพราะไม่ต้องกังวลกับการบันทึกจำนวนความถี่ด้วย ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ระบบนี้ เช่น เครื่องมือสังเกตพฤติกรรมของครูและปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนของฟรานซิส คอร์เนล และคณะ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในสาขาการศึกษาทั่วไปและเครื่องมือสังเกตพฤติกรรมครูด้านการควบคุมชั้นเรียนและบรรยากาศในการเรียนการสอน ของ อาร์ ชอร์ และคณะ

3. ระบบแยกประเภท (Category System) ระบบนี้จะจำแนกพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาออกไว้เป็นประเภท ๆ แต่ละประเภทจะใช้หมายเลขหรือรหัสแทนประเภทของพฤติกรรมนั้นเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการบันทึกข้อมูล การสังเกตและบันทึกข้อมูลจะคำนึงถึงความถี่ของพฤติกรรมแต่ละประเภทที่เกิดขึ้นด้วย เช่น บันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทุก 3 วินาที เป็นต้น ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ระบบนี้ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี คือเครื่องมือวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนทั่วไปของเฟลนเดอร์ (Flanders : 1970)

อีเวิร์ทสัน และ ฮอลลีย์ (Evertson and Holley ,1986 : 101-104) ได้กล่าวถึงระบบที่ใช้ในการสังเกตการเรียนการสอนไว้ดังนี้คือ

1. ระบบมาตราจัดอันดับ (Rating System) เป็นเครื่องมือสังเกตการเรียนการสอนที่จะมีรายการพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่ต้องการระบุไว้แล้ว แต่ผู้สังเกตจะทำการสังเกตการเรียนการสอนทั้งคาบเรียนแล้วจึงบันทึกข้อมูลในภายหลังเมื่อการเรียนการสอนสิ้นสุดลงในการใช้เครื่องมือระบบนี้ ผู้สังเกตต้องใช้ความรู้สึกรวม ๆ ประเมินพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่ตั้งมาตรฐานตลอดคาบเรียนแล้วจึงบันทึกข้อมูลโดยจัดอันดับว่าพฤติกรรมนั้น ๆ ควรจัดอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใดซึ่งในบางครั้งอาจต้องใช้ความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมาช่วยในการประเมินด้วย เครื่องมือที่ใช้ระบบนี้มักใช้สังเกตและประเมินสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ประเมินความเป็นกันเองของครูกับนักเรียน เป็นต้น

2. ระบบเขียนบรรยาย (Narrative System) เป็นวิธีการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตโดยระบุถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน ผู้สังเกตจะบันทึกเหตุการณ์ลงไปตามหัวข้อที่กำหนดไว้แล้วการสังเกตและบันทึกข้อมูลโดยระบบนี้จะทำให้มองเห็นภาพรวม ซึ่งเป็นระบบอื่นทำไม่ได้ เช่น ระบบแยกประเภทจะบอกได้เพียงจำนวนหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่านั้น

โดยไม่มีบริบทกำกับอยู่ด้วย ซึ่งทำให้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมีจำกัด แต่ระบบเขียนบรรยายจะมีรายละเอียดมากกว่า ทำให้มองภาพรวมออก และเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลภายหลัง อย่างไรก็ตาม หากการสังเกตและบันทึกข้อมูลด้วยระบบนี้จำเป็นต้องมีการตีความหรือวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วย ควรมีผู้สังเกตมากกว่า 1 คน เพื่อให้การสังเกตนั้นมีความเที่ยงมากขึ้นแต่ถ้าหัวข้อที่กำหนดไว้สำหรับการสังเกตมีความชัดเจนแล้วก็จะลดปัญหาเรื่องนี้ลงไปได้

การใช้การสังเกตพฤติกรรมเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลสำหรับงานวิจัยสิ่งที่สำคัญคือ ความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือที่นำมาใช้ แควโรลิน อีเวอร์ทสันและพริดา ฮอลลีย์ (Everson and Holley, 1986 : 105) กล่าวว่า เครื่องมือที่มีความเที่ยงจะช่วยให้แน่ใจว่าใครจะนำเครื่องมือไปใช้ในการสังเกตพฤติกรรมก็จะได้ผลการบันทึกข้อมูลเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ส่วนความตรงของเครื่องมือจะช่วยให้แน่ใจได้ว่าเครื่องมือนั้นสามารถใช้สังเกตพฤติกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการสังเกตการหาความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือเป็นสิ่งจำเป็น เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2520, 83-84) กล่าวว่ามักจำแนกวิธีการตามระบบที่ใช้ในการสังเกต กล่าวคือ ถ้าสังเกตและบันทึกข้อมูลโดยระบบสัญลักษณ์ (Sign System) ก็มักหาความเที่ยงโดยวิธีหาความสัมพันธ์หรือความสอดคล้องกันของการสังเกตระหว่างผู้สังเกต 2 คน แต่ถ้าใช้เครื่องมือระบบแยกประเภท (Category System) ก็มักนิยามค่านวนค่าความเที่ยงโดยค่านวนหาค่าร้อยละของความสอดคล้องกันตามวิธีของวิลเลียม สก็อต (William Scott) ส่วนความตรงของเครื่องมือมักใช้วิธีให้ผู้ชำนาญการในสาขานั้นเป็นผู้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือนั้นสามารถสังเกตและวัดพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ต้องการศึกษาได้

การสังเกตพฤติกรรมทำได้โดยวิธีเลือกหน่วยสังเกตซึ่งสามารถทำได้ 2 แบบแล้วแต่วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1. การสังเกตแบบสุ่มหน่วยตามเวลา (Time Sampling) เป็นการสุ่มโดยใช้เวลาเป็นขอบเขต คือ เลือกช่วงเวลา (Intervals) จากเวลาทั้งหมดของการสังเกต กระทำโดยแบ่งเวลาออกเป็นช่วง ๆ อาจจะเป็นช่วงละ 1 วินาที 3 วินาที 10 วินาที 1 ชั่วโมง 1 วัน หรือ 1 เดือนก็ได้ แล้วแต่จุดมุ่งหมายของการสังเกตและลักษณะของพฤติกรรมที่สังเกต การเลือกแบบสุ่มจะให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนของพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นในเวลาใดก็ได้ในเวลาทั้งหมดของการสังเกต ในแต่ละช่วงเวลา ผู้สังเกตจะคอยบันทึกว่า พฤติกรรมประเภทที่ต้องศึกษาเกิดขึ้นหรือไม่

ถ้าเกิดก็บันทึกว่าเกิด ถ้าไม่เกิดก็บันทึกว่าไม่เกิด เมื่อสังเกตครบทุกช่วงเวลาแล้ว ก็มาเจงนับจำนวนช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา (Berg and Gall , 1989 : 480)

2. การสังเกตแบบสุ่มหน่วยตามเหตุการณ์ (Event Sampling) เป็นการกำหนดสิ่งที่สังเกตได้แต่ไม่กำหนดระยะเวลาของการสังเกต ระยะเวลาของการสังเกตถูกกำหนดโดยขอบเขตที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและสัมพันธ์กับเหตุการณ์ กระทำโดยเลือกเวลาเพียงช่วงเดียวแล้วนับจำนวนความถี่ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ๆ ซึ่งช่วงเวลาที่สังเกตอาจเป็นช่วงสั้น ๆ เพียง 5 วินาที 10 นาที 1 ชั่วโมงหรืออาจเป็นช่วงยาว ๆ ก็นเวลาเป็นเดือนหรือปีก็ได้ ผู้วิจัยเลือกสิ่งที่สังเกตแล้วกำหนดสถานการณ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมดที่ปรากฏการณ์นั้นเกิดขึ้นแล้วสุ่มเหตุการณ์โดยเป็นตัวแทนของเหตุการณ์ทั้งหมด เช่น การสังเกตการสอนอ่าน (Evertson and Green , 1986 :182)

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ใช้การบันทึกและรวบรวมข้อมูลระบบการจำแนกประเภท (Category System) โดยจะมีการจัดและจำแนกประเภทของพฤติกรรมไว้เป็นหมวดหมู่และมีการให้คำนิยามและคำจำกัดความของประเภทพฤติกรรมไว้ซึ่งใช้การบันทึกแบบสุ่มหน่วยตามเวลา (Time Sampling) จะสังเกตพฤติกรรมทุก ๆ 3 วินาทีซึ่งภายใน 1 นาทีสามารถบันทึกพฤติกรรมได้ถึง 20 พฤติกรรม

4. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อชั้นเรียนและครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีความรู้สึกว่าการเรียนภาษาในชั้นเรียนมีความสุขสนุกสนานและมีความรู้สึกชอบครูผู้สอน จะส่งผลให้ผู้เรียนใช้ความพยายามในภาษาอังกฤษนั้นมากยิ่งขึ้น นั่นแสดงว่าพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อผู้เรียนมีผลต่อเจตคติของผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ นักจิตวิทยาการศึกษาและผู้วิจัยได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

อลพอร์ต (Allport ,1967 : 256) ให้ความหมายว่า เจตคติคือสภาวะความพร้อมของจิตใจ และประสาท อันเกิดจากประสบการณ์ ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางตอบสนองของบุคคลที่มีต่อวัตถุหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

เทอร์สโตน (Thurstone, 1982 : 351) กล่าวว่า เจตคติเป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความคิด ความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางการพูดเป็นความคิดอย่างหนึ่ง และความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของเจตคติ ดังนั้นหากต้องการจะวัดเจตคติสามารถวัดได้โดยการวัดความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เพราะเจตคติเป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่าง เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

จาโคโบวิทส์ (Jacobovits, 1971 : 243) กล่าวถึงเจตคติว่าเป็นความสนใจซึ่งเป็นสภาวะจากแรงผลักดันภายในตัวบุคคลหรือหมายถึงความรู้สึกเห็นด้วยหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อสิ่งนั้น ๆ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า เจตคติหมายถึง ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลที่มีระดับความมากน้อยในด้านบวกและลบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ การเรียนรู้ ซึ่งพฤติกรรมการแสดงออกออกมามีลักษณะที่แสดงถึงความพึงพอใจ สนับสนุน เหยียด ไม่พอใจ คัดค้าน ต่อสิ่งนั้น ๆ

ลักษณะของเจตคติ

ซอร์และไรท์ กล่าวว่า เจตคติมีลักษณะสำคัญดังนี้ (อ้างถึงในเชิดศักดิ์ โฆวาสินธ์, 2520 : 40 ; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2539 : 211-213)

1. เจตคติเกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่างๆรอบตัวบุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ แม้ว่าบุคคลจะมีประสบการณ์ที่เหมือนกัน ก็มีเจตคติที่แตกต่างกันได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น อายุ สติปัญญา เป็นต้น
2. เจตคติเป็นการตระเตรียมหรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเป็นการเตรียมความพร้อมภายในของจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตได้ สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองมีลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่จะชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับและจะเกี่ยวข้องกับอารมณ์ด้วย เป็นสิ่งที่อธิบายได้ยากและบางครั้งไม่ค่อยมีเหตุผล
3. เจตคติมีทิศทางของการประเมิน หมายถึง ลักษณะความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความรู้สึกหรือการประเมินว่าชอบ พอใจ เห็นด้วยก็คือเป็นทิศทางในทางที่ดีหรือทิศทางในทางบวกและถ้าการประเมินออกมาในทางที่ไม่ดี เช่น ไม่ชอบ ไม่พอใจ ก็มีทิศทางในทางลบ
4. บุคคลแต่ละคนย่อมมีเจตคติต่อสถานการณ์เดียวกัน หรือบุคคลเดียวกันแตกต่างออกไปได้หลายลักษณะแล้วแต่ประสบการณ์ของบุคคลนั้น

5. เจตคติของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งอาจเป็นสิ่งถาวรหรือชั่วคราวได้ เจตคติที่อยู่ในสภาพไม่มั่นคงก็พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนเจตคติที่มั่นคงถาวร เป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่น และมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของคนนั้นการยึดมั่นในเจตคติต่อสิ่งใดทำให้การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นได้ยาก แต่อย่างไรก็ดีการแนะนำตลอดจนวิธีสอนที่เหมาะสมของครู ย่อมทำให้เด็กเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่พึงประสงค์ได้

6. เจตคติที่มีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายในเป็นสภาวะทางจิตใจ ซึ่งหากไม่ได้แสดงออกก็ไม่สามารถจะรู้ได้ว่า บุคคลนั้นมีเจตคติอย่างไรในเรื่องนั้น เจตคติที่เป็นภายนอกจะแสดงออกเนื่องจากถูกกระตุ้น และการกระตุ้นนี้ยังมีสาเหตุอื่น ๆ ร่วมอยู่ด้วย

7. เจตคติจะต้องมีสิ่งเร้าจึงมีการตอบสนองขึ้นแต่ก็ไม่จำเป็นว่า เจตคติที่แสดงออกจากพฤติกรรมภายในและภายนอกจะตรงกัน เพราะก่อนแสดงออกบุคคลนั้น ได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับปทัสถานของสังคมแล้ว จึงแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอก

เจตคติเป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมของบุคคล เป็นความรู้สึกตอบสนองของบุคคลในทางชอบและไม่ชอบ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลที่เปลี่ยนแปลงได้ แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะเปลี่ยนแปลงได้ยาก เจตคติเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรงแต่สามารถทำนายหรืออธิบายเจตคติได้โดยการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมหรือการตอบสนองของบุคคลนั้น ๆ เจตคติมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพ การสร้างเจตคติในเด็กจะต้องอาศัยการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้จากสิ่งแวดล้อมทั้งทางสังคม ครอบครัว โรงเรียน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมของครู ย่อมสามารถและเปลี่ยนแปลงเจตคติให้กับเด็กไปในทางที่พึงประสงค์ได้

องค์ประกอบของเจตคติ

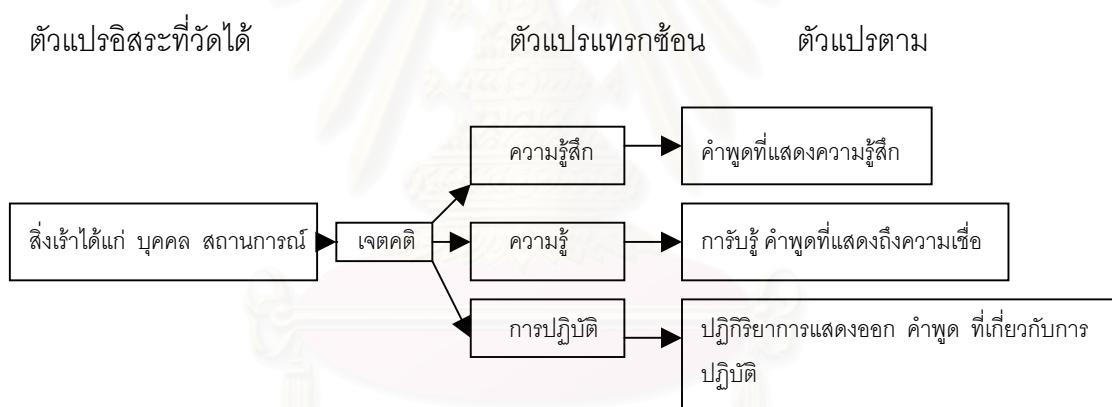
แมคไกวอร์ (McGuire ,1969 : 155-156) ไทรแอนดิส (Triandis ,1971 : 2-3) ได้แบ่งองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ส่วน คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้ ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินสิ่งเร้าต่าง ๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า เมื่อมีความรู้ความเข้าใจแล้วจะเกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะกระทำอันเป็นผลมาจากความรู้ ความเข้าใจและความรู้สึก ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการประพฤติปฏิบัติ หรือการตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ด้วยการยอมรับหรือปฏิเสธ

ไทรแอดิส (Triadis , 1971 : 3) สรุปถึงเจตคติต่าง ๆ ของบุคคลว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบสามประการ คือ ด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม ซึ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

(Triadis , 1971 : 3)

สรุปได้ว่า เจตคติ มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือองค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม ซึ่งแต่ละด้านต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมีความสัมพันธ์ไม่มากนักน้อยกว่ากันนั่นคือ องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจเป็นพื้นฐานเจตคติที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของบุคคล และความรู้สึกนี้ก็จะส่งผลต่อการแสดงออกของบุคคล เจตคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ

แครเชน (Krashen , 1981 : 23) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของเจตคติกับการเรียนภาษาต่างประเทศว่า เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อชั้นเรียนและครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษา

ที่สอง กล่าวคือ ผู้เรียนมีความรู้สึกว่า การเรียนในชั้นเรียนมีความสุขสนุกสนาน และมีความรู้สึกชอบผู้สอน จะส่งผลให้ผู้เรียนใช้ความพยายามในการเรียนภาษานั้นมากยิ่งขึ้น

จาคาโบวิทซ์ (Jokabovits,1971:49) ให้ความหมายของเจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศว่า เป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ หรือเป็นกลางต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ต่อเจ้าของภาษาและต่อวัฒนธรรมเจ้าของภาษา ในการสร้างเจตคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น จะต้องคำนึงถึงความต้องการในการประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาของผู้เรียน เจตคติต่อครูผู้สอน ความสนใจในการเรียน และเจตคติต่อวัฒนธรรมเจ้าของภาษา (Jokabovits,1971: 110)

การ์ดเนอร์ และแลมเบอร์ต (Garder and Lambert ,1972 :14) ได้แบ่งเจตคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. เจตคติเพื่อต้องการให้เป็นเหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษา (Intergrative Attitude) เจตคติประเภทนี้จะแสดงถึงความเต็มใจหรือความต้องการของผู้เรียนภาษาที่จะเป็นเหมือนสมาชิกอื่น ๆ ของกลุ่มชนที่ใช้ภาษานั้น ๆ และเป็นความต้องการที่จะเกี่ยวข้องติดต่อกับชนกลุ่มนั้น

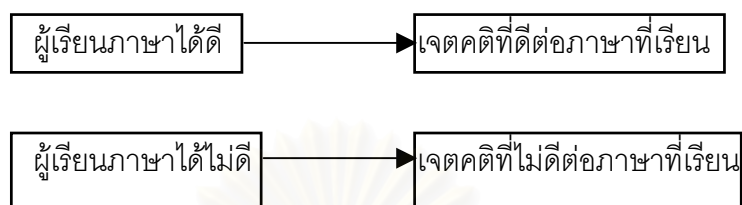
2. เจตคติเพื่อต้องการนำภาษาไปใช้ประโยชน์ (Instrumental Attitude) เจตคติประเภทนี้แสดงถึงความต้องการของผู้เรียนภาษา เพื่อนำภาษาไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ แต่อาจไม่มีความต้องการที่จะเกี่ยวข้องกับสังคมเพื่อเป็นสมาชิกของกลุ่มชนที่ใช้ภาษานั้น

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับความสำเร็จในการเรียนภาษาไว้หลายทัศนะได้แก่ อาร์ ซี การ์ดเนอร์ และ ดับบลิว อี แลมเบอร์ต (Gardner and Lambert,1959 : 266-272) ว่าผู้เรียนภาษาต่างประเทศจะมีแรงจูงใจในการเรียน ถ้ามีเจตคติในทางบวกต่อภาษาที่เรียน ต่อชาวต่างประเทศและต่อกิจกรรมการเรียน และได้เสนอรูปแบบเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับความสำเร็จในการเรียนภาษาไว้ดังนี้

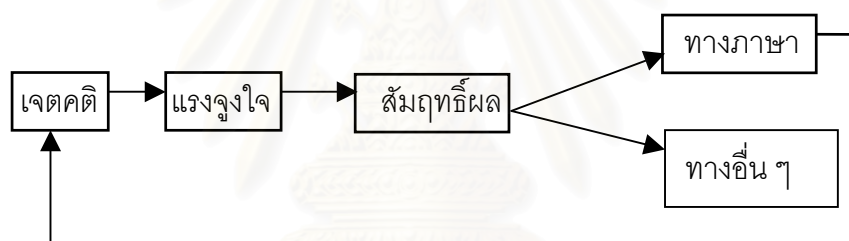

ซาวิญอน (Savignon,1972:24) กล่าวว่า ความสำเร็จในการเรียนภาษา จะเป็นตัวกำหนดเจตคติ นั่นคือผู้เรียนภาษาได้ดี จะเกิดเจตคติในทางบวกต่อภาษา และผู้เรียนไม่ได้ผลดี

จะเกิดเจตคติในทางลบต่อการเรียนภาษานั้นโดยได้แสดงรูปแบบเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับความสำเร็จในการเรียนภาษาของเอส ซาเวียอนดังนี้

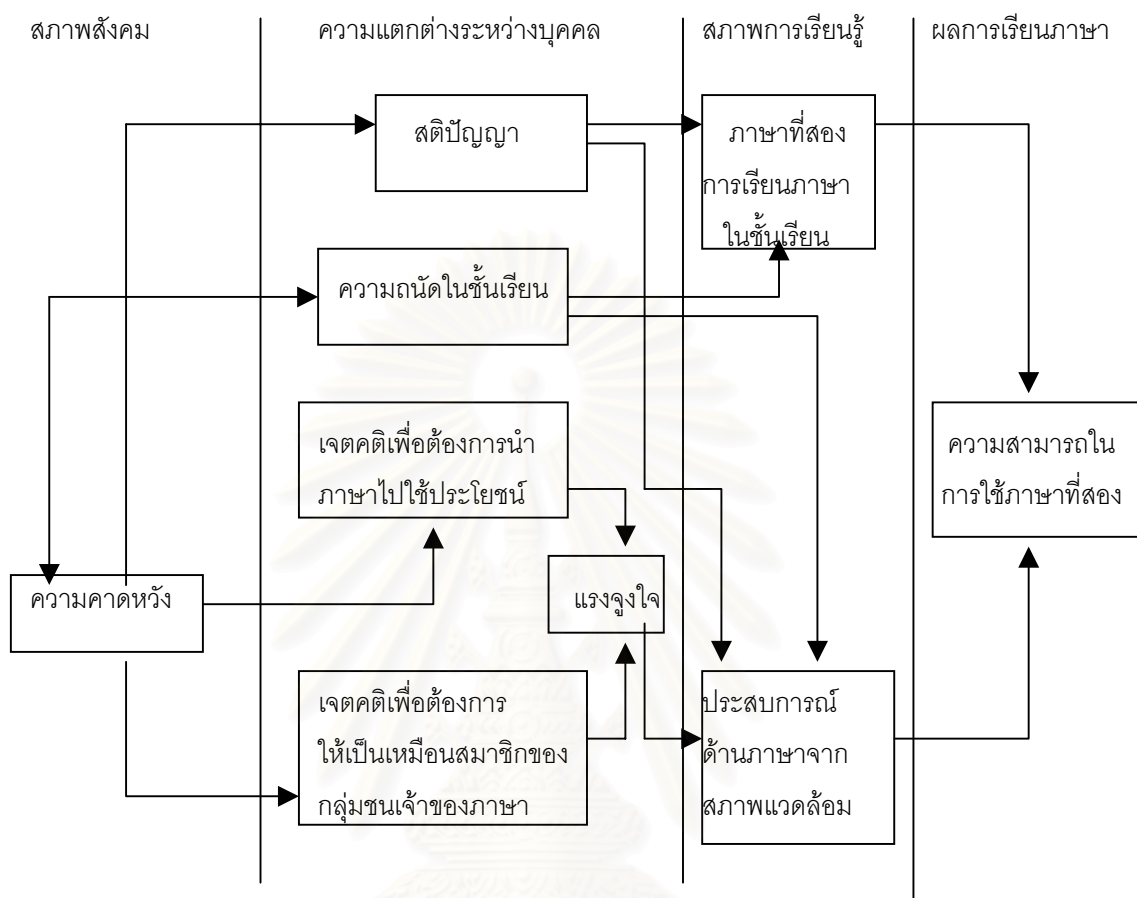
การ์ตเนอร์ (R. . C. Gardner quoted in Kanchana Prapphal 1981 : 25)กล่าวว่าเจตคติที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนภาษาได้สำเร็จและความสำเร็จในการเรียนภาษานี้ จะช่วยส่งผลย้อนกลับไปสู่เจตคติของผู้เรียนด้วยตามแบบจำลองดังนี้

(Gardner quoted in Kanchana Prapphal 1981 : 25)

นอกจากนี้ อารี ซี การ์ตเนอร์ และคณะ (R.C. Gardner et. quoted in John,H.Schumann ,1975 :216) ได้เสนอรูปแบบเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและองค์ประกอบอื่น ๆ กับความสามารถในการใช้ภาษาที่สองดังนี้

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(Gardner et. Quoted in Schumann , 1975 : 216)

การเปลี่ยนแปลงเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ

เฮนริค และ เคนเนดี (Henrick and Kenedy , 1968 : 200) ได้อธิบายถึงการที่เจตคติของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางลบว่า เป็นผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ผู้เรียนรู้สึกว่าจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน และหากผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาระดับการเรียนรู้ให้ดีขึ้นได้ เจตคติของผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงไปเมื่อเปรียบเทียบกับเจตคติในขณะที่เริ่มเรียน

เบอร์สตัดอล และคณะ(Burstall et al. quoted in R.C.Gardner 1985 : 92) ได้ศึกษาพบว่า การที่ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาจะส่งผลให้เกิดเจตคติทางบวกต่อการเรียนมากขึ้น เขาได้ศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสปีแรก กับเจตคติในการเรียนภาษาในปีที่สองและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในปีที่สองกับเจตคติในการเรียนของปีแรก มากกว่าที่เจตคติจะมีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการเรียนภาษา

นักวิจัยหลายท่านได้ให้ข้อสังเกตว่า การได้มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ต่อการเยี่ยมชมกลุ่มชนเจ้าของภาษา จะส่งผลให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงเจตคติไปในเชิงบวกได้ เพราะธรรมชาติของการปฏิสัมพันธ์นั่นเอง ที่สร้างเสริมการเกิดเจตคติเชิงบวกของบุคคล ดังผลการศึกษาของ ฮอฟแมน และ แซค (Hofman and Zak , 1969 : 165-171) ที่พบว่า นักศึกษาที่ร่วมเข้าค่ายในประเทศอิสราเอลเป็นเวลา 5 สัปดาห์ กลุ่มที่มีโอกาสคลุกคลีกับกลุ่มชนเจ้าของภาษามากกว่ามีเจตคติในเชิงบวกต่อชาวยิวและประเทศอิสราเอลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

โจนส์ (Jones ,1966 : quoted in R. C. Gardner 1985 : 89) ได้อธิบายถึงสาเหตุที่นักเรียนใน 4 ระดับชั้นที่เรียนภาษาเวลช์ (Welsh) มีเจตคติเปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวกและเชิงลบว่า การที่ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงเจตคติไปในเชิงบวกมีสาเหตุจากความสนใจ การเห็นประโยชน์ของการเรียน ความเป็นชาตินิยม

การ์ดเนอร์ (Gardner , 1985 : 106) กล่าวสรุปถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการเรียนภาษาต่างประเทศว่า

1. การเปลี่ยนแปลงเจตคติและแรงจูงใจมักจะเกิดขึ้นกับกลุ่มคนที่อยู่ในสภาวะสองวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนที่ต้องการจะเป็นเหมือนเจ้าของภาษา
2. การมีประสบการณ์ในการเดินทาง หรือการได้ใช้ชีวิตในสภาวะสองวัฒนธรรมจะเป็นแรงเสริมให้ผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีเจตคติเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น
3. การเปลี่ยนแปลงเจตคติอย่างเห็นได้ชัดเจนมักจะเกิดขึ้นกับหลักสูตรการเรียนภาษาแบบระยะสั้น ซึ่งในที่นี้หมายความว่า หลักสูตรที่มีระยะเวลาเรียนตั้งแต่ 6 สัปดาห์ไปจนถึง 1 ปี ทั้งนี้ความแปลกใหม่และระยะเวลาที่สั้นของหลักสูตรทำให้ผู้เรียนมีเจตคติแปรเปลี่ยนไป
4. ปัจจัยประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการเรียนภาษาต่างประเทศคือ ระดับคะแนนที่ผู้เรียนได้รับภายหลังจากมีการวัดผล ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน

จะมีเจตคติในเชิงบวก ส่วนผู้เรียนที่มีเจตคติในเชิงลบ อาจมีสาเหตุจากประสบการณ์ในการเรียนที่ไม่ดี เช่น มีความสับสน ไม่เข้าใจบทเรียน เป็นต้น

5. กิจกรรมอื่นๆ ในชีวิต รวมทั้งประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาของผู้เรียนแต่ละคนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการเรียนภาษาต่างประเทศ

ในการเปลี่ยนเจตคติของบุคคลนั้น มีกระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติเป็นลำดับขั้น 5 ขั้นต่อเนื่องกัน (McGuire 1969 : 136-314 และ Triandis 1971 : 637-644). ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นความตั้งใจ คือ ขั้นที่บุคคลมีความสนใจต่อเนื้อหาของสารชักจูง มีความอยากรู้ และมีสมมติภาพที่จะรับรู้ด้วยกระบวนการความต่างๆ ถือเป็นขั้นที่บุคคลมีการเลือกรับทราบสาร โดยที่บุคคลเกิดความตั้งใจขึ้นต่อเมื่อสารชักจูงนั้น เป็นสารที่ตนสนใจและยินดีรับทราบ

ขั้นที่ 2 ขั้นความเข้าใจ เป็นขั้นที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่บุคคลมีความตั้งใจรับทราบสารชักจูงแล้ว แสดงถึงความสามารถในการรับรู้เนื้อหาของสารชักจูง อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจเนื้อหาของสาร ยังขึ้นอยู่กับความง่ายของสาร ตลอดจนความเหมาะสมระหว่างสารชักจูงกับระดับการศึกษาของผู้รับ

ขั้นที่ 3 ขั้นการยอมรับ เมื่อบุคคลมีความเข้าใจสารชักจูงแล้ว บุคคลจะแสดงออกใน 2 ลักษณะคือ การยอมรับการชักจูงของสาร และการไม่ยอมรับสารชักจูง การยอมรับการชักจูงของสารคือ การเชื่อตามสาร หรือการปฏิบัติหรือคล้อยตามสารชักจูง ซึ่งก็คือการเปลี่ยนเจตคติตามสารชักจูงนั่นเอง

ขั้นที่ 4 ขั้นการระลึกได้ คือ ขั้นที่แสดงถึงความคงทนของการยอมรับ หรือการไม่ยอมรับสารชักจูง รวมไปถึงความจำและการเพิ่มหรือการลดการยอมรับหรือการไม่ยอมรับนั้นตามกาลเวลา

ขั้นที่ 5 ขั้นการแสดงออก พิสูจน์ได้จากเมื่อบุคคลมีการยอมรับการชักจูงของสารซึ่งสามารถที่จะระลึกได้ บุคคลย่อมแสดงพฤติกรรมให้ปรากฏ โดยสอดคล้องกับการยอมรับนั้นๆ

หากการให้ข้อมูลใดสามารถโน้มน้าวให้บุคคลบรรลุกระบวนการทั้ง 5 ขั้นข้างต้น นับได้ว่าประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงเจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 145) ได้เสนอแนะวิธีการเปลี่ยนแปลงเจตคติอย่างเป็นทางการ (Formal Attitude Change Approach) ว่า วิธีการเปลี่ยนแปลงเจตคติอย่างเป็นทางการอาศัยพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ และเชื่อว่ามนุษย์เป็นบุคคลที่มีเหตุผลสามารถคิด สามารถ

ถูกกระตุ้นเพื่อให้เกิดภาวะรับภาระชักจูงให้สนใจข่าวสารต่างๆ สามารถเรียนรู้เนื้อหาของข่าวสาร และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการปฏิบัติได้ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงเจตคติจะเป็นแบบวิธีการที่เป็นทางการ มีการสื่อความหมายที่เป็นทางการและมีรูปแบบ มีการวางแผน อย่างรอบคอบ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ใช้วิธีการทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ โดยถือว่าวิธีการที่จะเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลให้ได้ผลดี ต้องมีการปรับปรุงแหล่งข่าว ข่าว และวิธีการส่งเพื่อให้เหมาะสมกับผู้รับ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 96) ได้สรุปทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเจตคติไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคม (The Social Judgement Theory of Attitude Change) เจ้าของทฤษฎีคือ มูซาเฟอร์ เซอริฟ และ คาร์ล ไอ โฮฟแลนด์ (Muzaffer Sherif and Carl I. Hoveland) หลักการของทฤษฎีนี้มีว่า การเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลนั้น จะเกิดขึ้นภายหลังจากที่บุคคลได้เลือกตัดสินใจที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพราะโดยปกติบุคคลจะใช้สติปัญญาในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเสมอ บางครั้งบุคคลจะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และบางครั้งบุคคลจะปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตนเองได้ ในกรณีที่บุคคลจะต้องปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยที่เจตคติของเขายังไม่สอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อมหรือสังคม บุคคลนั้นจะต้องเปลี่ยนแปลงเจตคติเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคมเสมอ

2. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการกระทำ (Active Participation Theory) เจ้าของทฤษฎีคือ เคอร์ท เลวิน (Kurt Lewin) หลักการของทฤษฎีนี้มีว่า การจะเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลให้เป็นรูปใด จะต้องให้เขามีส่วนร่วมในกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทฤษฎีความสอดคล้องทางปัญญา (Cognitive Consonance Theory) เจ้าของทฤษฎีคือ ฟริทซ์ ไฮเดอร์ (Fritz Heider) หลักการของทฤษฎีนี้มีว่า ถ้าสมาชิกในสังคมหรือกลุ่มใดๆ ก็ตาม มีความรู้สึกหรือทำที่เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน ก็จะอยู่ด้วยกันได้ต่อไป แต่ถ้ามีความคิดหรือความรู้สึกแตกต่างไปจากสังคมหรือกลุ่ม ก็จะต้องเปลี่ยนแปลงเจตคติให้เหมือนกันหรือสอดคล้องกันต่อไป

4. ทฤษฎีความไม่สอดคล้องทางความคิด (Cognitive Dissonance Theory) เจ้าของทฤษฎีคือ ลีออน เฟสทิงเจอร์ (Leon Festinger) หลักการของทฤษฎีนี้มีว่า เมื่อบุคคลเกิดความขัดแย้งขึ้นเป็นสองทาง แต่ละทางไม่ลงรอยกัน ก็จะพยายามขจัดความขัดแย้งให้หมดไป ไม่ว่าจะขัดแย้งกับบุคคล หรือวัตถุ หรือสถานการณ์ วิธีขจัดความขัดแย้งโดยปรับความรู้สึกจากชอบหรือไม่ชอบ ให้เป็นไปในทางตรงข้าม จะเปลี่ยนแปลงเจตคติได้

จากคำอธิบายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เจตคติของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมต่างๆ กันเช่น การได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลอื่น สื่อมวลชน หรือ การได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบทางด้านความคิด ความเข้าใจ และมีผลทำให้องค์ประกอบด้านความรู้สึกและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงด้วย

การพัฒนาเจตคติในการเรียนการสอน

บลูม และ คณะ (Bloom and Others 1971 : 228-230) ได้เสนอแนะว่า เจตคติของบุคคลควรมีรูปแบบของการพัฒนาตามลำดับขั้น ดังนี้

1. มีการรับรู้สิ่งเร้า และทำการรู้จัก ตลอดจนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเร้าเหล่านั้นๆ
 2. มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าไปในทิศทางที่บุคคลนั้นยอมรับ และจัดเรียงลำดับของพฤติกรรม หรือจัดประเภทของลักษณะการตอบสนองนั้นๆ ตามลักษณะของความพอใจ
 3. จัดสร้างคุณค่า หรือค่านิยมจากการตอบสนอง โดยมีเงื่อนไขหรือข้อตกลงของสภาวะของสิ่งเร้าเป็นตัวกำหนดลำดับขั้นของแบบแผนในการสร้างคุณค่า
 4. จัดระเบียบค่านิยมนั้น ให้อยู่ในระบบของมโนภาพแห่งคน
 5. จัดนำค่านิยมเหล่านั้นมาสร้างเป็นปรัชญาชีวิต อุปนิสัย หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งจะรวมเป็นบุคลิกภาพ ซึ่งจะรวมเป็นบุคลิกภาพอันเป็นเอกลักษณ์ของบุคคล
- รูปแบบของการพัฒนาการตามลำดับขั้นของเจตติดังกล่าว สามารถเขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement)

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการตัดสินหรือพิจารณาตัดสินผลการเรียนที่ครูอาจารย์สอนในวิชาต่างๆแก่นักเรียนซึ่งเป็นหลักในการวัดผลการศึกษาวิธีหนึ่งนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

อีเซนท์ (Eysench ,1972 :28) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่งซึ่งอาจมาจากการทำงานที่ต้องอาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง

มณี เป็นสุข (2522 : 8) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการตอบแบบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้ที่ตอบได้คะแนนมากคือผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อยถือว่าไม่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สันติภาพ สระบัว (2526:14) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ สมรรถภาพของสมองในด้านต่างๆที่นักเรียนได้รับประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครู

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529 :29) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นคุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆของสมรรถภาพทางสมอง

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความสำเร็จของบุคคลในด้านความรู้ ทักษะ สมรรถภาพ และสมองอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆของบุคคล

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กาเย่ (Gagne' ,1970 : 42-45) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าในกระบวนการเรียนรู้ใดๆมีองค์ประกอบหลักอยู่ 2 ประการที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นส่วนที่บุคคลได้รับปัจจัยทางชีววิทยาซึ่งมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่หลายองค์ประกอบด้วยกันซึ่งนักจิตวิทยาและนักการศึกษาให้ความสนใจเป็นพิเศษ ได้แก่ สติปัญญาและความถนัด สติปัญญาเป็นความสามารถทางสมองที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปรับตัว สถานการณ์ใหม่ และเป็นที่ยอมรับกันว่าสติปัญญาของคนนั้นได้รับการถ่ายทอดมาทางพันธุกรรมแต่ยังมีองค์ประกอบบางอย่างที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น

ประสบการณ์ การเรียนรู้ และความสนใจ สำหรับความถนัดที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ได้แก่ ความถนัดเชิงภาษา ความถนัดเชิงเหตุผล ความถนัดเชิงมิติ ความถนัดเชิงความจำ และ ความถนัดเชิงตัวเลข

2. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนที่บุคคลได้รับมาจากการเรียนรู้ สังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น 3 ด้านได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคมของผู้เรียน องค์ประกอบที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพโดยรวมของครู องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคมของผู้เรียน ซึ่ง แฟรงเคิล (Frankel ,1962 : 176-719) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน ขาดเรียนบ่อย ทำผิดวินัยมาก และเข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย ครูเป็นบุคคลสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเอาใจใส่ในการเรียน ครูควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กทุกคนเกิดความพยายามให้มากขึ้น ควรสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนด้วยกัน พยายามให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้ด้วยความพอใจและเกิดผลดีที่สุด การที่นักเรียนจะประสบผลสำเร็จในการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพการสอนของครูเป็นสำคัญ

บลูม (Bloom ,1976 : 167-176) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งแบ่งเป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. พฤติกรรมทางด้านความรู้ ความคิดของนักเรียน หมายถึงความสามารถในด้านต่างๆ ของผู้เรียนซึ่งประกอบด้วยความถนัดและพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน

2. คุณลักษณะด้านจิตพิสัย หมายถึง สภาพการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ได้แก่ความสนใจ เจตคติต่อเนื้อหาวิชา สถาบันและระบบการเรียน การยอมรับ ความสามารถของตนเอง และลักษณะบุคลิกภาพซึ่งคุณลักษณะต่างๆ เหล่านี้อาจจะเปลี่ยนแปลงหรือคงอยู่ได้

3. คุณภาพการสอน หมายถึง ประสิทธิภาพซึ่งผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียนรู้ซึ่งได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อผิดพลาดและการรู้ผลสะท้อนกลับของการกระทำว่าถูกต้องหรือไม่

บลูมสรุปผลการศึกษาได้ว่า พฤติกรรมทางด้านความรู้ ความคิดของผู้เรียนมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงทางการเรียน ได้ 50 เปอร์เซ็นต์ อีก 50 เปอร์เซ็นต์เป็นความแปรปรวนส่วนที่เหลือเกิดขึ้นได้ภายหลังการควบคุมตัวแปรแล้ว การเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะด้านจิตพิสัย และทางด้านคุณภาพของการสอนมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากัน คือ 25 เปอร์เซ็นต์ อีก 75 เปอร์เซ็นต์ เป็นความแปรปรวนส่วนที่เหลือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านความรู้ ความคิด ร่วมกับคุณลักษณะด้านจิตพิสัยมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 65 เปอร์เซ็นต์ อีก 35 เปอร์เซ็นต์ เป็นความแปรปรวนส่วนที่เหลือ เมื่อรวมตัวแปรสามด้านเข้าด้วยกัน จะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ 90 เปอร์เซ็นต์ อีก 10 เปอร์เซ็นต์ เป็นความแปรปรวนส่วนที่เหลือ

อีเคโอชา (Ekcocha , 1986 : 2103-a.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรทางด้านนักเรียนที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ตัวอย่างประชากร ได้จากการสุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล ในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 2,909 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ แบบวัดเจตคติ และแบบทดสอบความรู้เรื่องคำ ผลวิจัยพบว่า พื้นฐานทางบ้านและเจตคติของนักเรียนเป็นสาเหตุโดยตรงทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และกิจกรรมการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีองค์ประกอบด้านชั้นเรียน วิธีสอนของครู และพฤติกรรมของครูมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

สุภาพร พรพินุลย์ (2520:52-55) ได้ทำการศึกษากิจการร่วมทางวาจาระหว่างนักศึกษาฝึกสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตัวอย่างประชากรที่ใช้คือ นักศึกษาฝึกสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง 50 คน และนักเรียน 50 ห้องเรียนโดยใช้แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ทางวาจาของแฟลนเดอร์ส (Flanders' Interactional Analysis Technique) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาฝึกสอนพูดร้อยละ 46.68 เป็นการพูดภาษาไทยและภาษาอังกฤษร้อยละ 16.51 และ 33.17 ตามลำดับ
2. นักเรียนใช้เวลาพูดร้อยละ 29.03 พูดเป็นภาษาไทยร้อยละ 4.87 เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 24.16
3. นักเรียนพูดตามนักศึกษาฝึกสอนและตอบคำถามของนักศึกษาฝึกสอนร้อยละ 10.68 และ 7.16 ตามลำดับ
4. ระดับชั้นเรียนทำให้อัตราส่วนระหว่างการใช้เวลาพูดภาษาไทยกับการใช้เวลาพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาฝึกสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 กล่าวคือในระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นนักศึกษาฝึกสอนจะยิ่งใช้ภาษามากขึ้น

สมถวิล ธนะโสภณ (2522:10-14) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของครูและนักเรียนในห้องเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยผู้วิจัยบันทึกพฤติกรรมของครูและนักเรียนจำนวน 2 ห้องเรียนสัปดาห์ละ 5 คาบเป็นเวลา 3 สัปดาห์ และเมื่อสิ้นภาคการศึกษาได้นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งสองห้อง ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูในห้องเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกว่าใช้อิทธิพลหรือแสดงอำนาจน้อยกว่าครูในห้องเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ
2. ครูใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อมในห้องเรียนทั้งสองห้อง
3. ครูในห้องเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำมีปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องระเบียบวินัย
4. การพูดของนักเรียนทั้งสองห้องมักเกิดจากตอบคำถามของครูโดยตรง

วรภรณ์ ชัยโอภาส (2525) ได้ทำการศึกษาสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้เครื่องมือของแฟลนเดอร์ส ผลปรากฏว่า พฤติกรรมการพูดตอบสนองและพฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียนจะสัมพันธ์กับวิธีสอนของครู คือ ถ้าครูใช้พฤติกรรมการสอนทางอ้อมมาก เช่น มีการชมเชย การเสริมกำลังใจ ยอมรับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียน ให้โอกาสนักเรียนซักถามแสดงความคิดเห็น หรือครูใช้อำนาจแบบกว้าง มีคำตอบหลายทาง นักเรียนจะมีพฤติกรรมการพูดริเริ่ม หรือพูดแสดงความคิดเห็นได้มากกว่า การที่ครูใช้พฤติกรรมการ

สอนที่มีอิทธิพลทางตรงที่ครูเป็นฝ่ายแสดงโดยการบรรยาย อธิบาย สั่ง นักเรียนต้องเป็นฝ่ายปฏิบัติตามเท่านั้น

ประสิทธิ์ นรศาวัต (2525 : 37-40) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงจากเครื่องมือวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของมหาวิทยาลัยเบอร์กิง ผลการวิจัยพบว่า ครูมีพฤติกรรมการใช้ภาษาไทยในการสอนร้อยละ 48.30 ใช้ภาษาอังกฤษร้อยละ 15.15 นักเรียนใช้ภาษาไทยร้อยละ 26.52 และภาษาอังกฤษร้อยละ 10.03 โดยการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนนั้นเป็นการใช้ตามครูร้อยละ 9.01 และเป็นการใช้ริเริ่มของนักเรียนร้อยละ 1.02

ศุภนิจ ตรีนิคม (2530 :75) ศึกษาพฤติกรรมทางวาจาของครูและนักเรียนในการเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน 25 คน และนักเรียนจำนวน 718 คนจากห้องเรียน 25 ห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เครื่องมือวิจัยคือแบบสังเกตพฤติกรรมทางวาจาของครูและนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียนห้องละ 3 ครั้ง ครั้งละ 3 คาบ และคาบละ 20 นาที ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมทางวาจาของครูและนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่แสดงออกคิดเป็นสัดส่วนคือ ครูแสดงพฤติกรรมทางวาจาร้อยละ 64.26 นักเรียนแสดงพฤติกรรมทางวาจาร้อยละ 32.00 ส่วนที่เหลือเป็นความเงียบ หรือความสับสน ร้อยละ 3.73
2. พฤติกรรมทางวาจาของครูที่เป็นภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ 69.58 และเป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 30.41
3. พฤติกรรมทางวาจาของนักเรียนที่เป็นภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ 50.59 และเป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 49.40
4. พฤติกรรมทางวาจาของครูที่แสดงออกมากที่สุด คือ พฤติกรรมด้านการถามคำถามนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 31.25 และพฤติกรรมที่แสดงออกน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมด้านการตอบคำถามนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 1.35
5. พฤติกรรมทางวาจาของนักเรียนที่แสดงออกมากที่สุด คือ พฤติกรรมด้านการตอบคำถามครูคิดเป็นร้อยละ 1.89

ลลิตา ศรีไทย (2530 : 155-164) ได้ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูที่มีพฤติกรรมการสอนดีและศึกษาการพัฒนาความรู้ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนดีระหว่างก่อนและหลังการสังเกตพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษหลัก 5 (อ. 015) 12 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษกับครูผู้สอน 512 คนในโรงเรียนเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร 10 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษ The foreign Language Classroom Observation Form ของมหาวิทยาลัยเบอร์ก ประเทศเยอรมัน ซึ่งดัดแปลงโดย เสาวลักษณ์ เสือเพชร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนของครูและนักเรียนที่แสดงออกมีประมาณมากได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน (การโต้ตอบทางภาษา) การใช้ภาษาไทยของครู การมีส่วนร่วมของนักเรียน ลำดับของกิจกรรมในการสอน และการใช้ภาษาอังกฤษของครู

2. พฤติกรรมการสอนของครูและนักเรียนที่แสดงออกมีประมาณปานกลาง ได้แก่ การฝึกทักษะ การใช้อุปกรณ์การสอน บรรยากาศทั่วไปในการสอนด้านพฤติกรรมแสดงลักษณะครูประชาธิปไตย การใช้ภาษาไทยของนักเรียน และนักเรียนได้รับแรงจูงใจในการเรียน

3. พฤติกรรมการสอนของครูและนักเรียนที่แสดงมีประมาณน้อย ได้แก่ บรรยากาศทั่วไปในการสอนด้านพฤติกรรมแสดงลักษณะครูอัตโนมัติ การให้การบ้าน บรรยากาศทั่วไปในการสอนด้านพฤติกรรมแสดงลักษณะของนักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย การแก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียน

4. ครูและนักเรียนแสดงพฤติกรรมการสอนทางตรง ร้อยละ 62.81 แสดงพฤติกรรมการสอนทางอ้อม ร้อยละ 52.92 และแสดงพฤติกรรมการใช้ภาษาร้อยละ 47.02

5. ผลการพัฒนาความรู้ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนดีสูงกว่าก่อนการสังเกตพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

6. พฤติกรรมการสอนที่ดี ได้แก่

6.1 ครูใช้พฤติกรรมการสอนทางอ้อมมากกว่าทางตรง

6.2 ครูใช้ภาษาอังกฤษในการสอนมากกว่าภาษาไทย

6.3 นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย

6.4 ครูใช้พฤติกรรมแสดงลักษณะของครูประชาธิปไตยมากกว่าอัตตาธิปไตย

6.5 นักเรียนใช้พฤติกรรมแสดงลักษณะของนักเรียนได้รับแรงจูงใจในการเรียนมากกว่าเกิดความเบื่อหน่าย

ทองปอนด์ ชินวงศ์ (2530 : 63-66) ได้ทำการศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางวาทะระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตัวอย่างประชากรเป็นครู 16 คน และนักเรียน 16 ห้องเรียน ผู้วิจัยทำการสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน ห้องเรียนละ 2 ครั้ง ใช้แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของ Gertrude Moskowitz and Amy Tsui Bik-may พร้อมทั้งบันทึกเสียงการสอน ในขณะที่ทำการสังเกตด้วย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ ครูพูดร้อยละ 59.75 นักเรียนพูดร้อยละ 15.31 ซึ่งผู้วิจัยจำแนกเป็นร้อยละของการพูดภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ ครูบรรยายร้อยละ 21.08 ส่วนพฤติกรรมที่เจ็ดน้อยที่สุดคือ นักเรียนตอบคำถามที่ต้องแสดงความคิดเห็นร้อยละ 0.02 สำหรับพฤติกรรมการพูดภาษาอังกฤษที่ไม่เกิดขึ้นเลยคือ นักเรียนถามและนักเรียนแสดงความคิดเห็น จะเห็นได้ว่าการศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในกระบวนการเรียนการสอนภาษา และผลการวิจัยสอดคล้องกันคือครูมีบทบาทในการพูดมากกว่านักเรียนและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุดในชั้นเรียนคือ การบรรยายและออกคำสั่ง

ศิริพร ฉันทานนท์ (2532 : 112-115) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูและเวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียน กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ ครูภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน 2 ฉบับ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสังเกตการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของศูนย์ภาษาแห่งสถาบันทางการศึกษาออนทาวริโอ และแบบสังเกตการใช้เวลาในการเรียนซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสังเกตระบบสุ่มเวลา (Time-Sampling) ของแอน เนอร์เรนซ์และคอนสแตนซ์ นอพ (Anne Nerenz and Constance Enop 1982) และแบบสังเกตเวลาที่ใช้ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ซึ่งสร้างโดยวรรณทิพา รอดแรงคำและรัชเชล เยนนี (Vantipa

Roadrangka and Russel Feany 1985) และแบบสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน
กรุงเทพมหานคร โดยเฉลี่ยไม่ได้สอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้เวลาในการ
เรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถระดับสูงโดยเฉลี่ยใช้เวลาในการเรียน
มากเกือบเท่าเวลาเต็มของแต่ละคาบเรียน ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถระดับต่ำโดยเฉลี่ยใช้
เวลาในการเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งของเวลาเต็มของแต่ละคาบเรียน ส่วนผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
ภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถระดับสูงมีค่ามัชฌิมเลขคณิต
ของคะแนนเท่ากับ 39.81 จาก 56 คะแนน ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนัก
เรียนที่มีความสามารถระดับต่ำเท่ากับ 22.21 คะแนนจาก 56 คะแนน
2. พฤติกรรมการสอนของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถระดับสูง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการ
เรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถระดับต่ำ
3. เวลาที่ใช้ในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษา
อังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำ
4. พฤติกรรมการสอนของครูและเวลาที่ใช้ในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก
กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำ และเวลา
ที่ใช้ในการเรียนเป็นตัวแปรเดียวที่สามารถทำนายคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของ
นักเรียนทั้งที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วรรณิ ไชยวิภาณนที (2533 : 85-87) ทำการวิจัยเรื่อง “การสังเกตพฤติกรรมการเรียน
การสอนเพื่อการสื่อสารในห้องเรียนภาษาอังกฤษโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง” ตัวอย่าง
ประชากรเป็นครูและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
จำนวน 8 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนเพื่อการ
สื่อสารในห้องเรียน 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 ใช้บันทึกสภาพห้องเรียน และการเรียนการสอนที่เกิดขึ้น
ในห้องเรียน และชุดที่ 2 ใช้วิเคราะห์ลักษณะของการสื่อสารทางวาจาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำ
กิจกรรมในห้องเรียน โดยผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสังเกตการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

(The communicative orientation of language teaching or COLT observation scheme) ของ พี แอลเลน และคณะ (P. Allen et al : 1985) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนภาษาอังกฤษยังเน้นรูปแบบและไวยากรณ์ทางภาษา แต่มีแนวโน้มว่าจะสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารได้ ถ้าครูมีความเข้าใจในแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่ครูพยายามลดบทบาทของตนเองลง และเปิดโอกาสให้นักเรียน มีการปฏิสัมพันธ์ทางวาจามากขึ้น

งานวิจัยในต่างประเทศ

อมิดอน และ แฟลนเดอร์ส (Amidon and Flanders , 1967) ได้ศึกษาอิทธิพลของครูที่มีต่อนักเรียน โดยใช้แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ทางวาจาของเนด เอ แฟลนเดอร์ส พบว่า การใช้อิทธิพลทางอ้อมในการเรียนการสอน ได้แก่ การยอมรับความรู้สึกของนักเรียน การยกย่องชมเชย การนำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้ การถามคำถาม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง และประสบความสำเร็จในการเรียนสูง

เนลสัน (Nelson ,1966 : 417-425) ได้ทำวิจัยในช่วง ค.ศ. 1961 – 1962 เพื่อศึกษาว่าการสอนแบบที่ครูใช้อิทธิพลทางอ้อมจะให้ผลดีกว่าการสอนแบบที่ครูใช้อิทธิพลทางตรงหรือไม่ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาของแฟลนเดอร์ส ในการสังเกตการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ลอสแอนเจลิส นักเรียนในชั้นมีอายุเฉลี่ย 6-7 ปี ผู้วิจัยให้ครูคนเดียวกันนั้นสอนนักเรียนในระดับเดียวกันในวิชาศิลปภาษา (Language Arts) โดยครูใช้วิธีสอน 2 วิธี วิธีหนึ่งเป็นวิธีที่ครูใช้อิทธิพลทางอ้อมซึ่งให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกหัวข้อเรื่องที่เรียน ส่วนอีกวิธีหนึ่งครูใช้อิทธิพลทางตรงโดยครูเป็นผู้เลือกหัวข้อเรื่องที่เรียน หลังจากที่ได้ใช้เวลารวบรวมข้อมูลอยู่ประมาณ 10 เดือน ปรากฏว่า การสอนแบบที่ครูใช้อิทธิพลทางอ้อมช่วยให้นักเรียนมีความรู้ทางภาษาโดยเฉพาะด้านคำศัพท์ดีกว่าการสอนแบบที่ครูใช้อิทธิพลทางตรง

อไมดอน และ แกมแมทีโอ (Amidon and Giamatheo , 1967 : 186-188) อ้างถึงในประสิทธิ์ นรศาสตร์วัต 2526 : 14) ได้ตรวจสอบเปรียบเทียบพฤติกรรมของครูระดับ

ประถมศึกษาของกลุ่มครูที่สอนดีกับกลุ่มครูที่สอนดีปานกลาง ซึ่งจำแนกตามมาตราส่วนประเมินค่าของ ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ ใช้วิธีสังเกตของแฟลนเดอร์สในการวิเคราะห์พฤติกรรม พบว่ารูปแบบพฤติกรรมของครูที่สอนดีแตกต่างจากครูที่สอนดีปานกลาง กล่าวคือ ครูที่สอนดี ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน เร้าให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและใช้คำถามแบบปลายเปิด มากกว่า สรุปได้ว่าครูที่สอนดีใช้พฤติกรรมทางอ้อมมากกว่าพฤติกรรมทางตรง

เนียร์ฮอฟ (Nearhoff, 1971:1400) ศึกษาถึงลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในชั้นเรียนระดับ 9 โดยสังเกตครูจำนวน 14 คน ที่สอนใน 54 ห้องเรียน ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ที่ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ Gertrude Moskowitz ผลการวิจัยพบว่า ครูใช้เวลาพูดร้อยละ 81.6 ส่วนใหญ่เป็นการบรรยายและนักเรียนใช้เวลาพูดร้อยละ 33.7 ส่วนใหญ่เป็นการตอบคำถามครูในแนวแคบ

มอสโกวิทซ์ (Moskowitz 1976 : 135-157) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนของครูที่สอนภาษาต่างประเทศที่ดีเด่นตามความเห็นของนักเรียนที่เคยเรียนด้วย โดยศึกษาครูที่สอนสเปนหรือภาษาฝรั่งเศสดีเด่น 11 คน และศึกษาครูที่มีลักษณะทั่วไปอีก 11 คน แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกัน ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนของครูที่ดีเด่นกับครูทั่วไป จะแตกต่างกัน กล่าวคือ

1. ครูดีเด่นและนักเรียนของเขาใช้ภาษาต่างประเทศมากกว่าครูทั่วไป และนักเรียนของเขาเกือบทุกพฤติกรรม
2. ครูที่ดีเด่นมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมไม่ใช้วาจามากกว่าครูทั่วไป
3. ครูที่ดีเด่นจะใช้พฤติกรรมทางอ้อม เช่น การชมเชย พูดตลก ถามคำถามส่วนตัว มากกว่าครูทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ
4. ครูดีเด่นจะใช้อิทธิพลทางตรง เช่น การฝึกโดยตรง วิจาร์ณพฤติกรรมของนักเรียนน้อยกว่าครูทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ

เซลิเกอร์ (Seliger 1977 : 263-274) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนของนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชุด คือ แบบสังเกตการณ์ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนของนักเรียน แบบสอบถามการฝึกฝนภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนของนักเรียน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผู้วิจัยทำการสังเกตนักเรียนทั้ง 6 คน ในวิชาที่เน้นทักษะการพูดเป็นเวลา 4 ชั่วโมง เพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่พยายามหาโอกาส หรือสร้างโอกาสที่จะใช้ภาษาเป้าหมายให้มากที่สุด (high input generators : HIGs) และกลุ่มที่พยายามหลีกเลี่ยงการมีส่วนร่วมในการมีปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์ต่างๆ ที่จะต้องใช้ภาษาในชั้นเรียน (Low input generators : LIGs) เพื่อทำการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มผู้เรียนที่พยายามมีส่วนร่วมในการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนมาก (HIGs) ได้คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง (LIGs) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อะริชิ (Arishi ,1984 : 3627) ได้ทำการศึกษาในลักษณะเดียวกัน ในประเทศซาอุดีอาระเบีย ตัวอย่างประชากรเป็นครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน 10 คน ผู้วิจัยทำการสังเกตการสอนของครูทั้ง 10 คน คนละ 2 ครั้ง และบันทึกเสียงการสอนของครูด้วย ผลการศึกษารูปว่า ครูพูดมากกว่านักเรียน คือ ครูพูดร้อยละ 64.94 นักเรียนพูดร้อยละ 24.05 โดยครูมักจะออกคำสั่ง หรือให้แนวทางไม่ว่าจะเป็นภาษาประจำชาติหรือภาษาอังกฤษ ครูจะแก้ไขและวิจารณ์การตอบสนองของนักเรียนเสมอ ครูไม่ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนมากนัก นักเรียนมีส่วนร่วมค่อนข้างจำกัดและมีโอกาสน้อยที่จะได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

เดย์ (Day 1984 : 69-96) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ และความสามารถทางภาษาอังกฤษ และความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจ (proficiency in English) การใช้ภาษาเป้าหมายนอกห้องเรียน และความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจ (field sensitivity) ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ในไฮโนลูลู จำนวน 58 คน ซึ่งส่วนมากเป็นนักเรียนชาวเอเชีย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสังเกตการณ์ปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนของ เซลิเกอร์ (Seliger 1977) แบบสอบถามการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน แบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ แบบวัดความสามารถ

ในการมองส่วนละเอียด (field independence) และความสามารถในการมองภาพรวม (field dependence) ผลการวิจัยพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนของนักเรียนกับคะแนนความสามารถทางภาษา การใช้ภาษานอกชั้นเรียน และความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจ (field sensitivity)

เมย์ (1985 : 16-19) ทำการศึกษาและวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยทำการสังเกตและวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ผู้วิจัยสร้างนี้ คือ The Seventeen Category System ผลการสรุปได้ดังนี้คือ ครูเป็นผู้พูดส่วนใหญ่ คือ ครูพูดร้อยละ 82.95 และนักเรียนพูดร้อยละ 17.25 และประมาณสองในสามของการพูดของครูเป็นการริเริ่ม เช่น การบรรยาย การออกคำสั่ง เป็นต้น ไม่มีพฤติกรรมหรือไม่มีการถามคำถาม หรือขอร้องให้ครูอธิบายใหม่ สำหรับในประเทศไทยก็ทำการศึกษาในลักษณะเดียวกันในการเรียนการสอนภาษา

จากงานวิจัยดังกล่าวทำให้ทราบถึงข้อมูลของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการเรียนการสอนในชั้นเรียนและส่งผลต่อพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยเฉพาะการใช้อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลทางตรงของครูโดยเมื่อพิจารณาจากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าครูที่มีพฤติกรรมการสอนดีจะใช้อิทธิพลทางอ้อมมากกว่าการใช้อิทธิพลทางตรง (ลลิตา ศรีไทย , 2530 : 155) โดยการสอนแบบที่ครูใช้อิทธิพลทางอ้อมช่วยให้นักเรียนมีความรู้ทางภาษาดีกว่าการสอนแบบอิทธิพลทางตรง (Nelson , 1966 : 417) การใช้อิทธิพลทางอ้อมในการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน อันได้แก่ การยอมรับความรู้สึกของนักเรียน การยกย่องชมเชย การนำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้ จะส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนโดยนักเรียนจะมีความกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง และจะประสบความสำเร็จในการเรียนสูง (Amidon and Flanders , 1967) จากผลการวิจัยดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เนื่องจากเป็นช่วงของการปฏิรูปการศึกษา พฤติกรรมของครูและนักเรียนในยุคปัจจุบันจึงนำศึกษาและวิเคราะห์เป็นอย่างยิ่งเนื่องจากบทบาทและพฤติกรรมของครูในปัจจุบันจะต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข เรียนรู้แบบองค์รวมเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น และเรียนรู้ด้วยตนเองอันเป็นกระบวนการเรียนรู้

5 ลักษณะในยุคของการปฏิรูปการศึกษา บทบาทของครูในปัจจุบันย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมของครูและนักเรียนรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่เชื่ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวโดยมุ่งที่จะศึกษาระหว่างกลุ่มของครูที่เป็นแกนนำปฏิรูปกับกลุ่มของครูที่สอนแบบปกติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนว่ามีลักษณะอย่างไรและส่งผลต่อเจตคติที่และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างไร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากร (Population)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน และ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูแกนนำภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้สำรวจรายชื่อครูแกนนำภาษาอังกฤษที่สอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวน 8 คน ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 8 คนเป็นเพศหญิงทั้งหมดมีคุณวุฒิ และวิทยุฒิใกล้เคียงกัน
2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูที่สอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้สำรวจรายชื่อครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่สอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคุณวุฒิ และวิทยุฒิใกล้เคียงกับครูแกนนำจากทั้งหมด 5 อำเภอจำนวนทั้งสิ้น 148 โรงเรียน โดยสอบถามจากฝ่ายอัตรากำลังข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการและติดต่อไปยังโรงเรียนต่างๆ ได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองจำนวน 28 โรงเรียน พบว่ามี 18 คน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระประแดงจำนวน 30 โรงเรียน พบว่ามี 22 คน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จำนวน 17 โรงเรียนพบว่ามี 14 คนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางบ่อ

49 โรง พบว่ามี 37 คน และ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางพลี 24 โรงพบว่ามี 19 คน โดยสุ่มอย่างง่ายอำเภอละ 1 โรง ก่อนหนึ่งครั้ง ได้ 5 โรง จากนั้นสุ่มอีกครั้ง อีกจำนวน

3 โรงจาก 5 อำเภอรวมกัน จนได้กลุ่มตัวอย่างของครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติ จำนวนทั้งสิ้น 8 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ได้จากนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและครูที่สอนปกติซึ่งได้จากข้อที่ 1 และ 2 เมื่อพบว่าโรงเรียนใดมีชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลายห้อง ผู้วิจัยจึงสุ่มแบบไม่เจาะจงมาโรงละ 1 ห้อง จนได้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 16 ห้องเรียน จาก 16 โรงเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 466 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำ 8 โรง จำนวน 234 คน และนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจำนวน 8 โรง จำนวน 232 คน

ตารางที่ 5 จำนวนครูและนักเรียนจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ประเภทครูผู้สอน	สปอ.	จำนวนนักเรียน
1. วัดบางหญ้าแพรก	แกนนำ	พระประแดง	35
2. วัดกลาง	แกนนำ	พระประแดง	31
3. วัดสวนส้ม	แกนนำ	พระประแดง	33
4. พลอยจาตุรจินดา	แกนนำ	พระประแดง	23
5. วัดบางกระสอบ	แกนนำ	พระประแดง	13
6. วัดมงคลโคธาวาส	แกนนำ	บางบ่อ	28
7. ชุมชนบางบ่อ	แกนนำ	บางบ่อ	41
8. วัดแหลมฟ้าผ่า	แกนนำ	พระสมุทรเจดีย์	30
9. วัดครุโน	ปกติ	พระประแดง	28
10. วัดครุнок	ปกติ	พระประแดง	17
11. วัดปานประสิทธิ์าราม	ปกติ	บางบ่อ	34
12. วัดสร้างไศก	ปกติ	บางบ่อ	28
13. วัดไตรมิตรวราราม	ปกติ	พระสมุทรเจดีย์	31
14. คลองสองพี่น้อง	ปกติ	พระสมุทรเจดีย์	26
15. วัดหนามแดง	ปกติ	บางพลี	34
16. วัดราษฎร์โพธิ์ทอง	ปกติ	เมือง	34
รวม	16		466

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีทั้งหมด 3 ชนิดคือ แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ใช้สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียน แบบวัดเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นโดยนางสาวทิพรัตน์ ลิ้มพะสุต (2534) โดยผู้วิจัยนำมาใช้โดยปรับภาษาให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้สำหรับวัดเจตคติของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1.1 ศึกษาระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนภาษาอังกฤษจากหนังสือ วารสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษารายละเอียดของข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ รวมทั้งระบบ และวิธีสังเกตพฤติกรรมจากหนังสือ วารสาร บทความและงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตขึ้นมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1.3 ศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2539 ในส่วนของหลักสูตรประถมศึกษา ที่เกี่ยวกับรายละเอียดเนื้อหาทางภาษา จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการวัดและการประเมินผล และส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.4 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้นมาแล้วมาใช้ในการวิจัยให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.5 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยเฉพาะหลักการและขั้นตอนวิธีการสร้างเครื่องมือชนิดต่าง ๆ เช่นศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร ศึกษาแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชุด คือ แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ แบบวัดเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษ และแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัยดังนี้

2.1 แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษารายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาพุทธศักราช 2539 ในส่วนของหลักสูตรประถมศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ จุดประสงค์การเรียนรู้ หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ และศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบ

2.1.2 สร้างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาจากตัวหลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2539 และรวบรวมข้อมูลสอบถามจากครูผู้สอนที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อกำหนดสัดส่วนการสอบทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน ตามรายจุดประสงค์การเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดสัดส่วนของเนื้อหาและข้อกระทงในแบบทดสอบสอบทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน (ดูภาคผนวก ข ตารางที่ 24)

2.1.3 สร้างแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ 1 ชุดโดยยึดสัดส่วนตามคาบเวลาเรียน จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นหลัก จำนวน 60 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การสร้างข้อสอบของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ทักษะสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายโดยใช้ทักษะต่าง ๆ เช่น ฟังประโยคและเขียนได้ อ่านเรื่องแล้วอธิบาย ให้ดูภาพและบรรยายได้ สามารถใช้ประโยคที่มีความหมายตรงตามความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เป็นต้น จำนวน 40 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

1. แบบทดสอบทักษะการฟังจำนวน	7 ข้อ	7 คะแนน
2. แบบทดสอบทักษะการพูดจำนวน	13 ข้อ	13 คะแนน
3. แบบทดสอบทักษะการอ่านจำนวน	8 ข้อ	8 คะแนน
4. แบบทดสอบทักษะการเขียนจำนวน	12 ข้อ	12 คะแนน
รวม	40 ข้อ	40 คะแนน

ตอนที่ 2 ความรู้ทางภาษา หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของภาษาอังกฤษและสามารถใช้ได้ถูกต้อง เช่น วิเคราะห์ ให้ความหมายและการใช้คำศัพท์ ใช้ประโยคได้ถูกต้อง จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน

2.1.4 นำแบบสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านพิจารณาความตรงตามเนื้อหาโดยยึดเนื้อหาตามจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหารายวิชาจากหนังสือเรียน English Is Fun ในบทที่ 44-45 ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข แล้วนำแบบสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยปรับคำสั่ง คำถามต่าง ๆ แก้ไขตัวเล็บบางข้อ และปรับขนาดของรูปภาพให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.1.5 นำแบบสอบที่ได้ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 2 ของโรงเรียนวัดใหญ่จำนวน 40 คนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจากนั้นทำการตรวจคะแนน แล้วนำผลการตรวจให้คะแนนมาหาค่าระดับความยากและอำนาจจำแนกของแบบสอบรายข้อได้ข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ของระดับความยากตั้งแต่ .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปจำนวน 39 ข้อ จากนั้นนำแบบสอบมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC / + KR-20 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .83 แล้วนำแบบสอบมาหาค่าระดับความยาก (ดูรายละเอียดในภาคผนวก จ)

2.1.6 นำแบบสอบที่ปรับปรุงแก้ไขและพิจารณาแล้วจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 39 ข้อซึ่งอยู่ในเกณฑ์จากข้อ 2.1.5 มาคัดเลือกให้เหลือเพียง 35 ข้อตามที่ผู้วิจัยต้องการโดยให้แต่ละข้อครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้และสัดส่วนของเนื้อหา จนได้แบบสอบจำนวน 35 ข้อ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ทักษะสัมพันธ์ จำนวน 25 ข้อ 25 คะแนน แบ่งเป็น

1. แบบทดสอบทักษะการฟังจำนวน	4 ข้อ	4 คะแนน
2. แบบทดสอบทักษะการพูดจำนวน	8 ข้อ	8 คะแนน
3. แบบทดสอบทักษะการอ่านจำนวน	5 ข้อ	5 คะแนน
4. แบบทดสอบทักษะการเขียนจำนวน	8 ข้อ	8 คะแนน
รวม	25 ข้อ	25 คะแนน

ตอนที่ 2 การใช้ภาษา จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

2.1.7 นำแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 35 ข้อ ดังกล่าว ไปวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบอีกครั้งโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC + KR - 20 ได้ค่าความเที่ยง .88 แล้วจึงนำข้อสอบไปใช้ในการวิจัย

2.2 แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสร้างแบบวิเคราะห์ขึ้น โดยดัดแปลงมาจากแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนทั่วไป (ระบบ FLAC - Flanders' Interaction Analysis Categories) ของ แฟลนเดอร์ส (Flanders, 1970 : 34) เป็นหลัก แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (ระบบ Flint - Foreign Language interaction) ของมอสโกวิทซ์ (Moskowitz, 1976 : 140-141) แบบสังเกตพฤติกรรมกรเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ จารวิส (Jarvis, 1968 : 337) แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ เมย์ (May : 1985 : 11) และเครื่องมือสังเกตการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่สร้างขึ้นโดยศูนย์ภาษาแห่งสถาบันทางการศึกษาออนทARIO ระบบ COLT - The Communicative Orientation of Language Teaching (Ullmann and Geva, 1984 : 116 - 118) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้ว จากนั้นดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1. ศึกษาและสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการสอนภาษาอังกฤษแล้วดำเนินการสร้างรายการพฤติกรรมที่ต้องการสังเกต โดยจำแนกพฤติกรรมเป็น 3 ลักษณะ 7 ประเภท จำนวน 35 พฤติกรรม ดังนี้

ก. พฤติกรรมครู แบ่งเป็นอิทธิพลทางอ้อม ตั้งแต่พฤติกรรมที่ 1-7 และอิทธิพลทางตรงตั้งแต่พฤติกรรม 8-15 รวมพฤติกรรมครูทั้งสิ้นจำนวน 15 พฤติกรรมตั้งแต่พฤติกรรมที่ 1-15

ข. พฤติกรรมนักเรียน แบ่งเป็นพฤติกรรมการตอบสนองที่จำกัดตั้งแต่พฤติกรรมที่ 16-20 พฤติกรรมการตอบสนองที่ไม่จำกัดตั้งแต่พฤติกรรมที่ 21-26 พฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียนตั้งแต่พฤติกรรมที่ 27-29 รวมพฤติกรรมนักเรียนทั้งสิ้น 14 พฤติกรรมตั้งแต่พฤติกรรมที่ 16-29

ค. ความเจียบและความสับสน แบ่งเป็นความเจียบตั้งแต่พฤติกรรมที่ 30-33 และความสับสนตั้งแต่พฤติกรรมที่ 34 - 35 รวมพฤติกรรมที่เป็นความเจียบและความสับสนของชั้นเรียนจำนวนทั้งสิ้น 6 พฤติกรรมตั้งแต่พฤติกรรมที่ 30-35

แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองนี้จะยึดหลักการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของแพลนเดอร์สเป็นหลักโดยรายการของพฤติกรรมย่อยทั้ง 35 พฤติกรรม จะเป็นพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งมีรายการพฤติกรรมที่ละเอียดสอดคล้องกับการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาต่างประเทศและการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาพุทธศักราช 2539

2.2.2 ผู้วิจัยนำแบบวิเคราะห์ดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความตรงตามโครงสร้าง ความเหมาะสมของรายการพฤติกรรมของในแบบวิเคราะห์และความชัดเจนของพฤติกรรมต่าง ๆ

2.2.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบวิเคราะห์ตามผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญแนะนำมาข้างต้นโดยปรับเปลี่ยนภาษาของรายการพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น โดยแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะมีรายการพฤติกรรมที่ละเอียด ถึง 35 พฤติกรรมซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมของครูและนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทำให้สามารถสังเกตพฤติกรรมของครูและนักเรียนได้อย่างละเอียดดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ตารางวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ให้นักเรียน

ครู
วิจัย

พฤติกรรม		รหัส	รายละเอียดของพฤติกรรม
พฤติกรรมครู	ใช้ห้องพหุสื่อ	1	ครูชมหรือชมความรู้อีกของนักเรียน
		2	ครูใช้คำพูดชมเชยหรือสนับสนุน
		3	ครูแสดงท่าทางสนับสนุนให้กำลังใจ
		4	ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน
		5	ครูถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง
		6	ครูถามคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
		7	ครูกระตุ้นให้นักเรียนโต้ตอบและฝึกภาษา
	ใช้สื่อหลากหลาย	8	ครูอธิบายเนื้อหา
		9	ครูตอบคำถามนักเรียน
		10	ครูแสดงความเห็นของตนเอง
		11	ครูเป็นต้นแบบหรือใช้แบบอย่างให้นักเรียนฟังหรือเลียนแบบ
		12	ครูลดคำสั่งให้นักเรียนปฏิบัติ
		13	ครูแก้ไขข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการใช้ภาษาของนักเรียน
		14	ครูอ่านหนังสือและใช้อ่านวาจาของตนเอง
		15	ครูกระทำสิ่งต่างๆตามกิจวัตรประจำวัน
พฤติกรรมนักเรียน	การตอบสนทนาโต้ตอบ	16	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง
		17	นักเรียนอ่านออกเสียงเสียงแบบครูหรือทบทวนเสียง
		18	นักเรียนอ่านออกเสียงโดยไม่ได้เลียนแบบครูหรือทบทวนเสียง
		19	นักเรียนฝึกพูดโต้ตอบภาษาเป็นภาษาบุคคลตามที่ครูหรือหนึ่งชื่อกำหนดมาให้
		20	นักเรียนฝึกพูดโต้ตอบภาษาเป็นภาษากลุ่มตามที่ครูหรือหนึ่งชื่อกำหนดมาให้
	การสนทนาซึ่งกันและกัน	21	นักเรียนกระตุ้นให้ครูหรือเพื่อนตอบ
		22	นักเรียนโต้ตอบคำพูดครูหรือเพื่อน
		23	นักเรียนตอบคำถามที่แสดงความเห็นหรือประสบการณ์ของตนเอง
		24	นักเรียนเสนอผลงานที่แสดงความเห็นและความสามารถของตนเอง
		25	นักเรียนฝึกพูดโต้ตอบภาษาอย่างอิสระเป็นภาษาบุคคล
การริเริ่ม	26	นักเรียนฝึกพูดโต้ตอบภาษาอย่างอิสระเป็นภาษากลุ่ม	
	27	นักเรียนถามหรือสงสัยสิ่งต่างๆที่ไม่ใช่การถามในลักษณะการที่ครูแบบภาษา	
	28	นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนเอง	
ความนิยมและความสำเร็จ	ความนิยม	29	นักเรียนระบุภาคภูมิใจกิจกรรมส่วนตัว
		30	ความนิยมขณะนักเรียนทำงานเป็นภาษาบุคคล
		31	ความนิยมขณะนักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม
	ความสำเร็จ	32	ความนิยมเพราะครูหยุดพูดเป็นระยะเวลาสั้น ๆ
		33	ความนิยมในขณะนักเรียนไม่ได้ทำงานแต่ไม่มีพฤติกรรมการพูดใด ๆ
		34	ความพึงพอใจขณะนักเรียนแข่งขันพูดหลาย ๆ คน
		35	ความสำเร็จเพราะนักเรียนไม่เปรียบเทียบตัวเอง

หมายเหตุ

- เมื่อครูหรือนักเรียนพูด เป็น ภาษาอังกฤษ ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่อง อ มีแบบเป็นคือพฤติกรรม
- เมื่อครูหรือนักเรียนพูด เป็น ภาษาไทย ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่อง ข มีแบบเป็นคือพฤติกรรม
- พฤติกรรมที่ไม่มีการแสดงออกเป็นภาษาไทย คือ พฤติกรรมที่ 11, 17-20, 25, 26
- พฤติกรรมซึ่งสามารถแยกเป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทยได้คือ พฤติกรรมที่ 3, 15, 30-35

2.2.4 นำแบบวิเคราะห์ดังกล่าวที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ โดยก่อนทดลองใช้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ศึกษาและทำความเข้าใจและท่องพฤติกรรมทั้ง 35 พฤติกรรมจนมีความแม่นยำและสามารถจำพฤติกรรมดังกล่าวได้ทั้งหมด จากนั้นผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยก็ฝึกการสังเกต โดยฝึกขีดเครื่องหมาย “ / ” ทุก ๆ 3 วินาที นานี่ละ 20 ครั้งโดยทดลองฝึกกับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงหลายครั้ง เพื่อให้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมีความแม่นยำและความคล่องแคล่วในการกำหนดเวลาจนมีความเชี่ยวชาญในการสังเกต

2.2.5 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนไปสังเกตและทดลองใช้จริงในชั่วโมงภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นเวลา 3 คาบเรียนละ 20 นาทีคิดเป็น 60 นาที กับครูและนักเรียนใช้ประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ซึ่งในการทดลองใช้แบบวิเคราะห์ครั้งนี้เก็บและบันทึกข้อมูลโดยการสังเกตจริงจากผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยพร้อมทั้งเทปบันทึกภาพด้วย วิดีโอ

2.2.6 นำข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้จากการสังเกตและเทปบันทึกภาพมาหาค่าความเที่ยงในการสังเกตของผู้วิจัย ผู้ช่วยผู้วิจัย และหาความเที่ยงของการสังเกตระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย โดยการสังเกตครั้งที่ 1 เป็นการสังเกตจริงด้วยตนเองจากผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยในชั้นเรียน และการสังเกตครั้งที่ 2 สังเกตและบันทึกข้อมูลจากเทปบันทึกภาพที่ได้ทำการบันทึกไว้ ซึ่งในการสังเกตทั้งสองครั้งห่างกัน 1 สัปดาห์ นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 มาหาค่าความเที่ยงของการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย และหาค่าความสอดคล้องของการสังเกตระหว่างผู้วิจัยกับผู้ช่วยวิจัยโดยใช้สูตรของ สก็อต (The Scott Formula) โดยได้ค่าความเที่ยงของการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย เท่ากับ 0.92 และ 0.87 ตามลำดับ ค่าความสอดคล้องของการสังเกตระหว่างผู้วิจัยกับผู้ช่วยผู้วิจัย เท่ากับ 0.87 เป็นค่าสูงพอที่จะออกสังเกตพฤติกรรมได้

2.3 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

1. ผู้วิจัยนำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นโดยนางสาวทิพรัตน์ ลิ้มพะสูต (2534) ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศของโรเบอร์ท ซี การ์ดเนอร์ , วอลเลย์ อี แลมเบอर्थ , ลีออน เอ จาโคโบวิทซ์ , อัจฉรา วงศ์โสธร และคณะ และเอกฉัตร พัฒราช มีลักษณะมาตราวัดของลิเคอร์ท (Likert Type Scales) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ผู้วิจัยได้นำมาปรับภาษาและบางข้อให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยข้อความเชิงนิมมาน (Positive) 27 ข้อ และข้อความเชิงนิเสธ (Negative) 26 ข้อรวมทั้งรวม 53 ข้อ ซึ่งวัดเจตคติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ก. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ จำนวน 18 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1-18
- ข. เจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ จำนวน 18 ข้อ ได้แก่ ข้อ ที่ 19 – 36
- ค. เจตคติต่อการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 17 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 37 – 53
3. นำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจพิจารณาแก้ไขความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษาของแต่ละข้อความ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจแก้ไขการใช้ภาษา และผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อแนะนำโดยปรับภาษาของแต่ละข้อความให้มีความเหมาะสมกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. นำแบบวัดเจตคติที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 / 2 จำนวน 40 คน ของโรงเรียนวัดใหญ่สังกัด สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
5. นำผลของคะแนนวัดเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษจากข้อ 4 มาวิเคราะห์หาความเที่ยง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC+ สัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาช ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติเท่ากับ .88
6. นำแบบวัดเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษดังกล่าวซึ่งมีทั้งหมด 53 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้

การหาความเที่ยงของการสังเกต

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยอีก 1 คนจะเป็นผู้สังเกตและวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมีความเที่ยงและแม่นยำในการสังเกต ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย จึงฝึกการสังเกตและวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจากแบบวิเคราะห์ชุดที่สร้างขึ้นนี้เพื่อให้มีความเที่ยงของการสังเกตไม่ต่ำกว่า 0.85 ก่อนออกเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนการฝึกดังนี้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจโดยการท่องพฤติกรรมทั้ง 35 พฤติกรรมจากแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นจนมีความแม่นยำและสามารถจำพฤติกรรมดังกล่าวได้ทั้งหมด

2. ฝึกสังเกตโดยการฝึกขีดเครื่องหมาย “/” ทุก ๆ 3 วินาที พร้อมนาฬิกาจับเวลาใน 1 นาทีจะสามารถบันทึกได้ถึง 20 ครั้ง ทดลองฝึกกับโรงเรียนวัดแค สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยสอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงหลาย ๆ ครั้ง และดูจากเทปการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้มีความแม่นยำและคล่องแคล่วในการกำหนดเวลาจนมีความชำนาญในการสังเกต

3. นำแบบวิเคราะห์ปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนไปทดลองใช้จริงในชั่วโมงภาษาอังกฤษของครูกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นเวลา 3 คาบเรียนๆละ 20 นาทีคิดเป็น 60 นาที กับโรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้เข้าสังเกตพฤติกรรมจริงพร้อมนาฬิกาจับเวลา และบันทึกภาพไว้

4. นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกความถี่ของพฤติกรรมมาหาความเที่ยงระหว่างการสังเกต 2 ครั้งจากการสังเกตจริง และจากการดูเทปบันทึกภาพของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย (Intra - observer Reliability) โดยใช้สูตร สก็อต (The Scott Formula) ดังนี้
(ดูรายละเอียดในการหาความเที่ยงจากภาคผนวก ง)

$$r = \frac{Po - Pe}{1.00 - Pe}$$

r แทน ค่าความเที่ยงของการสังเกต

Po แทน ค่าความตรงกันในการสังเกต

Pe แทน ค่าความตรงกันในการสังเกตที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ

(Richard and other , 1971 : 80)

5. จากการคำนวณหาความเที่ยงระหว่างการสังเกต 2 ครั้ง ของผู้วิจัยและของผู้ช่วยวิจัย ได้ค่าความเที่ยงของการสังเกตจริงในครั้งที่ 1 กับ การสังเกตจากการดูเทปบันทึกภาพ เท่ากับ 0.92 และ 0.87 ตามลำดับ และได้ค่าความเที่ยงของการสังเกตระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเท่ากับ 0.87 เนื่องจากการเก็บข้อมูลเป็นช่วงระยะเวลาานาน ผู้วิจัยจึงได้ตรวจสอบค่าความเที่ยงในการสังเกตระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยอีก 3 ครั้ง ซึ่งใช้ข้อมูลจากการสุ่มโรงเรียนเพื่อสังเกตร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยโดยใช้ข้อมูลจากการสังเกตครั้งที่ 2, 3, 4 ของโรงเรียนชุมชนบางป่อ โรงเรียนวัดหนามแดง และโรงเรียนวัดบางหญ้าแพรกตามลำดับ แต่แต่ละครั้งห่างกันประมาณ 1 สัปดาห์ และได้ค่าความเที่ยงของการสังเกตระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดังนี้

ค่าความเที่ยงของการสังเกตระหว่างผู้วิจัยกับผู้ช่วยผู้วิจัยโดยใช้ข้อมูลจากโรงเรียนชุมชนบางป่อของการสังเกตในครั้งที่ 2 โรงเรียนวัดหนามแดงของการสังเกตครั้งที่ 3 และโรงเรียนวัดบางหญ้าแพรกของการสังเกต ครั้งที่ 4 เท่ากับ 0.92 , 0.93 และ 0.87 ตามลำดับ (รายละเอียดแสดงไว้ในภาคผนวก ง)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วางแผนดำเนินการวิจัยโดยจัดทำตารางการดำเนินการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยให้ถูกต้องและครบกระบวนการวิจัยในครั้งนี้
2. นำหนังสือแนะนำตัวโดยขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำหนังสือติดต่อไปยังผู้บริหารโรงเรียน ที่ผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มประชากรตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเข้าไปดำเนินการวิจัยในครั้งนี้
3. ติดต่อประสานงานกับหน่วยศึกษานิเทศก์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตครูแกนนำให้เป็นครูต้นแบบเพื่อทราบรายละเอียดเกี่ยวกับครูแกนนำภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. ติดต่อและประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ ครูแกนนำ และนักเรียนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย เพื่อวางแผน นัดหมายวัน เวลาที่จะเข้าไปดำเนินการวิจัย
5. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์และแบบวัดเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนไปให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำก่อนออกสังเกต 1 สัปดาห์ เพื่อดูพื้นฐานความรู้ทาง

ภาษาอังกฤษของนักเรียนแต่ละโรงเรียนแล้วจับคู่โรงเรียนที่เรียนกับครูแกนนำกับโรงเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติที่มีพื้นฐานทางการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนด้วยการทดสอบด้วยสถิติ t จำนวน 64 คู่โดยจับคู่ที่ไม่แตกต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญที่ .05 ไว้จำนวน 37 คู่ของการวัดเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนอีกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นการสังเกตครบ 5 ครั้ง เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำกับนักเรียนที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติหลังการสังเกตเสร็จสิ้น

6. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการสังเกตตามวัน เวลาที่วางแผนไว้ในตารางโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยลงมือสังเกตจริงพร้อมนาฬิกาจับเวลาและเทปบันทึกเสียงด้วยตนเองทุกครั้ง เก็บและรวบรวมข้อมูลจำนวน 16 โรงเรียนโดยผู้วิจัยสังเกต 8 โรงเรียนและผู้ช่วยวิจัยสังเกต 8 โรงเรียน ซึ่งในการเก็บข้อมูลแต่ละโรงเรียนจะถูกสังเกตทั้งสิ้น 5 ครั้งแต่ละครั้งห่างกัน 1 สัปดาห์ใช้เวลา 60 นาที โดยครูผู้สอนจะถูกสังเกตทุก ๆ 3 วินาที

การเก็บข้อมูลใช้เวลาตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม 2544 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2544 ใช้เวลาทั้งสิ้น 1 เดือน 19 วัน วิธีการสังเกตและบันทึกข้อมูลใช้ระบบการจำแนกประเภท (Category System) บันทึกข้อมูลแบบสุ่มหน่วยเวลา (Time Sampling) โดยสังเกตและบันทึกข้อมูลทุก ๆ 3 วินาที ทำการสังเกตเช่นนี้จนกระทั่งจบคาบเรียน ใช้เวลา 60 นาที สำหรับการบันทึกข้อมูลทำได้โดย ถ้าครูที่ได้รับการสังเกตแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตรงกับประเภทของพฤติกรรมในแบบวิเคราะห์ก็จะทำเครื่องหมาย / ลงในแบบบันทึกพฤติกรรมที่ตรงกับประเภทของพฤติกรรมนั้น ๆ ตามช่วงเวลาที่กำหนด แต่ถ้าแสดงพฤติกรรมที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในแบบวิเคราะห์ก็จะไม่บันทึกข้อมูลใด ๆ ในช่วงเวลาที่สังเกตนั้น และถ้าในกรณีที่นักเรียนหรือครูแสดงพฤติกรรมดังที่ระบุไว้ในแบบวิเคราะห์มากกว่า 1 อย่างในช่วงเวลาที่กำหนดก็จะใส่เครื่องหมาย / ตามพฤติกรรมที่ปรากฏทั้งหมดในช่วงเวลานั้น และถ้าแสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่กำหนดในแบบวิเคราะห์ก็ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในแบบวิเคราะห์ตรงตามพฤติกรรมที่กำหนดไว้ซ้ำทุก ๆ 3 วินาทีเพื่อแสดงถึงความถี่ของพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแบบวิเคราะห์ โดยพฤติกรรมที่บันทึกนั้นถ้าเป็นพฤติกรรมภาษาอังกฤษก็จะบันทึกในช่อง “อ” ถ้าพฤติกรรมเป็นภาษาไทย ก็บันทึกในช่อง “ท”

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ดังนี้

1. การคำนวณข้อมูลที่ได้จากการสังเกตวิเคราะห์พฤติกรรมดังนี้

1.1 หาผลรวมของความถี่ในแต่ละพฤติกรรมของการสังเกตแต่ละครั้ง

1.2 หาความถี่เฉลี่ยของแต่ละพฤติกรรมในการสังเกต 1 ครั้ง

$$= \frac{\text{ผลรวมของความถี่ในแต่ละพฤติกรรมจากการสังเกตทุกครั้ง}}{\text{จำนวนครั้งในการสังเกตทั้งหมด}}$$

1.3 หาร้อยละความถี่เฉลี่ยในแต่ละพฤติกรรมจากการสังเกตทุกครั้ง

$$= \frac{\text{ความถี่เฉลี่ยของพฤติกรรมประเภทนั้น} \times 100}{\text{ผลรวมของความถี่เฉลี่ยแต่ละพฤติกรรมรวมกันทั้งหมด}}$$

(ดูตัวอย่างการคำนวณในภาคผนวก จ.)

1.4 หาร้อยละของพฤติกรรมแต่ละประเภทจากการสังเกตทุกครั้งรวมกันทั้งหมดของครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติได้จากการคำนวณหาร้อยละความถี่ในข้อ 1.3 ดังนี้

ก. อิทธิพลทางอ้อม เท่ากับ ผลรวมของร้อยละความถี่ตั้งแต่พฤติกรรมที่ 1-7

ข. อิทธิพลทางตรง เท่ากับ ผลรวมของร้อยละความถี่ตั้งแต่พฤติกรรมที่ 8-15

ค. การตอบสนองของนักเรียน เท่ากับ ผลรวมของร้อยละความถี่ตั้งแต่พฤติกรรมที่ 16-26

ง. พฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียน เท่ากับ ผลรวมของร้อยละความถี่ตั้งแต่พฤติกรรมที่ 27-29

จ. ความเจียมและความสับสน เท่ากับ ผลรวมของร้อยละความถี่ตั้งแต่ตั้งแต่พฤติกรรมที่ 30-35

2. หาความถี่และร้อยละของการใช้อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติ

3. หาอัตราส่วนของพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

3.1 การใช้อิทธิพลทางตรง กับ การใช้อิทธิพลทางอ้อม เท่ากับ

$$\frac{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 8-15}}{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-7}}$$

$$\frac{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-7}}{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 8-15}}$$

- 3.2 การตอบสนอง กับ การริเริ่มของนักเรียน เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16-26
 ความถี่ของพฤติกรรมที่ 27-29
- 3.3 ความเจียม กับ ความสับสน เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 30-33
 ความถี่ของพฤติกรรมที่ 34-35
- 3.4 การถามกับการพูดของครู เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 5-7
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14
- 3.5 การถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง กับ การถามคำถามให้นักเรียนแสดง
 ความคิดเห็นของครู เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 5
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 6
- 3.6 การให้ข้อมูล กับ การพูดทั้งหมดของครู เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 8-11
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14
- 3.7 การตอบสนองที่จำกัด กับ การตอบสนองที่ไม่จำกัด เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16-20
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 21-26
- 3.8 การตอบคำถามที่เป็นข้อเท็จจริง กับ การตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็น
 หรือประสบการณ์ของนักเรียน เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 23
- 3.9 การนำเสนอผลงานที่แสดงความคิดเห็นและความสามารถของตนเอง กับ
 การตอบสนองของนักเรียน เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 24
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16-26

- 3.10 การฝึกพูดโต้ตอบภาษาตามครูหรือหนังสือ กับการฝึกโต้ตอบภาษาอย่าง
 อย่างอิสระของนักเรียน เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 19-20
 ความถี่ของพฤติกรรมที่ 25-26
- 3.11 การทำงานเป็นรายบุคคล กับการทำงานเป็นรายกลุ่มของนักเรียนเท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 30
 ความถี่ของพฤติกรรมที่ 31
- 3.12 ความเจ็บที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ กับการเจ็บที่เกิดขึ้นอย่างไม่
 วัตถุประสงค์ เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 30-31
 ความถี่ของพฤติกรรมที่ 32-33
- 3.13 การพูดของครู กับการพูดของนักเรียน เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14
 ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16-29
- 3.14 การพูดภาษาไทย กับการพูดภาษาอังกฤษของครู เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14 ที่เป็นภาษาไทย
 ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14 ที่เป็นภาษาอังกฤษ
- 3.15 การพูดภาษาไทย กับการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน เท่ากับ
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16-29 ที่เป็นภาษาไทย
 ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16-29 ที่เป็นภาษาอังกฤษ

4. เปรียบเทียบร้อยละของการใช้อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลทางตรงของครูแกนนำ
 และครูที่สอนปกติ ด้วยการทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติ The Wilcoxon Signed
 Ranks Test โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC +

5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษที่ได้จากการ
 ทดสอบหลังเรียนจำนวน 37 คู่ โดยทดสอบด้วยการใช้สถิติ t ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนแกน
 นำกับครูที่สอนแบบปกติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ PC+

6. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่ได้จากการ
 ทดสอบหลังเรียนจำนวน 37 คู่ โดยทดสอบด้วยการใช้สถิติ t ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนแกน
 นำกับครูที่มีสอนแบบปกติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ PC+

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเชิงวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้เข้าสังเกตพฤติกรรมจริงพร้อมทั้งบันทึกเสียงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของครูและนักเรียนจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 16 โรงเรียน โดยจำแนกการสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ของครูแกนนำจำนวน 8 โรง และครูปกติจำนวน 8 โรง จำนวนห้องเรียนละ 5 ครั้ง ครั้งละประมาณ 60 นาที โดยเฉลี่ยแล้วในแต่ละครั้งจะสามารถสังเกตพฤติกรรมได้ครั้งละประมาณ 1,100 รหัส ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนโดยจำแนกเป็นโรงเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและโรงเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติด้วยการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความถี่เฉลี่ย และความถี่ร้อยละของแต่ละพฤติกรรมตามตารางที่ และตารางที่

ตอนที่ 2 อัตราส่วนของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนโดยจำแนกเป็นครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติ

ตอนที่ 3 ร้อยละของพฤติกรรมครูที่เป็นอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมโดยจำแนกเป็นครูครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติ

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบความแตกต่างของร้อยละของพฤติกรรมครูที่เป็นอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของครูครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติด้วยสถิติ

The Wicoxon Signed Ranks Test

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
หลังเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอน
แบบปกติโดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่ จำนวน 37 คู่ที่มีพื้นฐานทางการเรียนไม่
แตกต่างกันก่อนเรียน ทดสอบโดยใช้สถิติ t จากโปรแกรม SPSS / pc+

ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
หลังเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอน
แบบปกติโดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่ จำนวน 37 คู่ที่มีพื้นฐานทางการเรียนไม่
แตกต่างกันก่อนเรียน ทดสอบโดยใช้สถิติ t จากโปรแกรม SPSS / pc+

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนโดยจำแนกเป็นนักเรียน
ที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติแสดงไว้ในตารางที่
7 และตารางที่ 8

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยของความถี่และร้อยละความถี่ของแต่ละพฤติกรรมระหว่าง
ครูแกนนำกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

พฤติกรรม	ลักษณะพฤติกรรม	ความถี่เฉลี่ย			ร้อยละ		
		ล	ท	รวม	ล	ท	รวม
	ก. การใช้ข้อดีของทางข้ามของครู	138.52	111.44	267.1	12.37	9.94	23.83
1	ครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียน	7.7	7.25	14.95	0.69	0.65	1.33
2	ครูใช้คำพูดชมเชยหรือสนับสนุน	19.63	9.33	28.96	1.75	0.83	2.58
3	ครูแสดงท่าทางสนับสนุนให้กำลังใจ	—	—	17.03	—	—	1.52
รวม 2-3	ครูชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจ	19.63	9.23	45.89	1.75	0.82	4.1
4	ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน	6.85	8.03	14.89	0.61	0.72	1.33
5	ครูถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง	51.38	21.58	72.96	4.59	1.93	6.51
6	ครูถามคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	18.7	32.35	51.05	1.67	2.89	4.56
7	ครูกระตุ้นให้นักเรียนโต้ตอบและฝึกภาษา	34.25	33	67.25	3.05	2.95	6
รวม 5-7	การถามของครู	104.33	86.93	191.26	9.32	7.77	17.07
	ข. การใช้ข้อดีของตรงของครู	198.4	145.32	311.97	13.74	12.90	27.85
8	ครูอธิบายเนื้อหา	52.55	62.00	114.63	4.69	5.54	10.23
9	ครูตอบคำถามนักเรียน	2.93	6.03	8.96	0.26	0.54	0.8
10	ครูแสดงความคิดเห็นของตนเอง	3.00	7.25	10.33	0.28	0.65	0.92
11	ครูเป็นต้นแบบหรือใช้เป็ปพลิเคชันให้นักเรียนฟังหรือเลียนแบบ	26.40	—	26.48	2.36	—	2.36
รวม 8-11	การใช้ข้อดีของครู	85.04	75.36	160.4	7.59	6.73	14.31
12	ครูออกคำสั่งให้นักเรียนปฏิบัติ	28.93	24.3	51.13	2.4	2.17	4.57
13	ครูแก้ไขข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการใช้ภาษาของนักเรียน	39.45	40.20	79.73	3.52	3.6	7.12
รวม 12-13	ครูออกคำสั่งหรือชี้แนะแนวทาง	66.28	64.58	130.86	5.92	5.77	11.69
14	ครูทำนิตินิตินตนเองและให้คำแนะนำของตนเอง	2.53	5.38	7.91	0.23	0.48	0.711
15	ครูกระทำสิ่งต่างๆ ตามกิจวัตรประจำวัน	—	—	12.8	—	—	1.14
รวม 1-2, 4-14	การพูดของครู	292.37	256.76	549.13	26.11	22.95	49.06
	ค. พฤติกรรมการตอบสนองของนักเรียน	323.33	63.35	386.68	28.87	5.65	34.52
16	นักเรียนหอนคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง	35.23	13.8	49.03	3.15	1.23	4.38
17	นักเรียนอ่านออกเสียงเลียนแบบครูหรือเทปเสียง	23.5	—	23.5	2.1	—	2.1
18	นักเรียนอ่านออกเสียงโดยไม่ได้เลียนแบบครูหรือเทปเสียง	73.73	—	73.73	6.58	—	6.58
19	นักเรียนฝึกพูดโต้ตอบภาษาเป็นรายบุคคล	36.45	—	36.45	3.25	—	3.25
20	นักเรียนฝึกพูดโต้ตอบภาษาเป็นรายกลุ่ม	37.08	—	37.08	3.31	—	3.31
รวม 16-20	การตอบสนองที่จำกัคของนักเรียน	205.99	13.8	219.79	18.39	1.23	19.62

พฤติกรรม	ลักษณะพฤติกรรม	ความถี่เฉลี่ย			ร้อยละ		
		ช	ท	รวม	ช	ท	รวม
21	นักเรียนกระตุ้นให้พูดหรือเพื่อนตอบ	15.96	7.4	23.38	1.43	0.66	2.09
22	นักเรียนได้ตอบคำพูดครูหรือเพื่อน	25.05	17.75	42.8	2.24	1.58	3.82
23	นักเรียนตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของตนเอง	12.2	14.9	27.1	1.09	1.33	2.42
24	นักเรียนเสนอผลงานที่แสดงความคิดเห็นและความสามารถของตนเอง	29	9.5	38.5	2.59	0.85	3.44
25	นักเรียนฝึกพูดได้ตอบภาษาต่างประเทศเป็นรายบุคคล	14.58	—	14.58	1.3	—	1.3
26	นักเรียนฝึกพูดได้ตอบภาษาต่างประเทศเป็นรายกลุ่ม	20.53	—	20.53	1.83	—	1.83
รวม 21-26	การตอบสนองที่ไม่จำกัดของนักเรียน	117.34	49.55	166.89	10.48	4.42	14.9
จ.	พฤติกรรมก้าวร้าวริเริ่มของนักเรียน	7.29	18.73	24.52	0.69	1.5	2.19
27	นักเรียนถามข้อสงสัยที่ไม่ใช่คำถามในลักษณะการฝึกรูปแบบภาษา	2.03	4.8	6.83	0.18	0.43	0.61
28	นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนเอง	5.28	11.85	17.13	0.47	1.06	1.53
29	นักเรียนขออนุญาต	0.48	0.08	0.56	0.04	0.01	0.05
รวม 16-29	การพูดของนักเรียน	331.12	80.08	411.2	29.56	7.15	36.71
จ.	ความเจ็บหรือความสับสนในชั้นเรียน	—	—	129.83	—	—	11.6
30	ความเจ็บขณะนักเรียนทำงานเป็นรายบุคคล	—	—	67.95	—	—	6.07
31	ความเจ็บขณะนักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม	—	—	32.83	—	—	2.93
รวม 30-31	ความเจ็บที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์	—	—	100.78	—	—	9
32	ความเจ็บเพราะครูหยุดพูดเป็นระยะเวลานาน ๆ	—	—	12.85	—	—	1.15
33	ความเจ็บขณะนักเรียนไม่ได้ทำงาน แต่ไม่มีพฤติกรรมการพูดใด ๆ	—	—	8.65	—	—	0.77
รวม 32-33	ความเจ็บที่เกิดขึ้นอย่างไม่วัตถุประสงค์	—	—	21.5	—	—	1.92
รวม 30-33	ความเจ็บ	—	—	122.78	—	—	10.92
34	ความสับสนเพราะนักเรียนแข่งกันพูดหลาย ๆ คน	—	—	6.45	—	—	0.58
35	ความสับสนเพราะนักเรียนไม่เป็นระเบียบทั้งห้อง	—	—	1.1	—	—	0.1
รวม 34-35	ความสับสน	—	—	7.55	—	—	0.68
รวม 30-35	ความเจ็บและความสับสน	—	—	129.83	—	—	11.6

- หมายเหตุ 1. พฤติกรรมที่ไม่มีภาวะแสดงออกเป็นภาษาไทย คือ พฤติกรรมที่ 11, 17-20, 25, 26
 2. พฤติกรรมที่ไม่สามารถแยกเป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทยได้คือ พฤติกรรมที่ 3, 15, 30-35

ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูแกนนำกับนักเรียนในการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษจากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นดังนี้

การใช้อิทธิพลทางอ้อมของครู (พฤติกรรมที่ 1 - 7) เกิดขึ้นร้อยละ 23.83
เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 12.37 ภาษาไทยร้อยละ 7.01 โดยแยกเป็น ครูยอมรับความรู้สึก
ของนักเรียน ร้อยละ 1.33 ครูชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจ (พฤติกรรมที่ 2-3) คิดเป็น
4.1 ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน (พฤติกรรมที่ 4) ร้อยละ 1.33 และครูถามคำถาม
นักเรียน (พฤติกรรมที่ 5-7) คิดเป็นร้อยละ 17.07

การใช้อิทธิพลทางตรงของครู (พฤติกรรมที่ 8-15) เกิดขึ้นร้อยละ 27.85
เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 13.74 ภาษาไทยร้อยละ 12.98 โดยแยกเป็น การให้ข้อมูลของครู
(พฤติกรรมที่ 8-11) ร้อยละ 14.31 ครูออกคำสั่งหรือให้แนวทาง (พฤติกรรมที่ 12-13)
ร้อยละ 11.69 ครูตำหนิติเตียนและใช้อำนาจของตนเอง (พฤติกรรมที่ 14) ร้อยละ 0.71
ครูกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามชีวิตประจำวัน ร้อยละ 1.14

พฤติกรรมการตอบสนองของนักเรียน (พฤติกรรมที่ 16 -26) เกิดขึ้นร้อยละ 34.52
เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 28.87 เป็นภาษาไทยร้อยละ 5.65 และเป็นการตอบสนอง
ที่จำกัดร้อยละ 19.62 เป็นการตอบสนองที่ไม่จำกัดร้อยละ 14.9

พฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียน (พฤติกรรมที่ 27 - 29) เกิดขึ้นร้อยละ 2.19 เป็น
ภาษาอังกฤษ 0.69 เป็นภาษาไทย 1.5

ความเงียบและความสับสน เกิดขึ้นร้อยละ 11.6 เป็นความเงียบ 10.92 ความสับสน
ร้อยละ 0.68

พฤติกรรมการพูดของครู (พฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14) เกิดขึ้นร้อยละ 49.10
เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 26.11 และภาษาไทยร้อยละ 22.95

พฤติกรรมการพูดของนักเรียน (พฤติกรรมที่ 16-29) เกิดขึ้นร้อยละ 36.71
เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 29.56 และภาษาไทยร้อยละ 7.15

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุดตามลำดับ คือ การอธิบายเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 10.23
ครูแก้ไขชี้แนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 7.12 และการอ่านออกเสียงโดย
ไม่ได้เลียนแบบครูหรือเทปเสียง คิดเป็น 6.58

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดตามลำดับ คือ นักเรียนขออนุญาต ร้อยละ 0.05
ความสับสนเพราะนักเรียนไม่เป็นระเบียบทั้งห้องร้อยละ 0.1 นักเรียนถามข้อสงสัยที่ไม่ใช่
การถามในลักษณะการฝึกรูปแบบภาษา 0.61

พฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษของครู เกิดขึ้นร้อยละ 26.11 โดยพฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ ครูอธิบายเนื้อหา เกิดขึ้น ร้อยละ 4.69 และพฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษที่เกิดขึ้นน้อยที่สุด คือ ครูตำหนิติเตียนและใช้อำนาจของตนเอง ร้อยละ 0.23

พฤติกรรมการใช้ภาษาไทยของครู เกิดขึ้นร้อยละ 22.95 โดยพฤติกรรมการใช้ภาษาไทยมากที่สุดคือ ครูอธิบายเนื้อหา ร้อยละ 5.54 และพฤติกรรมการใช้ภาษาไทยน้อยที่สุดคือ ครูตำหนิติเตียนและใช้อำนาจของตนเอง 0.48

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยของความถี่และร้อยละความถี่ของแต่ละพฤติกรรมระหว่างครูไปดักกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

พฤติกรรม	ลักษณะพฤติกรรม	ความถี่เฉลี่ย			ร้อยละ		
		อ	ท	รวม	อ	ท	รวม
	ก. การใช้อิทธิพลทางอำนาจของครู	69.77	75.09	153.99	6.48	6.99	14.32
1	ครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียน	0.68	3.18	3.85	0.06	0.3	0.36
2	ครูใช้คำพูดชมเชยหรือสนับสนุน	2.33	6.25	8.58	0.22	0.58	0.8
3	ครูแสดงท่าทางสนับสนุนให้กำลังใจ	—	—	9.13	—	—	0.85
รวม 2-3	ครูชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจ	2.33	6.25	17.71	0.22	0.58	1.65
4	ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน	4.55	4.5	9.05	0.42	0.42	0.84
5	ครูถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง	37.5	22.33	59.83	3.48	2.08	5.56
6	ครูถามคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	9.33	13.65	23.18	0.87	1.29	2.16
7	ครูกระตุ้นให้นักเรียนได้ตอบและฝึกภาษา	15.38	24.90	40.36	1.43	2.32	3.75
รวม 5-7	การถามของครู	62.21	61.16	123.37	5.78	5.69	11.47
	ข. การใช้อิทธิพลทางตรงของครู	191.96	218.92	436.44	18.78	20.34	40.55
8	ครูอธิบายเนื้อหา	67.78	100.98	168.76	6.3	9.38	15.68
9	ครูตอบคำถามนักเรียน	5.08	8.25	13.33	0.47	0.77	1.24
10	ครูแสดงความคิดเห็นของตนเอง	2.85	11.13	13.98	0.26	1.03	1.29
11	ครูเป็นต้นแบบหรือใช้หนังสือให้นักเรียนฟังหรือเลียนแบบ	41.1	—	41.1	3.82	—	3.82
รวม 8-11	การใช้ข้อมูลของครู	116.81	120.36	237.17	10.85	11.18	22.03
12	ครูออกคำสั่งให้นักเรียนปฏิบัติ	19.35	22.05	41.4	1.8	2.05	3.85
13	ครูแก้ไขขณะที่ใช้บทใช้ภาษาของนักเรียน	60.38	64.88	125.26	5.61	6.03	11.64
รวม 12-13	ครูออกคำสั่งหรือให้แนวทาง	79.73	86.93	166.66	7.41	8.08	15.49
14	ครูดำเนินคดีตนเองและใช้อำนาจของตนเอง	5.58	11.63	17.21	0.52	1.08	1.6
15	ครูกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามกิจวัตรประจำวัน	—	—	15.4	—	—	1.43
รวม 1-2, 4-14	การพูดของครู	271.89	294.01	565.9	25.26	27.33	52.59
	ค. พฤติกรรมการตอบสนองของนักเรียน	322.21	47.04	369.25	29.94	4.37	34.31
16	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง	30.9	16.3	47.2	2.87	1.51	4.38
17	นักเรียนอ่านออกเสียงเสียงแบบครูหรือเพี้ยนเสียง	32.83	—	32.83	3.05	—	3.05
18	นักเรียนอ่านออกเสียงโดยไม่ได้อ่านแบบครูหรือเพี้ยนเสียง	75.13	—	75.13	6.98	—	6.98
19	นักเรียนฝึกพูดได้ตอบภาษาเป็นรายบุคคล	51.33	—	51.33	4.77	—	4.77
20	นักเรียนฝึกพูดได้ตอบภาษาเป็นรายกลุ่ม	74.5	—	74.5	6.92	—	6.92
รวม 16-20	การตอบสนองที่จำกัดของนักเรียน	264.69	16.3	280.99	24.59	1.51	26.1

พฤติกรรม	ลักษณะพฤติกรรม	ความถี่เฉลี่ย			ร้อยละ		
		อ	ท	รวม	อ	ท	รวม
21	นักเรียนกระตุ้นให้ครูหรือเพื่อนชอบ	5.25	1.9	7.15	0.49	0.18	0.67
22	นักเรียนได้ตอบคำพูดครูหรือเพื่อน	20.75	14.88	35.63	1.93	1.38	3.31
23	นักเรียนตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็น หรือประสบการณ์ของตนเอง	4.33	6.23	10.56	0.4	0.58	0.98
24	นักเรียนเสนอผลงานที่แสดงความคิดเห็น และความสามารถของตนเอง	20.03	7.73	27.76	1.86	0.72	2.58
25	นักเรียนฝึกพูดได้ต่อภาษาอย่างอิสระเป็นรายบุคคล	2.03	—	2.03	0.19	—	0.19
26	นักเรียนฝึกพูดได้ต่อภาษาอย่างอิสระเป็นรายกลุ่ม	5.13	—	5.13	0.48	—	0.48
รวม21-26	การตอบสนองที่ไม่จำกัดของนักเรียน	57.52	30.74	88.26	5.35	2.86	8.21
	ง. พฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียน	5.16	10.78	15.94	0.48	1	1.48
27	นักเรียนตามข้อสงสัยที่ไม่ใช่คำถามในลักษณะ การฝึกรูปแบบภาษา	1	4.2	5.2	0.09	0.39	0.48
28	นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนเอง	3.53	6.03	9.56	0.33	0.56	0.89
29	นักเรียนขออนุญาต	0.63	0.55	1.18	0.06	0.05	0.11
รวม16-29	การพูดของนักเรียน	327.37	57.82	385.19	30.42	5.37	35.79
	จ. ความเงียบหรือความสับสนในชั้นเรียน	—	—	100	—	—	9.34
30	ความเงียบขณะนักเรียนทำงานเป็นรายบุคคล	—	—	57	—	—	5.3
31	ความเงียบขณะนักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม	—	—	17.93	—	—	1.67
รวม30-31	ความเงียบที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์	—	—	74.93	—	—	6.97
32	ความเงียบเพราะครูหยุดพูดเป็นระยะเวลานาน ๆ	—	—	14.68	—	—	1.36
33	ความเงียบขณะนักเรียนไม่ได้ทำงาน แต่ไม่มีพฤติกรรมกรรหูคุด ๆ	—	—	0.4	—	—	0.04
รวม 32-33	ความเงียบที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีวัตถุประสงค์	—	—	15.33	—	—	1.4
รวม 30-33	ความเงียบ	—	—	90.01	—	—	8.37
34	ความสับสนเพราะนักเรียนแข่งกันพูดหลาย ๆ คน	—	—	9.18	—	—	0.85
35	ความสับสนเพราะนักเรียนไม่เป็นระเบียบทั้งห้อง	—	—	1.25	—	—	0.12
รวม 34-35	ความสับสน	—	—	10.43	—	—	0.97
รวม 30-35	ความเงียบและความสับสน	—	—	100	—	—	9.34

หมายเหตุ

1. พฤติกรรมที่ไม่มีมีการแสดงออกเป็นภาษาไทย คือ พฤติกรรมที่ 11, 17-20, 25, 26
2. พฤติกรรมที่ไม่สามารถแยกเป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทยได้คือ พฤติกรรมที่ 3, 15, 30-35

ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูที่สอนแบบปกติกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นดังนี้

การใช้อิทธิพลทางอ้อมของครู (พฤติกรรมที่ 1 - 7) เกิดขึ้นร้อยละ 14.32 เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 6.48 ภาษาไทยร้อยละ 6.99 โดยแยกเป็น ครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียน ร้อยละ 0.36 ครูชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจ (พฤติกรรมที่ 2-3) คิดเป็น 1.65 ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน (พฤติกรรมที่ 4) ร้อยละ 2.16 และครู ถามคำถามนักเรียน (พฤติกรรมที่ 5-7) คิดเป็นร้อยละ 11.47

การใช้อิทธิพลทางตรงของครู (พฤติกรรมที่ 8 -15) เกิดขึ้นร้อยละ 40.55 เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 18.78 ภาษาไทยร้อยละ 19.26 โดยแยกเป็น การให้ข้อมูลของครู (พฤติกรรมที่ 8-11) ร้อยละ 22.03 ครูออกคำสั่งหรือให้แนวทาง (พฤติกรรมที่ 12-13) ร้อยละ 15.49 ครูตำหนิติเตียนและใช้อำนาจของตนเอง (พฤติกรรมที่ 14) ร้อยละ 1.6 ครูกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามชีวิตประจำวัน ร้อยละ 1.43

พฤติกรรมการตอบสนองของนักเรียน (พฤติกรรมที่ 16 -26) เกิดขึ้นร้อยละ 34.31 เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 29.94 เป็นภาษาไทยร้อยละ 4.37 และเป็นการตอบสนองที่จำกัดร้อยละ 26.10 เป็นการตอบสนองที่ไม่จำกัดร้อยละ 8.21

พฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียน (พฤติกรรมที่ 27 - 29) เกิดขึ้นร้อยละ 1.48 เป็นภาษาอังกฤษ 0.48 เป็นภาษาไทย 1.00

ความเจียมและความสับสน เกิดขึ้นร้อยละ 9.34 เป็นความเจียม 8.37 ความสับสน ร้อยละ 0.97

พฤติกรรมการพูดของครู (พฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14) เกิดขึ้นร้อยละ 52.59 เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 25.26 และภาษาไทยร้อยละ 27.33

พฤติกรรมการพูดของนักเรียน (พฤติกรรมที่ 16-29) เกิดขึ้นร้อยละ 35.79 เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 30.42 และภาษาไทยร้อยละ 5.37

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุดตามลำดับ คือ การอธิบายเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 15.68 ครูแก้ไขชี้แนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.64 และการอ่านออกเสียงโดยไม่ได้เลียนแบบครูหรือเทปเสียง คิดเป็น 6.98

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดตามลำดับ คือ ความเจ็บช่นะนักเรียนไม่ได้ทำงานแต่ไม่มีพฤติกรรมการพูดใด ๆ ร้อยละ 0.04 นักเรียนขออนุญาต ร้อยละ 0.11 และนักเรียนฝึกพูดได้ตอบภาษาอย่างอิสระเป็นรายบุคคล ร้อยละ 0.19

พฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษของครู เกิดขึ้นร้อยละ 25.26 โดยพฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ ครูอธิบายเนื้อหา เกิดขึ้น ร้อยละ 6.3 และพฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษที่เกิดขึ้นน้อยที่สุด คือ ครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียน ร้อยละ 0.06 พฤติกรรมการใช้ภาษาไทยของครู เกิดขึ้นร้อยละ 27.33 โดยพฤติกรรมการใช้ภาษาไทยมากที่สุดคือ ครูอธิบายเนื้อหา ร้อยละ 9.38 และพฤติกรรมการใช้ภาษาน้อยที่สุดคือ ครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียน ร้อยละ 0.3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 อัตราส่วนเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 9 แสดงอัตราส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจำแนกตามประเภทของครูผู้สอน

อัตราส่วนระหว่างพฤติกรรม	ครูแกนนำ	ครูที่สอนแบบปกติ
1.การใช้อิทธิพลทางตรงกับอิทธิพลทางอ้อมของ		
$\frac{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 8-15}}{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-7}}$	$\frac{311.97}{267.1} = 1.16$	$\frac{436.44}{153.99} = 2.83$
	แสดงว่า ครูใช้อิทธิพลทางตรงเป็น 1.16 เท่าของการใช้อิทธิพลทางอ้อม	แสดงว่า ครูใช้อิทธิพลทางตรงเป็น 2.83 เท่าของการใช้อิทธิพลทางอ้อม
2.การตอบสนอง กับ การริเริ่มของนักเรียน		
$\frac{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16-26}}{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 27-29}}$	$\frac{386.68}{24.52} = 15.77$	$\frac{369.25}{15.94} = 23.16$
	แสดงว่า การตอบสนองของนักเรียนเป็น 15.77 เท่าของการริเริ่มของนักเรียน	แสดงว่า การตอบสนองของนักเรียนเป็น 23.16 เท่าของการริเริ่มของนักเรียน
3.ความเฉื่อย กับ ความสับสน		
$\frac{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 30-33}}{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 34-35}}$	$\frac{122.28}{7.55} = 16.05$	$\frac{8.37}{9.34} = 0.89$
	แสดงว่า ความเฉื่อยเป็น 16.05 เท่าของความสับสน	แสดงว่า ความเฉื่อยเป็น 0.89 เท่าของความสับสน
4.การถามกับการพูดของครู		
$\frac{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 5-7}}{\text{ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14}}$	$\frac{191.26}{549.13} = 0.35$	$\frac{123.37}{565.9} = 0.29$
	แสดงว่า ครูถามเป็น 0.35 เท่าของการพูดของครู	แสดงว่า ครูถามเป็น 0.29 เท่าของการพูดของครู

อัตราส่วนระหว่างพฤติกรรม	ครูแกนนำ	ครูที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวสอน ไปได้
5.การถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงกับการถาม คำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของครู <u>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 5</u> ความถี่ของพฤติกรรมที่ 8	$\frac{72.96}{51.05} = 1.43$ แสดงว่า ครูถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เป็น 1.43 เท่าของการถามให้นักเรียนแสดง ความคิดเห็น	$\frac{59.83}{23.18} = 2.58$ แสดงว่า ครูถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เป็น 2.58 เท่าของการถามให้นักเรียนแสดง ความคิดเห็น
6.การให้ข้อมูลกับการพูดทั้งหมดของครู <u>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 8-11</u> ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14	$\frac{160.4}{549.13} = 0.29$ แสดงว่า ครูให้ข้อมูลเป็น 0.29 เท่า ของ การพูดทั้งหมดของครู	$\frac{237.17}{565.9} = 0.42$ แสดงว่า ครูให้ข้อมูลเป็น 0.42 เท่า ของ การพูดทั้งหมดของครู
7.การตอบสนองที่จำกัด กับ การตอบสนองที่ไม่ จำกัดของนักเรียน <u>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 15-20</u> ความถี่ของพฤติกรรมที่ 21-26	$\frac{219.79}{166.9} = 1.32$ แสดงว่า การตอบสนองที่จำกัดเป็น 1.32 เท่า ของการตอบสนองที่ไม่จำกัดของนักเรียน	$\frac{280.99}{88.25} = 3.18$ แสดงว่า การตอบสนองที่จำกัดเป็น 3.18 เท่าของการตอบสนองที่ไม่จำกัดของนักเรียน
8.การตอบคำถามที่เป็นของเท็จจริง กับ การ ตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็นหรือประสบการณ์ ของนักเรียน <u>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16</u> ความถี่ของพฤติกรรมที่ 23	$\frac{49.03}{27.1} = 1.8$ แสดงว่า ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เป็น 1.8 เท่าของการตอบคำถามที่แสดงความคิด เห็นและประสบการณ์ของนักเรียน	$\frac{47.2}{10.56} = 4.47$ แสดงว่า ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เป็น 4.47 เท่าของการตอบคำถามที่แสดงความคิด เห็นและประสบการณ์ของนักเรียน

อัตราส่วนระหว่างพฤติกรรม	คูแฉะน้ำ	คูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติ
<p>9. การนำเสนอผลงานที่แสดงความคิดเห็นและความสามารถของตนเอง กับ การตอบสนองของนักเรียน</p> <p>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 24</p> <hr/> <p>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 15-26</p>	<p>38.5 = 0.1</p> <hr/> <p>386.68</p> <p>แสดงว่า การนำเสนอผลงานที่แสดงความคิดหรือความสามารถของตนเอง เป็น 0.1 เท่าของการตอบสนองของนักเรียน</p>	<p>27.76 = 0.08</p> <hr/> <p>369.25</p> <p>แสดงว่า การนำเสนอผลงานที่แสดงความคิดหรือความสามารถของตนเอง เป็น 0.08 เท่าของการตอบสนองของนักเรียน</p>
<p>10. การฝึกพูดโต้ตอบภาษาตามคูหรือหนังสือ</p> <p>กับการฝึกพูดโต้ตอบภาษาอย่างอิสระของนักเรียน</p> <p>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 19-20</p> <hr/> <p>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 25-26</p>	<p>6.56 = 2.09</p> <hr/> <p>3.13</p> <p>แสดงว่า การฝึกพูดโต้ตอบภาษาตามคูหรือหนังสือ เป็น 2.09 เท่าของการฝึกโต้ตอบภาษาอย่างอิสระของนักเรียน</p>	<p>11.69 = 17.45</p> <hr/> <p>0.67</p> <p>แสดงว่า การฝึกพูดโต้ตอบภาษาตามคูหรือหนังสือ เป็น 17.45 เท่าของการฝึกโต้ตอบภาษาอย่างอิสระของนักเรียน</p>
<p>11. การทำงานเป็นรายบุคคล กับ การทำงานเป็นรายกลุ่มของนักเรียน</p> <p>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 30</p> <hr/> <p>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 31</p>	<p>67.95 = 2.07</p> <hr/> <p>32.83</p> <p>แสดงว่า การทำงานเป็นรายบุคคล เป็น 2.07 เท่าของการทำงานเป็นรายกลุ่มของนักเรียน</p>	<p>57 = 3.18</p> <hr/> <p>17.93</p> <p>แสดงว่า การทำงานเป็นรายบุคคล เป็น 3.18 เท่าของการทำงานเป็นรายกลุ่มของนักเรียน</p>
<p>12. ความเสียบบที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ กับ ความเสียบบที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีวัตถุประสงค์</p> <p>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 30-31</p> <hr/> <p>ความถี่ของพฤติกรรมที่ 32-33</p>	<p>100.78 = 4.68</p> <hr/> <p>21.5</p> <p>แสดงว่าความเสียบบที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ เป็น 4.68 เท่าของความเสียบบที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีวัตถุประสงค์</p>	<p>74.93 = 4.89</p> <hr/> <p>15.33</p> <p>แสดงว่า ความเสียบบที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์เป็น 4.89 เท่าของความเสียบบที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีวัตถุประสงค์</p>

อัตราส่วนระหว่างพฤติกรรม	ครูแกนนำ	ครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติ
13. การพูดของครู กับ การพูดของนักเรียน		
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14	$\frac{549.13}{411.2} = 1.34$	$\frac{565.9}{385.19} = 1.48$
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16-29		
	แสดงว่า ครูพูดเป็น 1.34 เท่าของนักเรียนพูด	แสดงว่า ครูพูดเป็น 1.48 เท่าของนักเรียนพูด
14. การพูดภาษาไทยกับการพูดภาษาอังกฤษของครู		
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14 ที่เป็นภาษาไทย	$\frac{256.76}{292.37} = 0.87$	$\frac{294.01}{271.89} = 1.08$
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1-2 และ 4-14 ที่เป็นภาษาอังกฤษ		
	แสดงว่า ครูพูดภาษาไทยเป็น 0.87 เท่าของการพูดภาษาอังกฤษ	แสดงว่า ครูพูดภาษาไทยเป็น 1.08 เท่าของการพูดภาษาอังกฤษ
15. การพูดภาษาไทยกับการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน		
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16-29 ที่เป็นภาษาไทย	$\frac{80.08}{331.12} = 0.24$	$\frac{57.82}{321.37} = 0.18$
ความถี่ของพฤติกรรมที่ 16-29 ที่เป็นภาษาอังกฤษ		
	แสดงว่า นักเรียนพูดภาษาไทยเป็น 0.24 เท่าของการพูดภาษาอังกฤษ	แสดงว่า นักเรียนพูดภาษาไทยเป็น 0.18 เท่าของการพูดภาษาอังกฤษ

ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนระหว่างพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนปรากฏผลดังนี้

1. การใช้อิทธิพลทางตรง กับ อิทธิพลทางอ้อมของครู

ครูแกนนำใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อมโดยเกิดขึ้นเป็น 1.17 เท่าของอิทธิพลทางอ้อม ครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อมโดยเกิดขึ้นเป็น

2.83 เท่าของอิทธิพลทางอ้อม

2. การตอบสนอง กับ การริเริ่มของนักเรียน

นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำมีพฤติกรรมการตอบสนอง มากกว่า พฤติกรรมการริเริ่มโดยเกิดขึ้นเป็น 15.77 เท่าของการใช้พฤติกรรมริเริ่ม

นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติมีพฤติกรรมการตอบสนอง มากกว่า พฤติกรรมการริเริ่มโดยเกิดขึ้นเป็น 23.16 เท่าของการใช้พฤติกรรมริเริ่ม

3. ความเงียบ กับ ความสับสน

ความเงียบเป็นขั้นเรียนของครูแกนนำปรากฏมากกว่าความสับสนโดยเกิดขึ้นเป็น 16.05 เท่า

ของความสับสน

ความเจียมในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติปรากฏน้อยกว่าความสับสนโดยเกิดขึ้นเป็น 0.89 เท่าของความสับสน

4. การถามกับการพูดทั้งหมดของครู

ครูแกนนำถามน้อยกว่าการพูดโดยเกิดขึ้นเป็น 0.35 เท่าของการพูดทั้งหมดของครู

ครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติถามน้อยกว่าการพูดโดยเกิดขึ้นเป็น 0.29 เท่าของการพูดทั้งหมด

5. การถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง กับ การถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของครู

ครูแกนนำถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง มากกว่า การถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดย

เกิดขึ้นเป็น 1.43 เท่าของการถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

ครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง มากกว่า การถามให้นักเรียนแสดง

ความคิดเห็นโดยเกิดขึ้นเป็น 2.58 เท่าของการถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

6. การให้ข้อมูล กับ การพูดทั้งหมดของครู

ครูแกนนำให้ข้อมูลน้อยกว่าการพูดทั้งหมดโดยเกิดขึ้นเป็น 0.29 เท่าของการพูดทั้งหมดของครู

ครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติให้ข้อมูลน้อยกว่าการพูดทั้งหมดโดยเกิดขึ้นเป็น 0.42 เท่าของ

การพูดทั้งหมดของครู

7. การตอบสนองที่จำกัด กับ การตอบสนองที่ไม่จำกัดของนักเรียน

นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจะมีพฤติกรรมการตอบสนองที่จำกัดมากกว่าการตอบสนองที่ไม่จำกัด

โดยเกิดขึ้นเป็น 1.32 เท่าของการตอบสนองที่ไม่จำกัดของนักเรียน

นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีสอนแบบปกติจะมีภาวะตอบสนองที่จำกัดมากกว่าการตอบสนอง

ที่ไม่จำกัดโดยเกิดขึ้นเป็น 3.18 เท่าของการตอบสนองที่ไม่จำกัดของนักเรียน

8. การตอบคำถามที่เป็นข้อเท็จจริง กับ การตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็นหรือประสบการณ์

ของนักเรียน

นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจะตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงมากกว่าการตอบคำถามที่แสดง

ความคิดเห็นและประสบการณ์ของตนเอง โดยเกิดขึ้นเป็น 1.8 เท่าของการตอบคำถามที่แสดง

ความคิดเห็นและประสบการณ์ของนักเรียน

นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติจะตอบคำถามที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่า

การตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็น และประสบการณ์ของตนเอง โดยเกิดขึ้นเป็น 4.47 เท่า

ของการตอบคำถามแสดงความคิดเห็นและประสบการณ์ของตนเอง

9. การนำเสนอผลงานที่แสดงความคิดเห็นและความสามารถของตนเองกับการตอบสนองของ

นักเรียน

นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจะมีการนำเสนอผลงานที่แสดงความคิดเห็นหรือความสามารถ

ของตนเองน้อยกว่าการตอบสนองของนักเรียนโดยเกิดขึ้นเป็น 0.1 เท่าของการตอบสนองของนักเรียน

นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติจะมีการนำเสนอผลงานที่แสดงความคิดเห็นหรือความสามารถของตนเองน้อยกว่าการตอบสนองของนักเรียนโดยเกิดขึ้นเป็น 0.08 เท่าของการตอบสนองของนักเรียน

10. การฝึกพูดได้ตอบภาษาตามครูหรือหนังสือกับการฝึกพูดได้ตอบภาษาอย่างอิสระของนักเรียน
นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำมีการฝึกได้ตอบภาษาตามครูหรือหนังสือ มากกว่า การฝึกได้ตอบภาษาอย่างอิสระโดยเกิดขึ้นเป็น 2.09 เท่าของการฝึกได้ตอบภาษาอย่างอิสระของนักเรียน

นักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติมีการฝึกพูดได้ตอบภาษาตามครูหรือหนังสือมากกว่าการฝึกพูดได้ตอบภาษาอย่างอิสระโดยเกิดขึ้นเป็น 17.45 เท่าของการฝึกพูดได้ตอบภาษาอย่างอิสระของนักเรียน

11. การทำงานเป็นรายบุคคล กับการทำงานเป็นรายกลุ่มของนักเรียน

นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจะมีการทำงานเป็นรายบุคคลมากกว่าการทำงานเป็นรายกลุ่มโดยเกิดขึ้นเป็น 2.07 เท่าของการทำงานเป็นรายกลุ่มของนักเรียน

นักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติมีการทำงานรายบุคคลมากกว่าการทำงานเป็นรายกลุ่มโดยเกิดขึ้นเป็น 3.18 เท่าของการทำงานเป็นรายกลุ่ม

12. ความเงียบที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ กับ ความเงียบที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีความประสงค์
ในชั้นเรียนของครูแกนนำปรากฏความเงียบที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์มากกว่าความเงียบที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีความประสงค์โดยเกิดขึ้นเป็น 4.68 เท่าของความเงียบที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีความประสงค์

ในชั้นเรียนของครูที่สอนแบบปกติปรากฏความเงียบที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์มากกว่าความเงียบที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีความประสงค์โดยเกิดขึ้นเป็น 4.89 เท่าของความเงียบที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีความประสงค์

13. การพูดของครู กับ การพูดของนักเรียน

ครูแกนนำพูดมากกว่านักเรียนพูดโดยครูพูดเป็น 1.34 เท่าของนักเรียนพูด

ครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติพูดมากกว่านักเรียนพูดโดยครูพูดเป็น 1.48 เท่าของนักเรียนพูด

14. การพูดภาษาไทย กับ การพูดภาษาอังกฤษของครู

ครูแกนนำพูดภาษาไทยน้อยกว่าการพูดภาษาอังกฤษโดยครูพูดภาษาไทยเป็น 0.87 เท่าของการพูดภาษาอังกฤษ

ครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติพูดภาษาไทยมากกว่าการพูดภาษาอังกฤษโดยพูดภาษาไทยเป็น 1.08 เท่าของการพูดภาษาอังกฤษ

15. การพูดภาษาไทย กับ การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน

นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำพูดภาษาไทยน้อยกว่าการพูดภาษาอังกฤษโดยพูดภาษาไทยเป็น 0.24 เท่าของการพูดภาษาอังกฤษ

นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติพูดภาษาไทยน้อยกว่าการพูดภาษาอังกฤษโดยพูดภาษาไทยเป็น 0.18 เท่าของการพูดภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 3 ร้อยละของพฤติกรรมครูที่เป็นอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของ

ครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติ

ตารางที่ 10 ร้อยละของพฤติกรรมของครูที่เป็นอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของครูแกนนำ
และครูที่สอนแบบปกติ

คนที่	ครูแกนนำ				ครูที่สอนแบบปกติ			
	อิทธิพลทางตรง		อิทธิพลทางอ้อม		อิทธิพลทางตรง		อิทธิพลทางอ้อม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1	1605	53.5	1395	46.5	1606	49.26	1654	50.74
2	1170	57.86	852	42.14	2318	73.9	819	26.11
3	1748	53.28	1533	46.72	2762	87.02	412	14.92
4	1818	60.08	1208	39.92	2170	93.5	151	6.51
5	1676	50.27	1658	49.73	1869	70.16	795	28.5
6	1505	51.1	1440	48.9	1869	66.16	956	33.84
7	1687	50.37	1662	49.63	2284	75.48	742	32.49
8	1416	59.05	982	40.95	2538	80.14	629	19.86

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบความแตกต่างของร้อยละพฤติกรรมของครูที่ใช้อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติด้วยสถิติ The Wilcoxon Signed Ranks Test ตามตารางที่ 11 และตารางที่ 12

ตารางที่ 11 ผลการทดสอบความแตกต่างของร้อยละพฤติกรรมของครูที่ใช้อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของครูแกนนำ

พฤติกรรม	N	Mean Rang	Sum of Rang	Z
1. อิทธิพลทางตรงน้อยกว่าอิทธิพลทางอ้อม	0	0	0	- 2.521*
2. อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อม	8	4.5	36	
3. อิทธิพลทางตรงเท่ากับอิทธิพลทางอ้อม	0	-	-	
รวม	8	-	-	

$P^* < .05$

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของร้อยละการใช้พฤติกรรมของครูที่เป็นอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของครูแกนนำพบว่าครูแกนนำใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของร้อยละพฤติกรรมของครูที่ใช้อิทธิพลทางตรง
และอิทธิพลทางอ้อมของครูที่สอนแบบปกติ

พฤติกรรม	N	Mean Rang	Sum of Rang	Z
1. อิทธิพลทางตรงน้อยกว่า อิทธิพลทางอ้อม	1	1	1	- 2.380*
2. อิทธิพลทางตรงมากกว่า อิทธิพลทางอ้อม	7	5	35	
3. อิทธิพลทางตรงเท่ากับ อิทธิพลทางอ้อม	0	—	—	
รวม	8	—	—	

P* < .05

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของร้อยละการใช้พฤติกรรมของครูที่เป็นอิทธิพลทางตรง
และอิทธิพลทางอ้อมของครูที่สอนแบบปกติพบว่าครูที่สอนแบบปกติใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่า
อิทธิพลทางอ้อมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียน ระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ โดยจับคู่เปรียบเทียบกันจำนวน 37 คู่ที่มีพื้นฐานทางการเรียนไม่แตกต่างกันจากการทดสอบก่อนเรียน ใช้สถิติทดสอบค่า t

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หลังเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ จำนวน 37 คู่

คู่ที่	หมายเลขโรงเรียน	ครูแกนนำ			ครูที่สอนแบบปกติ ^a			t
		N	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.	
1	1,10	35	21.66	6.5	17	21.76	6.26	-0.057
2	1,11	35	21.66	6.5	34	17.85	6.68	2.396*
3	1,12	35	21.66	6.5	28	13.25	6.08	5.285*
4	1,13	35	21.66	6.5	31	14.71	5.14	4.840*
5	1,14	35	21.66	6.5	26	15.15	4.74	4.518*
6	1,16	35	21.66	6.5	34	14.59	5.45	4.899*
7	2,10	31	20.94	5.35	17	21.76	6.26	-4.462
8	2,11	31	20.94	5.35	34	17.85	6.68	2.062*
9	2,12	31	20.94	5.35	38	13.25	6.08	5.130*
10	2,13	31	20.94	5.35	31	14.71	5.14	4.674*
11	2,14	31	20.94	5.35	26	15.15	4.74	4.326*
12	5,15	31	20.94	5.35	34	11.53	4.95	7.338*
13	2,16	31	20.94	5.35	34	14.59	5.45	4.736*
14	3,10	33	21.76	6.26	17	22.55	5.06	0.445
15	3,12	33	21.76	6.26	28	13.25	6.08	6.417*
16	4,9	23	21.39	5.81	28	24.61	4.54	-2.167*
17	4,10	23	21.39	5.81	17	21.76	6.26	-1.92
18	4,12	23	21.39	5.81	28	13.25	6.08	4.877*

หมายเหตุ หมายเลขโรงเรียนที่ 1-8 หมายถึง โรงเรียนที่เรียนกับครูแกนนำ

หมายเลขโรงเรียนที่ 9-16 หมายถึง โรงเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ

คู่มือ	หมายเลข โรงเรียน	ครูแกนนำ			ครูที่สอนแบบปกติ			t
		N	X	S.D.	N	X	S.D.	
19	4,13	23	21.39	5.81	31	14.71	5.14	4.389*
20	4,14	23	21.39	5.81	26	15.15	4.74	4.087*
21	4,15	23	21.39	5.81	34	11.53	4.95	6.670*
22	4,16	23	21.39	5.81	34	14.59	5.45	4.448*
23	5,11	13	19.08	7.15	34	17.85	6.68	0.535
24	6,9	28	21.75	4.1	28	24.61	4.54	-2.472*
25	6,11	28	21.75	4.1	34	17.85	6.68	2.819*
26	7,10	41	18.9	4.73	17	21.76	6.26	-1.695
27	7,11	41	18.9	4.73	34	17.85	6.68	0.77
28	7,12	41	18.9	4.73	28	13.25	6.08	4.136*
29	7,13	41	18.9	4.73	31	14.71	5.14	3.546*
30	7,14	41	18.9	4.73	26	15.15	4.74	3.157*
31	7,16	41	18.9	4.73	34	14.59	5.45	3.621*
32	8,10	30	19.03	4.97	17	21.76	6.26	-4.545
33	8,12	30	19.03	4.97	28	13.25	6.08	3.950*
34	8,13	30	19.03	4.97	31	14.71	5.14	3.342*
35	8,14	30	19.03	4.97	26	19.03	4.97	2.99*
36	8,15	30	19.03	4.97	34	11.53	4.95	6.042*
37	8,16	30	19.03	4.97	34	14.59	5.45	3.414*

*p < .05

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำกับนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติพบว่านักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจำนวน 29 คู่มือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียน ระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ โดยจับคู่ เปรียบเทียบกันจำนวน 37 คู่ที่มีเจตคติทางการเรียนไม่แตกต่างกันจากกรทดสอบ ก่อนเรียน ให้สถิติทดสอบค่า t

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังเรียน ระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ 37 คู่

คู่ที่	หมายเลข โรงเรียน	ครูแกนนำ			ครูที่สอนแบบปกติ			t
		N	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.	
1	1,9	35	209.6	13.45	28	197.54	20.02	2.733*
2	1,10	35	209.6	13.45	17	180.59	21.77	5.046*
3	1,12	35	209.6	13.45	28	177.21	23.66	6.457*
4	1,13	35	209.6	13.45	31	182.94	23.3	5.599*
5	1,14	35	209.6	13.45	26	182.15	27.65	4.668*
6	1,15	35	209.6	13.45	34	188.65	25.15	4.597*
7	1,16	35	209.6	13.45	34	189.65	25.65	4.030*
8	2,9	31	205.74	21.87	28	197.54	20.02	1.505
9	2,12	31	205.74	21.87	28	177.21	23.66	4.794*
10	2,13	31	205.74	21.87	31	182.94	23.3	3.974*
11	2,14	31	205.74	21.87	26	182.15	27.65	3.523*
12	2,15	31	205.74	21.87	34	188.65	25.15	2.930*
13	2,16	31	205.74	21.87	34	189.65	25.65	2.729*
14	3,11	33	197.55	12.71	34	169.68	14.44	8.392*
15	4,9	23	201.48	18.42	28	197.54	20.02	0.731
16	4,10	23	201.48	18.42	17	180.59	21.77	3.199*
17	4,12	23	201.48	18.42	28	177.21	23.66	4.116*
18	4,13	23	201.48	18.42	31	182.94	23.3	3.264*

หมายเหตุ หมายเลขโรงเรียนที่ 1-8 หมายถึง โรงเรียนที่เรียนกับครูแกนนำ

หมายเลขโรงเรียนที่ 9-16 หมายถึง โรงเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ

คู่ที่	หมายเลข	ครูแกนนำ			ครูที่สอนแบบปกติ			t
	โรงเรียน	N	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.	
19	4,14	23	201.48	18.42	26	182.15	27.65	2.908*
20	4,15	23	201.48	18.42	34	188.65	25.15	2.221*
21	4,16	23	201.48	18.42	34	189.65	25.65	2.026*
22	5,11	13	208.38	11.92	34	169.68	14.44	9.370*
23	6,9	25	216.29	15.11	28	197.54	20.02	3.956*
24	6,10	25	216.29	15.11	17	216.29	15.11	5.946*
25	6,12	26	216.29	15.11	28	177.21	23.66	7.365*
26	6,13	25	216.29	15.11	31	182.94	23.3	6.583*
27	6,14	25	216.29	15.11	26	182.15	27.65	5.570*
28	6,15	25	216.29	15.11	34	188.65	25.15	5.343*
29	6,16	25	216.29	15.11	34	189.65	25.65	5.08*
30	7,11	41	197.17	13.38	34	169.68	14.44	8.483*
31	8,9	30	197.4	21.9	28	197.54	20.02	-0.025
32	8,10	30	197.4	21.9	17	180.59	21.77	2.538*
33	8,12	30	197.4	21.9	28	177.21	23.66	3.366*
34	8,13	30	197.4	21.9	31	182.94	23.3	2.499*
35	8,14	30	197.4	21.9	26	182.15	27.65	2.263*
36	8,15	30	197.4	21.9	34	188.65	25.15	1.488
37	8,16	30	197.4	21.9	34	189.65	25.63	1.304

*p < .05

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษจำนวน 37 คู่ระหว่างนักเรียน
 ที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติพบว่านักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจำนวน
 32 คู่มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูแกนนำกับนักเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูที่สอนแบบปกติกับนักเรียนใน
วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่เรียนกับ
ครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่เรียนกับ
ครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานในการวิจัย

1. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูแกนนำจะใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เป็นอิทธิพลทางอ้อม
มากกว่าอิทธิพลทางตรง
2. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูที่มีสอนแบบปกติ จะใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เป็น
อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อม
3. นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำที่ใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เป็นอิทธิพลทางอ้อมจะมี
เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ
4. นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำที่ใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เป็นอิทธิพลทางอ้อมจะมี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

ประกอบด้วยครูและนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวนครูทั้งสิ้น 16 คน จำแนกเป็นครูแกนนำ ภาษาอังกฤษ จำนวน 8 คน ครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติจำนวน 8 คนและนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 ห้อง จาก 16 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 466 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ
- 2.2 แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
- 2.3 แบบวัดเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลคนละ 8 โรงเรียนรวม 16 โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน โดยเข้าไปสังเกตปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในชั้น เรียนด้วยตนเองพร้อมบันทึกเสียง จำนวน 5 สัปดาห์ๆละ 1 ครั้ง ห้องเรียนละ 3 คาบ ประมาณ 60 นาที โดยก่อนออกสังเกต 1 อาทิตย์ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์และแบบวัดเจตคติ ทางการเรียนภาษาอังกฤษไปทดสอบนักเรียนก่อนเรียนเพื่อดูพื้นฐานความรู้ทางภาษาอังกฤษของ นักเรียนแต่ละโรงเรียนแล้วจับคู่หาโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนใกล้เคียงไว้ระหว่างนักเรียนที่เรียนกับ ครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติ เมื่อเสร็จสิ้นการสังเกตครบ 5 ครั้งจึงนำแต่ละคู่มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยหลังเรียนเพื่อหาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์และเจตคติ ทางการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำกับนักเรียนที่เรียนกับครูที่มีพฤติ กรรมการสอนปกติ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมทั้งสิ้น 1 เดือนกับ 14 วัน รวมการสังเกตทั้งสิ้น 80 ครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาความถี่เฉลี่ยและร้อยละความถี่เฉลี่ยของพฤติกรรมแต่ละประเภท
2. หาความถี่และร้อยละของพฤติกรรมการใช้อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติ
3. หาอัตราส่วนของพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแต่ละประเภท ได้แก่
 - 3.1 การใช้อิทธิพลทางตรง กับ การใช้อิทธิพลทางอ้อม
 - 3.2 การตอบสนอง กับ การริเริ่มของนักเรียน
 - 3.3 ความเจียม กับ ความสับสน
 - 3.4 การถาม กับ การพูดของครู
 - 3.5 การถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง กับ การถามคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของครู
 - 3.6 การให้ข้อมูล กับ การพูดทั้งหมดของครู
 - 3.7 การตอบสนองที่จำกัด กับ การตอบสนองที่ไม่จำกัด
 - 3.8 การตอบคำถามที่เป็นข้อเท็จจริง กับ การตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของนักเรียน
 - 3.9 การนำเสนอผลงานที่แสดงความคิดเห็นและความสามารถของตนเอง กับ การตอบสนองของนักเรียน
 - 3.10 การฝึกพูดได้ตอบภาษาตามครูหรือหนังสือ กับ การฝึกได้ตอบภาษาอย่างอิสระของนักเรียน
 - 3.11 การทำงานเป็นรายบุคคล กับ การทำงานเป็นรายกลุ่มของนักเรียน
 - 3.12 ความเจียมที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ กับ ความเจียมที่เกิดขึ้นอย่างไม่วัตถุประสงค์
 - 3.13 การพูดของครู กับ การพูดของนักเรียน
 - 3.14 การพูดภาษาไทย กับ การพูดภาษาอังกฤษของครู
 - 3.15 การพูดภาษาไทย กับ การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน
4. เปรียบเทียบร้อยละของการใช้อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลทางตรงของครูแกนนำและครูที่สอนปกติ ด้วยการทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติ The Wilcoxon Signed Ranks Test โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC +

5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนจำนวน 37 คู่ โดยทดสอบด้วยการใช้สถิติ t ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนแกนนำกับครูที่สอนแบบปกติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ PC+

6. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนจำนวน 37 คู่ โดยทดสอบด้วยการใช้สถิติ t ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนแกนนำกับครูที่มีสอนแบบปกติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ PC+

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูแกนนำกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

1.1 ครูใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อม ร้อยละ 27.85 และ 23.83 ตามลำดับ โดยการใช้อิทธิพลทางอ้อมของครูแบ่งเป็นครูยอมรับความรู้สึกรับของนักเรียนร้อยละ 1.33 ครูชมเชยหรือสนับสนุนร้อยละ 4.1 ครูถามคำถามร้อยละ 17.07 และครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนร้อยละ 1.3 การใช้อิทธิพลทางตรงของครูแบ่งเป็น การให้ข้อมูลของครูร้อยละ 14.31 ครูออกคำสั่งหรือให้แนวทางร้อยละ 11.69 ครูตำหนิติเตียนและใช้อำนาจของตนเอง ร้อยละ 0.71 และครูกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามกิจวัตรประจำวัน ร้อยละ 1.14

1.2 การตอบสนองของนักเรียนมากกว่าการริเริ่มของนักเรียน ร้อยละ 34.52 และ 2.19 ตามลำดับ โดยการตอบสนองแบ่งเป็นการตอบสนองที่จำกัดร้อยละ 19.62 การตอบสนองที่ไม่จำกัดร้อยละ 14.90 ส่วนการริเริ่มของนักเรียนแบ่งเป็น นักเรียนถามข้อสงสัยที่ไม่ใช่คำถามในลักษณะการฝึกรูปแบบภาษา ร้อยละ 0.61 นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนเอง ร้อยละ 1.53 และนักเรียนขออนุญาต ร้อยละ 0.05

1.3 ความเจ็บในชั้นเรียนมากกว่าความสับสนในชั้นเรียน ร้อยละ 10.92 และ 0.68 ตามลำดับ โดยความเจ็บแบ่งเป็น ความเจ็บอย่างมีวัตถุประสงค์ ร้อยละ 9 และ ความเจ็บอย่างไม่มีวัตถุประสงค์ 1.92 ส่วนความสับสนในชั้นเรียน แบ่งเป็นความสับสนเพราะนักเรียนแย่งกันพูดหลาย ๆ คน ร้อยละ 0.58 และความสับสนเพราะนักเรียนไม่เป็นระเบียบ ทั้งห้อง ร้อยละ 0.1

1.4 ครูพูดมากกว่านักเรียนพูดร้อยละ 49.06 และ 36.71 ตามลำดับ

1.5 ครูพูดภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยร้อยละ 26.11 และ 22.95

ตามลำดับ

1.6 นักเรียนพูดภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยร้อยละ 29.56 และ

7.15 ตามลำดับ

1.7 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุดตามลำดับ คือ การอธิบายเนื้อหา ร้อยละ

10.23 ครูแก้ไขชี้แนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาของนักเรียน ร้อยละ 7.12 และการออกเสียงโดยไม่
ได้เลียนแบบครูหรือเทปเสียงร้อยละ 6.58

1.8 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดตามลำดับ คือ นักเรียนขออนุญาตร้อยละ

0.05 ความสับสนเพราะนักเรียนไม่เป็นระเบียบทั้งห้องร้อยละ 0.1 นักเรียนถามข้อสงสัยที่ไม่ใช่
การถามในลักษณะการฝึกรูปแบบภาษา ร้อยละ 0.61

2. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูที่สอนแบบปกติกับนักเรียนในการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษ

2.1 ครูใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อม ร้อยละ 40.55 และ 14.32

ตามลำดับ โดยการใช้อิทธิพลทางอ้อมของครูแบ่งเป็นครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียนร้อยละ

0.36 ครูชมเชยหรือสนับสนุนร้อยละ 0.8 ครูถามคำถามร้อยละ 11.47 และครูยอมรับ

ความคิดเห็นของนักเรียนร้อยละ 0.84 การใช้อิทธิพลทางตรงของครูแบ่งเป็น การให้ข้อมูล

ของครูร้อยละ 22.03 ครูออกคำสั่งหรือให้แนวทางร้อยละ 15.49 ครูดำเนินมติเตี๊ยนและใช้อำนาจ

ของตนเอง ร้อยละ 1.60 และครูกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามกิจวัตรประจำวัน ร้อยละ 1.43

2.2 การตอบสนองของนักเรียนมากกว่าการริเริ่มของนักเรียน ร้อยละ 34.31

และ 1.48 ตามลำดับ โดยการตอบสนองแบ่งเป็นการตอบสนองที่จำกัดร้อยละ 26.1 การตอบ

สนองที่ไม่จำกัดร้อยละ 8.21 ส่วนการริเริ่มของนักเรียนแบ่งเป็น นักเรียนถามข้อสงสัยที่ไม่ใช่การ

ถามในลักษณะการฝึกรูปแบบภาษา ร้อยละ 0.48 นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนเอง ร้อย

ละ 0.89 และนักเรียนขออนุญาต ร้อยละ 0.11

2.3 ความเจียบในชั้นเรียนมากกว่าความสับสนในชั้นเรียน ร้อยละ 8.37 และ

0.97 ตามลำดับ โดยความเจียบแบ่งเป็น ความเจียบอย่างมีวัตถุประสงค์ ร้อยละ 6.97 และ

ความเจียบอย่างไม่มีวัตถุประสงค์ 1.4 ส่วนความสับสนในชั้นเรียน แบ่งเป็นความสับสนเพราะ

นักเรียนแย่งกันพูดหลาย ๆ คน ร้อยละ 0.85 และความสับสนเพราะนักเรียนไม่เป็นระเบียบ

ทั้งห้อง ร้อยละ 0.12

2.4 ครูพูดมากกว่านักเรียนพูดร้อยละ 52.59 และ 35.79 ตามลำดับ

2.5 ครูพูดภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยร้อยละ 25.26 และ 27.33

ตามลำดับ

2.6 นักเรียนพูดภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยร้อยละ 30.42 และ

5.3 ตามลำดับ

2.7 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุดตามลำดับ คือ การอธิบายเนื้อหา ร้อยละ 15.68 ครูแก้ไขชี้แนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาของนักเรียน ร้อยละ 11.64 และการออกเสียงโดยไม่ได้เลียนแบบครูหรือเทปเสียงร้อยละ 6.98

2.8 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดตามลำดับ คือ ความเจ็บช่นะนักเรียนไม่ทำงานแต่ไม่มีพฤติกรรมการพูดใด ๆ ร้อยละ 0.04 นักเรียนขออนุญาต ร้อยละ 0.11 ความสับสนเพราะนักเรียนไม่เป็นระเบียบทั้งห้องร้อยละ 0.12

3. อัตราส่วนของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูแก่นำกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

3.1 อัตราส่วนการใช้อิทธิพลทางตรงกับอิทธิพลทางอ้อมของครู เท่ากับ 1.16

3.2 อัตราส่วนการตอบสนองกับการริเริ่มของนักเรียน เท่ากับ 15.77

3.3 อัตราส่วนความเจ็บช่นกับความสับสนในชั้นเรียน เท่ากับ 16.05

3.4 อัตราส่วนของการถามกับการพูดของครู เท่ากับ 0.35

3.5 อัตราส่วนการถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงกับการถามคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของครู เท่ากับ 1.43

3.6 อัตราส่วนการให้ข้อมูลกับการพูดทั้งหมดของครู เท่ากับ 0.29

3.7 อัตราส่วนของการตอบสนองที่จำกัด กับ การตอบสนองที่ไม่จำกัด เท่ากับ 1.32

3.8 อัตราส่วนการตอบคำถามที่เป็นข้อเท็จจริง กับการตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของนักเรียน เท่ากับ 1.8

3.9 อัตราส่วนการนำเสนอผลงานที่แสดงความคิดเห็นและความสามารถของตนเอง กับ การตอบสนองของนักเรียน เท่ากับ 0.1

3.10 อัตราส่วนการฝึกพูดโต้ตอบภาษาตามครูหรือหนังสือ กับการฝึกพูดโต้ตอบภาษาอย่างอิสระของนักเรียน เท่ากับ 2.09

3.11 อัตราส่วนการทำงานเป็นรายบุคคล กับ การทำงานเป็นรายกลุ่มของนักเรียน เท่ากับ 2.07

- 3.12 อัตราส่วนความเจ็บที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ กับ ความเจ็บที่เกิดขึ้น
อย่างไม่มีวัตถุประสงค์ เท่ากับ 4.68
- 3.13 อัตราการพูดของครู กับ การพูดของนักเรียน เท่ากับ 1.34
- 3.14 อัตราการพูดภาษาไทย กับ การพูดภาษาอังกฤษของครู เท่ากับ 0.87
- 3.15 อัตราการพูดภาษาไทย กับ การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน เท่ากับ 0.24
4. อัตราส่วนของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูที่สอนแบบปกติกับนักเรียนในการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษ
- 4.1 อัตราส่วนการใช้อิทธิพลทางตรงกับอิทธิพลทางอ้อมของครู เท่ากับ 2.83
- 4.2 อัตราส่วนการตอบสนองกับการริเริ่มของนักเรียน เท่ากับ 23.16
- 4.3 อัตราส่วนความเจ็บกับความสับสนในชั้นเรียน เท่ากับ 0.89
- 4.4 อัตราส่วนของการถามกับการพูดของครู เท่ากับ 0.29
- 4.5 อัตราส่วนการถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงกับการถามคำถามให้นักเรียนแสดง
ความคิดเห็นของครู เท่ากับ 2.58
- 4.6 อัตราส่วนการให้ข้อมูลกับการพูดทั้งหมดของครู เท่ากับ 0.42
- 4.7 อัตราส่วนของการตอบสนองที่จำกัด กับ การตอบสนองที่ไม่จำกัด
เท่ากับ 3.18
- 4.8 อัตราส่วนการตอบคำถามที่เป็นข้อเท็จจริง กับ การตอบคำถามที่แสดงความ
คิดเห็นหรือประสบการณ์ของนักเรียน เท่ากับ 4.47
- 4.9 อัตราส่วนการนำเสนอผลงานที่แสดงความคิดเห็นและความสามารถของตน
เอง กับ การตอบสนองของนักเรียน เท่ากับ 0.08
- 4.10 อัตราส่วนการฝึกพูดได้ตอบภาษาตามครูหรือหนังสือ กับ การฝึกพูดได้ตอบ
ภาษาอย่างอิสระของนักเรียน เท่ากับ 17.45
- 4.11 อัตราส่วนการทำงานเป็นรายบุคคล กับ การทำงานเป็นรายกลุ่มของนัก
เรียน เท่ากับ 3.18
- 4.12 อัตราส่วนความเจ็บที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ กับ ความเจ็บที่เกิดขึ้น
อย่างไม่มีวัตถุประสงค์ เท่ากับ 4.89
- 4.13 อัตราการพูดของครู กับ การพูดของนักเรียน เท่ากับ 1.48
- 4.14 อัตราการพูดภาษาไทย กับ การพูดภาษาอังกฤษของครู เท่ากับ 1.08
- 4.15 อัตราการพูดภาษาไทย กับ การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน เท่ากับ 0.18

5. เมื่อเปรียบเทียบร้อยละของพฤติกรรมของครูที่เป็นอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลทางตรงของครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติ พบว่าทั้งครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำ กับ นักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ จำนวน 37 คู่ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันจากการทดสอบก่อนเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำ จำนวน 29 คู่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ

7. เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติ จำนวน 37 คู่ที่มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันจากการวัดเจตคติก่อนเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำ จำนวน 32 คู่มีเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูแกนนำใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ในขณะที่ครูที่สอนแบบปกติใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 โดยที่ครูแกนนำใช้อิทธิพลทางตรงเป็น 1.17 เท่าของการใช้อิทธิพลทางอ้อม ในขณะที่ครูที่สอนแบบปกติใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าครูแกนนำโดยใช้อิทธิพลทางตรงเป็น 2.83 เท่าของอิทธิพลทางอ้อมรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของทั้งครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติยังคงใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทองปอนค์ ชินวงศ์ (2530 : 63 –66) พบว่า ครูใช้อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลทางตรงร้อยละ 41.84 และ 17.91 ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตา ศรีไทย (2530 : 155-164) พบว่า ครูใช้อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลทางตรง ร้อยละ 52.92

และ 62.81 ตามลำดับเมื่อพิจารณาร้อยละของอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลทางตรงของทั้งครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติจะพบว่าใช้อิทธิพลทางอ้อมมากขึ้นแสดงให้เห็นว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไป ครูจึงมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจากแนวเดิมที่ครูเป็นผู้กำกับการเรียนการสอนในห้องเรียน แต่เพียงผู้เดียวในชั้นเรียนมาเป็นความร่วมมือกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะครูแกนนำจะใช้อิทธิพลทางอ้อมมากกว่าครูที่สอนแบบปกติซึ่งตรงกับผลการวิจัยของมอสโควิทซ์ (Moskowitz ,1976 : 135 – 157)ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนของครูที่สอนภาษาต่างประเทศดีเด่นตามความเห็นของนักเรียนที่เคยเรียนด้วย พบว่า ครูดีเด่นจะใช้อิทธิพลทางอ้อมมากกว่าครูทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญและครูดีเด่นจะใช้อิทธิพลทางตรงน้อยกว่าครูทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูแกนนำจะมีเทคนิควิธีสอนหลากหลายที่สามารถทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียนน่าสนใจ ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข พฤติกรรมการสอนของครูแกนนำเมื่อดูจากพฤติกรรมรายย่อยของอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ การใช้คำพูดชมเชยเกิดขึ้นร้อยละ 4.1 ในขณะที่ครูที่มีพฤติกรรมการสอนแบบปกติเกิดขึ้นเพียงร้อยละ 0.8 การถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกิดขึ้นร้อยละ 4.56 ในขณะที่ครูที่มีพฤติกรรมการสอนแบบปกติเกิดขึ้นเพียง 2.16 ครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียนเกิดขึ้นร้อยละ 1.33 ในขณะที่ครูที่สอนแบบปกติเกิดขึ้นเพียง ร้อยละ 0.36 พฤติกรรมของอิทธิพลทางอ้อมเป็นพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ทำให้ครูกับนักเรียนมีความใกล้ชิดสนิทสนม ซึ่งจะทำให้เกิดการร่วมมือและปรึกษาหารือกันในการทำกิจกรรมในระหว่างการเรียนการสอนเป็นการส่งเสริมบรรยากาศของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสนใจ อยากเรียนรู้และไม่เกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งสังเกตจากบรรยากาศการเรียนการสอนของครูแกนนำกับนักเรียนจะเป็นบรรยากาศของการเรียนที่มีทั้งความสนุกสนานเน้นวิชาการควบคู่กันไป

2.จากผลการวิจัยที่พบว่าครูแกนนำยังคงใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าอิทธิพลทางอ้อมโดยใช้อิทธิพลทางอ้อมและทางตรงร้อยละ 23.83 และ 27.85 ตามลำดับซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การสอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นการสอนภาษาที่สองในชั้นเรียนจะเป็นไปตามธรรมชาติเหมือนกับการสอนวิชาอื่น ๆ ไม่ได้ ถึงแม้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันจะเน้นการสื่อสารเพื่อนำไปใช้ แต่ครูผู้สอนเองยังคงต้องสอนกฎเกณฑ์ของภาษาและไวยากรณ์ด้วยซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการอธิบายเนื้อหา สังเกตได้จากการวิจัยครั้งนี้ทั้ง

ครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติพบว่าพฤติกรรมที่มากที่สุดของอิทธิพลทางตรงคือ ครูอธิบายเนื้อหาโดยครูแกนนำเกิดขึ้นถึงร้อยละ 10.23 และครูที่สอนแบบปกติเกิดขึ้นถึง 15.68 เป็นพฤติกรรมที่เกิดมากที่สุดในการสังเกต ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องอธิบายเนื้อหาและรูปแบบการฝึกก่อนที่นักเรียนจะฝึกด้วยตนเองโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา เรื่องของการออกเสียง ครูยังคงต้องให้นักเรียนออกเสียงเลียนแบบเทป เพื่อให้ได้เสียงที่ถูกต้องชัดเจนและ เพื่อเป็นการวางพื้นฐานทางภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง ดังนั้นโอกาสของการใช้อิทธิพลทางอ้อมของครูไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการชมเชย การให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นจึงน้อยลงไปประกอบกับการเรียนการสอนในปัจจุบันยังอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 พฤติกรรมของครูผู้สอนจึงค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไปตามแนวปฏิรูปการศึกษา ถึงแม้ว่าครูแกนนำจะยังคงใช้อิทธิพลทางอ้อมมากกว่าอิทธิพลทางตรงอยู่ แต่เมื่อมาดูร้อยละของพฤติกรรมแล้ว การใช้อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลทางตรงจะไม่แตกต่างกันมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่ผ่านมาการใช้อิทธิพลทางอ้อมของครูแกนนำน่าจะมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเนื่องจากครูแกนนำจะต้องมีการประเมินตนเองอยู่เสมอเพื่อปรับเป็นครูต้นแบบต่อไป

3. จากผลการวิจัยที่พบว่าครูที่สอนแบบปกติใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าทางอ้อม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่าครูที่สอนแบบปกติยังคงมีแนวการสอนที่ยึดติดกับรูปแบบการสอนแบบเก่าที่เห็นความสำคัญของครูผู้สอนมากกว่าผู้เรียนโดยพิจารณาได้จากร้อยละของพฤติกรรมการใช้อิทธิพลตรงมีถึงร้อยละ 40.55 ในขณะที่ใช้อิทธิพลทางอ้อมเพียงร้อยละ 14.32 เมื่อมาพิจารณาถึงพฤติกรรมย่อยที่เป็นอิทธิพลทางตรงในแต่ละพฤติกรรมพบว่า พฤติกรรมของครูที่สอนแบบปกติที่พบบ่อยคือ ครูอธิบายเนื้อหา ร้อยละ 15.68 และครูใช้คำสั่งและให้แนวทางถึงร้อยละ 15.49 จากการที่ครูมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ในลักษณะเช่นนี้ พฤติกรรมการตอบสนองของนักเรียนในส่วนที่เป็นพฤติกรรมการตอบสนองที่ไม่จำกัด อันได้แก่นักเรียนตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของตนเอง มีเพียงร้อยละ 0.98 นักเรียนกระตุ้นให้ครูหรือเพื่อนตอบร้อยละ 0.67 ส่วนพฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียนมีเพียง 1.48 ซึ่งพฤติกรรมของนักเรียนเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามแนวปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับยุคของการปฏิรูปการศึกษา แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่สอนแบบปกติยังคงต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทและพฤติกรรมการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเฉพาะในเรื่องของพฤติกรรมครูต้องมีการสร้างบรรยากาศที่มีความอบอุ่น เป็นมิตรและมีความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจของครู ซึ่งเอื้อให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และกล้า

แสดงออกซึ่งความคิดและความสามารถของตนเอง ครูที่สอนแบบปกติมีการใช้อิทธิพลทางอ้อมน้อยมากเมื่อพิจารณาจากรายการพฤติกรรมย่อย พบว่า ครูชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจมีเพียงร้อยละ 1.65 ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนมีเพียงร้อยละ 0.84 และจากการที่ผู้วิจัยได้เข้าสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูที่สอนแบบปกติ พบว่าครูยังใช้อำนาจของตนเองเป็นใหญ่ในการเรียนการสอน มีแนวการสอนที่ยังคงสอนกฎเกณฑ์ทางภาษาเป็นส่วนใหญ่โดยยึดหนังสือเรียนเป็นหลัก และยังไม่มีความหลากหลายในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องแนวการเรียนการสอนในปัจจุบัน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำมีการตอบสนองและการริเริ่มของนักเรียน ร้อยละ 34.52 และ 2.19 ตามลำดับ การตอบสนองคิดเป็น 15.77 เท่าของการริเริ่มของนักเรียน ส่วนนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ มีการตอบสนองและพฤติกรรมการริเริ่มร้อยละ 34.31 และ 1.48 ตามลำดับ การตอบสนองของนักเรียนเป็น 23.16 เท่าของการริเริ่มของนักเรียนซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ ทองปอนด์ ชินวงศ์ (2530 : 56-57) ที่พบว่านักเรียนมีการตอบสนองและการริเริ่มเพียงร้อยละ 15.22 และ 0.09 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติมีการตอบสนองและการริเริ่มเพิ่มมากขึ้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูได้มีการปรับพฤติกรรมการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข เรียนแบบมีส่วนร่วม และพัฒนากระบวนการคิด ดังนั้น พฤติกรรมของนักเรียนจึงมีการตอบสนองและการริเริ่มมากขึ้น ซึ่งไม่เหมือนการจัดการเรียนการสอนแต่เดิมที่ครูเป็นผู้นำในการเรียนการสอนโดยมีนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติตาม และปัจจุบันครูและนักเรียนจะมีบทบาทร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมนักเรียนในปัจจุบันจึงกล้าที่จะแสดงออก กล้าตอบสนอง และกล้าที่จะเป็นฝ่ายริเริ่มมากขึ้น เมื่อพิจารณาที่ร้อยละของพฤติกรรมระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติพบว่า การตอบสนองและการริเริ่มของนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจะมีมากกว่าครูที่มีสอนแบบปกติโดยที่นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำมีการตอบสนองเป็น 15.17 เท่าของการริเริ่ม ส่วนครูที่สอนแบบปกติจะมีการตอบสนองเป็น 23.16 เท่าของการริเริ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูแกนนำมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายไม่ยึดและสอนตามหนังสือเป็นหลักและใช้อิทธิพลทางอ้อมมากกว่าครูที่มีสอนแบบปกติ บรรยากาศของการสอนจึงมีความเป็นกันเองทำให้นักเรียนสนใจและกล้าเรียนรู้อารมณ์ร่วมกับครู

4. จากผลการวิจัยที่พบว่าความเจียมและความสับสนในชั้นเรียนของครูแกนนำ และครูที่สอนแบบปกติร้อยละ 11.6 และ 9.34 ตามลำดับ เป็นร้อยละที่สูงมากพฤติกรรมหนึ่ง ทั้งนี้จากการเข้าไปสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนอาจเป็นเพราะว่าทั้งครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติจะปล่อยช่วงเวลาท้ายชั่วโมงให้นักเรียนได้ทำงานที่ครูมอบหมายเช่น ทำแบบฝึกหัด ทำกิจกรรมกลุ่มซึ่งแต่ละกลุ่มก็ต้องปรึกษาหารือกันในการทำงานร่วมกัน โดยครูจะคอยเป็นผู้ชี้แนะ ในระหว่างการทำงานของนักเรียน หลังจากการอธิบายเนื้อหาเสร็จสิ้นตั้งนั้นในช่วงของการทำงาน ของนักเรียนจึงเป็นช่วงท้ายชั่วโมงก่อนหมดเวลาประมาณ 15 นาทีซึ่งมีทั้งความเจียมและความ สับสนเกิดขึ้นในชั้นเรียนและเป็นเวลานานพอสมควร

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า การพูดของครูกับการพูดของนักเรียนระหว่างใน ชั้นเรียนของครูแกนนำและครูที่สอนแบบปกติมีร้อยละที่ใกล้เคียงกัน โดยครูแกนนำพูดเป็น 1.34 เท่าของนักเรียนพูด และครูที่สอนแบบปกติ ครูพูดเป็น 1.48 เท่าของนักเรียนพูด แสดงให้เห็นว่า ครูพูดมากกว่านักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูใช้เวลาพูดส่วนใหญ่ในการอธิบายข้อมูล การ ออกคำสั่งให้แนวทาง ครูจะเป็นฝ่ายริเริ่มการกระทำก่อนเป็นส่วนใหญ่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วม ค่อนข้างจำกัด และมีโอกาสน้อยที่จะได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุย บิค เมย์ (1985 : 16-19) พบว่า ครูพูดร้อยละ 81.60 นักเรียนพูดร้อยละ 33.70 ผลวิจัยของ ทองปอนด์ ชินวงศ์ (2530 : 2530) พบว่า ครูพูดร้อยละ 59.75 นักเรียนพูด 15.31 และผล งานวิจัยของ ศุภกิจ ตรีนิคม (2530 : 75) ครูพูดร้อยละ 64.26 นักเรียนพูด 32.00 และ เมื่อมาพิจารณาผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ครูพูดน้อยลง และนักเรียนพูดมากขึ้น ซึ่ง ออเดรย์ แอลไรท์ (Andrey L. Wright , 1975 : 337-399) ได้เสนอเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองว่า ครูควรให้นักเรียนมีโอกาสมากที่สุด ครูควรพูดเพียงร้อยละ 25 และนักเรียนพูดร้อยละ 75 ของเวลาพูดทั้งหมดในชั้นเรียน และจากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทั้ง ครูแกนนำและครูที่สอนปกติยังพูดมากกว่านักเรียน แต่นักเรียนก็มีโอกาสพูดมากขึ้นกว่างานวิจัย ที่ผ่านมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พฤติกรรมการสอนของครูในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกมากขึ้นทั้งความคิด การกระทำโดยไม่ถูกจำกัดหรือถูกบังคับจาก ครูเหมือนแต่ก่อน แต่ครูก็ยังคงต้องพูดมากกว่านักเรียนเพื่อที่จะอธิบายกฎเกณฑ์ หลักไวยากรณ์ ทางภาษาก่อนที่จะให้นักเรียนมีอิสระในการฝึกภาษาด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องประกอบกับ ยังมี การวัดและประเมินผลนักเรียนด้วยการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษอยู่เสมอ

6. จากการวิจัยที่พบว่า การใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยของครูแกนนำ ร้อยละ 26.11 และ 22.94 โดยใช้ภาษาไทยเป็น 0.87 เท่าของภาษาอังกฤษ ตามลำดับ ส่วนครูที่สอนแบบปกติใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย เป็น 25.26 และ 27.33 ตามลำดับ โดยใช้ภาษาไทยเป็น 1.08 เท่าของการพูดภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่าครูแกนนำใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย ส่วนครูที่สอนแบบปกติจะใช้ภาษาอังกฤษน้อยกว่าการใช้ภาษาไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตา ศรีไทย (2530 : 155-164) ซึ่งศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูที่มีพฤติกรรมการสอนดีและศึกษาพัฒนาความรู้ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนดีระหว่างก่อนและหลังการสังเกตพฤติกรรม พบว่า ครูที่มีพฤติกรรมการสอนดีจะใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย และนักเรียนจะใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย

7. จากการวิจัยที่พบว่า การใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำคิดเป็น 29.56 และ 7.15 ตามลำดับ ส่วนการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติ คิดเป็น 30.60 และ 5.57 ตามลำดับนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติจะใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าการใช้ภาษาไทย สูงมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมการตอบสนองที่จำกัดของนักเรียนที่ผู้วิจัยกำหนดไว้มีถึง 4 พฤติกรรมที่ไม่สามารถแสดงออกเป็นภาษาไทยได้ ดังนั้นการใช้ภาษาอังกฤษจึงมีโอกาสมากกว่าการใช้ภาษาไทยของนักเรียน

8. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูปกติ จำนวน 37 คู่พบว่า นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 29 คู่และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษจำนวน 37 คู่ก็พบว่า มีจำนวนถึง 32 คู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่สูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่มีสอนแบบปกติซึ่งก็สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้บางส่วน แต่ก็ยังไม่เป็นข้อสรุปว่านักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจะมีเจตคติที่สูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติ เสมอไปเนื่องจากในจำนวน 37 คู่ไซ้ว่าจะแตกต่างกันทั้งหมด และการที่นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติจำนวนถึง 29 คู่ นั้นก็ยังไม่

ทราบแน่ชัดว่าจะแนบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำสูงอยู่ในระดับใด จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในรูปแบบที่แตกต่างกันจะมีแนวโน้มในการส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกัน โดยเมื่อพิจารณาถึงรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูแกนนำกับนักเรียนแล้วครูแกนนำจะใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เป็นอิทธิพลทางอ้อมมากกว่าครูที่สอนแบบปกติ โดยครูแกนนำใช้อิทธิพลทางตรงเพียง 1.16 เท่าของการใช้อิทธิพลทางอ้อม ในขณะที่ครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติจะใช้อิทธิพลทางตรงเป็น 2.83 เท่าของการใช้อิทธิพลทางอ้อม และทุกพฤติกรรมย่อยของอิทธิพลทางอ้อม ตั้งแต่พฤติกรรมที่ 1-7 จะเกิดขึ้นมากกว่าทุกพฤติกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอิทธิพลทางอ้อมของครูเป็นพฤติกรรมที่มีส่วนในการส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตา ศรีไทย (2530 : 155-164) พบว่า ผลการพัฒนาความรู้ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกับครูที่มีพฤติกรรมการสอนดีสูงกว่าก่อนการสังเกตพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการเข้าสังเกตพฤติกรรมของครูแกนนำและครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติ จะพบความแตกต่างของพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน อย่างชัดเจนโดยเฉพาะในด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งจะเป็นใน 2 ลักษณะคือ สร้างความสนุกสนาน เป็นกันเองกับนักเรียนควบคู่ไปกับการสอนเป็นวิชาการครูและนักเรียนโดยส่วนใหญ่จะมีบทบาทในการเรียนการสอนร่วมกัน ครูจะเป็นผู้จัดกิจกรรมและสร้างสถานการณ์จูงใจให้ผู้เรียนฝึกกิจกรรม เช่น การฝึกภาษาโดยใช้เพลงประกอบเกม มีการให้รางวัลนักเรียนที่ทำงานสำเร็จ ให้กำลังใจนักเรียนทุกคน มีเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการสอนอย่างมีหลักเกณฑ์ เมื่อมาพิจารณาพฤติกรรมการตอบสนองและพฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำ จะมีการตอบสนองที่ไม่จำกัดของนักเรียนร้อยละ 14.9 ในขณะที่นักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติมีเพียงร้อยละ 8.21 และพฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียนที่เรียนระหว่างครูแกนนำ และครูที่มีพฤติกรรมการสอนปกติ ร้อยละ 2.19 และ 1.48 ตามลำดับ พฤติกรรมการตอบสนองที่ไม่จำกัดของนักเรียนเป็นพฤติกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างอิสระไม่ว่าจะเป็นความคิดการตอบโต้คำพูดครูหรือเพื่อน การตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็นและการแสดงออกซึ่งความสามารถของตนเอง และจากงานวิจัยของ เฮอร์เบิร์ต ดับบลิว เซลิเกอร์ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนของนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ พบว่ากลุ่มผู้เรียนที่พยายามมีส่วนร่วมในการปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนมากจะได้คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาสูงกว่าอีกกลุ่มหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจากการวิจัยในครั้งนี้นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจะมีพฤติกรรมการตอบสนองที่ไม่จำกัดอันเป็น

พฤติกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนได้มาก นักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจึงมีเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษโดยส่วนใหญ่มากกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ อีกทั้งครูแกนนำเองจะได้รับการเข้าอบรมการจัดกระบวนการเรียนการสอนอยู่เสมอเพื่อพัฒนาตนเองให้มีมาตรฐานการสอนที่ดี เพื่อเตรียมการประเมินตนเองเป็นครูต้นแบบต่อไป ครูแกนนำจึงมีการพัฒนาการสอนของตนเองอยู่ประจำสม่ำเสมอซึ่งแตกต่างจากครูที่มีสอนแบบปกติที่อาจจะยังไม่มีเทคนิคการจัดการเรียนการสอนให้ได้เหมือนกับครูแกนนำ ดังนั้นบรรยากาศในการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูแกนนำจะมีลักษณะที่แตกต่างจากบรรยากาศในการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูที่สอนแบบปกติ ในชั้นเรียนของครูแกนนำจะมีลักษณะเป็นกันเอง ไม่ตึงเครียด มีวิธีการสอนและแบบการเรียนที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และมีความรู้ลึกซึ้งต่อการเรียนภาษาอังกฤษ มีการสอนเป็นกลุ่มย่อย ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันพร้อมทั้งพยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุดดังที่มูเอลเลอร์ (Mueller, 1971 : 290-297) ได้เสนอแนะแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไว้ว่า ครูควรสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัด สติปัญญา และความสามารถของนักเรียน พยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนมากที่สุดแล้วเลือกแบบเรียนและบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านวิชาการและการนำไปใช้
 - 1.1 เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในการนำรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพโดยตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอน
 - 1.2 เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในวิชาภาษาอังกฤษในการวิเคราะห์และศึกษาพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลทำให้นักเรียนมีเจตคติและผลสัมฤทธิ์การเรียนอยู่ในระดับผลการเรียนที่ดี
 - 2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับผลของการใช้รูปแบบ

ปฏิสัมพันธ์ที่เป็นอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลทางตรงของครูที่มีต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาต่าง ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้พัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ขวัญตา แต่พงษ์ไสรัก.2538. **การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในกิจกรรมการ เล่นน้ำ เล่นทราย แบบครุมีปฏิสัมพันธ์ และแบบครุไม่มีปฏิสัมพันธ์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน. 2541. **โครงการพิเศษการเรียนรู้...สู่ทักษะชีวิต.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน. 2544. **ประชาศึกษา 27 (มกราคม) :** 27-28

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน .2534. **การศึกษาพื้นฐาน เพื่อปวงชน.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ .

เชิดศักดิ์ ไชวาลิทธิ์.2520. **การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ.** กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ณัฐ อิมปีติวงศ์.2527. **ปฏิสัมพันธ์ทางวาระระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทองปอนด์ ชินวงศ์.2530. **ปฏิสัมพันธ์ทางวาระระหว่างครูและนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิพรัตน์ ลิ้มพะสุต. 2534. **การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรวัฒน์ นิจนตร.2526. **สภาพเชิงจิต-สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นใน
เขตกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

นรดี กิจบุรณะ.2538. **ผลของการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนต่อพฤติกรรม
ตั้งใจเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นป. 3 ที่มี
ความบกพร่องทางการได้ ยิน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นราวัลย์ กาญจนะประโชติ.2524. **การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูด้าน
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใน
โรงเรียนผู้ทำการใช้หลักสูตรในจังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประนอม สุรัสวดี. **มนุษย์สัมพันธ์กับการสอนภาษาอังกฤษ.** 2537.พิมพ์ครั้งที่ 2 .
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. **ทัศนคติ.** การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ประสิทธิ์ นรศาสน์.2525. **การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียน
มัธยมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์.** ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ .2539. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2529. **การสร้างและพัฒนาระบบทดสอบผลสัมฤทธิ์**. กรุงเทพฯ :
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิตรวัลย์ โกวิทวที.2536. **การปรับปรุงการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา**
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิสิทธิ์ บุญมาก.2533. **การศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองและความวิตกกังวลในการเรียน
ของนักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูในแบบที่ต่างกัน**. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต ภาควิชาสาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

มณี เป็นสุข. 2522. **“การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียน
วิชาวิทยาศาสตร์ชั้น ม.2 โดยใช้บทเรียนโปรแกรมการเรียนแบบศูนย์เรียนรวม
และการเรียนการสอนตามหลักสูตร สสวท.** “วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์ครั้น. 2542. **เทคนิคการสอน**. คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตร
และการสอนมหาวิทยาลัยรามคำแหง . (อัดสำเนา)

ระวีวรรณ ไม้แก้ว.2530. **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนัก
เรียนชั้นมัธยมศึกษา ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้อัตราส่วนของปฏิสัมพันธ์ทาง
วาจาที่เป็นอิทธิพลทางอ้อมต่ออิทธิพลทางตรงในระดับสูง**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลลิตา ศรีไทย.2530. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูและการศึกษา
การพัฒนาความรู้ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ในโรงเรียนเอกชนกรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาค
วิชาภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

วรรณิ ไชยวิมานนท์.2533. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารในห้อง
เรียนภาษาอังกฤษ โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วรรณิ ไตสงวน.2530. การใช้กิจกรรมส่งเสริมโดยมุ่งงานปฏิบัติในการสอนภาษาอังกฤษ
เกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 . วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาคศึกษาศาสตร์
บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิชากร, กรม.2539. **หลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2539.** กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา.

วิริยา สิทธิสาร.2530. การสำรวจความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ผู้ปกครองและครูชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร
โดยใช้วัตถุประสงค์แบบอูคม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เวณิกา บวรสิน.2541. **ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนด้านจูงใจและด้านปฏิ
สัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของครูระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศาลินา บุญเกื้อ. 2524. **การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู เด็กเร่ร่อน และเด็กปกติใน
โรงเรียนประถมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนวัดหลักสี่.** วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต สาขามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริพร ฉันทานนท์.2532. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครู และเวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภกิจ ตรีนิคม.2530. พฤติกรรมทางวาจาของครูและนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ.2526. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต .

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2529. ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต

สมถวิล ธนะโสภณ.2522. รายงานการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของครูและนักเรียนในวัยเรียนและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมพิศ ป. สัตยารักษ์.2530. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวน้อยภาษาและปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร : การวิเคราะห์พหุระดับ วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมโภชน์ เขี่ยมสุภาษิต.2524. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมโภชน์ เขี่ยมสุภาษิต. 2536. **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สันติภาพ สระบัว.2526. **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทศนคติเชิงวิทยาศาสตร์
และทัศนคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ระหว่างทัศนคติระดับประกาศนียบัตรประโยคมัธยม
เกษตรกรรมและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. แผนกเกษตรกรรม วิทยาลัย
เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

สุนันทา พากเพียร.2530 **การสำรวจความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน
ผู้ปกครอง และครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร
โดยใช้วัตถุประสงค์แบบอุดม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2530.**

สุพัฒน์ สุกมลสันต์. 2532.**การอภิเคราะห์และการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระหว่างปี พ.ศ. 2515-2530. กรุงเทพมหานคร :**
สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

สุภาพร พรพิบูลย์.2520.**กิริยาร่วมทางวาระระหว่างนักศึกษาฝึกสอนระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาระดับสูงกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิตภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

สุมน อมรวิวัฒน์.2528. **ครูที่ไม่สอนจะเป็นครูหรือคิดอย่างครู**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
มูลนิธิโกมลคีมทอง .

อรรวรรณ ภัสสรศิริ.2526. **การประยุกต์ใช้บทเรียน วิชาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ
ประกอบการใช้สื่อประสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปทุมวิไล
จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.**

ภาษาอังกฤษ

Allen, P, and others.1984. The Communicative Orientation of Language Teaching : An Observation Scheme. In on TESOL'83, pp. 231-251. Edited by Jean Handscombe, Richard A. Orem and Barry P. Taylor. Washington D.C.

Allwright, D.1983. Classroom-Centered Research on Language Teaching and hearing : A Brief Historical Overview. *TESOL Quarterly* 17 (June) : 191-202

Allwright, D. 1988.*Observation in the Classroom Language*. London : Longman Group.

Allport, G.W. 1968. *The handbook of Social Psychology*. In the Nature of Attitudes Change. Edited by M.J. McGuire Massachusette : Addison-Wesley Publishing : 256 V.3

Allwright, R.L.1983. Classroom-Centered Research on Language Teaching and Learning : A Brief Historical Overview. *TESOL Quarterly* 17 (July) : 191-204

Allwright, R.L.1984. The Importance of Interaction in classroom Language Learning. *Applied linguistics* 5 : 156-171

Amidon, E. and Flanders. N. 1967. Interaction Analysis As A Feedback system. In E.J. AMIDON and J.B. Hough (eds) *Interaction Analysis Theory Reseach and Application*. Massachusetts : Addison.

- Amidon, E. and Giamatheo, 1967. The Verbal Behavior of Supervisor Elementary Teacher. pp. 186-188 In **Interaction Analysis : Theory , Research and Application** Edited by Edmund J.A. and John B.Hough.Massachusetts : Addison – Wesley Publishing Company .
- Arishi, A.Y. 1984. A study of EFL Teachers' Behavior in EFL Classes in Saudi Arabia **Dissertation Abstracts International**. 44 (June) : 3627 A
- Bailey, L.1975. An observational Method in the foerign Language Classroom, A Closer Look at Interaction Analysis. **Foreign Language Annals** 8 (December) : 335-344.
- Bellack , A. A. 1963.**Theory and Researh in Teaching**. New York : Teachers College Columbia University Burreau of Publication.
- Best, J. and Kahn, J. 1986. **Research in Education**. New Delhi : Prentice-Hall.
- Best, J. C. 1981 .**Research in Education**. 4 th ed. Englewood Cliffs : Prentice-Hall.
- Bloom, B.S. and Others. 1971. **Handbook on Formative and Sumative Evaluation of Student Learning**. New York : McGaw-Hill. Book Company, : 228-230.
- Bloom, B. S. 1976 . **Human Characteristics and School Learning**. New York. McGraw-Hill Book : 167-176 .
- Borg, W. R., and Gall, M . D. 1989. **Education Research : An Introduction**. 5 th ed. New York : Longman .

- Bower, G. H. , and Hilgard, E. R. 1981 .**Theories of Learning**. 5 d ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Brumfit, C.J. , and Johnson, K., eds.1979. **The Communicative Approach to Language Teaching**. Oxford : Oxiford University Press .
- Calthard, M., and Montegomeny. M.1981. **Studies in Discourse Analysis**. London : Routledge and Kegan Paul, : 4-5.
- Candlin, C.N. and Winddowson, H.G. eds.1987. **Classroom Interaction**. Oxford University Press.
- Cartwright, C .and Cartwright, G. P. 1984. **Developing Ohservation Skills**. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Chandron, C. 1988. **Second Language Classrooms : Research on Teaching and Learning**. Cambridge University Press, : 10
- Clark, J. 1969. The Pennsylvania Project and the Audio-Lingual vs Tradition Question. **The Modern Language Journal** 53 (October) : 388-396.
- Cangemi, M.C. 1972. A Study of Relationships among Verbal Interaction Student Achievement and Attitude in Selected Two and Four Year College General Chemistry Classes. Doctoral Dissertation, New York University, . **Dissertation Abstracts International**. Abstract No. 68303. V.33-02 p.0628
- Day, R.R. 1974. Student Participation in the ESL Classroom or Some Imperfections in Practice. **Language Learning** 34 : 69-101.

- Dunkin, M. J. , and Biddle, B. J. 1974. **The Study of Teaching** New York : Holt, Rinehart and Winston, : 44.
- Durr, T. A. 1980. **Lesson Planning and Classroom Presentation for Communication Learning**. Document of English Section Supervisory Unit, General Education Department, Ministry of Education, December.
- Ekoocha, E. O.1986. "Correlates of Science Achievement : A Study of U.S. 5 the Grade Students. " **Dissertation Abstracts International** 47 (December) : 2103-4
- Ellis, R. 1986.**Understanding Second Language Acquisition**. Oxford : Oxford University Press, : 148.
- Ellis, R.1984. " The Role of Instruction in Second Language **Acquisition-In Language Learning in Formal and Informal Contexts**, pp. 19-37 Edited by D.M. Sinaleton and D.G. Little, (11-13 September) : 26
- Evertson, C. M., and Green, J. L.1986. " Observation as Inquiry and Method. "In **Handbook of Research on Teaching**, pp. 162-213. Edited by Merlin C. Wittrock. New York : Macmillian Publishing Company.
- Evertson, C. and Holly, F. 1983. "Classroom Observation. "In **Handbook of Teacher Evaluation**, pp. 90-109. Edited by Jason Millman London : Sage Publication.
- Eysench, H, J. and Meil, R.1972. **Encycloedia of Psychology**. Vol 1. London : Scorch Press, : 28

- Fanselow, J. 1977. "Beyond Rashomon-Conceptualizing and Describing the Teaching Act. *TESOL Quarterly* 11 (March) : 17-39.
- Ferguson, D.M. and Horwood, L.J. 1992. "Attention Deficit and Reading Achievement." *J. Child Psycho. Psychiat.* 33 : 375-385.
- Findley, W. A. 1967. Rationale for Evaluation of Item Discrimination Statistics. In *Principle of Education and Psychological Measurement : A Book of Selected Reading*, pp.379. Edited by W. Mehrens and R. Ebel Chicago : R. and McNally and Company.
- Finocchiaro, M., and Bonomo, M. 1973. *The Foreign Language : A Guide for Teachers*. New York : Regents Publishing Company.
- Flanders, N. A. 1970. *Analysis teaching Behavior*. Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company.
- Frankel, E. 1962. ' A Comparative Study of Achieving and Under Achieving High School Boys of High Intellectual Ability. " *Reading in Education Psychology*. New York : The Macmillan Company, 176-719
- Gaies, S. 1987. "The Investigation of Language Classroom Processes." In *Methodology in TESOL*, pp. 329-338. Edited by Michael Long and Jack Richards. New York : New York : Newbury House Publisher.
- Gagne R. M. 1970. *The Condition of Learning*. 2 nd. ed. , New York : Holt Rinehart and Winston , 41-45.

- Gardner, R.C. and Lambert, W.E. 1972. **Attitude and Motivation in Second Language Learning**. Rowley, Mass : Newbury-House, 14
- Gardner, R. C. , and Lambert, W.E. 1959. Motivation Variables in Second Language Learning. **Canadian Journal of Psychology** 13 , 266-272.
- Gardner, R.C. 1985. **Social Psychology and Second Language Learning : The Role of Attitudes and Motivation**. London : Edward Arnold.
- Harmartz, C. 1978. "Interaction in the Language Classroom. " **Forum** 16 (October) : 37-38.
- Henrick, M. and Kenedy. D. 1968. "Multi-Level Grouping of students in the Modern Foreign-Language Program. " **Foreign Language Annals** 2 , 200-204.
- Hofman, J.E. and Zak, I. 1969. Interpersonal Control and Attitude Change in a Cross-Cultural Situation. **Journal of Social Psychology**. 78 : 165-171.
- Holmes, J. 1986. Classroom Interaction and the Second Language. **Learner. Guidelines** 8 (December) : 19-30
- Hymes, D. 1970. "On Communicative Competence. " **In The Communicative Approach to Language Teaching**, pp. 5-26. Edited by C.J. Brumfit and K. Johnson. Oxford : Oxford. University Press.
- Jacobovits, L. A. 1971. **Foreign Language Learning : A Psycholinguistic Analysis of the Issues**. Rowley, Massachusetts : Newbury House.

- Jarvis, G. A. 1968. A Behavioral Observation System for Classroom Foreign Language Skill Acquisition Activities. **The Modern Language Journal** LU (October) : 335-341
- Johnson, A. 1967. Note on a Suggest Index of Item Validity : the U – L Index . In **Principle of Education and Psychological Measurement : A Book of Selected Reading** , pp.379. Edited by W. Mehrens and R. Ebel Chicago : R. and McNally and Company .
- Kanchana P. 1981. "Learning English in Thailand : Affective, Demographic, and Cognitive Factors. " **Doctoral Dissertation** University of New Mexico , 25
- Kardin, A.E. 1975. **Behavior Modification in Applied Setting**. Illinois : The Dorsey.
- Krashen, S D. 1968. **Second Language Acquisition and Second Language Learning**. New York : Pergamon Press. 1981 : 23 (36)
- Lahaderhe, H.M. "Attitudinal and Intellectual Correlated of Attention A Study of Four Fifth-Grade Classroom. " **Journal of Education Psychology**. 59 : 320-324
- Lahaderhe, H.M. 1968. Attitudinal and Intellectual Correlated of Attention A Study of Four Fifth-Grade Classroom **Journal of Education Psychology** 59 : 320-324.
- Larsen-Freeman, D.1976. "An Explanation for the Morpheme Acquisition Order of Second Language Learners. " **Language Learning** 26 (June) 125-134.
- Lawrenz, F. 1976. Students Perception of the classroom Learning Environment in Science Teaching, Chemistry and Physics. " **Journal of Research in Science Teaching** 19(July) : 315-323)

- Lier, L.V. 1988. *The Classroom and the Language Learner*. New York : Langman Inc, 98-99
- Long, M. 1980. "Inside the ' Black Box ' : Methodological Issue in classroom Research on Language Learning. *Language Learning* 30 (June) : 1- 42.
- Martin, G. and Pear. J. 1978. *Behavior Modification : What it is and how to do*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Maurice, K. 1985. Communicative Language Teaching in Thailand : Communicative or Confused? *Passa xv* (December) : 15-30.
- May,T. B A. 1985 .Analyzing Input and Interaction in Second Language Classroom. *RELC Journal* 16 (June)
- McGuire, William J. 1969." The nature of Attitudes and Attitude" Change, " In the *Handbook of Social Psychology*. Massachusetts : Ginn and Company .
- Mehrens , W. and I. L. 1975. *Standardized Tests in Education*. New York Holt, Rinchart and Winston .
- Moskowitz, G. 1976. The Classroom Interaction of Outstanding Foreing Language Teachers. *Foreign Language Annala* 9(April) : 135-157.
- Miller, L.K. 1980 . *Principles of Everyday Behavior Analysis*. 2 d ed. California : Wodsorth.

- Mueller, T.H. 1971. Student Attitude in the Basic French Courses at the University Of Kentucky. *The Modern Language Journal* (May) : 290-297
- Nearhoff, E.O. 1971. An Examination of Teacher-Pupil Interaction in Third-Year French Class *Dissertation Abstracts International*. 32 (September) : 1400
- Nelson, L. N. 1966. Teacher Leadership : An Empirical Approach to Analyzing Teacher Behavior in the classroom. *The Journal of Teacher Education* 17(Winter) : 417-425.
- Ober, R. et al. 1971. *Systematic Observation of Teaching : An Interaction Analysis Instructional Strategy Approach*. New Jersey : Prentice – Hall .
- Page, G.T. and Thomas, J.B. 1977. *International Dictionary of Education*. New York : Nicholas Publishing Company.
- Papalio, A. 1976. *Learning-Centered Language Teaching*. Massachusetts : Newbury House, 29.
- Politzer, R. and Weiss, L. 1970. Characteristics and Behaviors of the Successful foreign Language Teacher. Stanford Center for Research and Development in teaching, Technical Report No. 5 , Stanford University, 1969 (Politzer, Robert. "some Reflections on Good and Bad Teaching Behaviors. *Language Learning* 20 (June) : 31-43.
- Savignon, S. J. 1983. *Communicative Competence : Theory and Class Practice*. Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company.

- Savignon, S. 1972. **Communicative Competence : An Experiment in Foreign Language Teaching**. Montreal : Marcel Dider.
- Schumann, J. H. 1964. Affective Factors and the Problems of Age in Second Language Acquisition. **Language Learning**. (December) 209-233.(38)Wertherimer
- Scott, R. 1981. Speaking. In **Communication in the Classroom**, pp. 70-77. Edited by Keith Johnson and Keith Morrow. Essex : Longman Group .
- Seliger, H. W. 1983.Learner Interaction In the Classroom and Its Effects on Language Acquisition. In **Classroom-Oriented Research in Second Language Acquisition**, pp. 246-267. Edited by Herbert W. Seliger and Michael H. Long Rowley : Newburry House Publishs , 251 , 246-247.
- Seliger, H.W. 1977.Does Practice Make Perfect ? A Study of Interaction Patterns and L2 Competence. **Language Learning 27** : 263-278.
- Stavin, R.E. 1988. **Education Psychology : Theory in to Practice**. 2 nd ed. Prentice Hall .
- Stiles, L J. 1950. and Dorsey, Mattie F. **Democrolic Teaching in Secondary School**. New York, J.B. Lippincott Company.
- Staub, R.W. 1990. The Effect of Publicly Posted Feedback on Midle School Students ' Disruptive Hallway Behavior. **J Education and Treatment of Children. 13** (Aug) : 249-257.
- Taylor, B. P. 1983. Teaching ESL : Incorporating a Communicative, Student-Centered Component. **TESOL Quarterly 17**(March) : 69-87.

Terry P. G. & Thomas J.B.1977. with Marshall, A.R. **Interational Dictionary of Education.**

Nichols Publishing Company.

Thibaut, J.W.,and Kelley , H.H. 1959. **The Social Psychology of Groups.** New York :

Willey.

Thurstone, L.1982. **Attitude can by Measurred.** New York : John Wiley and Sons.

Triandis, H. C. 1971.**Attitude and Attitude Change.** New York : John Wiley and Sons.

Ullman, R. and Geva, other. 1984 .Approaches to Observation in Second Language Classes. In **English Language Teaching Documents : 119.** pp 113-123. Edited by Christopher Brumfit. Oxford : Pergamon Press.

Vander-Mars, H. Effects of Specific Verbal Praise on off-Task Behavior of Second-Grade Students in Physical Education. "**Journal of Teaching in Physical Education.** 8(2), 1989 : 162-169.

Watson J. ,and Hill ,A.1984. **A Dictiomy of Communication and Media Studies.**

London : Edward Arnold (Publishers) .

Webster 's 1984. **Ninth New Collegiate Dictionary.** Massachusetts :Merriam-Webster , 114

Wing, B. H. 1987. **The Linguistic and Communicative Functions of Foreign Language**

Teacher Talk. In **Foreign Language Teaching : A Reseach Perspective,** pp. 158-

173. Edited by B. Vanpatten, T.R. Dvrak and J.F. Lee New York : Newburry House

Publishers.

Wright, A. L. 1975. "Initial Techniques in Teaching English as a Second Language.

"Special Issue : **The Art of TESOL**, Part Two. English Teaching Forum XIII

(No.3) : 337-340.

Yee, A. H. 1971. **Social Interaction in Education Setting**. Englewood Cliffs, Prentice-Hall

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

1. อาจารย์กุศยา แสงเดช	อาจารย์ 3 ระดับ 9 โรงเรียนสายน้ำทิพย์
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. อาจารย์สุพักตรา เวสสุริย์	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาต่างประเทศ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
3. อาจารย์ถาวร ทิสทองคำ	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาต่างประเทศ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีไล แย้มงามเหลือ	อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ฉวี สังเนตร	ศึกษานิเทศก์ 7 หัวหน้าฝ่ายวิจัยและ
การประเมินผลทางการศึกษา สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
3. อาจารย์สุวรรณี โกศการิกา	อาจารย์ 2 ระดับ 7 หัวหน้าฝ่ายแนะแนว
โรงเรียนคลองนาเกลือน้อย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0302(2700.0603)2873

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

15 ธันวาคม 2543

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิไล แยมงามเหลือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางรุ่งสุรีย์ สิงหวาข นิเทศชั้นปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการศึกษาปริญญาโท สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "การศึกษาด้านจิตวิทยาพัฒนาการ รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในขณะนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามเจตคติ และ แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ที่นิเทศสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

15 ธันวาคม 2543

(รองศาสตราจารย์ ดร.เจี๊ยงวิชนี นิมนทกุล)
รองคณบดีฝ่ายจัดการศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา (ระดับบัณฑิตศึกษา)

โทร. 218-2682

ที่ ทม0302(2700.0603)2870

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระยาไท กรุงเทพฯ 10330

/5 ธันวาคม 2543

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์กุศยา แสงเคหา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางรุ่งสุรีย์ สิงหราช นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเชิงวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ ปิตยานนท์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่นิสิตสร้าง ขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เจงรีณี นิมนวล)

รองคณบดีฝ่ายจัดการศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา (ระดับบัณฑิตศึกษา)

โทร. 218-2682

ที่ ทม0302(2700.0603)2864

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

15 ธันวาคม 2543

เรื่อง ขออนุญาตเข้าสังเกตการณ์

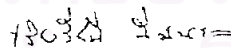
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดระฆังโฆสิตอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางรุ่งสุรีย์ สิงหราช นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการศึกษาดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเชิงวิเคราะห์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลโดยสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในวิชาภาษาอังกฤษ ของ อาจารย์ชวนชม เขี่ยมหัทธนะ ในระหว่างวันที่ 8 มกราคม 2544 ถึง วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2544 ทั้งนี้ นิสิตจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุมัติให้ นางรุ่งสุรีย์ สิงหราช ได้เข้าสังเกตและวิเคราะห์ในเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

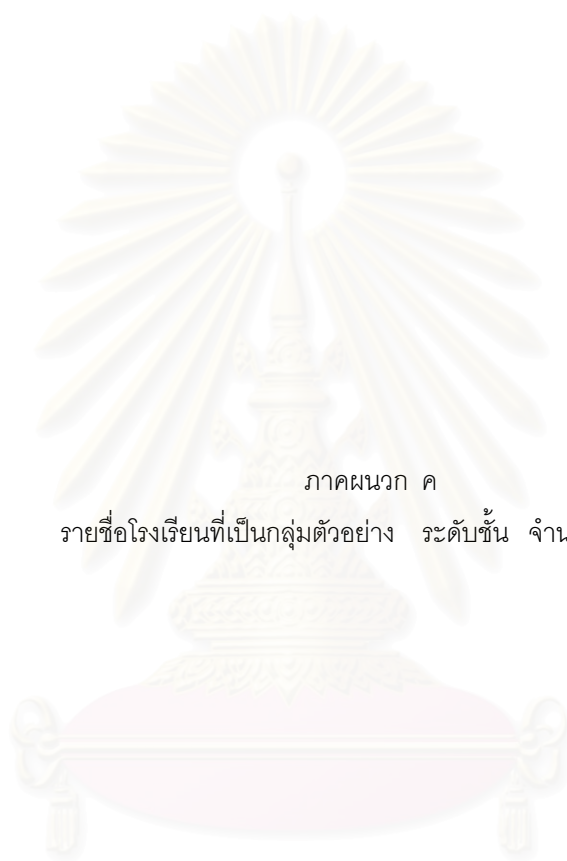
(รองศาสตราจารย์ ดร.เริงรชนี นิมวงษ์)

รองคณบดีฝ่ายจัดการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา (ระดับบัณฑิตศึกษา)

โทร. 218-2682

ภาคผนวก ค

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้น จำนวนนักเรียน

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ชั้น	ประเภทครูผู้สอน	สพอ.	จำนวนนักเรียน
1. วัดบางหญ้าแพรก	ป.6/4	แกนนำ	พระประแดง	35
2. วัดกลาง	ป.6/1	แกนนำ	พระประแดง	31
3. วัดสวนส้ม	ป.6/3	แกนนำ	พระประแดง	33
4. พलयงาตุรจินดา	ป.6/2	แกนนำ	พระประแดง	23
5. วัดบางกระสอบ	ป.6	แกนนำ	พระประแดง	13
6. วัดมงคลโคธาวาส	ป.6/1	แกนนำ	บางบ่อ	28
7. ชุมชนบางบ่อ	ป.6/2	แกนนำ	บางบ่อ	41
8. วัดแหลมฟ้าผ่า	ป.6/2	แกนนำ	พระสมุทรเจดีย์	30
9. วัดครุใน	ป.6/2	ปกติ	พระประแดง	28
10. วัดครุนอก	ป.6/2	ปกติ	พระประแดง	17
11. วัดปานประสิทธิ์าราม	ป.6	ปกติ	บางบ่อ	34
12. วัดสร้างไศก	ป.6.	ปกติ	บางบ่อ	28
13. วัดไตรมิตรวราราม	ป.6.	ปกติ	พระสมุทรเจดีย์	31
14. คลองสองพี่น้อง	ป.6/1	ปกติ	พระสมุทรเจดีย์	26
15. วัดหนามแดง	ป.6/2	ปกติ	บางพลี	34
16. วัดราษฎร์โพธิ์ทอง	ป.6	ปกติ	เมือง	34
รวม		8		466

ตารางที่ 15 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
ก่อนเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนจำนวน
64 คู่โดยใช้สถิติทดสอบค่า t

คู่ที่	หมายเลข	ครูแกนนำ			ครูที่สอนแบบปกติ			t
	โรงเรียน	N	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.	
1	1,9	35	13.77	4.35	28	23.43	3.37	-9.923*
2	1,10	35	13.77	4.35	17	12.71	3.7	0.918
3	1,11	35	13.77	4.35	34	14.65	6.01	-0.691
4	1,12	35	13.77	4.35	28	12.31	4.95	0.978
5	1,13	35	13.77	4.35	31	11.97	3.93	1.769
6	1,14	35	13.77	4.35	26	12.65	5.25	0.883
7	1,15	35	13.77	4.35	34	9.97	4.18	3.699*
8	1,16	35	13.77	4.35	34	12.88	4.68	0.817
9	2,9	31	12	4.91	28	23.43	3.37	-10.511*
10	2,10	31	12	4.91	17	12.71	3.7	-0.561
11	2,11	31	12	4.91	34	14.65	6.01	-1.952
12	2,12	31	12	4.91	28	12.61	4.95	-0.472
13	2,13	31	12	4.91	31	11.97	3.93	0.029
14	2,14	31	12	4.91	26	12.65	5.25	-0.482
15	2,15	31	12	4.91	34	9.97	4.418	1.786
16	2,16	31	12	4.91	34	12.88	4.68	-0.741
17	3,9	33	11.39	3.53	28	23.43	3.37	-13.60*
18	3,10	33	11.39	3.53	17	12.71	3.7	-1.26
19	3,11	33	11.39	3.53	34	14.65	6.01	-2.712*
20	3,12	33	11.39	3.53	28	12.61	4.95	-1.084

คู่มือ	หมายเลข	คุณภณน้ำ			คหุทลลอนแบบปกติ			t
	โรงเรียน	N	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.	
21	3,13	33	11.39	3.53	31	11.97	3.93	-0.614*
22	3,14	33	11.39	3.53	26	12.65	5.25	-1.051*
23	3,15	33	11.39	3.53	34	9.97	4.18	-1.508*
24	3,16	33	11.39	3.53	34	12.88	4.68	-1.474*
25	4,9	23	13.04	4.2	28	23.43	3.37	-9.582
26	4,10	23	13.04	4.2	17	12.71	3.7	0.269
27	4,11	23	13.04	4.2	34	14.65	6.01	-1.185*
28	4,12	23	13.01	4.2	28	12.61	4.95	0.34
29	4,13	23	13.04	4.2	31	11.97	3.93	0.956
30	4,14	23	13.04	4.2	26	12.65	5.25	0.288
31	4,15	23	13.04	4.2	34	9.97	4.18	2.713
32	4,16	23	13.04	4.2	34	12.88	4.68	0.136
33	5,9	13	10.62	5.85	28	23.43	3.37	-7.348*
34	5,10	13	10.62	5.85	17	12.71	3.7	-1.127*
35	5,11	13	10.62	5.85	34	14.65	6.01	-2.097
36	5,12	13	10.62	5.85	28	12.61	4.95	-1.063*
37	5,13	13	10.62	5.85	31	11.97	3.93	-0.764*
38	5,14	13	10.62	5.85	26	12.65	5.25	-1.060*
39	5,15	13	10.62	5.85	34	9.97	4.18	-0.333*
40	5,16	13	10.62	5.85	34	12.88	4.68	-1.252*
41	6,9	28	20.82	18.33	28	23.43	3.37	-0.74
42	6,10	28	20.82	18.33	17	12.71	3.7	-2.268*
43	6,11	28	20.82	18.33	34	14.65	6.01	1.708
44	6,12	28	20.82	18.33	28	12.61	4.95	2.289*
45	6,13	26	20.82	18.33	31	11.97	3.93	2.504*
46	6,14	28	20.82	18.33	26	12.65	5.25	-2.260*
47	6,15	28	20.82	18.33	34	9.97	4.18	3.367*
48	6,16	28	20.82	18.33	34	12.88	4.68	2.233*

คู่ที่	หมายเลข โรงเรียน	ครูแกนนำ			ครูที่สอนแบบปกติ			t
		N	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.	
49	7,9	41	12.71	5.73	28	23.43	3.37	-9.757*
50	7,10	41	12.71	5.73	17	12.71	3.7	0.001
51	7,11	41	12.71	5.73	34	14.85	6.01	-1.421
52	7,12	41	12.71	5.73	28	12.61	4.95	0.077
53	7,13	41	12.71	5.73	31	11.97	3.93	0.649
54	7,14	41	12.71	5.73	26	12.65	5.25	0.039
55	7,15	41	12.71	5.73	34	9.97	4.18	2.386*
56	7,16	41	12.71	5.73	34	12.88	4.68	-0.146
57	8,9	30	11.97	4.54	28	23.43	3.37	-10.968*
58	8,10	30	11.97	4.54	17	12.71	13.7	-0.605
59	8,11	30	11.97	4.54	34	14.65	6.01	-2.027*
60	8,12	30	11.97	4.54	28	12.61	4.95	-0.512
61	8,13	30	11.97	4.54	31	11.97	3.93	-0.001
62	8,14	30	11.97	4.54	26	12.65	5.25	0.52
63	8,15	30	11.97	4.54	34	9.97	4.18	1.822
64	8,16	30	11.97	4.54	34	12.88	4.68	-0.794

*p < .05

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำกับนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติพบว่านักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจำนวน 37 คู่มีเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกับนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติและมี 27 คู่ที่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำและนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติ จำนวน 64 คู่โดยใช้สถิติทดสอบค่า t

คู่ที่	หมายเลข	ครูแกนนำ			ครูที่สอนแบบปกติ			t
	โรงเรียน	N	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.	
1	1,9	35	167.97	22.6	28	192.5	24.85	-0.748
2	1,10	35	167.97	22.6	17	183	17.33	0.875
3	1,11	35	167.97	22.6	34	173.09	18.28	3.012*
4	1,12	35	167.97	22.6	28	187.43	22.32	0.095
5	1,13	35	167.97	22.6	31	187.61	31.83	0.052
6	1,14	35	167.97	22.6	26	186.58	21.32	0.246
7	1,15	35	167.97	22.6	34	188.91	24.26	-0.166
8	1,16	35	167.97	22.6	34	188.65	24.54	-0.119
9	2,9	31	196.52	19.83	28	192.5	24.85	0.681
10	2,10	31	196.52	19.83	17	183	17.33	2.453*
11	2,11	31	196.52	19.83	34	173.09	18.28	4.937*
12	2,12	31	196.52	19.83	28	187.43	22.32	1.646
13	2,13	31	196.52	19.83	31	187.61	31.83	1.322
14	2,14	31	196.52	19.83	26	186.58	21.32	1.809
15	2,15	31	196.52	19.83	34	188.91	24.26	1.388
16	2,16	31	196.52	19.83	34	188.65	24.54	1.427
17	3,9	33	167.64	19.4	28	192.5	24.85	-4.299*
18	3,10	33	167.64	19.4	17	183	17.33	-2.849*
19	3,11	33	167.64	19.4	34	173.09	18.28	0.241
20	3,12	33	167.64	19.4	28	187.43	22.32	-3.663*

คู่มือ	หมายเลข	คุณภณน้ำ			คุณภณแบบปกติ			t
	โรงเรียน	N	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.	
21	3,13	33	167.64	19.4	31	187.61	31.83	-3.008*
22	3,14	33	167.64	19.4	26	186.58	21.32	-3.524*
23	3,15	33	167.64	19.4	34	188.91	24.26	-3.971*
24	3,16	33	167.64	19.4	34	188.65	24.54	-3.894*
25	4,9	23	193.22	19.1	28	192.5	24.85	0.116
26	4,10	23	193.22	19.1	17	183	17.33	1.764
27	4,11	23	193.22	19.1	34	173.09	18.28	3.971*
28	4,12	23	193.22	19.1	28	187.43	22.32	0.998
29	4,13	23	193.22	19.1	31	187.61	31.83	0.804
30	4,14	23	193.22	19.1	26	186.58	21.32	1.15
31	4,15	23	193.22	19.1	34	188.91	24.26	0.748
32	4,16	23	193.22	19.1	34	188.65	24.54	0.789
33	5,9	13	162.31	26.1	28	192.5	24.85	-3.499*
34	5,10	13	162.31	26.1	17	183	17.33	-2.472*
35	5,11	13	162.31	26.1	34	173.09	18.28	-1.366
36	5,12	13	162.31	26.1	28	187.43	22.32	-2.998*
37	5,13	13	162.31	26.1	31	187.61	31.83	-2.743*
38	5,14	13	162.31	26.1	26	186.58	21.32	-2.903*
39	5,15	13	162.31	26.1	34	188.91	24.26	-3.186*
40	5,16	13	162.31	26.1	34	188.65	24.54	-3.145*
41	6,9	28	188.32	24.44	28	192.5	24.85	-0.634
42	6,10	28	188.32	24.44	17	183	17.33	0.852
43	6,11	28	188.32	24.44	34	173.09	18.29	2.729*
44	6,12	28	188.32	24.44	28	187.43	22.32	0.143
45	6,13	28	188.32	24.44	31	187.61	31.83	0.096
46	6,14	28	188.32	24.44	26	186.58	21.32	0.28

คู่ที่	หมายเลขโรงเรียน	ครูแกนนำ			ครูที่สอนแบบปกติ			t
		N	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.	
47	6,15	28	188.32	24.44	34	188.91	24.26	-0.095
48	6,16	28	188.32	24.44	34	188.65	24.54	-0.052
49	7,9	41	169.78	28	28	192.5	24.85	-4.230*
50	7,10	41	169.78	16.7	17	183	17.33	-2.672*
51	7,11	41	169.78	16.7	34	173.09	18.28	-0.811
52	7,12	41	169.78	16.7	28	187.43	22.32	-3.559*
53	7,13	41	169.78	16.7	31	187.61	31.83	-2.838*
54	7,14	41	169.78	16.7	26	186.58	21.32	-3.408*
55	7,15	41	169.78	16.7	34	188.91	24.26	-3.897*
56	7,16	41	169.78	16.7	34	188.65	24.54	-3.011*
57	8,9	30	193.97	20.46	28	192.5	24.85	0.244
58	8,10	30	193.97	20.46	17	183	17.33	1.95
59	8,11	30	193.97	20.46	34	173.09	18.28	4.281*
60	8,12	30	193.97	20.46	28	187.61	22.32	1.16
61	8,13	30	193.97	20.46	31	187.61	31.83	0.93
62	8,14	30	193.97	20.46	26	186.58	21.32	1.318
63	8,15	30	193.97	20.46	34	188.91	24.26	0.904
64	8,16	30	193.97	20.46	34	188.65	24.54	0.945

*p < .05

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษก่อนเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำกับนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติพบว่านักเรียนที่เรียนกับครูแกนนำจำนวน 37 คูมีเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกับนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนแบบปกติและมี 27 คู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคผนวก ง
รายละเอียดในการหาความเที่ยงในการสังเกต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤติกรรม	ความถี่ของ ครั้งที่ 1		ความถี่ของ ครั้งที่ 2		ร้อยละของ ครั้งที่ 1		ร้อยละของ ครั้งที่ 2		ร้อยละของ ความแตกต่าง	
	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท
26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	8	55	7	58	0.68	4.65	0.6	5	0.08	0.35
28	13	48	10	43	1.1	4.06	0.86	3.7	0.24	0.36
29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	50		56		5.07		5		0.07	
31	15		17		1.27		1.46		0.19	
32	20		22		1.89		1.89		0.2	
33	10		13		0.85		1.12		0.27	
34	5		5		0.42		0.43		0.01	
35	-		-		-		-		-	
รวม	1.183		1.181		1.183		1.181		8.97	

$$r = \frac{P_o - P_e}{1.00 - P_e}$$

$$P_o = 1.00 - \left(\frac{8.97}{100} \right) = 1.00 - 0.0897 = 0.9103$$

$$P_e = \left(\frac{6.34}{100} \right) + \left(\frac{5.92}{100} \right) = 0.0634 + 0.0592 = 0.1226$$

$$\text{แทนค่า } r = \frac{0.9103 - 0.1226}{1.00 - 0.1226} = \frac{0.7877}{0.8774}$$

$$r = 0.90$$

หมายเหตุ ค่าร้อยละที่คิดได้คือ ค่าร้อยละสูงสุดของพฤติกรรมในภาชนะนี้ทุกครั้งแล้ว

พฤติกรรม	ความถี่ของครั้งที่ 1		ความถี่ของครั้งที่ 2		ร้อยละของครั้งที่ 1		ร้อยละของครั้งที่ 2		ร้อยละของความแตกต่าง	
	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท
26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	10	55	13	47	0.87	4.76	1.1	3.96	0.23	0.8
28	15	35	17	36	1.3	3.03	1.43	3.2	0.13	0.17
29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	67		65		5.8		5.48		0.32	
31	13		17		1.13		1.43		0.3	
32	16		22		1.39		1.85		0.46	
33	17		15		1.47		1.28		0.21	
34	3		7		0.26		0.59		0.33	
35	—		—		—		—		—	
รวม	1,155		1,187				รวม		12.84	

$$r = \frac{P_o - P_e}{1.00 - P_e}$$

$$P_o = 1.00 - \left(\frac{12.84}{100} \right) = 1.00 - 0.13 = 0.87$$

$$P_e = \left(\frac{6.06}{100} \right)^2 + \left(\frac{6.15}{100} \right)^2 = 0.003 + 0.003 = 0.006$$

$$\text{แทนค่า } r = \frac{0.87 - 0.006}{1.00 - 0.006} = \frac{0.864}{0.994}$$

$$r = 0.87$$

หมายเหตุ ค่าร้อยละที่ขีดเส้นใต้คือ ค่าร้อยละสูงที่สุดของพฤติกรรมในภาวการณ์ที่ครั้งแรก

พฤติกรรม	ความถี่ของ ผู้วิจัย		ความถี่ของ ผู้ช่วยวิจัย		ร้อยละของ ผู้วิจัย		ร้อยละของ ผู้ช่วยวิจัย		ร้อยละของ ความแตกต่าง	
	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท
	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	8	55	13	47	0.68	4.65	0.87	4.76	0.19	0.11
28	13	48	17	38	1.1	4.06	1.3	3.03	0.2	1.03
29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	80		65		5.07		5.8		0.73	
31	16		17		1.27		1.13		0.14	
32	20		22		1.69		1.39		0.3	
33	10		15		0.85		1.47		0.62	
34	5		7		0.42		0.26		0.16	
35	—		—		—		—		—	
รวม	1,183		1,187						12.62	

$$r = \frac{P_o - P_e}{1.00 - P_e}$$

$$P_o = 1.00 - \left(\frac{12.62}{100} \right) = 1.00 - 0.13 = 0.87$$

$$P_e = \left(\frac{6.34}{100} \right) + \left(\frac{5.92}{100} \right) = 0.003 + 0.002 = 0.005$$

$$r = \frac{0.87 - 0.005}{1.00 - 0.005} = \frac{0.865}{0.995}$$

$$r = 0.87$$

หมายเหตุ: ค่าร้อยละที่ขีดเส้นใต้คือ ค่าร้อยละสูงสุดของพฤติกรรมในภาพบันทึกครั้งนั้น

พฤติกรรม	ความถี่ของ ผู้วิจัย		ความถี่ของ ผู้ช่วยวิจัย		ร้อยละของ ผู้วิจัย		ร้อยละของ ผู้ช่วยวิจัย		ร้อยละของ ความแตกต่าง	
	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท
	26	10	—	10	—	0.84	—	0.87	—	0.03
27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	—	10	2	10	—	0.84	0.17	0.87	0.17	0.03
29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	—	—	—	—	4.22		3.05		1.17	
31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
รวม	1,186		1,149		—		—		8.11	

$$r = \frac{P_o - P_e}{1.00 - P_e}$$

$$P_o = 1.00 - \left(\frac{8.11}{100} \right)^2 = 1.00 - 0.08 = 0.92$$

$$P_e = \left(\frac{16.69}{100} \right)^2 + \left(\frac{0.96}{100} \right)^2 = 0.03 + 0.01 = 0.04$$

$$\text{แทนค่า } r = \frac{0.92 - 0.04}{1.00 - 0.04} = \frac{0.88}{0.96}$$

หมายเหตุ คำร้อยละที่ขีดเส้นใต้คือ ค่าร้อยละสูงสุดของพฤติกรรมในการบันทึกครั้งแรก

พฤติกรรม	ความถี่ของ ผู้วิจัย		ความถี่ของ ผู้ช่วยวิจัย		ร้อยละของ ผู้วิจัย		ร้อยละของ ผู้ช่วยวิจัย		ร้อยละของ ความแตกต่าง	
	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท
	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	185	—	184	—	16.88	—	16.55	—	0.33	—
32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
รวม	1,090	—	1,112	—	—	—	—	—	5.67	—

$$r = \frac{P_o - P_e}{1.00 - P_e}$$

$$P_o = 1.00 - \left(\frac{5.67}{100} \right) = 1.00 - 0.06 = 0.94$$

$$P_e = \left(\frac{16.88}{100} \right)^2 + \left(\frac{13.21}{100} \right)^2 = 0.03 + 0.02 = 0.05$$

$$\text{แทนค่า } r = \frac{0.94 - 0.05}{1.00 - 0.05} = \frac{0.89}{0.95}$$

$$r = 0.93$$

หมายเหตุ: ค่าร้อยละที่ขีดเส้นใต้ได้คือ ค่าร้อยละสูงสุดของพฤติกรรมในการบันทึกครั้งแรก

ตารางที่ 22 ความถี่และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึกพฤติกรรมของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก (ใช้ข้อมูลการสังเกตครั้งที่ 4)

พฤติกรรม	ความถี่ของ ผู้วิจัย		ความถี่ของ ผู้ช่วยวิจัย		ร้อยละของ ผู้วิจัย		ร้อยละของ ผู้ช่วยวิจัย		ร้อยละของ ความแตกต่าง	
	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท
1	19	16	15	15	1.62	1.37	1.3	1.3	0.32	0.07
2	34	8	28	9	2.89	0.68	2.42	0.78	0.47	0.1
3	25		23		2.13		1.99		0.14	
4	33	24	26	28	2.81	2.04	2.25	2.42	0.56	0.38
5	37	54	29	55	3.15	4.6	2.51	4.75	0.64	0.15
6	14	22	18	22	1.19	1.87	1.56	1.9	0.37	0.03
7	6	7	8	9	0.51	0.6	0.69	0.78	0.18	0.18
8	130	140	133	133	11.06	11.91	11.5	11.5	0.44	0.41
9	14	15	9	20	1.19	1.28	0.78	1.73	0.41	0.45
10	—	6	—	5	—	0.51	—	0.43	—	0.08
11	31	—	28	—	2.64	—	2.42	—	0.22	—
12	27	5	19	5	2.3	0.43	1.64	0.52	0.66	0.09
13	16	13	15	19	1.36	1.11	1.3	1.64	0.06	0.53
14	—	3	—	5	—	0.26	—	0.43	—	0.17
15	12		10		1.02		0.86		0.16	
16	62	—	60	4	5.28	—	5.19	0.35	0.09	0.35
17	16	—	17	—	1.36	—	1.47	—	0.11	—
18	78	—	72	—	6.34	—	6.22	—	0.42	—
19	36	—	38	—	3.06	—	3.29	—	0.23	—
20	40	—	36	—	3.4	—	3.11	—	0.29	—
21	7	10	5	10	0.6	0.85	0.43	0.86	0.17	0.01
22	38	11	29	17	3.23	0.94	2.51	1.47	0.72	0.53
23	3	3	4	4	0.26	0.26	0.35	0.35	0.09	0.09
24	20	—	16	5	1.7	—	1.38	0.43	0.32	0.43
25	20	—	18	2	1.7	—	1.56	0.17	0.14	0.17

พฤติกรรม	ความถี่ของ ผู้วิจัย		ความถี่ของ ผู้ช่วยวิจัย		ร้อยละของ ผู้วิจัย		ร้อยละของ ผู้ช่วยวิจัย		ร้อยละของ ความแตกต่าง	
	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท
	26	15	--	15	--	1.28	--	1.3	--	0.02
27	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
28	4	--	--	--	0.34	--	--	--	0.34	--
29	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
30	80		92		6.8		7.59		1.16	
31	--		--		--		--		--	
32	15		20		1.28		1.73		0.45	
33	--		--		--		--		--	
34	6		8		0.51		0.52		0.01	
35	--		--		--		--		--	
รวม	1,175		1,157		--		--		13.06	

$$r = \frac{P_o - P_e}{1.00 - P_e}$$

$$P_o = 1.00 - \left(\frac{13.06}{100} \right) = 1.00 - 0.13 = 0.87$$

$$P_e = \left(\frac{11.06}{100} \right)^2 + \left(\frac{11.91}{100} \right)^2 = 0.01 + 0.01 = 0.02$$

$$\text{แทนค่า } r = \frac{0.87 - 0.006}{1.00 - 0.005} = \frac{0.85}{0.98}$$

$$r = 0.87$$

หมายเหตุ - ค่าร้อยละที่ขีดเส้นใต้คือ ค่าร้อยละสูงสุดของพฤติกรรมในการบันทึกครั้งแรก

ภาคผนวก จ

สถิติในการวิจัยและตัวอย่างการคำนวณ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยและตัวอย่างการคำนวณ

1. การคำนวณหาระดับความยากของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

จากสูตร

$$P = \frac{R}{N}$$

P แทน ค่าระดับความยาก

R แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในข้อนั้น

N แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อนั้น

ตัวอย่างการคำนวณหาค่าระดับความยาก

$$P = \frac{R}{N}$$

$$= \frac{19}{40} = 0.47$$

$$\text{ค่าระดับความยากของข้อสอบนี้} = 0.47$$

2. การคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

จากสูตร

$$D = \frac{U - L}{N}$$

(W. Findley 1967 : 383)

ตัวอย่างการคำนวณหาอำนาจจำแนก

$$D = \frac{U - L}{N}$$

D แทน อำนาจจำแนกของแบบสอบ

U แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อนั้นถูก

L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อนี้ถูก

F แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

$$D = \frac{U - L}{N}$$

$$= \frac{9 - 3}{22} = 0.27$$

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบข้อนี้ = 0.27

3. การคำนวณหาค่าความเที่ยงในการสังเกต ด้วยวิธีคำนวณของ สก็อต

(The Scott Formula) จากสูตร

$$R = \frac{Po - Pe}{1.00 - Pe}$$

R แทน ค่าความเที่ยงของการสังเกต

Po แทน ค่าความตรงกันในการสังเกต

Pe แทน ค่าความตรงกันในการสังเกตที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ

(Richard Ober et ., 1971 : 80)

การหาค่า Po

1. หาค่าร้อยละของพฤติกรรมแต่ละประเภทในการสังเกตครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2
2. หาค่าร้อยละของความแตกต่างของพฤติกรรมแต่ละประเภท
3. หาผลรวมของค่าร้อยละของความแตกต่างของพฤติกรรมทุกประเภทแล้วหารด้วย 100
4. หาค่า Po โดยนำค่าที่ได้จากข้อ 3 ลบออกจาก 1.00

ตัวอย่างในการคำนวณหาค่า P_o

พฤติกรรมที่	ค่าร้อยละของพฤติกรรม ในการสังเกตครั้งที่ 1	ค่าร้อยละของพฤติกรรม ในการสังเกตครั้งที่ 2	ค่าร้อยละ ความแตกต่าง
1	-	-	-
2	1.28	1.38	0.10
3.	5.07	5.34	0.27
4.	1.52	1.64	0.12
5	0.51	0.52	0.01
6	0.93	0.95	0.02
7	0.08	0.09	0.01
		รวม	0.53

1. ผลรวมของค่าร้อยละของความแตกต่าง = 0.53

2. ผลรวมของค่าร้อยละของความแตกต่างหารด้วย 100 = $\frac{0.53}{100}$
= 0.005

3. หาค่า P_o = $1.00 - 0.005 = 0.995$

การหาค่า P_e

- นำค่าร้อยละสูงสุดของพฤติกรรม 2 พฤติกรรมในการสังเกตครั้งที่ 11 มาหารด้วย 100

2. นำแต่ละค่าที่ได้จากข้อ 1 มายกกำลังสอง
3. หาค่า Pe โดย นำค่าที่ได้จากข้อ 2 มารวมกัน

ตัวอย่างการคำนวณหาค่า Pe

จากข้อมูลข้างต้นหาค่า Pe ได้ดังนี้

1. ค่าร้อยละสูงสุดของพฤติกรรม 2 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในการสังเกตครั้งที่ 1 คือ 5.07 และ 1.52 แต่ละค่าหารด้วย 100 ได้ 0.050 และ 0.015 ตามลำดับ
2. ค่าที่ได้จากข้อ 1 ยกกำลัง 2 ได้ 0.002 และ 0.000
3. ค่า Pe = 0.002 + 0.000 = 0.002

ดังนั้น แทนค่า Po, Pe ในสูตร

$$r = \frac{Po - Pe}{1 - Pe}$$

$$= \frac{0.995 - 0.002}{1 - 0.002} = \frac{0.993}{0.998}$$

ดังนั้น ค่าความเที่ยงในการสังเกต = 0.99

4. การคำนวณข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรม

4.1 หาผลรวมของความถี่ของพฤติกรรมแต่ละประเภทของการสังเกตแต่ละครั้ง เช่น

ตัวอย่าง การหาผลรวมของความถี่ของพฤติกรรมที่ 1 ของครูแกนนำ

หาผลรวมของความถี่ของพฤติกรรมที่ 1 จากการสังเกตทั้งสิ้น 40 ครั้ง เท่ากับ

ผลรวมของความถี่ของพฤติกรรมที่ 1 จากการสังเกตตั้งแต่ครั้งที่ 1-40

ครั้งที่	ความถี่		รวม
	อ	ท	
1-5	62	36	98
6-10	18	32	50
11-15	25	40	65
16-20	-	21	21
21-25	10	40	50
26-30	47	28	75
31-35	139	62	201
รวม	308	290	598

ดังนั้น ผลรวมของความถี่ของพฤติกรรมที่ 1 ที่เป็นภาษาอังกฤษ เท่ากับ 308 ครั้ง
 ผลรวมของความถี่ของพฤติกรรมที่ 1 ที่เป็นภาษาไทย เท่ากับ 290 ครั้ง

4.2 การหาความถี่เฉลี่ยของพฤติกรรมที่ 1 ของครูแกนนำ (ใช้ข้อมูลจากข้อ 4.1)

ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1

จำนวนครั้งในการสังเกต

ก) ความถี่ของพฤติกรรมที่ 1 ของครูแกนนำที่เป็นภาษาอังกฤษ เท่ากับ 308 ครั้ง
 จำนวนครั้งที่สังเกตครูแกนนำทั้งสิ้น 40 ครั้ง

$$\text{เท่ากับ } \frac{308}{40} = 7.70$$

ข) ความถี่เฉลี่ยของพฤติกรรมที่ 1 ของของครูแกนนำที่เป็นภาษาไทย เท่ากับ 290 ครั้ง จำนวนครั้งที่สังเกตครูแกนนำทั้งสิ้น 40 ครั้ง

$$\text{เท่ากับ } \frac{290}{40} = 7.25$$

4.3 การหาร้อยละของความถี่เฉลี่ยของแต่ละพฤติกรรม

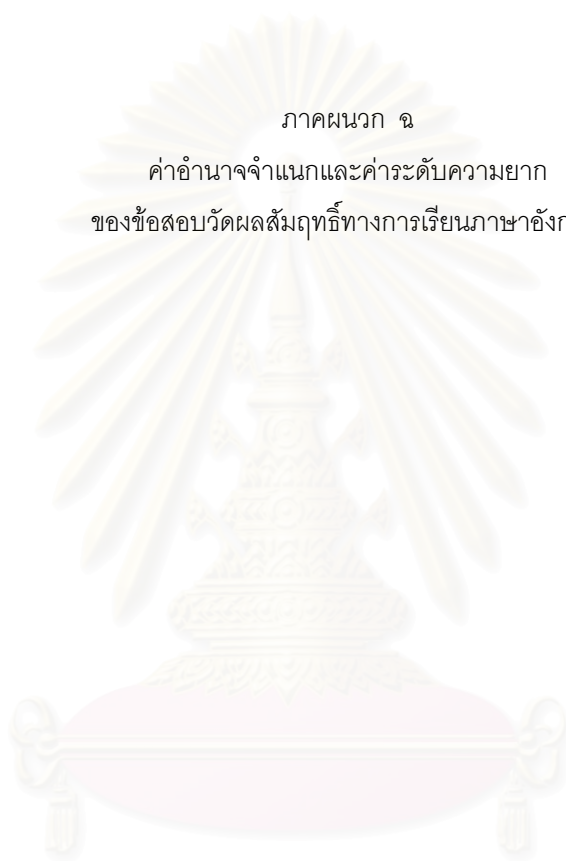
เช่น การหาความถี่เฉลี่ยของพฤติกรรมที่ 1 ที่เป็นภาษาอังกฤษ

$$\frac{\text{ความถี่เฉลี่ยของพฤติกรรมที่ 1 ที่เป็นภาษาอังกฤษ} \times 100}{\text{ผลรวมของความถี่เฉลี่ยของแต่ละพฤติกรรมรวมกันทั้งหมด}}$$

$$\text{ร้อยละความถี่เฉลี่ยของพฤติกรรมที่ 1 เท่ากับ } \frac{7.70}{1120.09} \times 100 = 0.69$$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ
คำอธิบายจำแนกและค่าระดับความยาก
ของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

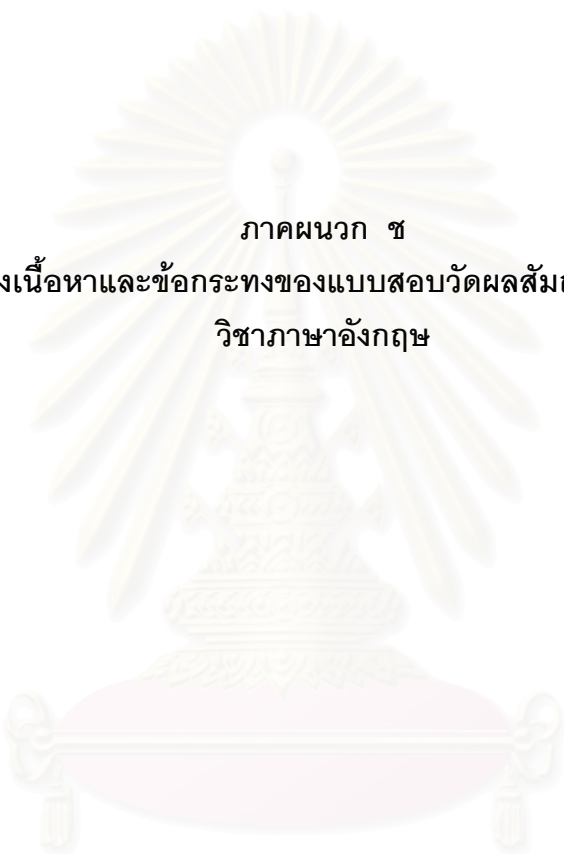

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ค่าอำนาจจำแนกและค่าระดับความยากเป็นรายข้อของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่นำไปใช้จริง 35 ข้อ

ข้อ	ค่า p	ค่า d	ข้อ	ค่า p	ค่า d
1	0.47	0.27	21	0.52	0.31
2	0.37	0.27	22	0.42	0.27
3	0.62	0.22	23	0.5	0.31
4	0.7	0.22	24	0.42	0.22
5	0.67	0.31	25	0.5	0.27
6	0.62	0.27	26	0.57	0.27
7	0.65	0.22	27	0.5	0.27
8	0.57	0.22	28	0.42	0.36
9	0.52	0.27	29	0.42	0.36
10	0.62	0.22	30	0.32	0.27
11	0.52	0.22	31	0.55	0.22
12	0.52	0.27	32	0.52	0.31
13	0.72	0.36	33	0.45	0.31
14	0.35	0.36	34	0.32	0.27
15	0.42	0.27	35	0.45	0.27
16	0.62	0.27			
17	0.5	0.22			
18	0.6	0.31			
19	0.55	0.36			
20	0.55	0.22			

ภาคผนวก ช
สัດส่วนของเนื้อหาและข้อกระทงของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาอังกฤษ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 เนื้อหาและข้อกระทงของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

ข้อมูลจากคู่มือครู English Is Fun ของกรมวิชาการ เนื้อหาที่ออกสอบ	เนื้อหาที่ครูผู้สอน ทำภาระสอนคือ บทที่ 44-45 (75 คาบๆ 20 นาที)	กำหนด น้ำหนักของ เนื้อหา %	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบสอบที่สร้างขึ้น		แบบสอบที่นำไปใช้	
				ก่อนนำไปใช้ 60 ข้อ	จริงจำนวน 35 ข้อ	ทักษะที่ ต้องการวัด	จำนวน ข้อ
1. ทักษะสัมพันธ์							
การฟัง	13 คาบ	17.33	1.เมื่อฟังข้อความสั้น ๆ แล้วสามารถ ตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ฟังได้ถูกต้อง 2.ฟังข้อความสั้น ๆ แล้วเลือกภาพได้ ตรงกับข้อความที่ได้ยินได้ถูกต้อง	การฟัง	7	การฟัง	4
การพูด	24 คาบ	32	1.พูดได้ตอบได้ถูกต้องตามสถานการณ์ 2.สามารถถามและตอบเกี่ยวกับบท สนทนาในชีวิตประจำวันได้	การพูด	13	การพูด	8
การอ่าน	16 คาบ	21.33	1.อ่านในใจแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง 2.อ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง	การอ่าน	8	การอ่าน	5
การเขียน	22 คาบ	29.33	1.เขียนทำตัวในช่องว่างให้ได้ใจความ สมบูรณ์ 2.เขียนภาระกแบบฟอร์มเกี่ยวกับประวัติ ส่วนตัวได้ถูกต้อง	การเขียน	12	การเขียน	8
รวม	75 คาบ	100		รวม	40 ข้อ	รวม	25 ข้อ
2. ความรู้ทางภาษา							
บทที่ 44	36 คาบ	48	1.เลือกให้คำและรูปประโยคได้ เหมาะสมกับระดับที่เขียน	บทที่ 44	10	บทที่ 44	5
บทที่ 45	39 คาบ	52	2.สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ภาษา	บทที่ 45	10	บทที่ 45	5
รวม	75 คาบ	100		รวม	20		10
					รวมทั้งสิ้น	60	35

ภาคผนวก ซ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดเจตคติต่อการเรียน

โรงเรียน.....

ชื่อ.....นามสกุล...เลขที่.....เพศ.....ชั้น :

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติชุดนี้ประกอบด้วยข้อความที่เป็นความคิดเห็นและเจตคติต่าง ๆ เกี่ยวกับแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 ข้อ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยเลยให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อความด้วยความละเอียดรอบคอบแล้วพิจารณาว่าความรู้สึกคำตอบข้อใดมากที่สุด โดยเขียนเครื่องหมาย / เพียงเครื่องหมายเดียวให้ตรงกับช่องคำตอบ

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ฉันชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าวิชาอื่น ๆ.....	/				

2. คำตอบแต่ละข้อไม่มีการตัดสินว่าข้อใดถูก ข้อใดผิด เนื่องจากเป็นความคิดเห็นส่วนตัว และคำตอบของนักเรียนถือเป็นความลับเฉพาะ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนหรือคะแนนสอบของนักเรียนแต่ประการใด ขอให้นักเรียนของนักเรียนและตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ฉันชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าวิชาอื่น ๆ.....					
2	ฉันเห็นว่าวิชาภาษาอังกฤษมีเนื้อหาที่น่าสนใจ.....					
3	ฉันคิดว่าการเรียนภาษาอังกฤษทำให้ดูดีแปลกตาของความเป็นไทย..					
4	ฉันทบทวนและตั้งใจเรียนในชั่วโมงภาษา อังกฤษ.....					
5	การเรียนภาษาอังกฤษทำให้ฉันมีความสนใจภาษา อังกฤษรอบ ๆ ตัวมากขึ้น					
6	ฉันเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีความสุข.....					
7	ฉันคิดว่ามีวิชาอื่นที่สําคัญมากกว่าวิชาภาษาอังกฤษ.....					
8	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อถึงชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษ.....					
9	ฉันชอบอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนเรียนภาษาอังกฤษ.....					
10	ฉันไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษเพราะเรียนไม่รู้เรื่อง.....					
11	ฉันรู้สึกว่าเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่น่าสนใจ.....					
12	ฉันรู้สึกไม่สบายใจเมื่อครูกำหนดให้อ่านหนังสือภาษาอังกฤษ.....					
13	ฉันต้องการให้ลดชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษ.....					
14	ฉันเห็นว่านักเรียนทุกคนควรเรียนภาษาอังกฤษ.....					
15	ฉันเห็นว่าภาษาอังกฤษควรอยู่ในวิชาบังคับ.....					
16	ฉันสนใจทบทวนบทเรียนภาษาอังกฤษอยู่เสมอ.....					
17	ฉันเห็นว่าภาษาอังกฤษเรียนยากกว่าวิชาอื่น ๆ.....					
18	ฉันคิดว่าคนไทยไม่จำเป็นต้องเรียนภาษาอังกฤษก็ได้.....					
19	ฉันเห็นว่าภาษาอังกฤษจะมีส่วนช่วยในการประกอบอาชีพในอนาคต.....					
20	การเรียนภาษาอังกฤษทำให้ฉันมีความรู้เพิ่มขึ้น.....					
21	ฉันรู้สึกว่าภาษาอังกฤษทำให้สามารถคิดต่อยอดเพื่อนต่างชาติได้.....					
22	ฉันรู้สึกอึดอัดเมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษ.....					
23	ฉันคิดว่าเรียนภาษาอังกฤษไปเสียไม่ได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากนัก.....					
24	ฉันเห็นว่าภาษาอังกฤษทำให้ประโยชน์อย่างมากเมื่อเทียบกับวิชาอื่น ๆ.....					
25	ฉันสามารถนำภาษาภาษาอังกฤษมาใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้.....					
26	ฉันสามารถใช้ภาษา อังกฤษช่วยหรือรางวัลต่าง ๆ ได้.....					
27	การเรียนภาษาอังกฤษทำให้ฉันมีโอกาสทำางานดี ๆ.....					
28	ฉันคิดว่าถ้าไม่ใช้ภาษาอังกฤษอยู่เสมอจะทำให้เกิดความคล่องในการใช้.....					
29	ฉันเห็นว่าถ้าเรียนในระดับสูงเท่านั้นจะมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ในการทำงานต่อไปในอนาคต.....					
30	ฉันคิดว่าคนที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษดีไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานต่อไป.....					

ข้อ	ข้อความ	สิ้นด้วย	ใกล้เคียง	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็นด้วย
		อย่างยิ่ง			ด้วย	อย่างยิ่ง
31	การฟังรายการทางภาษาอังกฤษไม่ได้ช่วยเพิ่มพูนความรู้สำหรับฉันเลย กระทั่งฟังในตัวเอง.....					
32	ฉันคิดว่าฉันจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเสมอไปในการพูดกับชาวต่างชาติ.....					
33	ถ้าคิดว่าการฟังภาษาอังกฤษไม่มีปริมาณจำเป็นสำหรับผู้ที่ไม่ได้เรียนต่อในระดับ ที่สูงขึ้น.....					
34	ฉันคิดว่าไม่มีควมจำเป็นอะไรที่คนไทยต้องใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อ สื่อสารกับชาวต่างประเทศ.....					
35	ฉันชอบอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษได้เพื่อจะได้ทันโลกทันเหตุการณ์.....					
36	ฉันคิดว่าว่าการศึกษาภาษาอังกฤษมีส่วนช่วยในการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น.....					
37	ฉันชอบพูดภาษาอังกฤษให้ตัวเองเรียนฟังเองภาษา.....					
38	ฉันไม่ค่อยฟังเพลงภาษาอังกฤษ.....					
39	ฉันชอบติดต่อถึงคนตามสถานที่ต่างๆที่มีภาษาอังกฤษเข้ามาเกี่ยวข้อง.....					
40	ฉันชอบฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษด้วยตนเองเสมอ.....					
41	ฉันไม่ค่อยสนใจหรือสนใจเกี่ยวกับความรู้ภาษาหรือวัฒนธรรมของต่างชาติเลย.....					
42	ฉันเห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้ติดต่อสื่อสารได้ทั่วโลก.....					
43	ถ้าคิดว่าการฟังภาษาอังกฤษมีความสำคัญสำหรับชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน.....					
44	ฉันเห็นว่าราชการโทรศัพท์ที่มีเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเป็นรายการที่จำเป็น.....					
45	ฉันไม่ค่อยอ่านหนังสือใดๆที่เป็นภาษาอังกฤษ.....					
46	ฉันชอบฝึกเขียนภาษาอังกฤษกับตัวเองตามจริงๆ.....					
47	ฉันชอบอ่านรายการวิทยุไทยแนวต่างๆที่เป็นภาษาอังกฤษ.....					
48	ฉันสนใจเข้าร่วมแข่งขันกิจกรรมความสามารถทางภาษาอังกฤษ.....					
49	ฉันชอบทำให้โรงเรียนจัดกิจกรรมซึ่งใช้ภาษาอังกฤษ.....					
50	ฉันพอใจที่จะตอบคำถามครูเป็นภาษาอังกฤษ.....					
51	ฉันไม่สนใจฟังการอภิปรายหรือพูดคุยเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ.....					
52	ฉันไม่ค่อยดูภาพยนตร์หรือสิ่งพิมพ์ที่เป็นภาษาอังกฤษ.....					
53	ฉันไม่สนใจในการเขียนหรือเรียนความรู้ทางภาษาอังกฤษ.....					

แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน (ดูแบบวิเคราะห์ในตารางที่ 6)

1. รายละเอียดของพฤติกรรมที่ต้องการสังเกต
2. แบบฟอร์มสำหรับสำหรับใช้บันทึกพฤติกรรม

คำชี้แจง

1. แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนฉบับนี้สร้างขึ้นจากแนวคิดจากแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนของ Ned A. Flanders เป็นหลักซึ่งรายการพฤติกรรมย่อยที่สร้างขึ้นนี้ดัดแปลงมาจากแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
2. รายการพฤติกรรมที่ใช้ในการสังเกตมีทั้งหมด 5 ลักษณะ ได้แก่ อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมของครู พฤติกรรมการตอบสนอง พฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียน ความเจ็บหรือความสับสนรวมพฤติกรรมย่อยทั้งสิ้น 35 พฤติกรรม

คำแนะนำ

1. ศึกษาลักษณะของแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนอย่างละเอียด
2. ท่องจำรายการพฤติกรรมที่ทั้งหมดอย่างแม่นยำและถูกต้อง
3. ฝึกวิเคราะห์พฤติกรรมจากสถานการณ์จริงในห้องเรียนจนคล่องแคล่วและเกิดความชำนาญ

กฎพื้นฐาน

1. ผู้บันทึกพฤติกรรมจะต้องไม่ใช้อคติของตนเองมาใช้ในการบันทึกพฤติกรรม
2. ถ้ามีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 พฤติกรรม เกิดขึ้นในช่วงเวลา 3 วินาทีให้บันทึก

พฤติกรรมทุก ๆ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นลงไปด้วย แต่ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้นก็ดำเนินการบันทึกพฤติกรรมตามปกติทุก ๆ 3 วินาที ซ้ำลงไป

วิธีบันทึกพฤติกรรม

1. บันทึกโดยใส่เครื่องหมาย / ให้ตรงกับหมายเลขของพฤติกรรม ทุก ๆ 3 วินาที และให้ตรงช่อง เมื่อครูหรือนักเรียนใช้ภาษาไทย และช่อง เมื่อครูหรือนักเรียนใช้ ภาษาอังกฤษ ตลอดช่วงเวลาที่กำหนด

2. บันทึกแบบฟอร์มตามแนวดิ่ง

แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (ในแผ่น

เครื่องมือวิจัย โปรแกรม Exell)

ตารางที่ 25 ลักษณะของพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

รายการพฤติกรรม	ลักษณะของพฤติกรรม
<p>พฤติกรรมครู</p> <p>ก. อิทธิพลทางอ้อม (indirect influence)</p> <p>1. ครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียน</p> <p>2. ครูชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจ</p> <p>2.1 ครูใช้คำพูดชมเชยหรือสนับสนุน</p> <p>2.2 ครูแสดงท่าทางสนับสนุนให้กำลังใจ</p> <p>3. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน</p> <p>4. การถามคำถาม</p> <p>4.1 การถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง</p>	<p>พฤติกรรมของครูแสดงออกทางวาจาหรือท่าทางเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ ซึ่งครูจะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะยอมรับ ขยายความ สนับสนุนความคิดเห็น ชมเชยเพื่อให้กำลังใจ ถามคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการเรียน</p> <p>พฤติกรรมที่ครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียนด้วยการแสดงออกในลักษณะที่เห็นอกเห็นใจโดยไม่มีการข่มขู่ แต่จะคล้อยตาม หรือเล่าเรื่องราวที่สนุกสนานหรือความเกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน</p> <p>พฤติกรรมของครูที่แสดงออกทางวาจาหรือท่าทางในลักษณะชมเชย สนับสนุน ให้กำลังใจเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ดี</p> <p>พฤติกรรมที่ครูแสดงออกทางวาจาโดยการกล่าวชมเชยให้กำลังใจเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ดี เช่น การกล่าวคำว่า “ถูกแล้ว” , “ ดีมาก ” , “ ใช่แล้ว ” ซึ่งรวมไปถึงการเล่าเรื่องตลกขบขันเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในการเรียนด้วย</p> <p>พฤติกรรมที่ครูแสดงท่าทางในลักษณะให้กำลังใจเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ดี เช่น พยักหน้า ยิ้ม</p> <p>พฤติกรรมที่ครูพุดยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนแล้วนำไปใช้ในการสอนโดยการทวนคำพูดของนักเรียนคนหนึ่งเพื่อให้นักเรียนทั้งห้องได้ทราบ แล้วอธิบายหรือปรับแต่งข้อความที่นักเรียนพูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นแต่ไม่ใช่ในลักษณะที่ครูพุดสอดแทรกความคิดเห็นของตนเองเข้าไปด้วยนั้นจะเป็นลักษณะของการบรรยาย</p> <p>การถามที่เกี่ยวกับเนื้อหาหรือวิธีการที่คาดว่าจะได้รับคำตอบจากนักเรียน</p> <p>คำถามเกี่ยวกับความรู้ความจำ เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบที่เป็นข้อเท็จจริง ได้แก่คำถามที่หาคำตอบได้จากเนื้อหาที่ได้อ่านไป</p>

ทุกขที่

รายการพฤติกรรม	ลักษณะของพฤติกรรม
<p>4.2 การถามคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น</p> <p>* คำถามที่ไม่จัดอยู่ในพฤติกรรมคำถามคำถามนี้คือคำถามที่ครูไม่ต้องการคำตอบหรือการถามเพื่อตำหนิติเตียนนักเรียน</p> <p>4.3 ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้ตอบและฝึกภาษา</p> <p>ข.อิทธิพลทางตรง (direct influence)</p> <p>5. การให้ข้อมูล</p> <p>5.1 ครูอธิบายเนื้อหา</p> <p>5.2 ครูตอบคำถามของนักเรียน</p> <p>5.3 ครูแสดงความคิดเห็นของตนเอง</p> <p>5.4 ครูเป็นต้นแบบหรือใช้เทปเสียงให้นักเรียนฟังหรือเลียนแบบ</p> <p>6. ครูออกคำสั่งหรือแนวทาง</p> <p>6.1 ครูออกคำสั่งให้นักเรียนปฏิบัติ</p> <p>6.2 ครูแก้ไขชี้แนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาของนักเรียน</p> <p>7. การตำหนิติเตียนและใช้อำนาจของตนเอง</p> <p>8. ครูกระทำสิ่งต่างๆตามกิจวัตรประจำวัน</p>	<p>คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนซึ่งนักเรียนสามารถคิดหาเหตุผลมาตอบได้หลายอย่าง</p> <p>พฤติกรรมการแสดงออกของครูโดยการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ตอบและฝึกภาษา</p> <p>พฤติกรรมที่ครูเป็นผู้แสดงออกมาเพื่อให้นักเรียนตอบสนองภายในขอบเขตที่ครูกำหนดโดยที่นักเรียนไม่มีอิสระเสรีในการแสดงออก ได้แก่ ครูอธิบายเนื้อหา ครูแสดงความคิดเห็นของตนเอง ครูตำหนิติเตียนและใช้อำนาจของตนเอง ครูออกคำสั่ง เป็นต้น การบรรยายข้อเท็จจริงหรือเนื้อหาวิชา รวมไปถึงการแสดงความเห็นของครูตลอดจนการตอบคำถามของนักเรียน</p> <p>การการอธิบายเนื้อหาโดยใช้คำพูดและท่าทาง ครูพูดตอบคำถามของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน ครูพูดแสดงความคิดเห็นของตนเองฝ่ายเดียวเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนไป</p> <p>ครูให้นักเรียนออกเสียงตามตนเองหรือเทปเสียง</p> <p>คำพูดที่ครูใช้เป็นคำสั่งหรือนำเพื่อเป็นการชี้แนวทางให้นักเรียนปฏิบัติตาม</p> <p>การสั่งให้นักเรียนตอบสนองตามที่ครูต้องการ เช่น แปลเป็นไทยซิ ออกเสียงตามเทปซิ</p> <p>การแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ภาษาของนักเรียนโดยไม่แสดงถึงการตำหนิหรือชมเชย</p> <p>พฤติกรรมที่แสดงว่าครูเป็นใหญ่ในการเรียนการสอน การดูวิจารณ์ ตำหนิเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้ดีขึ้นโดยใช้ความคิดของตนเองในการตัดสินพฤติกรรมของนักเรียน</p> <p>ครูแสดงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน เช่น คินสมุด เรียกชื่อ</p>

รายการของพฤติกรรม	ลักษณะของพฤติกรรม
<p style="text-align: center;">พฤติกรรมของนักเรียน</p> <p>ก. พฤติกรรมการตอบสนองของนักเรียน</p> <p>9. การตอบสนองที่จำกัด</p> <p>9.1 นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง</p> <p>9.2 นักเรียนอ่านออกเสียงเขียนแบบครูหรือเทปเสียง</p> <p>9.3 นักเรียนอ่านออกเสียงโดยไม่ได้เขียนแบบครูหรือเทปเสียง</p> <p>9.4 นักเรียนฝึกพูดได้ตอบภาษาเป็นรายบุคคลตามที่ครูหรือหนังสือกำหนดมาให้</p> <p>9.5 นักเรียนฝึกพูดได้ตอบภาษาเป็นรายกลุ่มตามที่ครูหรือหนังสือกำหนด</p> <p>10. การตอบสนองที่ไม่จำกัด</p> <p>10.1 นักเรียนกระตุ้นให้ครูหรือเพื่อนตอบ</p>	<p>พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมาโดยเป็นการตอบสนองครู ได้แก่</p> <p>พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมากลายในขอบเขตที่ครูกำหนดโดยการพูดหรือตอบคำถามหลังจากฟังคำอธิบายเนื้อหาหรือฟังคำถามจากครูซึ่งคำตอบของนักเรียนที่ได้จะเป็นข้อมูลจากเนื้อหาที่เรียนไป หรือจากในหนังสือเรียนที่มีคำตอบอยู่แล้ว ได้แก่ การตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง การออกเสียงเขียนแบบครูหรือเทปเสียง เป็นต้น</p> <p>การตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรู้ความจำ หรือเป็นคำตอบที่หาข้อมูลจากเนื้อหาที่เรียน</p> <p>การที่นักเรียนออกเสียงตามครูหรือเทปเสียง</p> <p>การที่นักเรียนออกเสียงโดยไม่ได้เขียนแบบครูหรือเทปเสียง</p> <p>การฝึกพูดได้ตอบภาษาโดยใช้รูปประโยคตามครูหรือตามหนังสือกำหนดมาให้เป็นรายบุคคล</p> <p>การฝึกพูดได้ตอบภาษาโดยใช้รูปประโยคตามครูหรือหนังสือกำหนดมาให้เป็นรายกลุ่ม</p> <p>พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกนอกเหนือจากขอบเขตที่กำหนดโดยการพูด แสดงผลงาน และตอบคำถามอย่างอิสระหลังจากฟังคำอธิบายหรือฟังคำถามจากครูซึ่งคำตอบที่ได้จากนักเรียนมีได้หลายคำตอบแตกต่างไปตามความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของตนเอง ได้แก่ การได้ตอบคำพูดครูหรือเพื่อน การตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็นและประสบการณ์ของตนเอง</p> <p>การแสดงออกของนักเรียนทางวาจาหรือทางท่าทางเพื่อกระตุ้นให้ครูหรือเพื่อนตอบสนอง</p>

รายการของพฤติกรรม	ลักษณะของพฤติกรรม
<p>10.2 นักเรียนได้ตอบคำพูดของครูหรือเพื่อน</p> <p>10.3 นักเรียนตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของตนเอง</p> <p>10.4 นักเรียนเสนอผลงานที่แสดงถึงความคิดเห็น และความสามารถของตนเอง</p> <p>10.5 นักเรียนฝึกพูดได้ตอบภาษาอย่างอิสระเป็นรายบุคคล</p> <p>10.6 นักเรียนฝึกพูดได้ตอบภาษาอย่างอิสระเป็นกลุ่ม</p> <p>ข. พฤติกรรมการริเริ่มของนักเรียน</p> <p>11. การถามคำถามของนักเรียน</p> <p>11.1 การถามข้อสงสัยอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คำถามในลักษณะการฝึกรูปแบบภาษา</p> <p>11.2 การแสดงความคิดเห็น</p> <p>11.3 นักเรียนขออนุญาต</p> <p>ความเจียมหรือสับสน</p> <p>12. ความเจียมที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์</p> <p>12.1 ความเจียมขณะนักเรียนทำงานรายบุคคล</p> <p>12.2 ความเจียมขณะนักเรียนทำงานกลุ่ม</p>	<p>การพูดโต้ตอบกับครูและเพื่อน</p> <p>การตอบคำถามที่มีหลายคำตอบแตกต่างกันไปตามความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของตนเอง</p> <p>การที่นักเรียนได้แสดงออกซึ่งผลงานของตนเอง เช่น การนำเสนอผลงานหน้าชั้นโดยใช้ความคิดและความสามารถของตนเอง</p> <p>การที่นักเรียนมีอิสระในการฝึกพูดได้ตอบภาษาที่นอกเหนือไปจากครูหรือหนังสือกำหนดมาให้ เป็นรายบุคคล</p> <p>การที่นักเรียนมีอิสระในการฝึกพูดได้ตอบภาษาที่นอกเหนือไปจากครูหรือหนังสือกำหนดมาให้ เป็นกลุ่ม</p> <p>พฤติกรรมที่นักเรียนเป็นผู้เริ่มต้นกระทำก่อนครูซึ่งแสดงออกโดยการพูด การตั้งคำถาม การเสนอแนะ การแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระ</p> <p>การที่นักเรียนถามข้อสงสัยต่างๆที่ไม่ใช่เป็นการถามในลักษณะการฝึกรูปแบบภาษา</p> <p>การถามข้อสงสัยของตนเองที่ไม่ใช่การถามในลักษณะการฝึกรูปแบบภาษา</p> <p>การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน</p> <p>นักเรียนขออนุญาตครูทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดในช่วงเวลาเรียน</p> <p>ช่วงเวลาของการหยุดเว้นระยะการพูดเป็นช่วงเวลาของแห่งการเจียมหรือความสับสนวุ่นวาย ซึ่งไม่อาจจำแนกพฤติกรรมในขณะนั้น เข้าอยู่ในพฤติกรรมใดได้</p> <p>พฤติกรรมที่ไม่แสดงออกทางวาจา ไม่มีการพูด หรือมีการพูดเล็กน้อยซึ่งไม่อาจฟังความได้ แต่เป็นไปอย่างมีเป้าหมาย เช่น ความเจียมเพราะนักเรียนทำงาน</p> <p>ความเจียมขณะนักเรียนจดงาน หยิบหนังสือ</p> <p>คิดคำตอบ อ่านในใจ รอฟังเทปเสียง</p> <p>ช่วงเวลาที่นักเรียนปรึกษากันเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มหรือเพื่อทำกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เขียนบทสนทนา แต่งเรื่องจากภาพ</p>

รายการพฤติกรรม	ลักษณะของพฤติกรรม
<p>13. ความเจ็บที่เกิดขึ้นอย่างไม่มี วัตถุประสงค์</p> <p>13.1 ครูหยุดพูดเป็นระยะเวลานานๆ</p> <p>13.2 นักเรียนไม่มีพฤติกรรมกรพูดใด ๆ</p> <p>14. ความสับสน</p> <p>14.1 นักเรียนแย้งกันพูดหลาย ๆคน</p> <p>14.2 นักเรียนไม่เป็นระเบียบทั้งห้อง</p>	<p>พฤติกรรมที่ไม่แสดงออกทางวาจา เป็นพฤติกรรมที่ สับสนวุ่นวายเป็นไปอย่างไม่มีเป้าหมาย</p> <p>การที่ครูหยุดพูดเป็นระยะเวลานาน ๆในช่วงระยะเวลาใด เวลาหนึ่ง</p> <p>นักเรียนไม่มีพฤติกรรมกรพูดใด ๆ ในช่วงระยะเวลาใด เวลาหนึ่ง</p> <p>ช่วงเวลาของความวุ่นวายซึ่งไม่สามารถจัดเข้าอยู่ใน พฤติกรรมใดได้</p> <p>นักเรียนแย้งพูดพร้อมกันหลายคน</p> <p>พฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่มีระเบียบวินัยของนักเรียน เช่น คุยกันเสียงดัง ตะโกน ไม่เชื่อฟังครู ลุกจากที่</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- คำชี้แจง**
1. แบบสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 6 หน้า
 2. แบบสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 35 ข้อ แบ่งเป็น 2 ด้านดังนี้
 - A. ด้านทักษะสัมพันธ์ จำนวน 25 ข้อ 25 คะแนน แบ่งเป็น

ทักษะการฟัง	มี 2 ตอน รวม 4 ข้อ 4 คะแนน
ทักษะการพูด	รวม 8 ข้อ 8 คะแนน
ทักษะการอ่าน	มี 2 ตอน รวม 5 ข้อ 5 คะแนน
ทักษะการเขียน	รวม 8 ข้อ 8 คะแนน
 - B. ด้านความรู้ทางภาษา 10 ข้อ 10 คะแนน
3. แบบสอบทั้งฉบับ จำนวนทั้งสิ้น 35 ข้อๆละ 1 คะแนนรวม 35 คะแนน
 4. เวลาที่ใช้ในการทำแบบสอบทั้งสิ้น 35 นาที
 5. ให้นักเรียนทำแบบสอบทุกข้อลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้
 6. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบสอบ
 7. แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ นักเรียนต้องเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น
 8. ในการตอบ ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง a b c d ลงในกระดาษคำตอบที่ตรงกับตัวอักษรที่เป็นคำตอบ

แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คะแนนเต็ม 35 คะแนน

เวลา 35 นาที

A. ทักษะสัมพันธ์ 25 คะแนน

ทักษะการฟัง (4 คะแนน)

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนฟังข้อความจากครุ 2 ครั้ง แล้วให้ตอบคำถามข้อ 1-2 ลงในกระดาษคำตอบ

1. How much does Jenny weigh ?
 - a. 29 kilos
 - b. 35 kilos
 - c. 40 kilos
 - d. 50 kilos
2. Who works in Canada ?
 - a. Mrs. Johnson's aunt.
 - b. Mrs. Johnson's husband.
 - c. Mrs. Johnson's son.
 - d. Mrs. Johnson's daughter.

ตอนที่ 2 เลือกภาพให้ตรงกับข้อความที่ได้ยินตั้งแต่ข้อ 3-4

3.

a.

b.

c.

d.

บ้านวิทยุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

14. Why did her mother take Marisa to see the doctor?

- a. Because Marisa didn't feel better.
- b. Because Marisa had a toothache.
- c. Because Marisa wanted to see the doctor.
- d. Because Marisa's father was a doctor at the hospital.

ข้อความที่ 2 อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15 - 17

It is Sunday. Mali and Malee go to the shopping at a department store. They want a blouse as a New Year present for their mother. Mali is Malee's sister. Mali is twelve years old. Malee is ten years old. Mali is taller than Malee but Malee is fatter than Mali. They see two blouses, a pink one and a green one. Mali likes the pink one but Malee like the green one. The pink one is bigger. Their mother is very fat. So, they buy a pink one for their mother.

15. Is Mali older than Malee ?

- a. Malee is older.
- b. Yes, she is.
- c. No, she is not.
- d. Mali is older.

16. What do they buy a present for their mother in New Year ?

- a. a pink purse
- b. a green purse
- c. a pink blouse
- d. a green blouse

17. Is the green blouse smaller than the pink one ?

- a. Yes, they are.
- b. Yes, it is.
- c. No, they are not.
- d. No, it is not.

ทักษะการเขียน (8 คะแนน)

คำชี้แจง ตั้งแต่ข้อ 18 - 25 เป็นการทดสอบการเขียน

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

18. My grandfather is 84 years old. He is.....

- a. old
- b. now
- c. young
- d. ugly.

19.

What's the matter ?

- a. He has a cold.
- b. He has a fever.
- c. He has a headache.
- d. He has a toothache

20. It's raining. Suda doesn't have an umbrella. She's.....

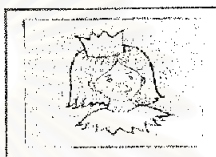
- a. warm
- b. dry
- c. hot
- d. wet

21. This is Supa. She is a nurse. She's 12 years old. She's fat. She's very happy.

a.

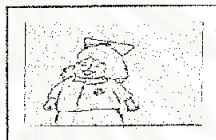
b.

c.

d.

22. Dara is a secretary. She's thirty-two years old. She's thin and tall. She has short hair. She's very busy.

a.

b.

c.

d.

ตอนที่ 2 อ่านประวัติส่วนตัวของนักเรียน 2 คนข้างล่างแล้วตอบคำถามข้อ 23 - 25

Student 1 Timmy Jane

My name is Timmy Jane. I'm twelve years old. I'm studying in the sixth grade at Silvandale School. I live at 8 Bronx Street, New York. My hobby is reading.

Student 2 Samice Meesuk

My name is Samice Meesuk. I'm eleven years old. I'm in pratorn 5 at Lertvidthaya school. I live at 25 Sukumwit Street, Bangkok. My hobby is playing football.

33. His name is Peter Jone. The first name is

- a. Peter
- b. Jone
- c. Peter Jone
- b. Jone Peter

34. A : book is on the table ?

B : It's mine.

- a. Who
- b. Whose
- c. When
- d. Where

35. A : are you ?

B : I'm 150 cms.

- a. How tall
- b. How old
- c. How much
- d. How many

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. This is my grandmother. She has a stomachache.

a.

b.

c.

d.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางรุ่งสุรีย์ สิงหาราช เกิดวันที่ 19 พฤษภาคม 2513 ที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา จากมหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2534 เข้ารับราชการครูเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2535 ที่โรงเรียนวัดด่าน สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปัจจุบันรับราชการครูใน ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนวัดแค สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย